

Viata noastră

Revistă cu apariție variabilă de cultură și viață a Asociației Casa de Ajutor Reciproc
a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad • Nr. 61 • Decembrie 2023

Revista „Viata noastra”

Revistă de cultură și viață a Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad

CUPRINS

Livia Andrei <i>E iarnă iar... (Editorial)</i>	3	Cleopatra RAVARU <i>Gând de iarnă</i>	25	Petruș ANDREI <i>Anotimpurile poeziei lui Eminescu la Vărațic</i>	56	Neculai GHEȚĂU <i>Alfabetul unor cuvinte pentru inimă și minte</i>	98
MESAJE <i>Nicolaie MIHAI, Consiliul Director al Asociației C.A.R.P. „Elena Cuza” Bârlad, Giorgică Bădărău, Dumitru BOROȘ</i>	4	Petruș ANDREI <i>Variațiuni de iarnă</i>	26	Zânica Tămășanu <i>Vasile Voiculescu - un poet printre sfinți</i>	59	Gheorghe ENĂCHESCU <i>Pe drumul păcatelor</i>	100
Andreea NANU <i>1 Decembrie, semnificația istorică a Zilei Naționale a României</i>	7	Silviu MAN <i>Iarna copilăriei noastre</i>	27	Lucia MUNTEANU <i>Minutul de cugetare</i>	62	Eugen DEUTSCH <i>Jurnalul artelor</i>	101
Andreia-Elena BRICIU <i>Mă mândresc că sunt român!</i>	8	Ada Mioara TIMOFTE <i>Sub Cerul Parisului: O Poveste de iubire în Magia Iernii</i>	29	Petruș ANDREI <i>Înger de serviciu</i>	63	Nelu VASILE <i>Selecție de epigrame</i>	102
Roxana MIRON-FERARU <i>Dragă Moș Crăciun</i>	11	Ion DOBRIN <i>Colinda și jocul cu măști din Valea Tutovei</i>	31	Alexandrina PASCAL <i>Enigma enigmelor. De la Lucian Blaga și Tudor Arghezi la Erich Anton Paul von Däniken</i>	66	Gheorghe ENĂCHESCU <i>Catrene scrise la repezeală</i>	103
Jenică RUSU <i>Sărbătorile de iarnă de la Asociația C.A.R.P. „Elena Cuza” Bârlad</i>	12	Plugușor tradițional <i>Gheorghe NICULESCU</i>	34	Camelia OPRIȚA <i>Poezii</i>	70	Maximilian OPAIȚ <i>Șarje umoristice de sărbători</i>	104
Teofil ȘTEFĂNICĂ <i>Identitatea național-religioasă la sărbătorile de iarnă</i>	14	Ion DOBRIN <i>Plugușor</i>	36	Dorina STOICA <i>Dumnezeu nu lasă pe nimeni neajutorat</i>	72	Gheorghe NICULESCU <i>Să rădem cu...</i>	105
Lucia MUNTEANU <i>Despre bunătate</i>	16	Maria și Mihai BOCANCEA <i>Unele aspecte din viața și ocupațiile locuitorilor comunei Todirești, județul Suceava, oglindite în folclorul local</i>	37	Vasile CHELARU <i>O tulburătoare amintire - Năstasă Forțu</i>	74	Aristotel PILIPĂUȚEANU <i>Caravana învinșilor</i>	106
Andra PARFENE <i>Despre simbolistica sărbătorilor de iarnă</i>	18	Vasilica GRIGORAȘ <i>Pe poteci de sfințenie moldavă</i>	41	Victoria RUDI <i>Un jurnal de bord ca destin</i>	77	Aristotel PILIPĂUȚEANU <i>Joc de metafore</i>	107
Dumitru DIMA <i>„Doar cei ce s-au ajutat singuri știu cum să-i ajute pe alții”</i>	19	Alexandrina PASCAL <i>O zi de legendă</i>	44	Constantin CHIPER <i>Alexandru-Ioan Cuza în conștiința românilor</i>	80	Serghei COLOȘENCO <i>Păstori - epigramist și enigmist!?</i>	108
Irina NECHIFOR <i>Cadoul de Crăciun</i>	20	Gheorghe MAVRICHİ <i>O întâmplare</i>	48	Mihai BATOG-BUJENIȚĂ <i>O peșteră, o comoară și un blestem</i>	87	Tanța TĂNĂSESCU <i>Confesiuni de colecție cu jurnalistul și scriitorul Serghei Coloșenco. De la Rebus la Literatură</i>	110
Andrei-Nicolaie MIHAI <i>Nașterea Domnului</i>	22	Alexandrina PASCAL <i>Mihai Nicolaie - 67</i>	49	Ecaterina TELETIN <i>Nu-i puțin lucru să te simți bine în corpul tău!</i>	93	Serghei COLOȘENCO <i>Rebus - Iarna pe uliță</i>	113
Arsenie PAPACIOC <i>Trei cuvinte de mângâiere la Nașterea Domnului</i>	23	Serghei COLOȘENCO <i>La ceas aniversar</i>	50	Luca MIHAI <i>Halucinații în privare senzorială</i>	95	Gheorghe NICULESCU <i>Rebus</i>	115
Ionel DORIN <i>Poezii</i>	24	Ioana Valentina LUCA <i>Secol de Viață, Moștenire și Reziliență: Celebrând 100 de Ani ai unei Călătorii Remarcabile</i>	51	Daniela Tudorița TEODORU <i>Să înaintăm în vârstă lent, frumos și sănătos</i>	97	Gheorghe LEU <i>PRE-texte</i>	115

Colectivul de redacție

Coordonatori:

Serghei COLOȘENCO, Petruș ANDREI, Ion DOBRIN, Cosmin-Emil MIHAI, Nicolaie MIHAI

Consiliul Director al Asociației C.A.R.P.:

Veronel AIONIȚOAIIE, Vasile CHELARU, Nicolaie MIHAI, Tincuța SIBERESCU, Veruța TĂNASE

Foto: Sorin Gheorghiiță BOCAN

Tehnoredactare: Bogdan ARTENE

Adresa redacției:

ASOCIAȚIA C.A.R. A PENSIONARILOR „Elena Cuza”
Str. Nicolae Iorga nr. 7A, cod 731182, Bârlad, jud. Vaslui,
et. 2, cam. 13, Tel.: 0235 421 340, Fax: 0235-421.341,
0235-425.933, E-mail: revista@carpbarlad.ro,
Web: www.carpbarlad.ro

Tipărit la S.C. IRIMPEX S.R.L. Bârlad
ISSN 2247 – 3580; ISSN-L = 2247 – 3580

Responsabilitatea pentru conținutul textelor aparține autorilor.

E IARNĂ IAR...

*Moto: Toate anotimpurile-s bune
Fiindcă-și are rostul fiecare
Dar din toate patru, orice-ai spune,
Iarna este-o binecuvântare!*

(Petruș Andrei)

Doamne, cum mai așteptam iarna când eram copii! Primii fulgi de zăpadă ne umpleau inimile de bucurie, iar ulițele se trezeau la viață, căci zarva copiilor nu mai putea fi oprită.

Acum, venirea iernii o percepem în alt fel. Sfârșitul de an stă sub semnul celor spuse de Jean-Jacques Rousseau: „Tineretea e timpul de a învăța înțelepciunea, bătrânețea e timpul de a o aplica.” Este timpul în care facem bilanțul unui an, pentru a putea să ne gândim la anul care vine. Ce am realizat, ce-a fost bine, ce ar trebui să facem ca să ne fie mai bine.

Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza din Bârlad, prin Președintele său, magistrat pensionar Nicolaie Mihai și cu aportul Consiliului Director și al membrilor inimoși ai Casei „Își numără bobocii”, nu toamna, ci la sfârșit de an.

Ajutoarele rambursabile cu dobânzi avantajoase și ajutoarele nerambursabile acordate cu ocazia unor zile laice și religioase, precum și pentru activități sociale, culturale, sportive au mai alinat bătrânețile multor membri aflați în „nevoi”, iar activitățile culturale au descrețit frunțile celor care au avut prilejul de a fi prezenți.

În urma Hotărârii Consiliului Director nr.42 din 24 aprilie 2014, în categoria ajutoarelor nerambursabile s-au înscris și serviciile prestate în cadrul cabinetelor medicale, precum și facilitățile oferite prin intermediul magazinelor de tip Economat, cu profil naturist, funerar, în cadrul atelierelor de croitorie și frizerie. Astfel membrii fideli ai Casei au avut mai multe bucurii pe parcursul acestui an.

Dar conducerea Asociației C.A.R.P. „Elena Cuza” din Bârlad, odată cu bilanțul realizărilor trecute se gândește deja la ce să facă pentru a alina pe bunicii și pe părinții care au muncit o viață întregă, pentru ca zilele să le fie mai senine și mai pline de bucurii, pentru a uita durerile unui trup vremelnic în care se adăpostește omul.

Gaudeamus igitur – Să ne bucurăm așadar de acest anotimp al iernii, care, pe lângă frig, ne aduce în suflet bucuria fulgilor de nea și căldura binefăcătoare a iubirii și a prețuirii celor dragi care se strâng în jurul mesei de Crăciun, în jurul bradului împodobit cu daruri, care chiar dacă nu sunt scumpe, sunt oferite cu toată inima.

Să ne bucurăm așadar că Bunul Dumnezeu ne-a mai îngăduit încă un an, încă o zi, încă o clipă de viață și să ne gândim la cei care nu pot să mai trăiască această bucurie.

Să ne bucurăm, așadar, că ne putem încălzi la gura sobei și la flăcările care ne amintesc de tinerețea tumultoasă pe care am trăit-o.

SĂ NE BUCURĂM AȘADAR!

Prof. Livia ANDREI

magistrat (pens.) **Nicolai MIHAI**,
Președintele Asociației C.A.R.P. „Elena Cuza” Bârlad

Dragii noștri salariați, membri, parteneri și colaboratori, oameni de bună credință și români de pretutindeni: vă mulțumim că existați și vă urăm un sincer la mulți ani, credință în Dumnezeu, încununată de bucuria Nașterii Domnului.

Vă mulțumim pentru efortul și dedicarea voastră în acest an plin de provocări. În ciuda greutăților cu care ne confruntăm, să nu uităm că Nașterea Domnului aduce lumină și bucurie în viețile noastre.

Cu toate că ne aflăm la sfârșitul unui an cumva greu, nu doar financiar – ci și din pricina instabilității la nivel național și mondial – suntem bucuroși că am reușit, chiar și în aceste condiții vitrege, a vă servi cum se cuvine, atât prin diverse facilități materiale, ajutoare rambursabile și nerambursabile, cât și prin prin variate evenimente sociale și culturale care ne-au hrănit sufletul.

Suntem fericiți și recunoscători că Dumnezeu ne-a mai dăruit un an cu reușite, arătându-ne neconținut că doar împreună, uniți în opera de într-ajutorare reciprocă, suntem mai puternici!

Nu putem omite evocarea imensei bucurii pe care am resimțit-o – ca de fiecare dată – și anul acesta, cu ocazia celebrării sărbătorii de 1 decembrie, Ziua României și a Românilor de pretutindeni. Cu această ocazie, ne arătăm, mai mult ca niciodată, profunda recunoștință față de toți înaintașii noștri, care cu preț de sânge și mari jertfe ne-au oferit în dar această minunată țară, credința în adevăratul Dumnezeu și însăși libertatea noastră – credință, țară și libertate pe care sperăm și noi, la rândul nostru, a le prețui și apăra cu demnitate.

Vă transmitem cele mai calde urări de bucurie, pace și fericire alături de cei dragi. Sărbătorim Nașterea Domnului cu inima plină de speranță și grijă reciprocă, unii pentru alții. Să aveți parte de un Crăciun minunat, plin de lumină și iubire! Vă dorim un An Nou plin de sănătate, spor și fericire!

Hristos se naște, slăvi-ți-L! Crăciun fericit!

***Dragi membri, colaboratori, voluntari,
simpatizanți***
**ai ASOCIAȚIEI CASA DE AJUTOR RECIPROC A
PENSIONARILOR „ELENA CUZA” BÂRLAD**

La sfârșitul fiecărui an trăim bucuria adusă de evenimente și sărbători religioase, deosebit de importante pentru poporul român: Ziua Națională a României, Sfântul Ierarh Nicolae – ocrotitorul copiilor, Nașterea Mântuitorului Iisus Hristos și Anul Nou.

În acest context adresăm tuturor membrilor și salariaților ASOCIAȚIEI CASA DE AJUTOR RECIPROC A PENSIONARILOR „ELENA CUZA” BÂRLAD, cetățenilor municipiului Bârlad, cititorilor și colaboratorilor revistei „Viața noastră”, urări de sănătate și cele mai sincere gânduri de bine. Tuturor le transmitem cuvinte de recunoștință și mulțumire pentru încrederea, sprijinul și sentimentele de solidaritate socială.

La sfârșitul unui an calendaristic se realizează bilanțul evenimentelor și faptelor noastre. Vă dorim să numărați cu entuziasm și satisfacție lucruri pozitive, să priviți în urmă cu nostalgie și către viitor cu încredere.

Sărbătorile lunii decembrie și sfârșitul anului să vă aducă plăcerea de a fi în preajma celor dragi, în fața cărora să vă deschideți sufletele pentru a primi dragostea și prețuirea lor. Aceștia să le dăruiți zâmbete frumoase și sentimente pozitive!

Din inimi, vă dorim să aveți parte de bucurii, prosperitate, armonie și fericire!

La mulți ani!

**CONSILIUL DIRECTOR AL ASOCIAȚIEI CASA DE AJUTOR
RECIPROC A PENSIONARILOR „ELENA CUZA” BÂRLAD**

Dragi seniori,

Iată că timpul, oricât ne-am dori nu stă în loc și nu așteaptă pe nimeni. „Panta rei” spuneau vechii greci. Așa și anul 2023 care cu bune, cu rele se apropie de final. Prilej de reflecție și perspective.

Nădăjduim că anul 2024 va fi unul al speranțelor pentru vârstnicii din România, al speranțelor într-un trai mai decent și într-o siguranță a zilei de mâine mai bună. Prin majorarea pensiilor, în cele două etape, indexarea de la 1 ianuarie și apoi recalcularea în septembrie 2024, se dorește îndreptarea inechităților sociale care de peste 30 de ani stăpânesc sistemul public de pensii. Dar poate nu este suficient. Un vechi proverb arab spune că „Nu iei nici o hotărâre înțeleaptă fără un om bătrân”. Din păcate, conducătorii noștri vremelnici, de prea multă vreme și ori de câte ori au putut nu și-au ascultat înțelepții, dar n-au plecat urechile nici la nevoile și necazurile persoanelor de vârstă a treia care, din patru în patru ani, contează, dar doar ca număr de votanți. Nu suntem un număr, suntem oameni.

Numitorul comun al persoanelor de vârstă a treia nu-l reprezintă doar punctul de pensie, ci implementarea unui întreg sistem de protecție și asistență socială și medicală, de a oferi seniorilor sprijinul și șansa de a fi auziți și implicați în societate.

Lumea este într-o continuă schimbare și provocare, atât la nivel european cât și mondial. Modificările climatice și demografice, crizele politice, economice și teritoriale, din păcate culminate cu conflicte armate, chinuiesc acest început de mileniu și afectează în foarte mare măsură persoanele vârstnice. Se fac însă pași importanți, în această direcție, iar „o strategie europeană pentru îmbătrânire – mărturisește dr. Heidrun Mollenkopf, președintele Platformei AGE Europe - ar contribui nu numai la o viață activă și demnă pentru generațiile de astăzi de persoane în vârstă, dar ar asigura că Europa este, de asemenea, bine pregătită pentru îmbătrânirea generațiilor viitoare”.

Anul 2023 ne-a pus în fața unor noi provocări care ne-au determinat să lucrăm mai bine în echipă, ne-au învățat să ne pese mai mult unii de alții, să empatizăm și să nu stăm deoparte, să ne implicăm în a face lucrurile mai bine pentru membrii noștri. Să fim așa în continuare, uniți în cadrul Federației noastre, pentru seniorii de acum și un exemplu grăitor pentru cei de mâine.

Să privim, așadar, cu optimism și credință în viitorul apropiat, să nu uităm niciodată că la fiecare sărbătorire a nașterii Domnului Hristos, ne naștem și noi, cu gânduri bune, seninătate și lumină.

Din toată inima, în numele meu și al Comitetului Director al Federației Naționale „OMENIA” a C.A.R.P.-urilor din România vă doresc dragi seniori, sărbători luminate alături de familie și prieteni, Crăciun Fericit și fie ca anul 2024 să vină cu pace, sănătate și speranță!

Cu deosebită considerație,

**Președintele Federației
Naționale „OMENIA”
a C.A.R.P.-urilor din România
Ec. **Giorgică Bădărău****

Dragi bărlădeni,

Suntem, iată, la finalul unui an care s-a dovedit a fi nu doar plin de încercări, dar mai ales plin de multe eforturi comune pentru a realiza ceea ce ne-am propus pentru municipiul nostru. Dar nu am dat înapoi și nu o vom face, pentru că mai avem multe lucruri de îndeplinit împreună!

În preajma Sfintei Sărbători a Nașterii Domnului Iisus, sper să avem cu toții clipele de liniște pe care le merităm pentru a reflecta la tot ce am făcut bine în acest an și mai ales pentru a ne bucura, încă o dată, de venirea Mântuitorului. Prezența celor dragi în jurul mesei de Crăciun, veselia, colindele și tot ce e mai drag sufletelor noastre să ne fie călăuză toată viața!

În anul care vine, sănătatea, împlinirile, gândurile de bine și satisfacția lucrurilor bine făcute să nu ne părăsească nicio clipă, pe niciunul dintre noi.

Să aveți parte de Sărbători minunate și de un An Nou exact așa cum vi-l doriți!

La mulți ani, bărlădeni!

La mulți ani, România!

**Av. Dumitru BOROȘ,
Primarul Municipiului
Bârlad**

1 Decembrie, semnificația istorică a Zilei Naționale a României

Prof. **Andreea NANU**

Începând din 1 august 1990, prin Legea nr. 10 din 31 iulie 1990, Parlamentul României a hotărât proclamarea zilei de 1 Decembrie ca Zi Națională a României.

Ziua de 1 Decembrie este declarată zi liberă legală, motiv pentru care românii sunt așteptați la paradele militare. Cele mai cunoscute parade sunt cele de la Arcul de Triumf din București și cea de la Alba Iulia.

Revenind la semnificația istorică, pe 1 Decembrie 1918 a avut loc Adunarea de la Alba Iulia, în care s-a votat în unanimitate unirea regiunilor Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș cu România, după ce cu câteva luni înainte alte două provincii se uniseră cu patria mamă, este vorba de Basarabia și Bucovina.

În dimineața zilei de 1 decembrie 1918, la Alba Iulia, peste 1.228 de delegați, împreună cu peste 100.000 de susținători, îmbrăcați în straie de sărbătoare și cu tricolorul în piept, s-au îndreptat către Sala Unirii, numită pe vremuri Sala Cazonului, pentru a decide unirea Transilvaniei cu România.

Manifestația a început prin discursul lui Gheorghe Pop de Băsești, președinte al Adunării Naționale, care a amintit marile momente ale luptei naționale a românilor, subliniind: „Vrem să zdrobim lanțurile robiei noastre sufletești prin realizarea marelui vis al lui Mihai Viteazul: Unirea tuturor celor de o limbă și de o lege, într-un singur și nedespărțit stat românesc”.

Ulterior, a luat cuvântul și Vasile Goldiș, care a spus: „Națiunile trebuiesc eliberate. Între aceste națiuni se află și națiunea română din Ungaria, Banat, Transilvania. Dreptul națiunii române de a fi eliberată îl recunoaște lumea întreagă, îl recunosc acum și dușmanii noștri de veacuri.”

A urmat apoi discursul lui Ștefan Cicio Pop, președintele Marelui Sfat Național, iar apoi Ioan Suci i-a declarat verificați pe toți cei 1.228 de delegați și s-a trecut la constituirea Adunării Naționale.

Vasile Goldiș a citit Rezoluția Adunării Naționale și a cerut primirea cu unanimitate a proiectului, iar sala i-a răspuns: „Primim. Primim cu toții. Primim totul”.

Au luat, apoi, cuvântul Iosif Jumanca, Alexandru Vaida-Voevod, episcopul Demetriu Radu, episcopul Ioan Ignatie Papp și lucrările au fost închise pe acordurile imnului „Deșteaptă-te române”.

Votată de Adunarea Națională de la Alba Iulia,

Unirea a fost acceptată de marile puteri abia după Conferința de Pace de la Paris din 1919-1920 și după îndelungi acțiuni diplomatice la care au participat politicieni de frunte ai României, dar chiar și regina Maria, care a mers personal în capitala Franței.

Pe 15 octombrie 1922, la Alba Iulia, Ferdinand I a fost încoronat Rege al tuturor românilor, alături de Regina Maria. În timpul slujbei oficiate de Patriarhul Miron Cristea au fost sfințite coroanele și au fost binecuvântați suveranii, iar afară, regelui și reginei li s-au așezat pe umeri purpura și hermina, iar pe creștet, coroanele.

Așadar aceasta este semnificația istorică a Zilei Naționale a României, ea nu reprezintă doar o zi liberă ci este însăși chintesența acestui popor. Este datoria noastră, a celor de astăzi să păstrăm și să ducem mai departe ceea ce strămoșii noștri au realizat.

„Într-o țară așa de frumoasă, cu un trecut așa de glorios, în mijlocul unui popor atât de deștept, cum să nu fie o adevărată religie iubirea de patrie și cum să nu-ți ridici fruntea, ca falnicii strămoși de odinioară, mândru că poți spune „Sunt român!”- Alexandru Vlațuță

Referințe:

Josif Constantin Drăgan, *Istoria românilor*, ed. Europa Nova, 1993.

Ovidiu Pecican, *Istoria României – Stat și cultură 1866-2018*, ed. Cuantic, 2023.

Rezoluținea Adunării Naționale de la Alba-Iulia

1. Adunarea Națională de la Alba-Iulia, în numele poporului român, a hotărât să se unifice cu România provinciile de la Alba-Iulia, Banat, Crișana și Maramureș, care au fost în posesia Austriei și Ungariei, în ziua de 1 Decembrie 1918.

2. Adunarea Națională de la Alba-Iulia, în numele poporului român, a hotărât să se unifice cu România provinciile de la Alba-Iulia, Banat, Crișana și Maramureș, care au fost în posesia Austriei și Ungariei, în ziua de 1 Decembrie 1918.

3. Adunarea Națională de la Alba-Iulia, în numele poporului român, a hotărât să se unifice cu România provinciile de la Alba-Iulia, Banat, Crișana și Maramureș, care au fost în posesia Austriei și Ungariei, în ziua de 1 Decembrie 1918.

4. Adunarea Națională de la Alba-Iulia, în numele poporului român, a hotărât să se unifice cu România provinciile de la Alba-Iulia, Banat, Crișana și Maramureș, care au fost în posesia Austriei și Ungariei, în ziua de 1 Decembrie 1918.

5. Adunarea Națională de la Alba-Iulia, în numele poporului român, a hotărât să se unifice cu România provinciile de la Alba-Iulia, Banat, Crișana și Maramureș, care au fost în posesia Austriei și Ungariei, în ziua de 1 Decembrie 1918.

6. Adunarea Națională de la Alba-Iulia, în numele poporului român, a hotărât să se unifice cu România provinciile de la Alba-Iulia, Banat, Crișana și Maramureș, care au fost în posesia Austriei și Ungariei, în ziua de 1 Decembrie 1918.

7. Adunarea Națională de la Alba-Iulia, în numele poporului român, a hotărât să se unifice cu România provinciile de la Alba-Iulia, Banat, Crișana și Maramureș, care au fost în posesia Austriei și Ungariei, în ziua de 1 Decembrie 1918.

8. Adunarea Națională de la Alba-Iulia, în numele poporului român, a hotărât să se unifice cu România provinciile de la Alba-Iulia, Banat, Crișana și Maramureș, care au fost în posesia Austriei și Ungariei, în ziua de 1 Decembrie 1918.

9. Adunarea Națională de la Alba-Iulia, în numele poporului român, a hotărât să se unifice cu România provinciile de la Alba-Iulia, Banat, Crișana și Maramureș, care au fost în posesia Austriei și Ungariei, în ziua de 1 Decembrie 1918.

10. Adunarea Națională de la Alba-Iulia, în numele poporului român, a hotărât să se unifice cu România provinciile de la Alba-Iulia, Banat, Crișana și Maramureș, care au fost în posesia Austriei și Ungariei, în ziua de 1 Decembrie 1918.

Ștefan Cicio Pop, Președintele Adunării Naționale

Mă mândresc că sunt român!

Prof. **Andreia-Elena BRICIU**

„În istoria poporului român se aud trosnind pașii lui Dumnezeu”, afirma marele istoric și profesor universitar Nicolae Iorga. Prin vrednicia și entuziasmul lor, oamenii de la catedră au întreținut și întrețin în continuare cu mare entuziasm ideea unirii tuturor românilor. Prin ei a pătruns în conștiința tinerilor dorința de a trăi cu toții sub un singur drapel, cel românesc. Dascălii români, adevărați apostoli ai luptei pentru unitate națională, contribuie intens la cultivarea dragostei de țară. Cea mai mare parte a oamenilor școlii sunt pentru elevii lor modele de regăsire, de mare trăire istorică și devotament.

Poporul nostru a avut de înfruntat multe nenorociri și a plătit cu sânge pământul scump al țării atât pentru faptele mărețe și înalțătoare care s-au petrecut pe el, cât și pentru frumusețile și bogățiile lui. Patria aceasta, România, are o istorie întreagă de luptă și eroism, de muncă și creație, pe care copiii sunt datori să o cunoască și să o iubească. Dragostea de țară trebuie să fie aidoma tuturor simțămintelor cu care s-au născut: adâncă, serioasă, demnă, nobilă. Chiar dacă omul e pieritor, poporul și țara sunt eterne. Patrie înseamnă spațiu, timp, oameni care au creat și au impus valori, continuitate și demnitate.

Componentă fundamentală a moralei sociale, patriotismul incumbă atașamentul față de pământul natal, aprecierea și respectarea tradițiilor istorice, a limbii și culturii, lupta și spiritul de sacrificiu pentru

libertatea patriei. Din lumea basmelor și a poveștilor sau chiar paralel cu ea, școlarul trece cu ușurință pe tărâmul istoriei adevărate, plină de mituri, de fapte, întâmplări și personalități care-i captează imaginația și îi stimulează fantezia. Literatura de inspirație istorică, face accesibilă înțelegerea istoriei naționale la orice vârstă, oferă elevilor modele de patriotism, cinste și demnitate, creează emoții estetice, convingeri și sentimente morale. Din dorința de a-i face pe copii să înțeleagă că fiecare dintre ei trebuie să fie mândru că este român, învățătoarea le poate oferi elevilor, încă de la clasa I, prin intermediul „*Povestirilor istorice*” ale lui Dumitru Almaș, figuri ilustre de eroi ai neamului care s-au distins în luptele pentru eliberarea națională și socială.

Operele literare sunt o inepuizabilă sursă de înțelepciune, de modele exemplare și un mijloc deosebit de eficient în educarea morală a copiilor. Ele scot în evidență faptele oștenilor români și ale domnitorilor care au pătruns în conștiința și tradiția poporului ca simboluri ale demnității naționale. Elevii înțeleg din legendele istorice că domnitorii țărilor române se bizuiau pe virtuțile oștenilor, precum: credința, inteligența și vitejia. Scriitori precum Costache Negruzzi, Ion Creangă, Mihail Sadoveanu, Eusebiu Camilar au oferit copiilor imagini semnificative din istoria zbuciumată a poporului român, pentru că „istoria noastră are destule fapte eroice”, după cum afirma Mihail Kogălniceanu în *Dacia Literară*.

Inspirate din faptele glorioase ale poporului nostru, poeziile trezesc sentimente de admirație pentru figurile de eroi care au săvârșit fapte mărețe pentru apărarea țării. Mulți dintre marii noștri poeți au evocat momente din trecutul glorios al poporului român, precum poetul Dimitrie Bolintineanu care s-a inspirat din trecutul patriei evocând figuri legendare de eroi. Create cu scopul de a trezi sentimentul patriotic și de a dezvolta mândria națională a contemporanilor, *Legende istorice* ale lui Bolintineanu au intrat, de mult timp, în patrimoniul literaturii școlare. Acestea contribuie la dezvoltarea admirației pentru trecutul glorios al poporului nostru, care a luptat de-a lungul veacurilor pentru libertate națională.

Eroii legendelor, ai domoștilor din povestirile populare, sunt înzestrați cu calități excepționale: curaj, dragoste de țară, demnitate. Ca împărații și feții-frumoși din basme, aceștia sunt viteji și tineri, sau bătrâni și înțelepți. Ospitalitatea și omenia, simțul datoriei și iubirea de adevăr și dreptate se împletesc pentru a constitui imaginea românului dintotdeauna. Eroul, necruțător în luptă, pune mai presus de orice binele și folosul țării. Indiferent de numele pe care îl poartă, eroii legendelor istorice – domnitori, comandanți de oști sau oameni din popor – vădesc aceleași însușiri, astfel încât am putea spune că toate chipurile se contopesc în unul singur care întruchipează dragostea de țară și de libertate, vitejia și demnitatea, încrederea în popor și în viitorul lui.

Acordând literaturii un rol însemnat în formarea și dezvoltarea dragostei pentru patrie și popor, George Coșbuc a evocat în poeziile sale unele dintre momentele cele mai importante din istoria neamului. El a creat poezii accesibile copiilor care, prin largă lor circulație, au adus o contribuție valoroasă la cunoașterea istoriei zburzuite a poporului nostru. Pentru a forma elevilor noțiunea de patrie, poetul descrie în poezia *Patria română*, în câteva imagini sugestive, momente din lupta glorioasă a poporului împotriva cuceritorilor, iar apoi menționează că patria este pământul unde trăiesc cei ce sunt în viață, care se iubesc frațește, împărțășind și bucuriile și suferințele. În țara noastră vorbim românește, respectăm tradițiile și luptăm să dezvoltăm tot ceea ce reprezintă spiritul românesc. Apărându-ne țara, prețuind-o și dăruindu-i „inima și viața-ntreagă”, o să avem „o mândră Românie”. Prezicând patriei un viitor înfloritor, poetul George Coșbuc îi îndeamnă pe copii să contribuie la înflorirea ei: „Patria ne-o fi pământul/ Unde ne-or trăi nepoții...”

Singurul loc ce face posibilă existența românului în viitor este pământul strămoșesc. Poetul Ioan Nenițescu

este mândru că trăiește într-o țară cu „nalți stejari”, cu „stânci și munți”, cu „cer senin” care adăpostește un popor viteaz și cutezător. Prin intermediul poeziei *Țara mea*, el reușește să trezească în sufletul cititorilor sentimente de dragoste și de admirație față de popor. Întreg pământul țării poartă semnele bătrâne ale celor ce-au luptat vitejește să-l apere, chiar cu prețul vieții lor. Cei „ce cu robia ne-au cercat” au fost pedepsiți, căci dragostea de țară și vitejia au caracterizat întotdeauna poporul român. Pământul țării păstrează mărturiile ale vitejiei străbune, trezind în inimile noastre sentimente de admirație și mândrie patriotică.

România este patria noastră și a tuturor românilor.
România celor de demult și-a celor de mai apoi
E patria celor dispăruți și a celor ce va să vie.

(Barbu Ștefănescu Delavrancea)

O cunună de trăiri la ceas de mare sărbătoare,
părțile din suflet de copii, îi doresc României un
sincer și călduros - La mulți ani! -

UNIȚI ÎN CUGET ȘI-N SIMȚIRI!

AVEM O ȚARĂ

Avem o țară unde au stăpânit odată
Vitejii daci, bărbați nemuritori.
Și unde stau de veacuri laolaltă,
Izvoare, văi și munți cu fruntea-n zări.

Avem troițe sfinte, altare și icoane
Și candelari ard cu mii de pâlpâiri;
Avem atâtea lacrimi și prigoane
Că ne e plin pământul de martiri.

Avem la Putna, Sfânt și viu cu duhul
Pe cel ce-a stat Ortodoxiei scut;
Și azi de-l vom chema să-nfrâng-apusul,
Va răsturna cinci veacuri de pământ.

Avem pe Brâncoveanu pildă tare,
Căci pruncii lui sub sabie-au căzut;
Ca să păzească fără de schimbare
Credința dreaptă-n care s-au născut.

Avem Ardealul sfânt, pământul răstignirii,
Cu tunuri sfârtecat de cel viclean;
Avem ierarhii sfinți, pe lăncu și martirii,
Pe Horia tras pe roată pentru neam.

Azi iarăși te-au suit vrăjmașii tăi pe cruce,
Ardeal cu trei culori împodobit;
Scriind deasupra vina ta cu sânge,
Acea că, ortodoxia ai iubit.

Avem un Rai de sfinți în temniți dați la moarte
Și aruncați în groapa neștiuți;
Dar astăzi dând pământul la o parte
Les moaște sfinte-n zeghe grea de deținuți.

E jertfa lor de veacuri mărturia
Ce strigă din morminte pân' la noi:
Să apărăm cu râvnă Ortodoxia
Și-acest pământ, de Sfinți și de eroi!

Radu GYR

CE-AȘ VREA?...

Aș vrea odată iubita-mi țară
Să se ridice din somnul său
Și cu glas tare să strige: Piară
Al României oricare rău!

Aș vrea dreptatea să renvieze,
Să renflorească p-acest pământ,
Și tot românul ca să lucreze
Pentru al țării falnic avânt!

Aș vrea ca fala și fericirea
Să mai umbrească patria mea!
Și-n orice inimi să văd unirea!...
Iacă, o! Doamne, iacă ce-aș vrea.

Aș vrea tiranii să nu mai fie!...
Ei să dispară ca fumu-n vânt!
Sau ca nisipul în vijelie,
Zvârlit în haos dupe pământ!

Aș vrea poporul să fie rege...
Rege odată bietul popor!...
Ca-n lanțuri grele să nu-l mai lege
Autocratul asupritor.

Aș vrea să moară aceia care
Pentru monedă patria-și vând!
Să moară-n chinuri de remustrare,
Numai mustrarea să aibă-n gând!

Aș vrea virtutea să triumfeze,
Viciul să piară de noi zdrobit!
Și România să prospereze,
Să se înalțe neamu-mi iubit!

Aș vrea iubirea să predomnească,
Să nu mai fie ură-între noi!
Numele țării să strălucească!
Țara să scape de sub nevoi!

Aș vrea, o! Doamne, să văd poporul
Zdrobind p-aceia ce-l asupresc...
Să văd acvila că-și reia zborul
Falnic cu neamul cel românesc!

Alexandru Macedonski

NE-AȚI LĂSAT O ȚARĂ

Când se strâng norii a ninsoare,
Un clopot bate-n piept a neuitare
Se zvârcolește-un dor neprihănit,
Pentru acei ce pentru libertate s-au jertfit

În coastă-i simt, numai ciolane!
Ești tu, Gheorghe? Ești tu, Ioane?
Pe lângă voi atâția fără nume sunt,
Cei ce-au luptat pentru acest pământ

Cu ochii goi, cu pleoapa grea,
Îngeri ce n-au putut zbura
Căci le-au frânt aripile-n zbor,
Având prezent, dar nici un viitor.

Și unul peste altul se ridică,
Dar mie nici că-mi este frică,
Un arbore sunt ei cu trunchiul scut,
Cu rădăcini ce-n mine au crescut!

Îi tot țin strâns pe lângă mine,
Purtându-i către ziua care vine
Am învățat din nou cu ei să zbor,
Sub cerul îmbrăcat în tricolor!

Irina NECHIFOR

DRAGĂ „MOȘ CRĂCIUN”,

După ani de zile în care te căutam în toți moșii de închiriat, în figurinele hidoase care îmbrăcau spațiile comerciale sau în zâmbetul haios al bătrânelor din reclamele televizate, anul acesta m-am decis să revin la spiritul acela inocent al copilăriei și să cred în existența Ta, înainte de a căuta dovezi pentru ea. Mai presus de a avea acea încredere fermă, există certitudinea că prezența Ta miraculoasă în perioada Crăciunului ne face pe toți să fim mai buni. Așa că anul acesta fă tot posibilul să vindeci conștiințele încărcate ale oamenilor maturi, să le vizitezi sufletele rătăcite pentru a-i determina să creadă din nou, cu entuziasm de copil... să creadă în Tine, să creadă în bine și în iubirea necondiționată.

Anul acesta, te rog să îți departe de noi fricile, neîncrederea și anxietățile și oferă-ne sărbători în liniște și sănătate alături de cei pe care îi iubim și care ne iubesc. Învăluie-ne în vibrația bucuriilor autentice și ajută-ne să ajutăm – să îi ajutăm pe cei care au mai puțin decât noi, care sunt triști, nefericiți, cei care au uitat să se bucure de Crăciun. Inspiră-ne, pentru a putea crea pentru ei amintiri pe viață, mai mult decât a le acoperi nevoile materiale. Sădește-le în suflet încrederea în miracolul Învierii Domnului și siguranța că viața trăită sub semnul acesteia este cea care asigură trăinicia substanțială a existenței. Dăruiește-le recunoștința, acceptarea și dezvoltă-le capacitatea de le împărtăși cu cei din jur, de a ne conecta sufletește și a cultiva, împreună, veselie prieteniei adevărate.

Te rog ca anul acesta să ajungi, deopotrivă, la toți copiii neajutorați ai planetei, cât și la eroii care le oferă ajutorul! Să fii prezent în Crăciunul fiecărui copil, prin îndrumare, tandrețe și acces egal la oportunități de educație, așa cum te rog ca părinților lor să le dai puterea de a crește și a pregăti pentru societate oameni de bine. Pe bunici și străbunici să îi consolezi cu liniște, amintiri frumoase și prezența celor dragi aproape, iar pe cei singuri alină-i cu gândurile pozitive de care au atâta nevoie.

Sacul tău e mare, Moșule, am momente în care cred că resursele din el sunt nelimitate, așa că te rog să ne dai tuturor ani mai buni, un destin mai blând, un strop de inspirație și destulă putere pentru a-l duce în direcția potrivită. De înțelepciune avem mare nevoie cu toții, dar dă-le nițel mai multă înțelepciune celor care poartă pe umerii lor nefericirea și zburciumul fizic și sufletesc al războaielor acestei lumi. Aprinde lumina bunătății în rațiunea lor și ghidează-i pe drumul către pace, insuflându-le în inimă iubirea, iertarea și bunătatea. Dăruiește-le lor Crăciunul, în cea mai pură formă nematerială a sa, pentru ca ei, la rândul lor, să îl dăruiască celor nefericiți, răniți, orfani – tuturor sufletelor chinuite de pe urma războaielor crunte care s-au abătut în mai multe zone ale globului.

Rămâi alături de noi pe tot parcursul anului următor și învață-ne cum să continuăm să iertăm, să iubim, să dăruim, pentru ca toate aceste sentimente să nu aibă destinul globurilor și a luminițelor pe care le adunăm odată ce Crăciunul s-a terminat.

Cu prețuire și recunoștință,
Un om care crede în Tine

Sărbătorile de iarnă de la Asociația C.A.R.P. „Elena Cuza” Bârlad

Jenică RUSU

Sărbătorile de iarnă aduc cu ele o atmosferă magică și o bucurie contagioasă în inimile oamenilor din întreaga lume. Crăciunul, Revelionul și celelalte sărbători asociate acestui sezon nu sunt doar simple date calendaristice, ci reprezintă momente speciale care aduc oamenii împreună, stimulează spiritul altruist și aduc lumină în sufletele tuturor, a celor care primesc, precum și a celor care dăruiesc.

Este binecunoscut faptul că domnul președinte magistrat pensionar Nicolaie Mihai și colaboratorii dumnealui organizează evenimente și activități comunitare menite să aducă oamenii împreună într-un spirit festiv în diferite momente ale anului, mai ales în perioada sărbătorilor de iarnă. Astfel de evenimente sunt organizate atât pe scena Teatrului „Victor Ion Popa” din Bârlad, în sediile căminelor culturale comunale, dar și la sediul Asociației, evenimente în care sunt implicați atât copiii, cât și adulții, astfel că toate acestea devin momente de bucurie pentru toți, copii, părinți, bunici, străbunici.

La fel de binecunoscut este faptul că în perioada

sărbătorilor de iarnă sediul Asociației răsună de sutele de glasuri ale micilor urători și colindători, aplauzați de membrii aflați ocazional sau invitați, precum și de personalul angajat, persoane care le fac cadouri generoase.

Sărbătorile de iarnă au puterea de a trezi spiritul de generozitate și solidaritate în inimile oamenilor. Oamenii devin mai dispuși să ajute pe cei din jur, să ofere cadouri și să participe la acte de caritate. Această atitudine pozitivă contribuie la construirea unei comunități mai unite și la creșterea nivelului de fericire generală în societate. Sărbătorile de iarnă sunt însoțite de tradiții și obiceiuri care au fost transmise de la o generație la alta. Acestea contribuie la îmbogățirea culturii și la păstrarea identității culturale. Fie că este vorba de colinde, obiceiuri culinare specifice sau decorarea casei, aceste tradiții aduc un sentiment de continuitate și conexiune cu trecutul.

Bineînțeles, în perioada sărbătorilor de iarnă, în spiritul adevăratei solidarități și generozități, prin implicarea activă și dedicarea în acțiunile de binefacere,

Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, sub conducerea domnului președinte Nicolaie Mihai, reprezintă de peste zece ani în Bârlad și localitățile din județul Vaslui, și nu numai, fiindcă activitățile Asociației s-au tot extins și în alte județe, în baza multor colaborări, o SURSĂ DE LUMINĂ CALDĂ în comunitate, o forță mobilizatoare în aducerea bucuriei și sprijinului în viețile celor aflați în dificultate.

Misiunea Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad este binecunoscută, are ca scop principal ajutorarea financiară a membrilor, sub îndrumarea dedicată a domnului președinte Nicolaie Mihai, oferă sprijin financiar prin împrumuturi avantajoase pentru cei aflați în nevoie, în special în perioadele dificile, cum ar fi cele de sărbători de iarnă, la care se mai adaugă magazine sau ateliere pentru membri, dar și programele culturale artistice organizate cu scopul de a aduce bucurie în sufletele străbunicilor, bunicilor și părinților noștri, programe culturale care aduc un zâmbet pe fețele celor care, în mod normal, ar avea puține motive de bucurie, fiind loviți de boli, necazuri și lipsuri accentuate de la an la an.

Sărbătorile de iarnă aduc cu ele nu doar frigul și zăpada, așa cum am avut parte de prima zăpadă anul acesta în luna noiembrie, ci și un sentiment special de bucurie și comuniune. În România, colindele au fost întotdeauna parte integrantă a acestei perioade festive, aducând un zâmbet pe fețele oamenilor și creând o atmosferă de iubire, cu atât mai mult cu cât colindele românești reprezintă un tezaur cultural care reflectă istoria și valorile noastre. Cântarea colindelor înseamnă nu doar distracție. Colindele au puterea de a aduna oamenii și de a crea un spirit de comuniune. Ele consolidează relațiile dintre cunoscuți și necunoscuți, prieteni și familie, contribuind la formarea unei comunități mai puternice. La colinde se adaugă urături și tot felul de alte frumoase tradiții, cum ar fi capra și ursul.

Spectacolul de Crăciun organizat de Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad rămâne evenimentul așteptat cu cea mai mare nerăbdare de sute din membrii Asociației. An de an, acest spectacol devine un prilej de bucurie și comuniune, oferind oportunitatea pentru membrii pensionari să se adune, să sărbătorească și să se bucure de un moment special în preajma sărbătorilor de iarnă.

Un aspect remarcabil al spectacolului de Crăciun organizat de domnul președinte magistrat pensionar Nicolaie Mihai este invitația acordată unui artist deosebit, Paul Surugiu, cunoscut în lumea artistică sub numele de Fuego. Acest artist talentat și impresionant aduce cu el nu doar vocea sa extraordinară, ci și o energie și căldură care vor completa atmosfera magică a sărbătorii. Această inițiativă nu doar aduce atmosfera festivă în comunitate, ci este și o dovadă a angajamentului domnului președinte magistrat pensionar Nicolaie Mihai față de binele și fericirea celor pe care îi reprezintă.

Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad nu acționează izolat; ea stabilește parteneriate cu autoritățile, organizații guvernamentale și alte instituții pentru a maximiza impactul acțiunilor

lor caritabile. Aceste colaborări permit asociației să ajute un număr mai mare de persoane și să creeze sinergii pozitive în comunitate.

Perioada sărbătorilor oferă o oportunitate minunată de a fi mai atenți la nevoile celor mai puțin norocoși. Participarea comună, cu puțin sau mult, la acte de caritate adaugă un sens profund și altruist sărbătorilor noastre. Gesturile noastre de generozitate pot avea un impact durabil, rămânând în inimile celor pe care îi ajutăm și inspirând pe alții să facă bine în jurul lor.

În concluzie, Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, prin Consiliul Director, reprezentat de domnul președinte magistrat pensionar Nicolaie Mihai, domnul consilier magistrat pensionar Aionitoaie Veronel, doamna consilier tehnician proiectant Tănase Veruța, doamna consilier economist Siberescu Tincuța, domnul consilier comisar șef de poliție (rez.) Chelaru Vasile, rămâne un pilon important al binefacerii în Bârlad, oameni care demonstrează constant că această asociație oferă pe lângă ajutoarele financiare și o sursă de inspirație pentru comunitatea locală, încurajând spiritul de solidaritate și compasiune în fiecare inimă.

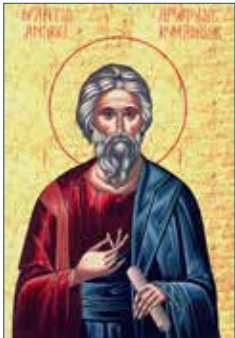

Identitatea național-religioasă la sărbătorile de iarnă

Pr. **Teofil ȘTEFĂNICĂ**

În spațiul carpato-danubiano-pontic, românii, începând cu secolul al VI-lea, s-au cristalizat ca un popor de oameni puternici, credincioși tradițiilor creștine. Încă din cele mai vechi timpuri, înainte de secolul VI, populația daco-romană de limbă latină a fost definită ca fiind creștină, astfel că în jurul anilor 60 după Hristos, Sfântul Apostol Andrei care a creștinat zona de la nord de Dunăre mărturisește că geții sunt creștini având un mare devotament pentru Hristos și Maica Lui. Această creștinare rapidă a fost facilitată și de faptul că dacii aveau o religie monoteistă și credeau în Zamolxis, în muntele sfânt Kogaion, aveau sărbători și tradiții care cu ușurință au putut fi asociate cu sărbătorile creștine. Sărbătorile religioase sunt o manifestare a conștiinței religioase a trăirilor spirituale și afective care aduc bucurie în conștiința colectivă al poporului român. În ciuda greutăților istorice generate de popoarele migratoare, de năvălirile pentru pradă a popoarelor din jurul nostru, unguri, ruși, poloni, austrieci, turci, tătari, care au lăsat în urmă numai durere și jafuri, poporul român a găsit resursele psiho-emoționale de a se bucura de semnificația evenimentelor creștine generate de tradiția biblică. Sărbătorile generate de anotimpul iernii astronomice încep odată cu începutul postului Crăciunului, perioada de timp ce marchează în special bucuria Nașterii Mântuitorului Nostru. După 15 noiembrie, ne aducem aminte de Sfânta Mare Muceniță Ecaterina, Sfântul Apostol Andrei (sărbătorit pe 30 noiembrie) numit și Apostolul românilor și nu întâmplător amintirea lui este legată și de 1 Decembrie, ziua realizării Marii Uniri și a întemeierii Statului modern Român. Ne amintim de Sfântul Nicolae pe 6 decembrie, Sfântul Spiridon pe 12 decembrie, Crăciunul sau Nașterea Mântuitorului 25 decembrie, Soborul Maicii Domnului pe 26 decembrie, iar pe 27 Sfântul Întâiul Mare Mucenic Ștefan. Sfântul Vasile cel Mare este sărbătorit pe 1 ianuarie, urmat de Botezul Domnului 6 ianuarie și se încheie cu serbarea celui mai mare om în ersona Sfântul Ioan Botezătorul pe 7 ianuarie.

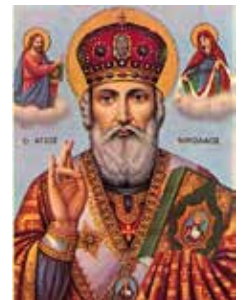

Sfântul Apostol Andrei

Chemat de Iisus să-i fie ucenic, fiind primul ales dintre apostoli, a fost ucenicul Sfântului Ioan Botezătorul. El va creștina Tracia ce a fost cucerită de romani. În anul 61 ajunge în Dobrogea de astăzi. A lăsat o întreagă zestre de practici tradiționale, ritualul „turtei sărate”, usturoiul folosit pentru îndepărtarea spiritelor rele și obiceiul grâului pus la încolțit pentru a vesti recolta anului viitor. Este considerat apostolul românilor și își va sfârși viața în Corint răstignit pe o cruce în formă de X, astăzi numită Crucea Sfântului Andrei.

Sfântul Ierarh Nicolae

Episcopul orașului Mira Lichiei este cunoscut pentru strictețea sa în problemele de dogmă creștină, dar și pentru iubirea sa pentru cei nevoiași aflați în necazuri, săraci și copii. În amintirea lui, în ajunul sărbătorii Sfântului Nicolae, copiii își lustruiesc ghetuțele unde Moș Nicolae pune daruri sau câte o vârguță pentru cei mai năzdrăvani.

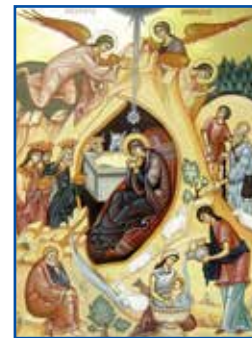

Sfântul Ierarh Spiridon

Sărbătorit pe 12 decembrie, este cel care la primul sinod ecumenic (din anul 325) de la Niceea a arătat Treimea folosindu-se de o cărămidă. Moaștele sale se găsesc în Insula Corfu și i se atribuie puterea de a vindeca pe cei bolnavi, de a aduce ploii și de a binecuvânta casele oamenilor.

Nașterea Domnului Iisus Hristos

Este un praznic împărătesc, sărbătoare închinată Mântuitorului Nostru Iisus Hristos care vestește începutul activității mesianice a lui Iisus. „La plinirea vremii”, împlinind toate proorociile și profețiile din Vechiul Testament referitoare la Nașterea din Nazaret, venirea celor 3 magi de la Răsărit, fuga în Egipt, Întoarcerea din Galileea, Iisus adevărește faptul că este fiul lui Dumnezeu care va mântui neamul omenesc. Cu prilejul acestei mari sărbători există tradiția de a împărți daruri, de a participa la slujbele bisericii, de a colinda.

Anul Nou - 1 ianuarie

Este prilejul când îl sărbătorim pe Sfântul Vasile cel Mare, unul dintre marii ierarhi și postitori ai bisericii creștine primare. Există numeroase tradiții legate de această sărbătoare precum: să ne spălăm cu apă în care punem un ban de argint, să consumăm pește ca să trecem ușor prin viață, să se mănânce cocoși de către bărbați, să nu avem datorii și să primim urătorii și să le dăruim nuci, colaci, fructe și bani.

Boboteaza

Botezul Domnului este sărbătoarea care ne amintește de Sfântul Ioan Botezătorul ce îl va boteza în râul Iordan pe Domnul Iisus Hristos. O tradiție bisericească ne arată că preoții binecuvântează apele săvârșind slujba de agheasmă mare prin care sfințesc casele și pământurile creștinilor, iar în tradiția populară busuiocul de bobotează, ținut sub pernă arată ursitul fetelor nemăritate.

Ultima sărbătoare a iernii este sărbătoarea Sfântului Ioan celebrată pe 7 ianuarie când ne aducem aminte de cel care a vestit venirea Mântuitorului, a pregătit poporul pentru a înțelege cine este Fiul lui Dumnezeu și în același timp a botezat pe Iisus și a mărturisit că Acesta este Fiul lui Dumnezeu, adevărind Teofania (arătarea persoanelor sfinte Treimi: Tatăl din cer a grăit: Acesta este Fiul meu cel iubit întru care am binevoit, Iisus Hristos, Fiul, era în apa Iordanului, iar Duhul Sfânt era în chip de porumbel).

Aceste sărbători religioase și tradiții populare românești au contribuit la cristalizarea sentimentului de popor român și creștin.

Mănăstirea Bujoreni, 6 ianuarie 2023

Prof. **Lucia MUNTEANU**

DESPRE BUNĂTATE

Se apropie sărbătorile de iarnă. Între acestea, cea mai mare este, fără îndoială, ziua nașterii Domnului nostru Iisus Hristos. Deja plutește în aer atmosfera atât de bine cunoscută și atât de dragă nouă, creștinilor. Ne gândim că orice am face, orice am trăi în această perioadă, spiritul lui Iisus Hristos ne veghează. Suntem animați de gânduri frumoase pentru cei dragi, ne propunem să fim mai buni: „De Crăciun, fii mai bun!”. Da, îmi place acest slogan, cu un amendament: să fim mai buni nu doar de Crăciun sau de sărbătoarea Sfințelor Paști.

Bunătaea este un atribut atât de omenesc! Cred că fiecare dintre noi a simțit, o dată, măcar o dată, dacă nu chiar de mai multe ori în viață, să facă un act de caritate, să ajute pe cineva care se afla într-o nevoie, într-un necaz.

Am cunoscut mulți oameni buni, generoși, dornici de a ajuta în mod absolut dezinteresat. Căci despre asta este vorba: de a face bine fără să aștepti recompensă de vreun fel. Iisus Hristos spunea „Să nu știe stânga ce face dreapta...”, adică binele pe care îl săvârșești să nu fie trâmbițat, să-l știi doar tu, cel care l-ai făcut.

Adeseori, întâlnim oameni generoși care dovedesc mărinimie, bunătaea, în rândul oamenilor nevoiași, ei înșiși. Ce poate fi mai frumos decât să dai din puținul tău unui om care are nevoie?!...

Bunătaea suflă se manifestă în diferite chipuri. Am văzut, bunăoară, un lucru care m-a mișcat în mod deosebit. Într-un oraș, la noi, în țară (îmi scapă numele), la inițiativa unui om cu suflet, mai mulți oameni au pus, în copacii din parcul central al orașului, diferite obiecte de îmbrăcăminte, de încălțăminte și altele, cu invitația de a le lua cei care au nevoie de ele.

În unele țări, există restaurante în care clienții plătesc, pe lângă ceea ce consumă ei, o porție de mâncare, în plus, o cafea, un ceai pentru un om care nu-și poate permite o masă caldă, o pâine.

Fiecare dintre noi poate să ajute, într-un fel sau altul, pe un semen de-al său.

Uneori, bunătaea noastră nu costă nimic. Aflăm de necazul unui om și-l putem ajuta cu o vorbă de încurajare, cu un sfat care contează foarte mult pentru cel în suferință.

Aș putea da multe exemple de oameni care și-au dovedit omenia în diferite circumstanțe. Este cunoscut faptul că în timpul inundațiilor, care, din păcate, se produc destul de des în anumite regiuni ale țării, mulți

oameni au rămas fără locuințe, fără agoniseala de o viață. Atunci, oamenii acestui pământ numit România sar în ajutorul celor năpăstuiți, făcând donații în bani sau obiecte de strictă necesitate, alimente, apă; solidaritatea aceasta spontană este impresionantă.

Este de notorietate numele omului de afaceri George Becali, care a venit întotdeauna în sprijinul sinistraților sau a ajutat copii grav afectați de diferite boli, oferindu-le sumele necesare pentru operații costisitoare în clinici din străinătate.

Putem spune că generozitatea, bunătaea este o caracteristică a poporului român, manifestată în momente de cumpănă pentru oameni aflați în nevoie din alte țări. Ucrainenii refugiați din cauza războiului declanșat de Rusia au găsit sprijin necondiționat aici, la noi. Mulți români și-au deschis casa, primind să găzduiască mame cu copii, care au fugit din calea gloanțelor neavând decât hainele de pe ei și câteva lucruri într-un geamantan.

Statul român a oferit ajutor ucrainenilor, chiar dacă românii noștri din Ucraina nu au fost tratați cu aceeași omenie.

Nu vreau să fiu patetică, dar unele situații sunt atât deperate, încât cu greu le-ar face oamenii față dacă nu ar fi ajutați.

Școala și Biserica au un rol important în asemenea situații. Se știe că în preajma sfintelor sărbători de Crăciun, preoții fac apel la enoriașii din parohia lor pentru a face acte de caritate în cazuri de maximă nevoie. Și oamenii răspund chemării Bisericii.

De asemenea, în școli se organizează campanii de colectare de haine, încălțăminte, jucării, dulciuri pentru copii din diferite sate din zonă, pentru a le aduce acestora puțină bucurie și lumină în suflete. Iar copiii sunt foarte fericiți să participe la astfel de acțiuni.

În urmă cu câteva luni, s-a organizat o campanie de colectare de cărți care au fost donate bibliotecilor sătești. Toate aceste acțiuni vorbesc de la sine despre nevoia de a dăru, despre bucuria oamenilor de a le fi de folos altor oameni.

Bunătatea se găsește în sufletul fiecăruia și este un act care vine din suflet.

Bunătatea înseamnă iertare, înseamnă toleranță, înseamnă să ne iubim pe noi înșine și pe semenii noștri așa cum suntem.

Bunătatea e o însușire morală care nu se poate măsura în nicio unitate de măsură. Ești bun, pentru că așa simți și așa vrei să fii. Un zâmbet dăruit unei persoane va trece la un alt om, care îl va transmite altcuiva. Astfel, zâmbetul și fapta bună vor ajunge, mai devreme sau mai târziu, înapoi la tine, aducându-ți mulțumire sufletească.

În încheiere, voi reproduce istorisirea făcută de una din marile actrițe americane, Katharine Hepburn, o poveste reală din care se desprinde o singură concluzie: dăruind ne simțim mai împliniți.

Bunătatea este înțelepciunea minții.

„Odată când eram adolescentă, eu și tata stăteam la coadă să cumpărăm bilete la circ.

În sfârșit, mai era o singură familie între noi și ghișeu de bilete. Această familie m-a impresionat foarte mult. Erau opt copii, toți probabil sub doisprezece ani. După cum erau îmbrăcați, se vedea că nu

aveau bani mulți, dar hainele lor erau îngrijite, curate. Copiii au fost cuminți, toți stând la coadă în spatele părinților. Prin entuziasmul lor puteai simți că nu au mai fost niciodată la circ înainte. Ar fi fost un punct culminant al vieții lor.

Mama își ținea soțul de mână, uitându-se la el ca și cum ar fi spus: „Ești cavalerul meu în armură strălucitoare.” Zâmbea și se bucura să-și vadă familia fericită.

Doamna de la ghișeu l-a întrebat pe bărbat câte bilete vrea. El a răspuns că vrea opt bilete pentru copii și două pentru adulți. Când a auzit prețul, buza bărbatului a început să-i tremure... Omul nu avea bani destui... Se gândea cum să spună copiilor că nu are bani destui să-i ducă la circ... Văzând ce se întâmplă, tatăl meu a băgat mâna în buzunar, a scos o bancnotă de douăzeci de dolari și apoi a scăpat-o pe jos (Noi nu eram bogați în nici un sens al cuvântului!). Tatăl meu s-a aplecat, a ridicat bancnota de douăzeci de dolari, l-a bătut pe om pe umăr și i-a spus: „Scuzați-mă, domnule, asta a căzut din buzunar.”

Omul a înțeles ce se întâmplă. Nu cerșea pomană, dar cu siguranță a apreciat ajutorul într-o situație disperată..., jenantă. S-a uitat direct în ochii tatălui meu, apoi a răspuns: „Mulțumesc! Mulțumesc, domnule! Asta înseamnă mult pentru mine și familia mea.”

Tatăl meu și cu mine ne-am întors la mașină și am condus acasă. Cei douăzeci de dolari îi aveam să ne cumpărăm propriile bilete.

Deși nu am apucat să vedem cirul în acea noapte, amândoi am simțit o bucurie în noi care a fost mult mai mare decât ne-ar putea oferi cirul vreodată.

În acea zi am învățat valoarea să dăruiesc... Învață să faci pe cineva fericit prin acte de dăruire!”

*P rugăciune
de St. Vlatuta*
*Doamne, Doamne mă rog Tie
Apăra-mă de trufie
Lăcomie și prostie.*
*Că și eu voi apăra
cât mai mult, cât voi putea
Sfântă, dreaptă Legea Ta.*
*Si Te rog, de ne mai poate
Pune-mi cât mai mult pe
spate
Dar cu mila și socote
Sa-mi rămână umpletul
Umpletul și zâmbetul
Zâmbetul și sufletul!*

Despre simbolistica sărbătorilor de iarnă

Andra PARFENE

elevă Liceul „Mihail Kogălniceanu” Vaslui

Iarna este anotimpul ce reunește sfârșitul și începutul, fiind un motiv al trecerii ciclice a timpului, căci fiecare an se naște într-o zi de ianuarie și se stinge într-o zi de decembrie. Iar faptul că sărbătoarea cea mai iubită și mai cunoscută de oameni, Crăciunul, este trecută tot în calendarul iernii, dovedește cât de prețios este acest anotimp.

Tradițiile de Crăciun diferă de la o cultură la alta. Însă esența este aceeași pretutindeni: bunătatea. După un an încărcat de amintiri, de sentimente și de trăiri complexe, Crăciunul oferă o concluzie tuturor acestor clipe prin culorile sale vibrante. De fapt, după atâtea luni petrecute în ritmul dictat de viața cotidiană, omul are nevoie doar de liniște, de un prilej de regăsire a sinelui înainte de începerea unui nou an, de timp de a se bucura de iubirea familiei și a celor apropiați. Iar când afară vremea este din ce în ce mai versatilă, se lasă frigul, noaptea este prelungită și zilele se sting din ce în ce mai repede, locuința devine un refugiu pentru fiecare persoană. De aceea este practicat și cu atâta rigurozitate decoratul casei, din dorința de a crea o atmosferă cât mai plăcută. Și deasupra tuturor predomină dorința de a face fapte bune și de a da dovadă de generozitate. Crește în suflet spiritul recunoștinței atunci când, după atâtea zile, săptămâni și luni, există acea oportunitate de a lua o pauză de la normalitate și de a simți valoarea timpului și a dragostei.

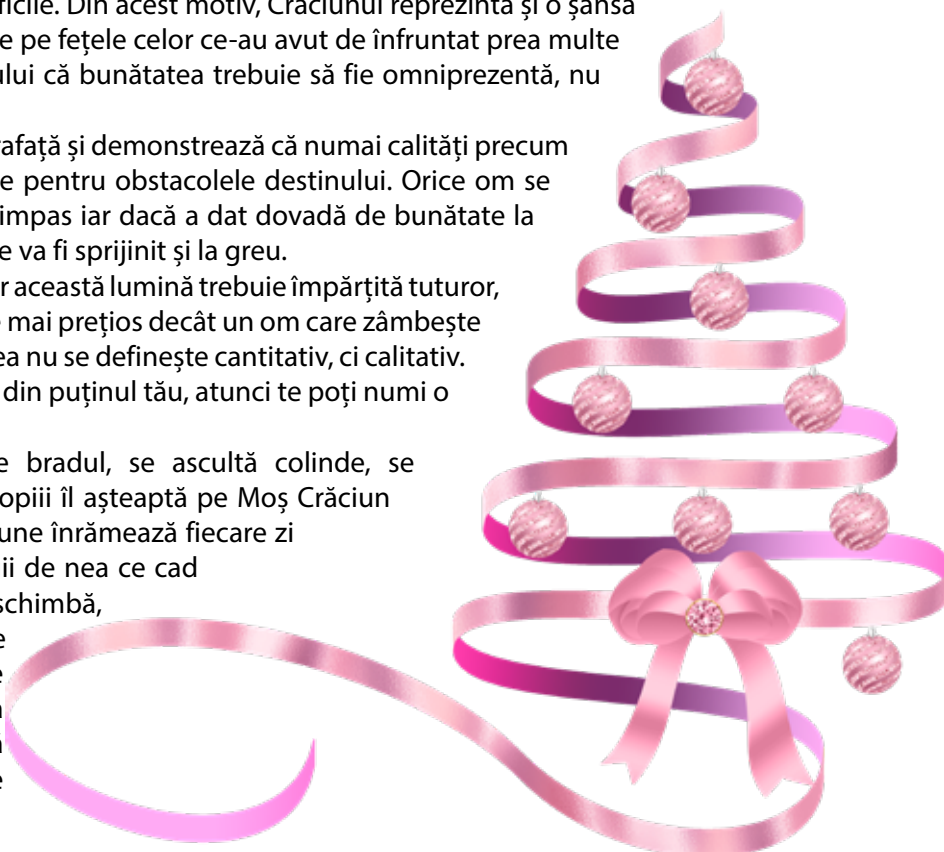
Schimbul reciproc de cadouri constituie o mărturisire a afecțiunii. Prin oferirea unui dar este dovedit atât atașamentul purtat persoanei de lângă tine, cât și interesul avut în a o cunoaște cât mai bine pe parcursul anului. În plus, un cadou nu este definit doar din punct de vedere material, căci esența lui se află în atenția și afecțiunea cu care a fost gândit și conceput. Este insignifiant prețul scump al unui obiect dacă acesta nu a fost oferit cu sinceritate și din iubire, căci intenția reală mereu va ieși la iveală.

Însă sărbătorile de iarnă nu sunt mereu la fel de pline de bucurie pentru toți. Unii sunt singuri, bolnavi, bătrâni sau orfani, oboșiți, uitați, oameni cărora le-a fost dat să trăiască diferite forme de suferință și care privesc cu teamă spre iarnă. Căci pentru ei, iarna reprezintă o formă de exteriorizare a frigului pe care deja îl trăiesc în sufletul lor după atâtea și atâtea momente dificile. Din acest motiv, Crăciunul reprezintă și o șansă de a face bine, de a schița zâmbete pe fețele celor ce-au avut de înfruntat prea multe încercări, dar și o amintire a faptului că bunătatea trebuie să fie omniprezentă, nu doar un pretext.

De Crăciun, binele iese la suprafață și demonstrează că numai calități precum altruismul și empatia sunt soluțiile pentru obstacolele destinului. Orice om se va afla la un moment dat într-un impas iar dacă a dat dovadă de bunătate la momentul potrivit, tot cu bunătate va fi sprijinit și la greu.

Crăciunul înseamnă lumină, iar această lumină trebuie împărtășită tuturor, sub orice formă, căci nimic nu este mai prețios decât un om care zâmbeste din întreaga lui ființă. Generozitatea nu se definește cantitativ, ci calitativ. Dacă alegi să oferi din toată inima din puținul tău, atunci te poți numi o persoană cu adevărat altruistă.

De Crăciun se împodobește bradul, se ascultă colinde, se gătesc preparatele specifice, iar copiii îl așteaptă pe Moș Crăciun și darurile sale. Lumina faptelor bune înrămează fiecare zi a lunii decembrie, laolaltă cu fulgii de nea ce cad ușor. Timpul trece, oamenii se schimbă, binele rămâne. Obiceiurile nu se sting. Toate aceste tradiții, care s-au păstrat și s-au înmulțit de la o generație la următoarea, se află în spatele celebrei sintagme de „magia Crăciunului”.

Dumitru DIMA

„Doar cei ce s-au ajutat singuri știu cum să-i ajute pe alții.”

- George Bernard Shaw -

(scriitor irlandez, laureat al premiului Nobel pentru literatură)

Tot timpul au existat și vor exista lângă noi oameni care au nevoie de ajutorul nostru.

Posibilitățile sunt numeroase atunci când ne decidem să acționăm, și nu să reacționăm.

A ajuta pe alții nu este doar o datorie, ci are și numeroase beneficii de care toți trebuie să ne bucurăm și să mulțumim pentru că am reușit să obținem o stabilitate și un echilibru în aceste momente de nesiguranță și noi schimbări.

Dar oamenii se schimbă, lumea se schimbă și timpul trece, parcă fuge și se ascunde..., se ascunde de noi, de vremurile bune, de oamenii cu inima mare, de oamenii civilizați și de oamenii cumsecade și iată-ne ajunși, cu un pas înainte, la finalul anului.

Noul an ne bate la ușă, cu siguranță vine pregătit cu noi provocări și surprize. Înainte de a-l întâmpina cu bucurie, ne dorim să încheiem anul 2023 cum se cuvine, cu gânduri bune și recunoștință față de toți cei care ne-au fost alături.

Recunoștința este ceva magic, trebuie să înmulțim tot ce avem.

Biroul Contabilitate are rolul de a consemna și gestiona fapte și evenimente economice reale din viața Asociației noastre și de a furniza periodic informații complete, pertinente asupra poziției și performanței financiare

Astfel, în perioada **01.01.2023 - 31.10.2023** s-au putut acorda **AJUTOARE NERAMBURSABILE** unui număr de **4630 MEMBRI**, în valoare de **936279 Lei**, după cum urmează:

Denumire ajutor	Nr. membri beneficiari	Valoare -lei-
Ajutoare deces	663	636539
Cotă parte tratament	75	6810
Ajutoare prin ancheta socială	9	1320
Ajutoare cu ocazia sărbătorilor religioase	1782	178200
Ajutoare pentru NUNTA DE AUR - 86 familii	162	162000
Ajutoare activități culturale	122	4160
Ajutoare 1 Octombrie - Ziua persoanelor vârstnice	200	40000
Ajutoare materiale revistă	1500	37800
Ajutoare Ziua Asociației	81	11550

Ajutoare procurare ochelari vedere	25	1250
Ajutoare conf. Statutului art.15 alin.i - membri cu dificultate	11	2450
TOTAL AJUTOARE	4630	936279

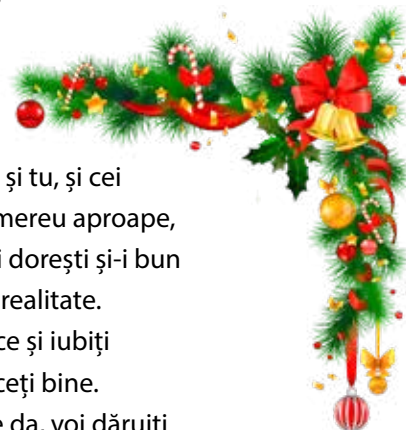
De asemenea, au beneficiat de **FACILITĂȚI** prin prestarea unor servicii un număr de **5440 MEMBRI**, cu un beneficiu în valoare de **130043 lei**, după cum urmează:

Denumire FACILITATE	Nr. membri beneficiari	Valoare -lei-
Stomatologie	81	17040
Cabinet Kinetoterapie	1382	22287
Croitorie	212	1080
Frizerie	3765	93816
TOTAL FACILITĂȚI	5440	130043

Aș dori să profit de ocazie pentru a mulțumi de binele făcut celor care au ajutat și au împărtășit o mică parte din fericire.

Nu am fi putut ajunge la aceste rezultate fără ajutorul dumneavoastră, fără efortul, contribuția și devotamentul de care dă dovadă întregul personal al Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad.

În noul an!

Fii sănătos, și tu, și cei
Ce-ți sunt mereu aproape,
Iar tot ce îți dorești și-i bun
Să fie doar realitate.
Trăiți în pace și iubiți
Iertați și faceți bine.
De-aveți ce da, voi dăruiți
Căci dând te ajuți pe tine.

Vă dorim să aveți parte de Sărbători fericite alături de cei dragi!

Irina NECHIFOR

CADOU DE CRĂCIUN

Așezat în colțul de lângă fereastra cu cercevele din lemn, fotoliul era locul în care se ghemuia de fiecare dată, cu o cană fierbinte de ceai și cu o păturică trasă până sub bărbie privind departe pe fereastră, către o lume pe care doar ea o știa. Asta mai cu seamă în zilele mohorâte de iarnă, în care vântul sufla cu asprime, răscolind zăpada de prin curți și de pe acoperișurile caselor.

O fascina șuieratul acestuia, prin încheieturile ferestrei, i se părea că ajunge la ea, dintr-o poveste de demult, la fel ca acelea pe care le citea în lungile după-amiezi, când se întorcea de la școală. Ei bine, asta era una dintre acele zile, în care după ce își termină de făcut lecțiile, se cuibări în fotoliul său, însă de această dată altceva părea să o preocupe. Nu se gândea nici la zmeul cel rău, nici la Ghionioia și nici la Făt-frumos și la peripețiile prin care acesta trecea de fiecare dată. Se gândea la colega ei, fetița din a doua bancă, cu chipul palid și ochi încercănați, cu hainele sărăcicioase, care era umilită din acest motiv de domnișoara Clara și de prietenele ei fățarnice.

„– Nu înțeleg de ce mai vii la școală. Locul tău nu este în clasa noastră! Nu ar trebui să li se permită sărăntocilor ca tine să vină la școală! La ce vă trebuie vouă carte?”

Aceste cuvinte pline de ură îi răsuna încă în urechi, făcând-o să ofteze. Pe domnișoara Clara nu avea curajul să o înfrunte nimeni din clasă. Nimeni nu sufla o vorbă despre răutățile ei și ale fetițelor care îi țineau hangul, întrucât le convenea de minune această situație. De altfel, tatăl său era ofițer, iar mama sa se ocupa de contabilitate la una din fabricile din oraș. Nu prea aveau timp de Clara, probabil de aici forma sa de egoism, însă din când în când își făceau apariția la școală în hainele lor impresionante din piei de animale, făcând recomandări începând de la directoarea instituției și până la omul de serviciu, ca nu care cumva odrasla lor să nu fie tratată așa cum se cuvine.

Se învinovătea pentru că nu avusese curajul să o înfrunte pe Clara. Simțise în ea acest imbold, atunci când întâlni privirea plină de durere a colegei sale. Este adevărat că pe loana o uitaseră părinții, trăia acum cu bunică sa care îi oferea atât cât putea din pensia ei de la cooperativă. Însă o învățase bunul simț, respectul și vorba dulce atât față de colegi cât și față de doamna

învățătoare. Apoi își făcea mereu temele și era chiar inteligentă. De multe ori îi surprinsese pe toți cu răspunsurile sale, iar doamna învățătoare o felicită pentru felul în care se comportă la clasă. Poate tocmai acest lucru o determină pe Clara să se comporte astfel cu ea.

A doua zi, la școală se apropie de banca loanei, salutând-o cu sfială. Cine știe ce credea loana despre ea. Însă zâmbetul care răsări pe chipul colegei sale, o făcu să prindă curaj.

- Pot să mă așez lângă tine până când începe ora?
O întrebă cu sufletul plin de speranță pe loana.

- Sigur! îi răspunse aceasta cu vocea caldă. S-a întâmplat ceva?

- Doream să știu dacă ți-ar face plăcere să ne întoarcem împreună acasă?

Răspunsul afirmativ al colegei sale fu acoperit de clinchetul clopoțelului care anunța voios începutul unei noi zile la școala la care venea cu atâta drag. Îi plăcea să învețe, îi plăceau orele de științe ale naturii, când făceau tot felul de experimente, îi plăceau orele de limba și literatura română, când citeau fragmente din opera lui Creangă și Sadoveanu, dar mai cu seamă o iubea pe doamna învățătoare. Era o femeie vrednică cu părul cărunt și ochelari pe vârful nasului, singura a ține piept neobrăzării și răutăților pe care Clara le manifesta la clasă. Singura asupra căreia, poziția socială a familiei Clarei părea să nu o impresioneze prea mult.

Drumul spre casă fusese anevoios. Vântul bătea din față, așezându-le pe căciuli și pe haine zăpada rece. Se strânseseră mai aproape una de alta pentru a se încălzi. Paltonașul loanei era dintr-o stofă subțire, iar ghețele aveau tălpile consumate și pielea crăpată pe alocuri. Cu siguranță avea deja picioarele ude. Acest gând o făcu să tremure și mai tare, iar când ajunse la poarta loanei, o strânse puternic în brațe, înainte de a-și lua rămas bun, gândindu-se că nu putea sta cu brațele încrucișate, că trebuia să facă neapărat ceva pentru loana.

Iarna pusese stăpânire peste sat, gospodarii își vedeau liniștiți de treburi pe lângă casele lor, pregătindu-se de cea mai mare sărbătoare a omenirii: Crăciunul. Fremăta de bucurie, știind că loana va petrece cu permisiunea bunicii sale, minunea nașterii Mântuitorului, acasă la ea cu întreaga familie. Deveniseră bune prietene, lucru care nu trecu neobservat de Clara.

Încercase de câteva ori să pună zăzanie între ele, însă în cele din urmă renunțase. De fiecare dată se izbi de încrederea pe care acestea și-o purtau reciproc, ba mai mult loana învățase să-i răspundă pe măsură, fără frică, întrucât acum nu mai era singură, avea o prietenă de nădejde.

Fusese o seara minunată, cu multă voie bună și râsete cristaline de copii în jurul mesei de Crăciun. Ba mai mult, colindătorii le trecuseră pragul, făcând să răsunе plugușorul din străbuni în toată casa. Primiseră colăcei și mere de la gazde și plecară mulțumiți în drumul lor, prin troienele pe care iarna spulberase peste sat. Venise însă momentul mult așteptat. O trase ușor de mână pe loana înspre camera alăturată, unde trona bradul împodobit cu atâta drag. Dedesubt erau așezate frumos cadouri învelite în hârtie colorată, legate cu panglici mari.

Cele două fete se așezaseră pe covor, ținându-se strâns de mână. Vălvătaia focului din sobă le lumina fețele, lăsând să se întrevadă emoția din ochii lor.

- Uite, acesta este un cadou pentru tine. Sper să îți placă! Hai, deschide-l!

loana privi cutia, împachetată frumos, pe care

prietena sa i-o întinse. Îi lipsea parcă curajul, însă în cele din urmă trase de panglică, desfăcu cu grijă hârtia colorată, apoi deschise cutia. Rămase încântată la văzul acelor ghetuțe de culoare maro cu șnururi, atât de lucioase. Nu mai văzuse în viața ei o pereche de ghete atât de frumoase. O privi incredulă pe prietena sa.

- Așteaptă nu am terminat! îi spuse fetița din fața sa, întinzându-i un alt pachet. Dând la o parte hârtia de o finețe ieșită din comun, scoase la lumină un palton de lână cu carouri mari verzi și arămii. Era o încântare să-l privești! Însă bucuria loanei părea să-i dispară încet, încet de pe chip.

- Ce s-a întâmplat? Nu îți place culoarea?

- O, nu! Este minunat! Însă eu... eu, nu ți-am pregătit nici un cadou... tu ai fost atât de bună cu mine, iar eu...

- loana, nu am nevoie de un alt cadou! Tu ești darul cel mai de preț pe care puteam să îl primesc. Mă bucur că ești prietena mea!

Se strânseseră în brațe, simțind mai mult ca niciodată, spiritul Crăciunului, simțind bunătatea și iubirea care avea să le protejeze prietenia mult timp de aici încolo.

IARNA

Pe arborii împovărați,
Zăpada s-a lipit greoaie,
De parcă nu-s adevărați
Când crengile subțiri se-ndoaie.

Ar spune însă n-are cui,
Când vântul cu asprime bate,
Că-n zori, povara albului
Nu se mai poate duce-n spate.

Și viforul-nspăimântător
Până în oase te pătrunde
Precum un duh răzbnător
Ce-abia spre ziuă se ascunde.

Pe câmp, sub stratul gros de nea
Mătasea grâului oftează,
Cu mantia ce îl albea
Întreaga noapte luminează.

IARNĂ CU LUPI

Pe când eram copil, în iarna grea,
Pornind la drum lung cu părinții
Pe stratul îngroșat de nea
Noi ne rugăm la toți sfinții,

Ca lupii ce veneau urlând
Pe tustrei să ne lase-n pace
Și i-am văzut apoi trecând
Ca niște câini, vrând să se joace.

Mi-aduc aminte și acum
Că spaima mea nu a fost mică
Și iarna, când mai plec la drum
Mă-ncearcă iar un fel de frică.

Ionel DORIN

Nașterea Domnului

Andrei-Nicolaie MIHAI

De la fereastra mea, de la etajul 5, vedeam totul. Urcam cu genunchii pe calorifer și priveam ireal, înmărmurit, ore. Ah, ce bine era...

Ca un dans zglobiu, un sentiment de entuziasm teribil îmi cutremura toată ființa: ninge!

Alegam cu o bucurie nespusă, repede mă îmbrăcam și dădeam buzna afară. Era întuneric, dar fulgii atât de mari! Ninge într-una, foarte rapid totul era alb. Alegam cu zâmbetul cald, curat, liniștit. Dumnezeu îmi atingea inima.

Nimeni nu mi-a vorbit de Tine, ci doar așa, într-o doară...

Cum discuți Tu tainic cu sufletul prin fulgi și prin stropii de ploaie! Cât de curată e joaca aceasta a sufletelor tinere cu Creatorul lor.

În pântecul mamei – Tu ne-ai așezat acolo. Ne-ai privit în ochi, pe fiecare, și ne-ai trimis. Ce frumusețe, ce dor nemistuit. Toți Te căutăm, zdrobiți de epoci atee și gri, de secole nesfârșit apostate. O clipă: atât am trăit...

Oare înțeleg oamenii ce e Nașterea Domnului?

După ce s-a născut, unii L-au răstignit. Alții nici nu l-ar fi lăsat să se nască. Noi îl lăsăm?

Zdrobit, ne adâncim în uitare. Negăm Viața. Hrănim trupul, hrănim chiar și mintea; dar sufletul nu poate trăi decât pentru Domnul. Hrana sa: Duhul Sfânt.

Te temi că l-ai ucis în tine pe Hristos prin păcate? Nu te teme! Oricând se va naște din nou, tu doar să-ți dorești. L-ai primit? Nu-L mai pierde!

Lumea cu toate ale ei, oamenii și falsele lor promisiuni și interesatele lor mângăieri – fac toți laolaltă mai puțin decât o respirație întru Domnul, în rugăciune.

Un fir de păr – poți crea?

De ce te semețești atunci? De ce găsești orice motiv să combați și să schimbi Legea Domnului? De ce nu Îl lași să se nască în ieslea sufletului tău? De ce neconținut Îl alungi? Nu mai ții minte când îți vorbea prin fiecare fulg, prin fiecare fir de iarbă, prin fiecare lacrimă, prin fiecare colind?

Tu crezi, Doamne, în mine, mai mult decât eu cred în Tine. De aceea m-ai și născut. Pe fiecare în parte, așa ne-ai făcut, cu credință.

Hai vino, mai naște-Te o dată! Inima plină de desfătări și materie e pustie. Doar Tu o (mai) poți învia.

Pe stradă oamenii trec, însingurați. Ninge! Nu mai pasă aproape nimănui, nici măcar celor mici... Am uitat să trăim bucuria!

Domnul se naște, slăviți-L. Pentru cei puțini, sinceri și credincioși, Domnul ne mai dă un prilej. Nașterea lui Hristos este de fapt Învierea fiecărui suflet ce l-a primit în ieslea sufletului său să Se nască. „Căci împărăția lui Dumnezeu nu este mâncare și băutură, ci dreptate și pace și bucurie în Duhul Sfânt.” *Romani 14, 17*

Trei cuvinte de mângâiere la Nașterea Domnului *

Recomand o stare de veselie interioară, din inimă, o stare care înseamnă rugăciune neîncetată. O stare de veselie adevărată, degajată de problemele vieții, de problemele cărărilor vieții, ale unuia și ale altuia. O stare de veselie, cu orice chip. Dacă-i întristare, se clocesc ouăle diavolului. E o stare de absență, de întunecare. Dacă un om nu moare de pe poziția de trăire, de înălțare, de steag, toată creația suferă. Noi trăim într-o mare unitate, toată creația lui Dumnezeu este o unitate. Dacă ne despărțim de marea unitate, suntem pe poziție de anulare, de auto-anulare. Deci, recomand o poziție de trăire. Pentru că tragedia întregii lumi trebuie plânsă ca propriile noastre păcate. Și starea de rugăciune înseamnă o stare de prezență.

*

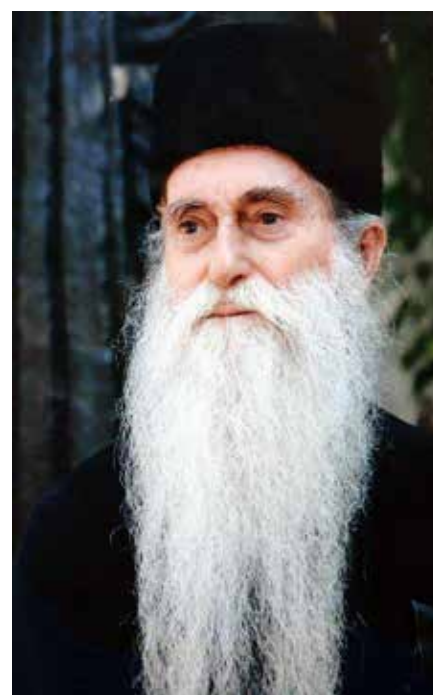
Dragii mei, nu este lucru mic și nu este puțin lucru să ai sentimentul veșniciei în tine. Aceasta a fost tendința dintotdeauna, atunci când ajungi la o conștiință a rostului tău în creație, adică răspundem de rolul nostru în creație. Vă dați seama! Aș răspunde așa: intenția este să fac mereu ceea ce mântuiește.

*

Sfânta Liturghie este Cer, este Dumnezeu. În mâna omului, bineînțeles. E cel mai important, cel mai mare lucru posibil. Și de multe ori mă gândesc ce cinste are omul. Pentru că Dumnezeu a creat două lucruri nemaipomenite care nu se pot repeta. A creat o femeie distinsă care L-a născut pe Dumnezeu și a creat preoția care-L coboară de sus și îl naște din nou pe Sfânta Masă. Ce ziceți de lucrul acesta? Nu e o coajă de pâine acolo, este un Dumnezeu, este o creație întreagă! Cum aș îndrăzni să o compar, cu cine, cu ce rugăciune, cu ce sfințenie? E chiar Dumnezeu, întrutotul pe Sfânta Masă. Și lucrarea aceasta o săvârșește omul.

Pentru că ființa umană - așa cum zice și Sfântul Grigorie de Nyssa - este copleșitoare, de neînțeles. Dumnezeu are încă taine ascunse cu privire la om, pe care nu le cunosc nici îngerii. Omul este cu totul superior în creație. Lupta Satanei, asiduă și chiar finală, este să nu recunoaștem că putem fi în asemănare cu Dumnezeu. Da, suntem creați așa. Recunoaștem, nu recunoaștem, așa suntem creați. Nimeni din creație nu-i ca omul. El este singura verigă posibilă de legătură între Dumnezeu și creație. Omul! Lui i s-a încredințat marea răspundere să supravegheze întreaga creație, el este stăpânul creației. Omule, omule, uite pe cine bagi tu în iad! Pe tine, adică, atunci când mergi pe calea pierzării.

Așa că Liturghia, în sfârșit, nu-i o lucrare omenească, ea este peste îngeri și peste orice. Este chiar El. Da! „Eu sunt Cel ce sunt“, aici și acum!

Părintele Arsenie Papacioc

* Selecție de Andrei-Nicolae Mihai

În astă seară s-a născut Iisus Cel așteptat
Steaua în cale arată locul
Pământu-i proaspăt purificat
Miresme se împrăștie ca focul.

Magii urmează drumul indicat
Iar noi cuprinși de magie
În farmecul ei ne afundăm
Se aud colinde, osanale în slăvi de feerie.

Și îngerii cântă în cor, cu toții cântăm,
E slavă, victorie, sărbătoare, mare bucurie.
Avem Mântuitor, avem de ce trăi și muri,
Avem un Salvator, un Pământean
Avem un suflet mare și multe bucurii
Avem Fiul Domnului din promisiul neam.

Avem speranța vieții veșnice în rai,
Avem speranța vieții veșniciei trăiri
Și-am pregătit ziua cea mare
Cu sfinte rugăciuni domnești
Și cu bucate pentru fiecare,
Pentru cei ce se vor osteni
Și cu cadouri ca-n povești.

Iar mii de steluțe luminează calea
Mi-e inima înaltă și mintea-n cer e dusă
Dulceața sărbătorii cu poftă o gust
Se moaie azi genunchii și mai ridic o rugă
Și-mi curăț trupul azi cu post
Coboară îngerii și peste noi.

Coboară, vino Doamne și-n a mea casă
Ne vom ruga cu îngerii din zori,
Dar rogu-Te să stai cu noi la masă !

ADMIRÂND SCENA

Am simțit și am trăit românește ca un copil
Sclipindu-mi ochii la cei de pe scena ce geme
Ce într-un delir fin și mai ales subtil
M-au teleportat chiar printre ei o vreme.
M-au transpus în copil cum eram
Cu opinci, suman și-a căciulă pe cap îndesată
Mergeam din casă-n casă, colindam și uram
Cu toții bucuroși apoi ne regăseam acasă
Mai vin feciorii astăzi să ne ure ?
Mai vin colindătorii îmbujorați ?
Mai sunt troiene ce treceau de șură
Și mai aveam și culmea plină cu cârnați !
Nu mai e nici noaptea înșfîințita ei răcoare
Cu oameni în straie albe ce sărbătoresc
Doar bolta potcovită de luceferi în visare
Și liniștea unei nopți sfințite-n suflet ce dospesc.

Ninge peste cușma mea
Părul alb mai alb că-mi este
Nu e urmă, eu o fac,
Adânc gheata greu pășește.
Și e viscol, și e alb, și este nea,
Iar eu merg acum cu drag.

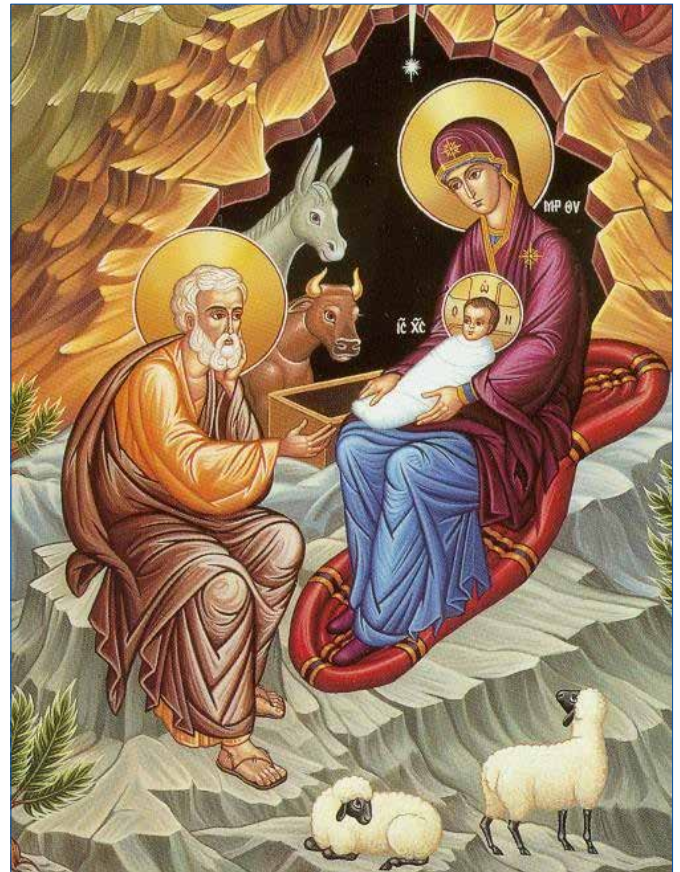
Cerul cerne ca făina
Albul cucerește tot
A-nghețat în jur fântâna
E oglindă, e omăt.

Sunt troiene, valuri, valuri,
Vântul sună ca turbat
Și aduce de pe dealuri
Neua loc gășind în sat.

Gardul semne acum are
Coșurile scot doar fum
Nu e urmă de cărare
Nu se știe unde-i drum.

Zgribuliți mai stau sticleții
Pe sub streșine și-n cor,
Tot se plâng de foamea vieții
Căci de boabe le-o fi dor.

Ionel DORIN

Gând de iarnă

Cleopatra RAVARU
Consilier D.G.S.A.P.C. Vaslui

Prin natura sa, omul are o fire violentă. Aceasta se manifestă și în acțiuni cu rezultate bune (de la vânarea mamușilor – David vs. Goliat – până la răsturnarea unor guverne nedemocratice). Însă violența ne caracterizează inclusiv din zorii devenirii noastre individuale – se spune că cei mai mari torționari sunt copiii – (aceștia derulează acțiuni violente nu din răutate, ci din cauza neînțelegerii consecințelor negative ale actelor lor).

Schimbarea trebuie să survină în fiecare dintre noi, prin asumarea conștientă a unui demers antiviolent. De la individ, se va modifica cultura mulțimii – cultură nu în sens de cunoștințe, doar, ci de atitudini și valori, în special.

Milităm împotriva violenței, dar războaiele izbucnesc constant și cu o ferocitate greu de înțeles în sec. XXI, cu atâtea campanii ce se duc, la nivel mondial, împotriva acestui flagel.

E ca și cum nu reușim, pe deplin, să transpunem teoria în practică – apare o ruptură, o sfâșiere schizofrenică la nivelul umanității, privită ca singularitate.

Iar violența umană se extinde și asupra mediului din jur. O vorbă din bătrâni spune că „omul sfințește locul” – dar și reversul e valabil.

Modificăm în rău însuși mediul în care trăim, fără să ne facem griji pentru sustenabilitatea generațiilor viitoare, condamnate la poluare și fenomene meteo extreme (inundații, secetă, uragane etc.), cu efecte asupra alimentației, sănătății, vieții, în ultimă instanță.

Unde sunt zăpezile de altădată?

Cândva, această întrebare părea retorică, vis de poet, sensibilitate de nostalgic pentru o tinerețe pierdută.

Astăzi, retorismul are concretitudine, devine real. Nămeții lui Coșbuc, din „Iarna pe uliță”, par o amintire pentru cei de azi, la fel de ireversibilă ca și timpul – asta când, la antipod, nu ne copleșesc cu forța unui iceberg, în special în zone geografice în care zăpada constituia un miraj, ceva inefabil, intangibil, fantasmagoric.

La fel cum, azi, au devenit anumite valori general-umane: binele, adevărul, frumosul, dreptatea.

Dar să sperăm, în virtutea absurdului, că aceste valori, precum și manifestările lor (uneori) fizice vor continua să persiste, și că puritatea zăpezii va acoperi, făcând să dispară, acele manifestări ale răului, ce ne înconjoară tot mai des în ultimele decenii, la nivel global.

Pace și prosperitate, la mulți ani!

Hibernală

Iarna își trimite-ambasadorii
Să înlocuiască vremea bună
Viscole, și geruri, și furtună
Din văzduh, ne vor aduce norii

Când zăpada trece ca prin sită
Și-și așterne blana de hermină,
Dacă vrei să dobândești lumină,
Inima să-ți fie primenită

Focu-n sobă-n sinea lui să cânte,
Să se stingă larma de afară
Și, când noaptea mi te împresoară,
Domnul să mi te binecuvânte

Pregătește-ți cu răbdare dalta
Și cioplește-ți blocul de cuvinte,
Gândurilor pune noi veșminte
Că ai lumea ta și nu vrei alta

Va veni din nou o primăvară
Și pe dealuri vor zburda iar mieii,
Mistuit de flacăra ideii,
Tu vei face iarba să răsară.

Vântul iernii...

Vântul iernii spulberă zăpada
Și adună pe la gard nămeții,
Ca un stol de gaițe, băieții,
De la sănii, începură sfada.

Tremură pe-o ramură sticleții
E-mbrăcată toată-n alb livada,
Doar o clipă a-nviat ograda
Dezmorțită de tumultul vieții.

Înspre seară, luna scoate cornul
Supărată c-o afumă hornul,
C-așa-i iarna: fumegă tot satul.

S-a mutat-din uliți, hărmălaia
Și de râset s-a umplut odaia
Iar pe plită crește aluatul.

Petruș ANDREI

Petruș ANDREI

Variațiuni de iarnă

Iarna

Dacă-i iarna grea, mă bate gândul
Lângă ușă eu să-mi pun lopata
Și cât colo-omățul alungându-l,
Pârția-ntr-un ceas să fie gata.

Și odată calea luminată,
Nu cumva să mă apuce frigul,
Eu în bașcă-mi voi găsi răsplată,
Coborând de cum desfac cârligul.

Și las iarna mendrele să-și facă,
Poate-duce chiar și uraganul,
Eu dau cep la încă o bârdacă
Și în zâmnice am să-mi fac divanul.

Mai pe urmă, să nu ies afară,
O să-mi sun nevasta sau vecina,
Să le-aduc aminte, de uitare,
Să grăbească să-mi aducă cina.

Toate anotimpurile-s bune
Fiindcă-și are rostul fiecare
Dar din toate patru, orice-ai spune,
Iarna este-o binecuvântare!

Lăsați zăpezile...

Lăsați zăpezile de altădată
Că, de un timp mă-nnebuniți cu ele
De parcă aș fi prins în joc de ieie,
De ce ar fi zăpada admirată?

Era cât gardurile de nuiete
Și bătăturile făceai de la lopată,
Părea că n-ai s-o termini niciodată,
Un semn divin că vremurile-s grele.

Nu mi-i rușine nici cu iarna asta
Ce ne-a adus pe bietul cap năpasta
Și-n fața ușii ne-a trântit troianul.

Sânt fericit că nu mai ies din casă
Și până-n primăvară nu-mi mai pasă
Că poate-așa voi isprăvi romanul.

Dacă ninge...

A căzut în zori prima ninsoare
Și începe-a iernii poezie,
E un bun prilej de veselie
Iar cei mici au mare bucurie
Și cei mari în cramă să coboare.

Atmosfera jos e mai plăcută,
Sticlele de-aici ochii desfată
Iar buchetul mai că te îmbată
Poți să intri și fără cravată
Nepristan, s-o punem de-o băută.

Vinul parcă fierbe în pahare,
Sticla gălgâie și te îmbie,
Doamne, ce licoare aurie,
Vinul acesta-i bun de cumătrie,
Zi încet un cântec, lăutare!

Când afară-i vremea friguroasă,
Zi-mi un cântecel despre femeie,
Cât îmi place asta, n-ai idee,
Pe genunchii mei acum să steie
Că un vin o face mai frumoasă.

Oare unde o umbla nevasta
Cred că la cafele mă bârfește,
Dacă pierde cheia, o privește,
Știe însă unde mă găsește,
Altfel, la ce-i bună iarna asta?

Dacă nu ninge...

Iarna asta e un pic zgârcită
Că de-o lună n-a căzut ninsoare,
Ziua este însă potrivită,
Crama e la fel de primitoare
Și la degustare mă invită.

Fulgii mari s-au prefăcut în ploaie,
Asteia, probabil, îi zic moină,
Dacă ieși afară-o faci de oaie
Iar în hrubă-aș asculta o doină
Care inimile ni le-nmoaie.

Vinul e din 2000 și-oleacă
Și-i atât de aromă buchetul
Că e imposibil să nu-ți placă
Trebuie sorbit însă cu-n cetul
Că, altminteri, sigur și se-apeacă.

Parcă vine miros de ninsoare,
Măcar șase zile să o țină
Ca s-aștearnă plăpumi pe ogoare
Iar licoarea care e divină
Ți se lasă toată în picioare.

E mai tare ca anțarț molanul
Și îmi face cam cu ochiul patul,
M-oi întinde, cât mi ții gliganul,
Ca în zâmnice eu să-mi fac Ignatul
Și să mă trezesc aici la anul.
Numai bun să merg cu colindatul...

De-ar fi...

De-ar fi toamna primăvară,
Iarna de-ar uita să vină
Și de-ar fi o lungă vară
Iar în jur numai Lumină,

Eu m-aș face adiere
De petale-nmiresmate
Și-n crepusculul de miere
Ca o ploaie m-aș abate.

Tu ai ști, privind în zare,
Că se-ntâmplă o minune
Și, oprindu-te-n cărare,
Mâna streășină ai pune.

Dar apoi, luându-ți seama,
Că și s-a-nnorat vederea,
Ți-ai sălta la ochi năframa
Altora ochi s-scunzi durerea.

Dar nu-i toamna primăvară
Și curg toate-n timp, cu rândul,
Iar din iarnă nu faci vară
Că, de frig, și-nghetează gândul...

Silviu MAN

Iarna copilăriei noastre

Măi, fraților! Vara ca vara, dar când venea iarna, era dezastru. Unde să te duci? Unde să pleci? Bașca, mama, care, după vreo două episoade crunte de amigdalită, traversate de noi cu o cură de Eritromicină, cu febră și frisoane, încerca vremea cu degetul să nu cumva să răcească sufletelele ei cele mici. Deja se împământenisise o expresie: „Mama, ne dai afară?” Dimineața, la prânz și seara.

Pentru că, în copilărie, chiar am prins, cum se spune, ierni adevărate. Zăpada de un metru, prin care vecinii, laolaltă cu ai mei, săpau adevărate tranșee pe drumul spre uliță, apoi aruncau pe jos cu cenușă de la sobe. Să „nu ne rupem gâtul pe gheață”. Și acum parcă simt mirosul acela de cenușă amestecat cu aerul tare și umed care venea dinspre pereții înalți de omăt.

Ce dracu' să faci în casă? Seara hai, mai mergea. Mai un film, mai un serial... Dar ziua? De cărțile de colorat mă cam săturasem, de citit la fel. Uneori, mama ne aduna și jucam cărți: concina, popa prostu', septic. Nu era de ajuns. Piticot, la fel. Iar pe Alba ca Zăpada și piticii tăiați în forme neregulate, și despre care, mai târziu, am aflat că le zicea puzzle .. iar o simțeam în gât. Așa că greul a căzut iar pe mine. Trebuiau găsite urgent soluții.

Tăbliile paturilor erau din lemn masiv, late și lustruite. O pernă pusă de-a curmezișul și gata, aveam un cal. Din lemn de brad ne făcea tata paloș, iar din capace mari de oală, scuturi. Coiful era simplu de făcut, din carton. Și iaca Ivanhoe, călare pe cal!

Alteori, construiam roboți. Aveam două taburete din lemn. Le puneam unul peste altul, puneam mosoare și cutii de vitamina C și de scobutil (alea erau butoanele), alte chestii ce mai găseam prin casă și două andrele pe post de antene. Gata! Robot Robinson! Era mai greu să îl plimbăm prin casă, fără să pierdem toate cutiile alea. În rest, ne descurcam. Asta, lăsând deoparte scandalul de după ce a descoperit mama ce făceam eu, cu carioca, pe sub masă: butoane, manete... o reproducere fidelă a bordului navelor cosmice pe care le vedeam prin filme.

Masa aia încă există. La fel și opera mea de artă.

De multe ori stăteam cu toții în bucătărie. Aveam acolo o sobă din alea cu plită, din fontă, cu trei ochiuri. Pe un ochi stătea oala cu ciorbă, pe unul ceauzul pentru mămăligă, iar pe cel mai mare băgam lemne să ținem focul. Însă, pe plită... ei, acolo se preparau ceea ce, mai târziu am aflat că se numeau snacks-uri. Adică rondele de cartofi, prăjite pe un praf de sare aruncat pe plită. Îmi făcea bunicul o țeapă din lemn de brad și, când erau gata, când începeau să se umfle și să facă bășici pe ele, le înfingea în țeapă și... dă-i și mestecă. După o țeapă de snacks-uri din alea, nu-ți mai trebuia nimic.

Însă, în vacanța de iarnă se mai liniștea uneori și vremea. Plus că... venea Crăciunul și Revelionul. Așa că mergeam cu uratul, nu? Așadar, pușcoaiile la control! Din silistra chibriturilor și staniol de la ciocolată, cu grijă adunată din timp, făceam bobite. Cât să încapă în pușcoi. Cam o sută de bucăți ne ajungeau. Era ceva de muncă. Să curăți atâtea chibrituri, să aduni silistra, să împachetezi bobita... Dar merita! Și, hai cu gașca! Dan aducea țeava și carbidul. Ne făceam măști din vinilul decupat de la genți vechi, puneam barbă și sprâncene din lână și dinți din fasole. Vasia aducea tendonul. Și mai încropeam un buhai dintr-un bidon de gaz vechi.

Și, gata! Mergeam cu uratul. Cea mai generoasă era tanti T., mătușa lui Vasia. 10 lei! Bun! Vă amintiți bancnotele alea de 1 leu, 5 lei, 10 lei și, captura supremă, 25 de lei. Tudor Vladimirescu. Că pe Cuza Vodă rar îl vedeam. Iar Bălcescu era chiar interzis. Dar, buni și ăia cu spice de grâu și tractoare. În rest biscuiți, mere, pere, covrigi cu mac, poale-n brâu și cozonac. Nici în ziua de azi nu mai mănânc cozonac, atâta am băgat atunci la „ghiozdan”. Hai, poate aș lua puțin din ăla cu rahat, dar numai dacă bucățile de rahat sunt destul de mari.

De Crăciun era foarte frumos. Tata lua un brad mare, iar noi făceam ghirlande din hârtie grofată și staniol. Aveam și globuri mari, și instalație din aia, cu beculețe

de lanternă care se ardeau tot timpul. În oraș, la Orășelul Copiilor (amenajat în crâșma aia infectă, „Miorița”) se „dădea” portocale și banane. Stăteam la rând cu tata, ignorând mirosul de urină care venea dinspre latrină, numai să prindem o sacosă de portocale, o legătură de banane și o pungă cu bomboane de pom. Am mai scris despre asta. Portocalele, hai, treacă! Bomboanele... dispăreau din ajun. Dar bananele erau verzi. Așa că le atârna tata de grindă, iar noi le contemplam 2-3 zile, cu gura plină de un gol sublim, până luau puțin galben pe la încheietura cojii. Apoi, în 10 minute dispăreau. Și azi, când cumpăr banane, le iau mai verzi. E gustul care îmi place. În plus, am rămas cu așa un reflex, de cumpăr banane când le văd, oriunde le văd. Și le cumpăram și când eram doi pârliti de studenți, eu și Denis, fără bani, dar ieșiți la „o talpă” pe Copou, în Iași. Cumpăram o banană, o împărțeam în două și o savuram încet, preț de două stații de tramvai. Mai mult nu ne permiteam. Dar nici nu ne trebuia mai mult. Când ai sufletul pereche lângă tine, mănânci și colbul din drum și zici că e zahăr vanilat. Dar, până acolo, mai e de povestit.

Seara era mai bine. Tata aprindea focurile în casă. În camera în care era televizorul, aveam un tuci care deasupra era cu un fel de locaș din tablă, cam de o palmă de înalt, și în care tata punea nisip cernut. Când se încingea soba, toată familia se aduna acolo. Mai ales sâmbăta și duminica. La seriale și varietăți. Acolo era timpul și locul. Mannix, Kojak, Nemuritorul, Sfântul, iar mai apoi Dalasu'. Apoi, urmau varietățile. Vă mai amintiți?

„Într-o zi mi-ai dăruit - o portocală,
Eram doi copii ce-aveau - o portocală,
Lumea toată ne părea - o portocală,
Soarele era și el - o portocală.
(da da da, da da da, chiar așa!)”

Ehei! Nu mai vedeți voi așa ceva, în veci, de-a pururi! În nisipul de pe sobă, puneam cartofi la copt. Iar în seara de Crăciun, cojile de la portocale. Pe post de aromatizant! Focul duduia în sobă, era cald și bine și încă eram cu toții, împreună.

Apoi, venea Revelionul. Ei, asta era momentul suprem al televiziunii române. Un regal al actorilor și cântăreților, al scenetelor, anecdotelor și cântecelor de petrecere. Aproape în fiecare an venea unchiul meu de la Vaslui, cu toată familia lui. Unchiul Titi, tanti Viorica, Daniela, Leonard și Coca, adică verișorii mei. Ziua, în bucătăria alor mei, era o adevărată clacă. Se făceau sarmale, friptură, răcitură... Bunicul avea grijă să cumpere din piață, cam cu o lună înainte, doi gânsaci, pe care îi îndopa bine. Aia erau pentru răcitură. Noi, aștia micii, după ce ne întorceam de la urât și scăpam de șosetele înghețate din bocanci, așteptam și numărăm orele și minutele până începea Revelionul. 1972... 1974... Cele mai frumoase ediții, pot să spun acum.

Puneam masa mare în odaie din vale. Aprindeam focuri în sobe și scoteam din țățâni ușile, așa că toată

casa devenea deodată o mare odaie. Lumină peste tot, bunicul scotea vin din beci, încarcam masa și... start! Dar tot televizorul era piesa de rezistență.

Fraților! Toma Caragiu, Marin Moraru, Marian Hudac, Mișu Fotino, Florin Piersic, Anda Călugăreanu, Dem Radulescu, Amza Pelea... Apoi Aurelian Andreescu, Dida Drăgan, Margareta Pâslaru, Cornel Constantin... Cred că dacă stau așa și scriu, nu mai termin până dimineață. Apărea Cornel Patrichi, într-un scenariu de tip alb și negru, marca Bocăneț. Erau momente cheie, pe care nu puteai să le ratezi. Nea Mărin era unul dintre ele. Sau Gică Petrescu, cu încă un pahar, mai spre dimineață.

Așa erau vacanțele de iarnă. Și, încă ceva de care nu puteam să uit. Săniușul! Sania aia, frate, pe care o îngrijeam ca pe ochii din cap și la care șlefuiam tălpile încă din toamnă. Derdelușul nostru pornea de la porțița mică de la cimitir, cobora de vale, către casa lui Vizureanu, unde se răsucea către drumul principal, până la baza barierei. În total, vreo 400 de metri. Cu curbe, hârtoape și capcane de cenușă aruncată de vecini. Și pantalonii făcuți scoarță pe noi și tălpile ghetelor dezlipite, numai bune pentru încă o porție de prenadez.

Ce vorbești, frate! În casă, fugăriți de viscol și ger, sau cu hainele scândură pe noi, dar pe gheața de la Cacaina... ce importanță avea. Că o vacanță de iarnă are omu'! De parcă fiecare dintre ele era și ultima.

Dar nu. Nu era ultima. Pentru că venea primăvara și abia așteptam să vedem mugurii verzi la vița de vie și să auzim cântecul gugustiucului. Pentru că... iarna ca iarna, dar anotimpul preferat al Caiafei era ăla în care putea să alerge liber pe afară. He, he, he!

Dar atunci... Atunci eram cu toții, împreună! Casa era mică dar eu o vedeam ca pe o imensă construcție în care, din când în când, 11-12 suflete se adunau ca să petreacă din timpul mai mult sau mai puțin care le mai rămăsese.

Sub Cerul Parisului: O Poveste de Iubire în Magia Iernii

Ada Mioara TIMOFTE

În fiecare colț al Parisului,
pe fiecare stradă,
se află un fragment
dintr-o poveste de dragoste.

În mijlocul peisajului înghețat, unde fulgii de zăpadă dansează în vântul rece, un fotograf pasionat de frumusețea iernii, pare că vrea să prindă în obiectivul său povestea perfectă.

Avea o privire vibrantă și o inimă plină de căldură, gata să descopere istorisirea cea mai emoționantă a sezonului. Printre ramurile înghețate ale copacilor, într-un parc lângă un lac înghețat, o zări.

Pășind agale pe alea acoperită de zăpadă, ea scria cu grijă în neaua proaspătă, aducând în viață povești doar de ea cunoscute. În ciuda vremii reci, ochii ei străluceau de pasiune.

Odată ce ochii lui s-au întâlnit cu ai ei, lumea a prins culoare într-un mod neexplorat până atunci. Cu fiecare pas pe care îl făcea în direcția ei, întreaga scenă de iarnă devenea o pictură plină de viață.

În acel moment, zăpada și gheața au devenit doar fundalul magic pentru ceea ce avea să devină o poveste de iubire aparte. Marele Maestru, Natura, a creat scena perfectă pe care să prindă viața iubirea lor unică.

Prima întâlnire dintre ei a fost înrămată de o priveliște de vis, unde fulgii cădeau în ritmul bătăilor inimii lor.

Au împărțit povești despre pasiunile lor, despre visurile și culorile vieții lor. În acea zi, iarna a devenit complicea lor, iar fiecare fulg de zăpadă a fost martor la începutul unei călătorii romantice.

De-a lungul zilelor care au urmat, au continuat să exploreze farmecul sezonului rece împreună. Au patinat pe lacul înghețat, au băut vin roșu lângă focul din șemineu și au contemplat stelele în nopțile clare de iarnă. Întreaga lor poveste era presărată cu momente magice și amintiri calde, iar el documenta fiecare clipă cu aparatul său foto.

Cu fiecare imagine capturată, se construia un colaj al iubirii lor care sfida timpul. Ea continua să scrie, iar el să fotografieze, creând împreună o operă de artă a sentimentelor lor.

În fiecare imagine, privirile lor transmiteau o poveste despre iubirea care creștea odată cu fiecare

răsărit de soare și apus de lună.

Așa cum razele soarelui le-a încălzit chipurile, și iubirea dintre ei a topit chiar și cel mai rece strat de zăpadă. În lumina acelei zile de iarnă, cei doi și-au sărbătorit dragostea, iar fiecare fotografie avea acum o semnificație mai adâncă, reprezentând nu doar momente frumoase, ci și promisiuni de fericire.

Parisul, orașul iubirii, în care ea a pășit prima oară, cu inima plină de emoții și cu pași neliniștiți, s-a transformat în Centrul Universului. Se întreba dacă magia Parisului este cu adevărat atât de puternică pe cât se spunea. Putea, oare, să se îndrăgostească de acest magnific oraș atât de mult încât să nu mai fie loc să se mai îndrăgostească încă puțin?

Doar el putea să îi arate că acest oraș va fi scena perfectă pentru continuarea poveștii lor de iubire.

Prima imagine a Parisului pentru ea a fost pe bulevardul Champs-Élysées, acoperit cu lumini strălucitoare și ornamente de Crăciun. Era o priveliște care îi luă respirația și care îi făcu inima să bată mai tare. El a zâmbit, știind că această privire uluitoare avea să fie doar începutul.

Cei doi au explorat Montmartre, cu străduțele

sale pietruite și cafenelele primitive, iar ea a fost cucerită de atmosfera boemă și de artiștii stradali care își expuneau creațiile pe malurile Senei. Cu fiecare pas prin cartierele pline de istorie și cultură, Parisul a reușit să îi stârnească curiozitatea și admirația.

Punctul culminant al călătoriei a fost vizita la Turnul Eiffel, în seara de Ajun. Cu lumini strălucitoare și zăpadă care acoperea grădinile din jur, Turnul Eiffel era de-a dreptul fermecător. El a condus-o pe Podul Bir-Hakeim, de unde priveliștea era desprinsă parcă dintr-un basm.

În acea clipă, cu Parisul luminat la orizont și iubirea lor ca martor, ea a știut că acest oraș va ocupa întotdeauna un loc special în inima ei.

Pentru a completa experiența pariziană, cei doi au savurat deliciae gastronomiei franceze într-un mic bistro din Le Marais și au ascultat muzică într-un club de jazz din Saint-Germain-des-Prés. Fiecare moment petrecut în Paris era ca o pagină dintr-un roman romantic, scris în cuvinte de lumină și culoare.

În dimineața de Crăciun, a condus-o la Pont des Arts, celebrul pod al lacătelor. Aici, sub un cer senin și cu râul Sena curgând liniștit, el i-a oferit un lacăt simbolic, gravat cu inițialele lor, pe care l-au prins de balustrada podului. Gestul simboliza legătura lor unică și promisiunea unei vieți împreună.

În ultima seară în Paris, când luminițele orașului se stingeau treptat, cei doi s-au oprit pe o stradă liniștită, sub Turnul Eiffel. Aici, într-o atmosferă plină de magie și romantism, el i-a spus cuvintele magice: „Te iubesc, în fiecare colț al Parisului și în fiecare clipă din viața noastră”.

Inelul a fost ales cu grijă de la faimosul magazin Histoire D'or, renumit pentru bijuteriile sale elegante și rafinate. Magazinul a devenit un simbol al calității și designului excepțional în lumea bijuteriilor.

Alegerea bijuteriei potrivite este adesea un moment important într-o poveste de iubire, iar Histoire D'or oferă o varietate impresionantă de inele care să se potrivească fiecărui stil și gust. Cu pietre prețioase și metale fine, bijuteriile lor sunt create cu atenție la detalii pentru a aduce strălucire și eleganță.

Inelul cumpărat de la Histoire D'or nu este doar o bijuterie, ci devine o mărturie a angajamentului și iubirii dintre cei doi protagoniști. Fiecare detaliu al inelului reflectă atenția la calitate și frumusețea designului, transformându-l într-un simbol valoros al legăturii lor.

Inelul devine o piesă centrală în povestea lor, martorul unei promisiuni făcute într-unul dintre cele mai romantice orașe ale lumii - Paris.

Într-un decor fermecător, sub cerul care încă păstrează accente de apus, iar luna plină își face simțită prezența abia răsărindă, el decide să creeze un moment memorabil la poalele Grande Arche de la Defense. Deși în jurul lor sunt mulți oameni grăbiți în marșul lor zilnic, timpul pare să încetinească în mod miraculos, iar agitația urbană devine un fundal în care doar ei doi prind viață.

În această scenă magică, momentul cererii în căsătorie devine o încântare artistică, un tablou al vieții lor împreună. În mijlocul mulțimii, sub cerul parizian, el își exprimă dragostea pentru ea într-un mod ce depășește cotidianul. Magia orașului iubirii pare să îi învăluie, creând o bulă intangibilă în care timpul și spațiul își pierd importanța.

Cu Grande Arche de la Defense martoră și sub lumina tandră a lunii pline, el îngenunchează și îi șoptește cuvintele care vor marca începutul unei noi etape în viața lor. Cu o atmosferă plină de poezie, precum versurile lui Prevert, cei doi îndrăgostiți se îmbrățișează la portile nopții, într-o simfonie a sentimentelor și emoțiilor.

Astfel, sub luminile romantice ale Parisului, sub mărturia silențioasă a Grande Arche de la Defense și cu luna plină drept complice, cei doi încep o nouă pagină a poveștii lor. Prin gestul său plin de emoție, el a transformat un simplu moment într-o experiență de neuitat, subliniind că iubirea autentică poate transforma chiar și cele mai banale momente în amintiri prețioase.

Așa cum luminile orașului se reflectă în ochii lor strălucitori, iar sunetul murmurului urban se estompează în fața declarației lor tăcute de iubire, Grande Arche de la Defense devine martorul unei promisiuni făcute sub cerul parizian. În această noapte magică, ei își scriu propriul capitol în cartea vieții lor, iar cititorii acestei povești au privilegiul de a asista la o călătorie fascinantă a inimilor unite de destin.

În lumea celor care se iubesc, fiecare detaliu devine o notă muzicală în simfonia vieții și a iubirii.

Parisul nu este doar un oraș, ci un labirint magic în care inimile se găsesc și se pierd.

Ale lor s-au găsit.

*Copiii care se iubesc se-mbrățișează în picioare
Lângă porțile nopții*

Și trecătorii care trec îi arată cu degetul

Dar copiii care se iubesc

Nu sunt acolo pentru nimeni

Și numai umbra lor

Înlănțuită umbra tremură în noapte

Stărnind mânia trecătorilor

Mânia și disprețul lor și râsetele și invidia

Copiii care se iubesc nu sunt acolo pentru nimeni

Ei sunt în altă parte dincolo de noapte

Mult mai presus decât lumina zilei

În orbitoarea strălucire a primei lor iubiri.

Jacques Prevert - *Copiii care se iubesc*

Prof. Ion DOBRIN

Colinda și jocul cu măști din Valea Tutovei

Colinda

Termenul de colindă are o etimologie slavă, fiind un derivat din kolenda, dar apare și în latină, întrucât „kalendae” avea sensul de sărbătoare legată de prima zi a anului. Cele mai numeroase colinde sunt consacrate sărbătorilor de iarnă, în jurul Crăciunului și Anului Nou, având ca scop urarea.

Rostirea colindelor are loc de obicei într-un sincretism al artelor, fiind acompaniată de instrumente muzicale, cimpoi, fluiet, clarinet, taragot, vioară, tubă, clopoței, dar și de mișcări ritmice și uneori de utilizarea de măști. În satul Ruși din comuna Puiești, am identificat un vechi colind care se cânta la casele cu fete de măritat și se foloseau buhaiul și clopoței, aici fiind singurul loc din Moldova unde există „Colinda cu buhaiul”. Folosirea buhaiului la colindă se pare că a precedat-o pe cea de la plugușor și a avut drept semnificație mugetul boilor de lângă ieslea unde s-a născut Hristos. Mai târziu, când boii adevărați, care inițial însoțeau plugul, nu au mai fost incluși în scenariu, ei au fost înlocuiți cu sunetul buhaiului transferat de la colindă. Astfel, există colinde propriu-zise, colinde pentru copii, sorcova, urarea cu zorile sau zioritul, cântecele de stea, Vicleimul, irozii, ieslea, jocurile cu măști, dansurile și teatrul popular cu temă haiducească.

Urarea din colinde este întotdeauna directă, având atât caracter general, cât și individualizat pentru fiecare membru al familiei în parte, apelând la un mijloc de a inspira omului încredere în viitor și de a-l face să

creadă cu tărie în împlinirea urării sub pavăza divină. Majoritatea colindelor au temă religioasă sau agrară, dar de o răspândire aparte se bucură și un colind cules din satul Fântânele, județul Vaslui, care are ca temă judecata florilor. Sub aspect compozițional, colindele prezintă un incipit ce conține adesea o invocare (Florile, flori de măr! Domnului, Domn bun!) elogiul, fie unei divinități, fie, în colindele laice, gazdei, fetei, feciorului, apoi o parte descriptivă, uneori o acțiune eroică sau întâmplări miraculoase, în final fiind invocat belșugul și urarea de sănătate și împlinire. O mare influență asupra colindelor cu temă religioasă a avut-o marele compozitor de muzică religioasă, Gheorghe Cucu născut pe meleagurile Văii Tutovei, mai precis în satul Puiești, din comuna cu același nume. Este bine de știut că, el a publicat pentru prima dată într-o culegere realizată în anul 1924, colindele foarte cunoscute azi, „la sculați, boieri mari”, „Domn, Domn, să-nălțăm”, „Astă seară-i seară mare”, „În orașul Betleem”, „Noi umblăm și colindăm”, „Cetilună, cetioară”.

Unele dintre aceste colinde, deși au fost culese inițial din Muntenia cunosc o mare răspândire și pe Valea Tutovei.

Jocul cu măști

În zona noastră și anume în comunele Perieni, Pogana, Iana și Puiești cele mai răspândite piese de teatru popular sunt: Capra, Haiducii sau Jienii/Jienia, Ursul, Anul Nou și Anul Vechi, Calul și Moșnegii piese care fac parte din alaiul numit Vălăret sau Malancă și colindă satele în seara de Anul Nou. De asemenea, jocurile de priveghi „Baba și moșneagul”, „Guzul”, „Paiul aprins”, „Cărbunele”, „Calul”, dar și obiceiul vechi de a binecuvânta tinerii uniți prin nuntă, numit „Conocăria”, „Orația de nuntă” sau „Iertăciunea” sunt prezente în toate satele de pe Valea Tutovei. Vălăretul sau Malanca mergeau prin sat din casă-n casă, ocolite erau doar acele gospodării care trecuse printr-un necaz mai deosebit și nu le permiteau să participe la bucuria colectivă.

De asemenea, teatrul folcloric religios este reprezentat de drama „Irozii” sau „Vicleimul” iar în satul Puiești, în trecut se mai cunoștea piesa „Mironosițele” care se punea în scenă mai ales la școală sau în cadrul

cercurilor literare la căminul cultural din sat. Piese de teatru popular care se mai cunosc în satele de pe Valea Tutovei sunt „Globul”, „Mocănașii” și „Anul Nou și Anul Vechi” a căror text derivă din piesa „Haiducii”.

Teatrul popular și jocurile cu măști au o răspândire amplă în zona Moldovei și se prezintă în forme diversificate de simple alaiuri la forme mai complexe. Piese de teatru popular „Haiducii” sau „Jienii”, au la bază o creație cultă a autorului dramatic moldovean Matei Millo care a avut un mare succes la jumătatea secolului al-IX-lea și un impact deosebit asupra spectatorilor, piesa „lancu Jianu”. Totuși în satele din Moldova exista în trecut o creație asemănătoare și anume un dialog între Anul Nou și Anul Vechi care l-a inspirat pe Matei Millo. (Cârjoani-Pogana) Piesa a avut un succes remarcabil și pentru faptul că subiectul transmite nesupunerea, răzvrătirea, curajul omului de a protesta și de a-și face dreptate în relația cu boierul sau domnul fanariot care asupreau pe cei mulți și săraci.

Haiducia a fost o formă de protest social și, de aceea, în conștiința omului din popor, lancu Jianu, a reprezentat simbolul dreptății, într-un moment al istoriei, când omul simplu nu avea niciun cuvânt de spus în apărarea drepturilor sale. Piesa a fost repede răspândită în toată Moldova, fiind transmisă din generație în generație prin viu grai, de unde și apariția mai multor variante de interpretare, subiectul fiind același. Este bine de știut că, această piesă nu se joacă în Oltenia unde se pare că a trăit lancu Jianu, ci doar în Moldova. Costumația pentru fiecare personaj este conformă cu numele sau profesia personajului, astfel încât haiducii, arnăuții, Jianul, ciobănașul și Anul Nou se vor îmbrăca în costume populare, Anul Vechi cu mască, cojoc de oaie întors pe dos, opinci și o bătă în mână. Vânătorul, cu haine de vânător, mireasa, în rochie de mireasă,

poterașul- în haine militare, pușcă, pistol și toate accesoriile necesare vânătorului, ciobanului, miresei, etc.

Capra - acest animal a fost considerat cândva sfânt, dar mai târziu a fost condamnat de creștinism atribuindu-i-se însușiri malefice și chiar în unele zone ea este identificată cu imaginea concretă a Diavolului. De multe ori, de Anul Nou, când se juca acest joc, capra nu avea voie să intre în biserică. Ca obiect etnografic, capra este confecționată din cap de lemn, un cadru de care este prinsă o pătură pe care se coase hârtie de diferite culori. gura este formată din două bucăți de lemn de esență tare, una fixă și una mobilă care trasă de o ață scoate acel zgomot care se combină cu strigăturile ță, ță, ță. Textul este scurt și are ca subiect faptul că este un animal folositor omului, ușor de întreținut și moartea lui care este simulată în piesă ar fi un dezastru. Învierea caprei reprezintă un nou început.

Ursul - jocul ursului își are originea într-un cult străvechi, iar în perioada modernă, țigani au preluat vechile practici cultice, purtând prin sate urși adevărați folosiți în medicina populară pentru dureri de șale, de spate, când ursul era dresat să calce încet locul cu afecțiunea respectivă. A rămas în tradiția populară umblatul cu ursul doar de Anul Nou și cu un urs confecționat din diferite materiale și interpretat de un flăcău la comanda ursarului. Capul de urs este făcut dintr-o piele de oaie sau miel, cu doi „cănafi” la urechi. Capul se coase de un cojoc sau de o piele de porc mistreț, de o piele de vită ori de un costum făcut din stof împletit. Costumația celor din jocul ursului diferă de la un sat la altul. De exemplu în satul Ruși din comuna Puiști ursarul este îmbrăcat cu o manta militară ponosită, cu o căciulă cilindrică pe care sunt cusute flori și cordele iar din mărgelile este scris anul nou, cu plete și mustați din păr de cal, pe față dat cu funigine și în picioare cizme de piele, negre, până la genunchi. Babele sunt flăcăi travestiți în țigănci, care joacă în jurul ursului bătând cu mâna în niște tobe făcute din site de cernut făina. „Hădăragul” este un lemn drept, circular vopsit cu dungi albe și negre dispuse sinusoidal, pe fond verde, ce semnifică infinitul, parcursul vieții, nașterea, maturitatea și moartea. Subiectul și costumația celor din jocul Ursului nu diferă prea mult de la zonă la zonă.

Calul – în satele Tomești, Puiеști și Bărtăluși, în ajunul Anului Nou, se umblă cu calul. Calul este jucat de un flăcău mai înalt și mai sprinten la joc. Masca de cal o pregătesc fetele din sat, capul este făcut din lemn, urechile din linguri, dinții din tablă, cu frâu și flori, este colorat cu roșu pe la bot, iar coama este făcută din hârtie colorată. Un flăcău are rolul de turc și este îmbrăcat cu un fes roșu, cu cămașă națională și chimir și o geantă în spinare. Babele care joacă în jurul calului sunt tot flăcăi mascați, cu fuste lungi și broboade mari și negre pe cap. Corpul calului este făcut dintr-o covată peste care se pune un covor vechi de care se cos cordele.

Cel care joacă rolul calului are căciulă cu oglinzi, bocanci, pantaloni albi prinși jos. Calul începe jocul din fața ușii, turcul strigă, muzica începe să cânte apoi începe jocul babelor și moșnegilor.

Moșnegii – Moșnegii sunt flăcăi mascați și îmbrăcați cu cojoace întoarse pe dos iar în mâini au ghioge țintuite sau sculptate cu un cap de femeie bătrână. La brâu sunt încinși cu niște curmeie și au atârnat tălângi sau beșici de porc umflate. Masca este făcută dintr-o piele de oaie sau miel cu un nas mare din carton învelit în piele cu coarne sau ciucuri roșii iar pe spate cu o coadă lungă făcută tot din blană de oaie.

Moșnegii însoțesc ursul sau capra iar atunci când după un dans rapid al caprei sau ursului aceștia se îmbolnăvesc și cad ca morți, moșnegii simulează un tratament arhaic „le iau sânge” cu cuțitul. Însănătoșiți, capra sau ursul încep să sară și să zburde speriați de moșnegi care amenință cu venirea lupului sau casapului.

În satul Ruși, comuna Puiеști dansul moșneagului este interpretat de un singur flăcău care este de fapt Anul Vechi în piesa de haiduci numită aici „Jienie”. Dansul este executat după piesa ursului și se fac câteva sărituri acrobaticе ajutat de o ghiogă cu măciucă împodobită cu blană de oaie. În timpul dansului apar babele de la urs și dansul se încinge devenind comic prin încercarea moșneagului de a prinde babele pentru a le iubi. Când vălăretul ajunge la casa gospodarului, prima dată se interpretează o melodie sau două de către fanfară, apoi „Jienia”, „Ursul”, dansul Moșneagului și la urmă „Capra”.

Irozii sau Vicleimul – piesa aceasta este transpunerea pasajului biblic în care se povestește despre nașterea lui Iisus și despre zvonul că se va naște Mesia, iar împăratul care se credea atotputernic a vrut să împiedice destinul dând ordin să fie uciși toți pruncii. Piesa are câteva secvențe: nașterea lui Iisus Hristos, călătoria magilor, adorarea pruncului și uciderea pruncilor de către împăratul Irod.

Personajele sunt ciobanii, Irod, arapul. Replicile ciobanilor sunt pline de umor iar arapul are ca misiune uciderea lui Irod pentru decizia lui de a omorî pruncii. Încercarea arapului de a-l ucide pe Irod sporește dramatismul piesei.

Aceste obiceiuri păstrate din străbuni au însuflețit satele noastre de pe Valea Tutovei, ducând cu ele peste veacuri bucuria substratului magic al sărbătorilor de iarnă, cu alai de fete și flăcăi, în clinchete de zurgălăi, pocnituri din bici, muzică de fanfară, vuiet de buhai și miros de colaci proaspeți, scoși aburind din cuptor.

PLUGUȘOR TRADIȚIONAL

Aho, Aho, români plugari,
Oameni buni și fete mari,
Mai tineri și mai bătrâni,
Și tot neamul de români,
Dați-vă pe la perdele,
Și-ascultați vorbele mele,
Dați-vă pe la fereastră,
Și-ascultați urarea noastră
C-am pornit cu tot alaiu'
Cu flăcăii, cu buhaiu'
Cu fetele și băietanii,
Cu plugul și cu plăvanii
Ș-am pornit în prag de an
Noi, urmașii lui Ștefan,
Că suntem urmașii lui
De pământ, de la Vaslui,
Și umblăm de multă vreme
Prin zăpezi și prin troiene,
Și umblăm și noi cu plugul,
Că așa ni-i meșteșugul,
Tot încet boii oprți
Că de mult nu-s odihniți
Că afară-i primăvară
Toate plugurile ară
Că-n sus s-o înseninat
În jos s-o-nnourat,
Cum îi mai bine de arat
Și-i un an mare încheiat
De când nu v-am supărat
Și-acum seara a sosit
Dumnezeu a poruncit,
Noi cu plugul ne-am pornit
Și cu plugul la fereastră
Să urăm la dumneavoastră.
La curțile astea, nalte,
Nalte, mari și minunate
Pe temelii de piatră ridicate
Jupânul gazdă s-a sculat,
Pe ochi negri s-a spălat,
La icoană s-a închinat
Biciu-n mână l-o luat,
Și la grajd o alergat
Și-o ales vreo patru juncani jugăniți
La trei picioare potcoviți
Într-o zi fătați
Într-o zi înjuțați
Într-o zi la brazdă dați.

Și-a pus înainte pe cei mari și
cornaci
De douăzeci și cinci de mii de
franci
Și-a pus la roată pe acei mai mititei
De șaisprezece mii de lei
Și-o pornit la arat
La arat și semănat
La câmpu durat, la mărul rotat
Unde n-o mai fost arat,
De la amiază pân în seară
A arat un colț de țară
O stat lumea și s-a mirat
Când Dumnezeu a arat?
la mai mânați măi flăcăi
Și sunați din zurgălăi
Să se-audă-n munți și-n văi
În păduri și în poieni
Pogana și Perieni
Și pocniți din bice măi
Și hăiți cu toți flăcăi!
Hăi, hăi, hăi!

Și tot ara și tot ara
Și din gură descânta
Să se facă grâul așa:
În pai ca trestia
În spic ca vrabia
În grăunț ca mazărea.
Roșu ca focu
Și mașcat ca bobul
Da dumnealui, boierul cel mare
O pusese de uitare
De semănătura ce-o are
La luna la săptămâna
Și-a umplut cu apă mâna
Și s-a dus ca să vadă
De i-a dat pământul roadă
Dară pâinea dumisale,
De departe înroșea
De-aproape se gălbenea
Și când vântul bătea
Grâul se poleia
Când vântul sta
Grâul se scutura
Și i-a dat pinteni calului
Împrejurul lanului

Calul l-a împintenat
Lanul l-a înconjurat
Și-n cornul lanului a stat.
De călare s-a aplecat
Șapte spice a apucat
La buzunar le-o aruncat
Și-napoi mi s-o-nturnat
Pe masă le-a scuturat
Casa de s-a luminat
Ce să facem măi femeie?
Grâul nostru ar să pieie
Nici în seamă nu băga
Să faci cum te-oi învăța!
Și grâul s-a secera
Să scrii carte și răvașe
Să trimiți pe la orașe
La feciori de negustori
Că-s mai tari săcerători
Și copile ocheșele
Că alea-s mai tari de șele
Și adî și câteva babe bătrâne
Care știu harul la pâine
Secerau ceilalți cum secerau
Dar secera și-o babă bătrână
Cu fusta de rogojână
Cu secera cârnă
Cu inelul pe mână
Când trăgea, polog făcea,
Când a închis dintr-un ochi
A umplut valea de snochi
Când a-nchis din amândoi
A umplut valea de clăi
Și-a ales aria, în capul pământului
În jăriștea vântului
Unde-i la îndemână voinicului
Ș-a poruncit gazda
Cel care trăsese brazda
Cum să facă aria
În curmeziș să-o pornești
De șapte stânjeni domnești
Iară coala într-o parte
Cam de cinci și jumătate
Și s-a dus o babă
În grajd ca să vadă
Să aducă nouă iepe sirepe
De nouă ani sterpe
De avane ce erau

De la inimă zburdau
Cu pieptul la par trăge
Grăușorul alege
Roșu ca focu
Și mașcat ca bobul.
La ureche zurgălăi
La picioare clopoței
la mai mânați măi flăcăi,
și hăiți cu toții măi,
Să se-audă peste văi!
Hăi, hăi, hăi!
Și-ancărcat douăsprezece care
mocănești
Douăsprezece țărănești
Și s-a dus la moară la Ivan
Unde-a măcinat și an
Dară hoța cea de moară
Când văzu atâtea cară
Cu povară împovărate
Cu lanțuri de fier legate
Și-a pus coada pe spinare
Și-a plecat la lunca mare
Lunca mare, frunză n-are
Lunca mică, frunza-i pică
Trec bunicii cam cu frică
Dar morarul meșter mare
Halal de mama cui îl are
Și-a luat un cojoc mișos
Și-a plecat pe rău în jos
Cu trei grăunțe roșioare
De când foametea cea mare

Și-a-nceput a o striga
Trâ, trâ, trâ și na, na, na,
Moara sta și se uita
Pân a pus mâna pe ea
Și a luat-o de călcâie
Și-a trântit-o-n căpătâie
Și i-a dat un ciocan în șăli
Crâșca moara din măsele
Și când a luat-o de mijloc
A trântit-o-n vad la loc.
Și-au turnat în coș
Grâu mărunț de cela roș
De sub piatră în covată
Curgea făină curată
Aur și mărgăritari
Pe la curțile voastre boieri mari.
Iese cucoana gazdă cu mâinile
soponite
Ca niște tânăjli pârлите
S- dus din cămară în cămară
Ca s-aleagă-o sită rară
Să ne facă-un colăcel
Nici mare nici mititel
Pe roata morii măsurat
Cu oiștea frământat
Cu drugul carului înturnat.
Pune-l colo jos
Pentru noi, plugarii de folos
Rupe-n două, dă și nouă
Rupe-n trii dă cui știi
Rupe-n patru, dă la altul

Rupe-n cincii, dă la voinici
Rupe-n șasă, dă la fetele din casă
Și la cele din cămară
C-așteaptă de-alaltăseară.
La ureche zurgălăi
la mai mânați măi flăcăi!
Hăi, hăi, hăi!

Cum a dat Dumnezeu an
Holdă mândră lui Traian
Așa să dea și la voi
Ca s-avem parte și noi
Să vă fie casa, casă,
Să vă fie masa, masă
Busuioc verde-n grădină
Rămâi gazdă gospodină
Busuioc verde pe masă
Rămâi gazdă sănătoasă
Tinerică și frumoasă
Pahare pline pe masă
La mulți ani, oameni gospodari
Oameni buni și fete mari
Mai tineri și mai bătrâni
Și tot neamul de români.
La ureche zurgălăi
Opriți plugul măi flăcăi!
Aho, aho, aho!

LA ANUL ȘI LA MULȚI ANI!

**Măine anul se-înnoiește
Cu-n altul mai nou, firește,
Care să ne-aducă nouă
Bucurii de viață nouă.
Așa vrem să fie, măi,
Hăi, hăi, hăi!**

**Noi vă urăm, la fereastră,
Să vă placă „VIAȚA NOASTRĂ”,
Să fiți mândri, sănătoși,
Și s-aveți copii frumoși,
Deștepți și mărinimoși
Și neveste tot așa,
Viața să nu fie grea
Să vă bucurați de ea!**

**Să v-ajute Dumnezeu
Să n-aveți parte de rău!
la mai mânați, măi flăcăi!
Hăi, hăi, hăi!**

**Iar la anul, de-om veni,
Tot în astă mare zi,
Să ne primiți bucuroși,
Să ne dați colaci frumoși,
Foarte rumeni și gustoși.**

**SĂ VĂ GĂSIM SĂNĂTOȘI !
Aho!**

Gheorghe NICULESCU

Aho, aho,

Frunză verde de mohor,
M-a pus dracu să mă-nsor,
De la mine-a treia casă
Îmi găsii și eu mireasă;
De frumoasă ce era,
Nici dinți în gură nu avea,
Și-am vândut un coș de ouă,
De i-am pus dantură nouă,
Și această fetișcană,
Doldurică, dolofană,
Și-mi vorbea cu glas fierbinte,
Că ea vrea să se mărite,
Fata n-a avut răbdare
Mă-ntrebă de-nsurătoare!
A doua zi de dimineață,
Mă chemă la ea acasă,
Asta-mi trebuiește mie,
Să mă-nsor să-mi iau soție?
Când am adus-o acasă,
S-o băgat mâța sub masă
C-o văzut-o așa grasă;
De tânără ce era,
Vreo 80 de ani avea,
Ca fata păgânului
De la poalele muntelui,
Naltă la stat cât un munte,
De vreo 5 hectare –frunte,
Doi bușteni-picioarele,
Dinții ca cosoarele,
Ochii-două gropi deschise,
Buzele ca niște clise,
Măinile-mbârnate-n dungi,
Urechile-seceri lungi
La ureche clopoței,
la mai strigați măi flăcăi!
Hăăăăi, hăăăi!
Era mare de statură,
Nu-i găseam haine pe măsură,
Și s-o dus la tac-său-ncoace
Să-i dea bani ca să se-mbrace;
la-mi tăticule și mie
Poșetă și pălărie!
Și-un palton de ăl mai fin,
Pantaloni din crocodil,
Bietul om n-are ce face,
Gustul fetei el îl face.
Duce boii la comcar
Și oile la un jâdan,
Și-o-njghebat vreo 7 mii,
Și-o luat-o prin prăvălii.
Și-ntr-o dugheană zări
Un palton de ăl mai fin,

Cinci mii de lei a cerut,
Scoate banii numărând,
Iar din gură tot oftând,
Iar paltonul dacă știți
Nu se-mbracă peste călți,
Trebuie rochie de mătăasă,
Din materie aleasă,
Și pantofi cu tocu-nalt
Cât un stâlp de telegraf,
La ureche clopoței,
la mai mânați măi flăcăi!
Hăăăăi, hăăăi!

Și pocniți din bice măi!
Hăăăăi, hăăăi!

Frunză verde foi de nuc,
Am rămas singurel cuc,
Și mă gândeam într-o doară,
Să mă-nsor a doua oară;
Și m-am gândit să mă duc
La fântâna cu uluc
Unde vin fete buluc,
Și o babă tot striga,
la băiete fata mea

Cum e ea cam durdulie,
Ține mult la fudulie.
Vând și porcul, vând și vaca,
Și-i iau haină malagamba
Malagambistă măi frate
Și cu haina ruptă-n spate.
Munca în gospodărie,
Pentru ea-i chin și urgie,
Și-am bătut-o într-o seară
De urla ca trenu-n gară
De la ușă pân la sobă
I-am făcut spinarea tobă
De la ușă pân la pat,
Am făcut-o accelerat.
Și-am trimis-o la părinți
Fără păr și fără dinți.
Și-a venit socru Vasile
Să se bată-n pumni cu mine
Și i-am dat una în gură
De-a rămas fără dantură,
I-am mai dat una în bot,
De-a rămas pe prispă mort.
la mai mânați măi flăcăi,

Că-i dau zestre 4 boi
Și-un coșar de popușoi,
Poți să-mi dai și 5 și 6
Fata nu știe să coase,
Și-are privirea urâtă,
Se uită ca vaca-n râpă.
Dă-mi țățâcă trei colaci,
Și bădița cinci pitaci
Că pitacii de mi-ați da
Foarte mult m-oi bucura,
Dumnezeu mi i-a spori
Pentru-această sfântă zi.
Hopuri, hopuri, hopurile,
La casa cu floricele,
Hopuri, hopuri, hopurate
La mulți ani cu sănătate!
La ureche zurgălăi
Opriti plugul măi flăcăi!
Aho, aho!
La anul și la mulți ani!

Ion DOBRIN

UNELE ASPECTE DIN VIAȚA ȘI OCUPAȚIILE LOCUIȚORILOR COMUNEI TODIREȘTI –JUDEȚUL SUCEAVA OGLINDITE ÎN FOLCLORUL LOCAL

Prof. **Maria Bocancea**

Prof. **Mihai Bocancea**

După ce am adunat o cantitate mare de informații privind folclorul, tradițiile și aspectele etnografice din comuna Todirești, județul Suceava am realizat două culegeri cu aceste informații; prima am intitulat-o „Sacru, tradiții și folclor din comuna Todirești – județul Suceava” și a doua „Scurtă monografie etnografică – comuna Todirești, județul Suceava”, ambele au apărut la Editura *George Tofan* din Suceava, în anul 2010, respectiv în anul 2013.

Cea de-a doua carte se încheie cu capitolul „Unele aspecte din viața și ocupațiile locuitorilor oglindite în folclorul local”.

Despre această carte cunoscutul etnolog **Mihai Camilar** scria în *Prefață*: „Cartea **Comuna Todirești – județul Suceava. Scurtă monografie etnografică**, scrisă cu mult discernământ și o simțire aparte față de civilizația și cultura tradițională, de distinsii soți, Mihai și Maria Bocancea, vine să întregască și să îmbogățească cunoștințele noastre privitoare la zestrea etnoculturală a unei vetre folclorice bucovinene – comuna Todirești.

Această lucrare are menirea de a-l introduce pe cititor într-un areal etnocultural în care tradiția sănătoasă a primat ca o adevărată emblemă etnică, loc în care această nestemată încă este vie și palpabilă în multe domenii(...).

Cartea de față se constituie într-o demonstrație științifică, clară și cu o evidentă valoare informativă trecută prin simțămintele autorilor, ea apărând într-un moment al unei crize culturale când, tardiv se încearcă să se revizuiască atitudinea față de zestre și cutumele tradiționale spre revalorizarea acestora.

Parcurgând paginile cărții desprindem relația omului cu spațiul, atât în transformarea antropică cât și în legăturile intime. Categoriile și valorile economico-sociale precum și alte aspecte au fost structurate și

dezvoltate pe capitole distincte, care au drept punct comun intimitatea autarhică a spațiului din valea Solonețului. Prin lecturare se dezvăluie forța cu care s-au exercitat și exprimat energiile creatoare ale comunității rurale în diferite etape istorice(...).

În capitolele referitoare la ocupațiile și meșteșugurile tradiționale, desprindem modalitatea de adaptare a omului la condițiile locale și modul cum acestea au fost fructificate de-a lungul timpului. În funcție de condițiile de mediu, aici au apărut și s-au perpetuat ocupații principale (agricultura, creșterea animalelor) precum și secundare care au contribuit la satisfacerea necesităților omului. Aceleași relații dintre om și natură pervertite la nevoile individuale se desprind și din meșteșugurile tradiționale, aspect tratat cu multă sobrietate descriptivă(...).

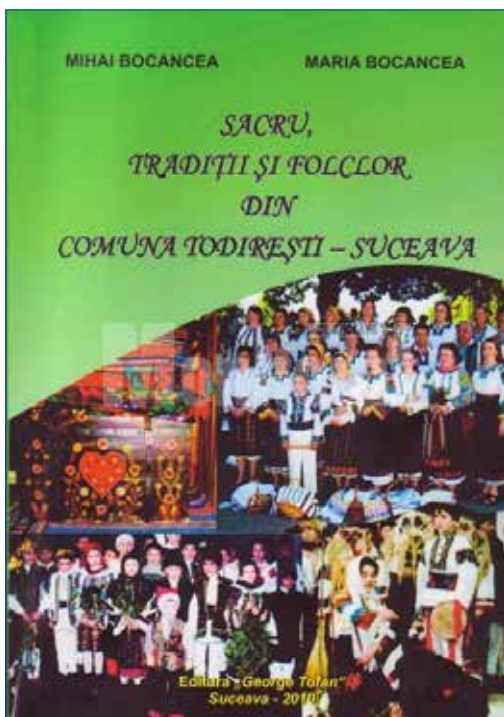
Pe lângă multe alte aspecte, cartea este presărată cu fel de fel de legende sau întâmplări veridice petrecute cândva în sat, autorii redându-le spre aducere aminte a ceea ce a fost cândva.

Folclorul ca modalitate de reflectare artistică a realității locale apare în ultimul capitol, presărat cu nestemate versificate ale domeniului muzical-coregrafic(...).

Având în vedere că această lucrare prezintă monografic aspecte etnografice și de alt fel,

cartea se constituie a fi o demonstrație științifică, clară, plină de acuratețe, cu evidente valori informative, de fapt, se constituie ca o aluzie pentru alte vetre folclorice care-și duc somnul sub învelișul cald al tradiției ocrotitoare”.

Referitor la aceeași carte Prof. univ. dr. **Ion POPESCU-SIRETEANU** nota „Buni cunosători ai vieții satului bucovinean, profesorii Mihai și Maria Bocancea se prezintă cititorilor de azi și de mâine cu o nouă carte **Comuna Todirești, județul Suceava. Scurtă monografie etnografică**.

După câteva pagini care au în vedere așezările sătești, evoluția și morfologia acestora, autorii pătrund în *locuința și viața de fiecare zi a săteanului*. Astfel sunt prezentate **Ocupațiile tradiționale** începând cu agricultura, morăritul, cultura plantelor textile (inul și cânepa), cultura legumelor, pomicultura, apoi creșterea animalelor, albinăritul, vânatul, pescuitul, culesul. Un capitol destul de bine reprezentat este **Industria casnică și textilă**, urmat de **Meșteșugurile populare țărănești** (prelucrarea lemnului, rotăria, fierăria, cojocăritul, prelucrarea lutului) și de **Costumul național** (femeiesc și bărbătesc). Ultimul capitol este intitulat **Unele aspecte din viața și ocupațiile locuitorilor oglindite în folclorul local**. Cartea se încheie cu un dicționar de **Toponime**, cu un **Glosar**, cu un **Tabel cu nume de persoane de la care au fost culese informații** și cu **Bibliografie**.

Toate se văd la o sumară privire a lucrării. Dar dincolo de acestea, se constată efortul permanent și îndelungat pentru adunarea și prelucrarea informațiilor, se vede dragostea autorilor pentru locurile natale și pentru cultura populară moștenită și îmbogățită permanent de un lung șir de generații.

Dacă în cartea **Sacru, tradiții și folclor din comuna Todirești – Suceava** (Suceava – 2010), cunoaștem satul bucovinean în sărbătorile de peste an și în evenimente precum nașterea, botezul, nunta și înmormântarea, cu cântece, strigături, descântece și șezători, în această **Scurtă monografie etnografică**, satul este prezentat în desfășurarea muncilor de zi cu zi, atât în gospodărie cât și în afara ei. Aș spune că este o încântare să citești o astfel de carte, de parcă citești **Munci și zile** de Hesiod, cu raportare directă la contemporaneitate(...)

Închei felicitându-i pe profesorii Mihai și Maria Bocancea pentru valoroasele lor contribuții la cunoașterea culturii noastre populare. Exemplul lor poate fi preluat de alți și alți cărturari ai satelor, salvându-se creații pe care timpul, în primenire, le-ar putea acoperi cu veșnică uitare”.

Redăm în continuare capitolul „ Unele aspecte din viața și ocupațiile locuitorilor oglindite în folclorul local”.

Munca țaranului a fost întotdeauna grea și obositoare. A depus eforturi mari pentru a procura cele necesare traiului și a dorit să aibă o gospodărie frumoasă, cu viață îmbelșugată. Nu a fost întotdeauna așa din cauze economice, sociale sau naturale.

Fiind creștini, locuitorii acestor sate au respectat duminicile și celelalte sărbători din calendar. Importanță deosebită s-a acordat și acelor evenimente deosebite din viața omului: nașterea, nunta și înmormântarea.

După un an de muncă la câmp, gospodarii satelor și familiile lor, la sărbătorile de la întâlnirea anului nou cu cel care a trecut (Crăciunul sau Nașterea Domnului, Anul Nou, Sfântul Vasile și Boboteaza) își manifestă mulțumirea față de Dumnezeu, pentru spor și ajutor și nădejdea că în anul care vine lucrurile vor merge și mai

bine.

Dacă la Crăciun și Bobotează, sărbători cu adâncă semnificație religioasă, oamenii așteaptă preotul să le binecuvânteze casa, familia și bucatele obținute în anul care a trecut, la Anul Nou și Sfântul Vasile întreaga comunitate, de la copiii de 3-4 ani până la bărbății cei mai destoinici umpleau satul de clinchetul clopoțelilor, de sunetul buciurilor, a buhaiului, a harapnicilor, de vocile urătorilor și de muzica care însoțea malanca.

Urătorii mergeau la casele celor dragi, a fetelor de măritat sau la cei la care au fost invitați. Atunci când erau călduri de urători care împărțeau satul pe sectoare, mergeau la toate casele din sat.

Urătorii, în urăturile pe care le rosteau la fereastră doreau gazdei ani mulți cu sănătate, viață luminoasă, laudau o serie de ocupații și pe meșterii care aveau un loc important în viața satului, între care agricultura, fierarul, morarul, prelucratul cânepii și a inului, țesutul și altele.

Prin urături se reamintea despre vechimea obiceiurilor practicate.

Urăturile noastre-s frumoase,
Din strămoși rămase,
De la daci, de la romani,
Urături de mii de ani,
De la Traian împăratul
De când s-a zidit satul.
Obicei din moși strămoși
Noi îl ținem bucuroși.
Noi și astăzi îl păstrăm
Și am venit să vă urăm.

Când se amintea despre agricultură, mai întâi se spunea despre aratul și semănatul grâului de primăvară, apoi seceratul.

Era laudat fierarul care prin munca sa pregătea plugarului uneltele necesare pentru munca câmpului.

Dau în deal și dau în vale,
Dau peste un fierar în cale.
Și fierarul tor fierar
Puse mâna pe ciocan
Și din două trei ciocane
A făcut grindei și coarne.
Și-a suflat odată-n foc
Și mi-a pus plugul la loc.

La fel este laudat și morarul, om bătrân, dar meșter priceput.

Iar morarul meșter mare
A ieșit dintr-un bordei,
C-un curmei de tei,
Cu ochii de sticlă,
Cu dinții de greblă,
Luleaua-și stingea
Și moara o repara.

Și i-a tras una-n șele
Și-a pus moara pe măsele.
Și-a turnat în coș
Grâu mărunțel de cel roș.
Și din coș, pe piatră
Curgea făină curată.

Erau satirizate fetele de măritat și chiar unele neveste care nu totdeauna dădeau dovadă de hărnicie, de o bună gospodărire a casei.

Dar fetița cea frumoasă,
De frumoasă ce era
Nu știa a mătura,
Nici în casă, nici în tindă,
Numai cu ochii-n oglindă.
Nu dădea gunoiul afară,
Lasă, mamă, pe la vară
Punem boii la tânjală
Și mâțele la căruță
Și scoatem gunoiul din căsuță.

Sau

Tu fată, când ai auzit de măritat
Tare te-ai bucurat.
Când te-a pus mama la țesut
Nu știi, mamă, n-am văzut.
Pe sulul de dinapoi
Era plin de lătunoi,
Iar pe cel de dinainte,
Numai dracul le ține minte.
Printre ițe, printre spată
Paște-o iapă închedicată.
Printre ițe și fuștei
Paște-o scroafă cu porcei.

În unele momente importante ale vieții ca botezul, cumătria și nunta se făceau urări celor nou născuți sau tineri căsătoriți să crească sănătoși, să fie harnici în viață, să fie buni gospodari, cu multă omenie, cu spor în muncă și să se bucure de rodul ei.

La înmormântare, prin bocetele de la capul morților se aminteau calitățile de părinți, de buni gospodari, hărnicia și cele realizate în viață.

Dintre aceste evenimente, la nuntă, unde distracția era cu multă voie bună, în unele orații și strigături se făcea haz pe seama celor mai puțin pricepuți, uneori chiar pe seama bucătăreselor:

Bucatele-s nefierte
Pentru că bucătăresele au fost bete,
Dar să știți că dacă găluștele-s crude,
Bucătăresele au fost surde,
Lor le chiorăiau mațele de foame
Și le părea că forfotesc sarmalele-n oale.
Aveau grijă de bucle și de coc
Și nu se plecau să sufle-n foc.

Și dacă găluștele-s afumate,
Tot bucătăresele-s vinovate
Aveau grijă de ii și de poale
Și nu fereau tăciunii de oale!
Și dacă zama o să fie cam goală
S-a nimerit oala prea mare
Și găina numai cu două picioare.

Se făcea aluzie la acei nuni mari care cununau mai mult de fală:

Nuna ca să fie nună
Și-a vândut vaca din șură.
Nunul ca să fie nun
A vândut stogul cu fân.
Ș-acum plânge și suspină
După brânză și smântână.

Prin cântecele pe care le cântau feciorii pe ulițele satului, fetele la clăci sau prin strigăturile de la hore apreciau viața de zi cu zi, atât cu frumusețile ei cât și cu necazurile care le ieșeau în cale. Și în aceste creații nu uitau să satirizeze unele trăsături negative, cum ar fi lenea:

O, săracă, mândra mea,
Eu și-aseară am fost la ea.
Și era casa-n gunoi,
Cât ai duce cu doi boi
Și pe laiță zăhăit,
Mă miram la ce-am venit.
Tot căta-n oglindă
Și gunoiul până-n grindă.

sau nepriceperea de a spăla rufele:

La pârâul cu tufele
Spală lelea rufele
Și le-ntinde pe nuiele.
Și așa-s de curățele
Că hârâie câinii la ele.

În cântecele și strigăturile de la hore, la fel ca-n urături, era amintită lipsa de hărnicie a unor femei, care lăsau cânepa neprelucrată, nu se pricepeau la țesut sau la alte activități casnice.

Vai, sărac bărbatul meu,
Să faci cum ți-oi zice eu.
Cânepă mi-ai semănat,
Dar amu la adunat
Boala-n trup mi-a intrat.
Sunt bolnavă și mai moartă,
Cânepa cade de coaptă.
la coasa și-o cosește,
Și grebla de o adună
Și de boală mă răzbună.
Of! hârsâta cânepa
Iar îmi face de lucru toată iarna.

Sau
Mândră cu poalele crețe
Fuoarele ți-s pe cotețe.
Descâlcește-ți poalele
Și-ți toarce fuioarele.

La joc știi a juca
Cu suveica nu știi a da.
Când faci pâinea în cuptor
Chemi satul în ajutor.
Când faci plăcintele
Chemi toate vecinele.

Nici bărbații nepricepuți nu scăpau de înțepăturile
celor harnici sau ale femeilor.

Măi bădiță, măi Vasile,
Trei căpițe în patru zile.
Nici acelea nu-s de tine
Că-s făcute tot de mine.

La fel leneșii și bețivii:
Vai de mine ce să fac
N-am căciulă, nici cojoc,
Nici făină-n poloboc.
Și-mi vine să sar, să joc.
Ș-am avut și eu bundiță
Ș-am dat-o la crâșmăriță,
Ș-am avut căciulă-n cap
Ș-am uitat-o pe dulap.

Dansurile ca formă de manifestare a stării sufletești
a țăranului român se desfășurau în ritmul muzicii
tarafului de lăutari sau a scripcarilor. Ele erau în grup
(hora, ruscă) sau perechi. Pentru serbări se organizau
echipe de dansuri sau formații cu mai multe perechi.

În timpul anului, gospodarii îngrijeau cu dragoste
și pasiune animalele din curte, observându-le anumite
trăsături caracteristice. Ca urmare la Anul Nou sau la
horele de peste an au practicat dansuri care se refereau
la acestea, cu un ritm specific mișcărilor acestora: Capra,
Căiuții, Rața, la care erau adăugate strigături glumețe.

Au fost observate aspecte din grădina și livada
casei, în primul rând, mișcarea ramurilor și a frunzelor
la adierea vântului, a unor flori sau pomi fructiferi.
Prin inspirație au creat dansuri ca Trandafirul, Frunza
nucului, Pădurețul.

Prin această formă de manifestare au fost apreciate
și unele ocupații: Ciobănașul, Coasa și altele. Coasa care
era un dans bărbătesc avea strigături de laudă pentru
cei mai buni cosași:

Am zis verde trei scaieți
Hai la coasă, măi băieți,
Care vreți, care puteți,
Care nu, mai rămâneți,
Rezemați pe sub pereți.
Am zis verde trei bujori,

Trageți brazdă, măi feciori,
Trageți una, trageți două
Până la patruzeci și nouă.

Era luată-n derâdere fuga de muncă (dansul
Ilenuța):

- Hai Ileană, hai la plug!
- Nu mă duc că boii-mpung.
- Hai Ileană, la prășit!
- Nu mă duc că-i bătucit.
- Hai Ileană, hai la joc!
- Stai oleacă să mă-mbrăc.
- Hai Ileană la mâncare!
- Unde-i lingura cea mare?

Portul popular, bine realizat și frumos întreținut a
fost întotdeauna un motiv de mândrie pentru cei care-l
purtau.

Foaie verde bob de rouă
Bine ni se șede nouă,
Cu cheptar și cu ștergar
Să ne cânte-un lăutar.

Dacă din totdeauna munca a fost pe primul plan
pentru cei care practicau agricultura, momentele de
recreere și destindere, alături de frumusețea portului
popular, în totală armonie cu a culorilor naturii, și
estetica obiectelor din gospodărie au făcut ca viața
țăranului român să fie mai frumoasă și, uneori, să pară
mai ușoară.

Familie tânără din comuna Todirești

PE POTECI DE SFINȚENIE MOLDAVĂ

Vasilica GRIGORAȘ

De-o vreme, zilele-s din ce în ce mai întunecate. Se deșiră în tăcere. Doar croncănitul ciorilor și șuieratul vântului dau culoare și sunet vieții. Stare de dezolare, „*clipe de tăcere -/ micul far din grădină/ doar o dalie*”. Așteptăm cu nerăbdare „*prima ninsoare -/ curată-ntreaga țară /o perioadă*”. De jur împrejur doar un pospai de omăt. Pământul pare o „*carte deschisă -/ pe dealurile ninse/ pâlcuri de ciori*”.

Dacă mă întrebă cineva de-mi place iarna, îi răspund sincer: da și nu. La prima ninsoare mă bucur asemenea unui copil. Însă, uneori, când este aspră, ca o soacră acră, nu-mi place. Nu pot să nu mă gândesc la oamenii nevoiași, care nu au unde și cu ce să se încălzească. Nu-mi plac nici iernile lungi, cu geruri năpraznice, cu troiene cât casa, cu oameni înzăpeziți, unii fără alimente și medicamente.

Deja a început luna cadourilor. Cu mic, cu mare, toți „*cu Nicolae-n gând -/ în ghetelustruite/ apă de ploaie*”. Uneori, intențiile de dăruire ale lui Moș Nicolae sunt doar vorbe goale, vorbe-n vânt. El nu prea aduce daruri decât dacă este convins că sunt meritate. Urmărește îndeaproape felul de a se comporta al copiilor și numai aceia care sunt cuminți și hărnicii primesc daruri. Pentru ceilalți, Moș Nicolae pregătește câte-o nuielușă (așa ne spune legenda). Dar, sunt sigură că în familie copiii primesc dulciuri, din care se înfruptă și cei mari până spre „*mijloc de gerar -/ la seara de poezie/ buni-n recital*”.

N-aș fi sinceră cu adevărat dacă n-aș spune că mă topesc după nopțile de iarnă, în care luna strălucește pe întinsul alb. Curată feerie. Stăm la căldură în casă și facem exerciții de „*caligrafie -/ pe geamul aburit/ răvaș moșului*”. Altui Moș, desigur lui Moș Crăciun. În orașul luminat, furnicarul din stradă se răsfrânge în valuri de toate mărimile și culorile. În geamurile de la blocuri strălucesc instalațiile din Bradul de Crăciun. Ne ducem cu gândul la semnificația Crăciunului: Nașterea Mântuitorului lumii, Nașterea lui Dumnezeu Fiul din Dumnezeu Tatăl și Omul îndumnezeit, Fecioara Maria. „*Acoperământ -/ steaua și fulgii de nea/ încălzind ieslea*”. În continuare, iarna intră în drepturi depline. Ne pregătim de trecerea dintre ani. Răcoarea nopții pătrunzătoare în consonanță cu euforia generală a oamenilor și obiceiurilor. Cerul empatizează cu starea de spirit. De sus până jos, fulgii de nea scânteiază asemenea stelelor. Ornamente naturale înviguează

pe cele artificiale, realizate de mâna omului, „*muncind cu sârg -/ mici dar mulți fulgii de nea/ ocupă iar strada*”. Mireasma orașului și a sărbătorii mână în mână. Frigul întehit de prospețimea zăpezii începe să pătrundă în oase, însă oamenii sunt mulțumiți, înduioșați și entuziasmați de ceea ce se întâmplă. Trăiesc minunate clipe. Larma orașului se revarsă în pâlcurile de oameni. Prin „*omăt scârțâind -/ înfiorată luna/ de capre și urși*”.

De ceva timp, în noaptea de trecere în Noul An, participăm la slujba de mulțumire anului care s-a încheiat pentru darurile sale și de binecuvântare a anului care vine, la biserica „Aflarea capului Sfântului Ioan Botezătorul”, din municipiul Vaslui, ctitorie a domnitorului Ștefan cel Mare și Sfânt. Clopotele bisericilor anunță venirea noului an. În centrul orașului un murmur indescifrabil al mulțimii acompaniază formația care cântă strident. Șampania se revarsă și completează tabloul de sărbătoare.

Am venit acasă și după câteva ore de somn, aud sunând la ușă. Prieteni dragi, au venit cu semănatul și sorcova și să-mi ureze La Mulți Ani, apoi ne-am urcat în mașină și am plecat spre Iași, așa cum facem de câțiva ani. O zi de iarnă binecuvântată, îmbrăcată în mantie albă, așezată aproape uniform în orașe și sate, pe câmpuri și dealuri. O zi senină, un frig moale, blând, dulce, atât cât să păstreze frumusețea și puritatea naturii, dar și a sufletului nostru, pregătit să scrie un „*jurnal de iarnă -/ pe potecile albe/ urmele pașilor*”.

Ca o adevărată gospodină, mașina toarce firul șoselei. Nu ne-a ajuns din urmă nicio altă mașină, nici noi n-am ajuns pe nimeni, iar din sensul opus, nici țipenie. Prin sate, ici-colo oameni mergând la biserică, ori grupuri de copii umblând cu sorcova. În afara localităților „*urător solo -/ de departe se-aude/ glasul vântului*”.

Relaxați comentăm despre importanța zilei de 1 ianuarie. Este ziua în care pruncul născut la Bethleem și-a primit numele după opt zile de la naștere. Fiul lui Dumnezeu, Iisus, omul înseamnă Mântuitorul, iar Hristos înseamnă Cel uns. În aceeași zi se sărbătorește Sfântul Vasile cel Mare, al cărui nume îl port. Mă ocrotește sub aripa lui, simțindu-mă binecuvântată. Pentru mine este o zi specială, foarte densă și mă simt cumva răsfățată. Pe lângă oameni dragi pe care-i am aproape, răspund la multe telefoane. Este singura zi din

an, în care eu nu sun pe nimeni, nu trimit mesaje, nu felicit din lipsă de timp. Am grijă și urez cele convenite mai înainte.

În periplu nostru hibernal, la început de an ne-am stabilit itinerariul de acasă: șapte mănăstiri de la Vaslui la Iași, înșirate discret ca perlele pe metanier de-a lungul șoselei și încheiem pelerinajul cu Mitropolia din Iași. Fără să ne dăm seama, am ajuns la prima mănăstire „Sfinții Împărați Constantin și Elena”, din comuna Miclești. Este așezată la baza unui deal, iar în jur sunt terenuri arabile. Zona este rezervație naturală de un deosebit interes botanic, datorită speciilor floristice rar întâlnite aici. Este și un loc încărcat de istorie. Legenda spune că pe măgura rotundă, numită Movila lui Burcel, Domnul Moldovei, Ștefan cel Mare și Sfânt s-a întâlnit într-o zi de duminică cu răzeșul Burcel, care luptase alături de domnitor. Întrebat de ce muncește sărbătoarea, acesta i-a răspuns: pentru a-și întreține familia. Impresionat, Ștefan cel Mare îi oferă șase pungi de galbeni și-i face act de proprietate veșnică pe acel pământ.

Când am ajuns noi, slujba de Sfântul Vasile era deja începută. Ne-am închinat, am aprins lumânări, am dat acatiste și am plecat mai departe, nu înainte de a admira grupul statuar format din trei cruci. Se spune că acestea reprezintă **fie cele trei cruci de pe Golgota, fie Sfânta Treime, fie cele trei provincii românești, fie chiar cei trei luceferi ai Ortodoxiei: Sfântul Apostol Andrei, Constantin cel Mare – cel care oficializează creștinismul și Ștefan cel Mare, cel care a apărat creștinismul, după căderea Constantinopolului sub turci.**

Plecăm spre Iași, prin sate „*alb pretutindeni –/ scara spre-al nouălea cer/ derdeluș cu sănii*” și ne oprim la Mănăstirea „Piatra Sfântă”, cunoscută și sub denumirea de Schitul „Tărăța”. Este o mănăstire de călugări, situată în pădurile din satul Pietrăria, comuna Bârnova. De cum am intrat în interiorul pădurii, ne-a întâmpinat un peisaj pitoresc, cu adevărat de poveste aflat pe piscurile din apropierea rezervației naturale Dealul Repedea. Totul era alb, pământul, pădurea și biserica cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”. Biserica este modestă ca înfățișare arhitecturală, fiind construită din piatră și cu învelitoare de tablă pe șarpantă. În curtea bisericii se află un paraclis de lemn, o clădire pentru chilii, un cimitir și câteva anexe gospodărești. Am intrat în biserică, urmând aceiași pași ca la mănăstirea vasluiană. În copacii din curtea complexului ne-au atras atenția două veverițe care săreau din creangă în creangă, căutând hrană. Se uitau la oameni, apoi dispăreau în alți copaci. Ne îmbie să mai stăm un pic pentru a inspira „*miros de cetină –/ și cerul și pământul/ în sărbătoare*”, apoi mergem mai departe spre Mănăstirea Bârnova, cu două hramuri: „Sfântul Gheorghe” și „Tăierea Capului Sf. Ioan Botezătorul”. Este tot mănăstire de călugări, amplasată în apropierea lașilor, sub dealul Pietrăriei din comuna Bârnova. Și aici, același cadru natural fascinant, asemenea celui de la Piatra Sfântă. Mănăstirea este

înconjurată de copaci înalți și împrejmuită cu ziduri de apărare puternice, susținute de contraforturi, iar la intrare, un turn de clopotniță. Biserica are o frumoasă înfățișare exterioară, iar în incintă, la mică distanță de absida altarului bisericii, se află ruine ale unor beciuri construite în secolul al XVII-lea.

Leșim din perimetrul Mănăstirii spre șoseaua națională și facem un mic popas pentru a bea o cafea caldă din termos și a mânca din bunătățile pe care le aveam la noi. Am alergat prin zăpadă, ne-am „alintat” cu vreo doi bulgări de omăt. Ne-am copilărit „*prin pădure/ cu soarele la picioare –/ un răsfăț subtil*”.

La intrare în Iași, trecând pe lângă *Plopii fără soț* ai poetului național, Mihai Eminescu, ajungem la Mănăstirea Bucium, cu hramul bisericii „Duminica Tuturor Sfinților Atonului”. Obștea este de călugări. Aici se află în prezent Casa Roznovanu (reședință mitropolitană), un frumos parc dendrologic, iar în vatra mănăstirii este principala fermă viticolă a Mitropoliei Moldovei și Bucovinei pentru vin liturgic. La această mănăstire a fost pictată Icoana Maicii Domnului – „*Prodromița*”, aflată în prezent la Sfântul Munte Athos. Legenda povestește că icoana s-a pictat singură în chip minunat în anul 1863, nefăcută de mână omenească. Astăzi ființează la mănăstire un renumit atelier de pictură, iar în curtea mănăstirii, un „*pictor meditând –/ după câteva zile/ tablou de poveste*”.

Ne întoarcem spre șoseaua principală, și ne îndreptăm spre Mănăstirea Vlădiceni. Mănăstire de călugări, amplasată la poalele unui deal împădurit, la capătul zonei industriale din marginea municipiului Iași, comuna Tomești. Acest loc este numit în cronică „*Poiana Vlădicăi*”. Pe acest pământ s-au construit mai multe biserici, care s-au năruit. A fost reînființată după 1990, construindu-se inițial paraclisul cu hramul „Sf. Prooroc Ilie Tesviteanul”, apoi într-o perioadă de cinci ani, a fost ridicată o biserică monumentală din cărămidă, cu hramul „Sf. Apostol și Evanghelist Ioan”. Mănăstirea este împrejmuită de zid de piatră, iar la intrare un turn clopotniță. În ansamblul monahal sunt și anexe gospodărești: casa monahală, corpul de chilii în formă cubică, câteva căsuțe din lemn pentru pelerini, precum și un edificiu care adăpostește o fermă-gospodărie a Centrului Eparhial Iași.

Încet, încet urcăm spre Mănăstirea Cetățuia, așezată pe una din cele șapte coline împădurite ale orașului, pe vârful unui deal frumos împădurit cu salcâmi și vii, cu văi adânci de jur împrejur, acum împodobite de pelerina pură a iernii, care îi sporește liniștea, aceasta cuibărindu-se deplin și în suflete noastre. Am venit aici de nenumărate ori și vom veni în continuare cu aceeași bucurie, cât ne va îngădui bunul Dumnezeu.

Mănăstirea Cetățuia este închinată Sfântului Mormânt de la Ierusalim, ca multe altele în cursul vremii. Face parte dintr-un ansamblu arhitectonic complex. Incinta are formă de cetate, înconjurată de ziduri înalte

de piatră, cu metereze și drum de strajă, turn de intrare și turnuri de colț. Pe zidul gros al mănăstirii se mai văd și azi locașurile pentru puști și tunuri. O altă clădire veche din curtea Mănăstirii Cetățuia este cuhnea domnească. Unii autori au susținut că această construcție a fost de fapt o baie domnească și ar fi ultima construcție de acest fel rămasă pe teritoriul actual al României. Pășim timid pe aleea principală și intrăm în biserica mănăstirii, cumpărăm ghidul mănăstirii de unde aflăm istoricul complexului monastic. După ce ne-am recules un timp în fața sfințelor icoane, am revenit în curtea mănăstirii, unde ne cucerește un sentiment de libertate deplină și siguranță întru noi și în lumea aceasta atât de zbruciumată, stresantă, agitată, în care „sita cea veche/ plină pe jumătate –/ zile cernite”

Intrăm în Iași. Orașul studenției mele și a unora din prietenii mei. Ne revin amintiri de toate soiurile, dar ne îndreptăm spre mănăstirea de maici Galata. Se află pe un platou de pe dealul Miroslava, putând fi observată cu ușurință din diferite locații ale Iașului. Din complexul monahal fac parte: Biserica Înălțarea Domnului, Palatul Domnesc, turnul clopotniță, zidul de incintă. Are aspect de fortăreață. Admirăm în exterior întreg ansamblu monahal, apoi biserica. Slujba se apropia de sfârșit, ascultăm cu atenție, însă pelerinului îi stă bine cu drumul și în zi de sărbătoare.

Pelerinajul nostru pe căi de sfințenie se încheie la Catedrala Mitropolitană. Ansamblul Mitropoliei mai este numit și „Ierusalimul Moldovei” sau „Maica bisericilor Moldave”. Biserica are trei hramuri: „Sfânta Parascheva”, „Întâmpinarea Domnului” și „Sfântul Mucenic Gheorghe”.

Ansamblul este compus din Biserica „Sfântul Gheorghe”, Palatul Mitropolitan, Cancelaria Mitropolitană, Biblioteca ecumenică „Dumitru

Stăniloiaie”, Căminul monahal „Sfântul Gheorghe”, Casa Epivata, Muzeul Mitropolitan.

Am intrat în biserică și am primit binecuvântarea părintelui la finalul slujbei din prima zi a anului. Am așteptat cuminți să fim miruiți, apoi la rând să ne închinăm la moaștele Cuvioasei Parascheva și la moaștele Sfântului Mare Mucenic Gheorghe.

De veacuri, aici este un loc minunat, plin de sfințenie, un loc plin de smerenie, rugăciune și reculegere, un loc binecuvântat de Dumnezeu și sfinții Săi. Cu bucurie în suflet aducem mulțumire Domnului și Sfântului ierarh Vasile cel Mare, Sfintei Cuvioase Parascheva pentru periplul nostru pe căi de sfințenie moldavă. Pentru aduceri aminte, facem „o poză de grup –/ umbre înfiorate/ în prag de An Nou”.

Ne urcăm în mașină și cale întoarsă, fără oprire până la Vaslui. Aveam un motiv foarte important; doream să ajungem până la ora când se transmitea la televizor Concertul Filarmonicii din Viena. Un spectacol sublim, pe care-l urmărim de câțiva ani împreună și-l trăim ca pe o adevărată rugăciune de mulțumire Domnului pentru frumosul îngăduit în viața noastră. În acest timp servim și masa de prânz.

Iarna își continuă povestea, trasând „un nouă tușă –/ gerul Bobotezii/ încălzindu-ne”, care sporește dorința noastră de „teofanie –/ ape reci revin la matcă/ prin focul crucii”.

Ne îndreptăm cu rugăciunea spre a „ninge liniștit –/ sfârâind fusul bunei/ toarce timpul”, în care mai vedem „omăt ici-colo –/ năframa de borangic/ mult mai fină” până la „un dezgheț târziu –/ șiroaie de lacrimi la/ cuminecare”.

În cântecul alb al cerului albastru, cu voia Domnului, gheața din noi se topește, lăsând loc apelor limpezi întru mântuire.

O ZI DE LEGENDĂ

- Întâlnirea cu un fiu al cerului -

Prof. Alexandrina PASCAL

Bârlad, 17 septembrie 2023. O zi liniștită de toamnă aurie, mângaiată de razele unui soare care încă nu și-a pierdut puterea și parfumată de aroma fructelor toamnei.

Atmosfera de oraș provincial unde de obicei nu au loc evenimente majore – dar Bârladul nostru este departe de a fi așa. Oraș cu vechi tradiții culturale, care a dat țării cărturari și președinți de stat, Bârladul este permanent conectat la evenimente și receptiv la noutăți. Dacă existența orașului nostru, bătrâna urbe atestată documentar de peste un secol, păstrează memoria unor „Legende ale Bârladului”, astăzi are privilegiul de a mai adăuga una, care marchează un eveniment de excepție: ziua memorabilă când Bârladul a avut onoarea de a avea un oaspete devenit legendă-vie, Excelența Sa, cosmonautul GENERAL LOCOTENENT DORIN DUMITRU PRUNARIU.

Domnia sa a avut amabilitatea de a răspunde invitației făcută de domnul magistrat pensionar Mihai Nicolaie, cu ocazia sărbătoririi Zilei Internaționale a Persoanelor Vârstnice și a celor 69 de ani de la reorganizarea Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad.

Organizat ca un omagiu pentru a-i sărbători pe seniori, generația care predă ștafeta și toate bunurile materiale și spirituale create de ei celor care urmează în ciclul continuu al vieții, evenimentul a fost intitulat „ASTĂZI CREĂM VIITORUL” și își propune și lansarea revistei VIAȚA NOASTRĂ, Nr. 60, REVISTA Casei.

Întregul colectiv de salariați al Asociației, sub îndrumarea domnului președinte, s-a străduit și a organizat evenimentul la înălțimea ce i se cuvine, programat în două etape și în locații diferite.

Prima zi

Sediul Asociației din Strada Nicolae Iorga, Nr. 7/A vibrează de emoții în așteptarea unui oaspete onorat. Este ora 18 și toți participanții așteaptă la intrare, în fața porții, locul pe unde nimeni nu trece fără un mic popas, pentru a-și face cruce, fiindcă intrarea în sediu este străjuită de o TROIȚĂ – și toți știm că troița este de fapt o mică biserică. Pe lângă alte obiecte de cult troița este împodobită cu o sfântă icoană... RUGUL APRINS și cu basorelieful „Păstrați credința ortodoxă.”

Întâlnirea cu Excelența Sa, cosmonautul General-Locotenent Dorin Dumitru Prunariu ne-a emoționat și pentru faptul că a însemnat o lecție de viață. Am avut

ocazia de a cunoaște un om cu o valoare unică în lume și totodată modest, uman, comunicativ.

Primul popas al musafirului a fost în fața Troiței unde a fost primit, după datină, cu pâine și sare. A fost întâmpinat de domnul președinte Nicolaie Mihai, însoțit de Consiliul Director și de domnul primar, avocat Dumitru Boros, doi preoți, Sfinția Sa Lăiu Vasile și Acostioaiei Răzvan și un grup de membri ai Asociației.

Întreaga asistență a participat la o slujbă de VECERNIE, a primit binecuvântare și toți au fost stropiți cu sfânta aghiasmă.

Președintele gazdă, domnul magistrat pensionar Nicolae Mihai a făcut cunoscut oaspetelui faptul că suntem o asociație apolitică și nonprofit, cu scopul prioritar de ajutor reciproc și de susținere a persoanelor vârstnice, un locaș cu tradiție și vechime: 125 de ani de la înființare și 69 de ani de la reorganizare. Cu un număr de

27.209 membri și 28 de sucursale, cu ateliere și cabinete pentru diferite servicii și cu o viață culturală susținută, Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad este locul unde omenia și respectul este la locul care i se cuvine.

Ne simțim protejați de Dumnezeu, căruia ne închinăm cu smerenie, motiv pentru care intrarea în acest lăcaș este marcată de însemne sfinte. Troița despre care am vorbit are alături sculptura basoreliefului „Păstrați credința ortodoxă”, executată de domnul profesor Filiche Dorinel și o sfântă icoană, o icoană cu o semnificație deosebită în ritualul credinței creștine, intitulată „Rugul aprins”. Acest odor bisericesc a fost donat Asociației, spre sfântă și veșnică aducere aminte de domnul președinte, magistrat pensionar Nicolaie Mihai. Cu această ocazie a fost citit și actul de donație, înmânat domnului contabil șef Dima Dumitru, pentru a fi înregistrat ca document care consfințește dreptul de proprietate al Asociației asupra acestei valori.

Sfințirea bibliotecii din sediul Casei și a basoreliefului, precum și întreg ritualul creștin la care am participat în prezența unui oaspete atât de deosebit au fost motive care trebuiau cinstite cu niște „aduceri aminte”. În acest scop, i s-au oferit musafirului nostru mici amintiri: o plachetă jubiliară, o decorațiune de birou cu însemnul personajului care ne patronează Casa, pe fundalul cu conturul României, medalie jubiliară cu ocazia împlinirii

a 71 de ani (27 septembrie), monografia Asociației, revista „Viața noastră”, nr. 60, o cană personalizată, pentru a-și aminti de noi când o va folosi și o sticlă îmbuteliată, o mostră din bogăția viticolă a Hușului cu esența licorii lui Bachus. Nu valori materiale, amintiri de suflet.

În semn de prețuire au mai fost oferite: Diplomă și Medalia jubiliară a Casei, domnului Filiche Dorinel și diplome de merit Sfinților Sale, preoților Lăiu Vasile și Acostioaiei Răzvan, pentru colaborare cu Asociația și susținerea activităților.

Și domnul primar Boroș Dumitru și-a exprimat aprecierea pentru acest eveniment de excepție și mulțumește oaspetelui pentru onoarea de a fi printre noi.

Apoi a fost vizitată biblioteca din incinta Asociației; domnul General ne-a făcut onoarea de a se întreține cu noi într-o discuție pe care aș putea-o numi amicală. Domnul președinte Nicolaie Mihai a prezentat viața Asociației, prețiosul nostru musafir și-a spus impresiile, apoi momentul a fost immortalizat cu fotografii.

Ziua a doua

Întâlnirea cu publicul a fost programată pentru duminică, 17 septembrie 2023, în Sala Teatrului „Victor Ion Popa”, cu următorul program:

- Lansarea revistei „Viața noastră”, Nr. 60, revista Asociației C.A.R. Pensionari „Elena Cuza” Bârlad.
- Conferința Domnului General Locotenent DORIN DUMITRU PRUNARIU, despre COSMOS.

Subiecte interesante care au mobilizat bărlădenii interesați de actul de cultură.

Deschiderea s-a făcut, ca la orice ceremonie, în acordurile solemne ale Imnului de Stat al României, apoi s-a intonat și Imnul Casei.

Programul activității a fost anunțat de doamna Ada Mioara Timofte.

Prima intervenție a fost a doamnei prof. Alexandrina Pascal, care înainte de a detalia bogăția tematică a revistei, a subliniat importanța momentului sărbătorit - Ziua Persoanelor de vârstă a treia, a seniorilor și onoarea de a avea printre noi un senior de excelență, pe primul și singurul cosmonaut român care a devenit simbolul uman al celui care a făcut primii pași concreți spre cucerirea Cosmosului.

Domnia sa a fost numit într-un reportaj de doamna Ada Mioara Timofte, „om de poveste”. Și pe drept cuvânt, pentru faptul că este eroul unui moment epocal, al unui eveniment unic care a devenit motiv de mândrie al tuturor românilor, fiindcă performanța a fost dobândită de un confrate național, de un ROMÂN și ne-a dat dreptul de a scrie cuvântul Român cu literă mare.

În mai 1981, la bordul navei Soiuz-40, timp de 7 zile, 20 de ore și 42 de minute, cosmonautul român a fost un „fiu al stelelor”, a materializat abstracțiile și a devenit un „deschizător de drumuri”- dar nu *terestre*, drumuri *celeste*, a înfăptuit un vis al omului, am putea spune chiar o profeție.

Cu un sfert de veac în urmă, în 1956, poetul Tudor Arghezi publicase ciclul de poezii „Cântare omului”, imnuri închinare forței și inteligenței umane și încheierea volumului lansa versurile care atunci erau un amestec de utopie și speranță:

„Se-nalță slabul, omul, pe aripi în țării
Și-aduce de acolo noi legi și mărturii”.

Și iată acum, avem în fața noastră persoana care a împlinit această profeție. Audiența din sală a întrunit, datorită subiectului interesant, persoane din toate categoriile de vârstă, deși a fost dedicată seniorilor. Și printre seniori, persoane unele octogenare sau poate chiar mai în vârstă, pot exista și unele care nici nu au urcat într-un avion, iar acum viața le dă prilejul de a se întâlni și de a asculta povestea celui care a zburat printre aștri și a trecut pe lângă *Carul Mare!* Un adevărat impact emoțional, o amintire vie pentru tot restul vieții.

Tot seniorilor le-a fost dedicat și numărul 60 al revistei „VIAȚA NOASTRĂ”, un număr de excepție al cărui cuprins redă imagini și povești de viață, ale celor care au trecut prin viață, toate articolele sunt despre seniori sau sunt scrise de seniori. Și ca orice publicație care se respectă, se deschide cu un EDITORIAL, care marchează evenimentul prioritar. În cazul de față semnatarul articolului, prof. Alexandrina Pascal, rezumă esența prin titlul însuși, devenit o concluzie în viață: „Vârsta este darul care numai Dumnezeu îl poate da”.

Pe lângă un apel făcut la conștientizarea realităților interumane între generații se cuvine să menționăm și mesajul transmis tinerei generații, un mesaj liric exprimat prin versurile poetului Mihai Beniuc.

Dacă avem în mână revista, chiar înainte de a o lectura avem o stare de bună dispoziție generată de aspectul grafic. Ambele coperte, față-spate, transmit optimism prin cromatica luminoasă și prin simbolul imaginilor. Prima copertă este imaginea unui senior, un bunic, dar nu o figură tristă și resemnată. El zâmbeste mulțumit, fiindcă are alături factorii pe care se sprijină bătrânețea: bastonul și nepotul. Iar coperta –spate, într-un cadru înconjurat de flori și fluturi, este emblema vieții: un cuplu de seniori fericiți.

Organizat tematic, conținutul revistei se deschide cu un buchet de urări pentru „dragii noștri seniori”, semnat de domnul președinte al Asociației, magistrat pensionar Nicolaie Mihai, domnul primar Dumitru Boroș, domnul

Giorgică Bădărău, președintele Federației Naționale „Omenia”, Consiliul Director al Casei, completat de alte persoane, în nume propriu.

Urmează un grupaj de articole „variațiuni pe aceeași temă”, nu dau amănunte pentru a lăsa cititorului plăcerea de a afla noutățile, dar articolele semnate de doamnele Lucia Munteanu, Livia Andrei, Aionișoiaie Gabriela (mai sunt și altele) ajung la concluzia exprimată de doamna profesoară Ecaterina Teletin: „Bătrânețea – triumful vieții!”

Informațiile despre rezolvarea concretă a problemelor legate de soarta membrilor Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad se integrează, pentru divertisment, cu glume, epigrame sau dedicații. Se fac remarcate versurile domnului Petruș Andrei: „Cânt pentru seniori” și „Cântec pentru senioare”, alături de maxime și proverbe.

Restul articolelor vor satisface toate preferințele, fiindcă informațiile abordează o multitudine de aspecte: legende ale Bârladului, documente vechi, articole-omagiu despre seniori de valoare: preotul Constantin Cartas, scriitorul Vasile Voiculescu, traducătorul Bibliei, Gala Galaction sau despre Dimitrie Cantemir și Ciprian Porumbescu, sărbătoriți în „Anul cultural”.

Unul din obiectivele revistei este promovarea istoriei, istoria națională cu care ne mândrim și ca o preocupare concretă menționăm compartimentul „Pagini de istorie” cu articolele domnului general Constantin Chiper și al domnului Jenică Rusu, precum și „Noutățile literare”, comentariile doamnelor profesoare Lucia Munteanu și Alexandrina Pascal privitoare la apariția ultimului roman al domnului colonel pensionar Gâlcă Marin, intitulat „Șoapte însângerate”.

Capitolul „Lirică” ne binedispune cu poezii, mai ales umoristice, cu titlul „Haz de necaz” și se încheie, ca de obicei cu îndemnul de a ne recrea făcând gimnastica minții cu jocul cuvintelor încrucișate.

Toate cele expuse pot fi rezumate cu un singur titlu generic pe care l-am putea numi „Amintiri”.

De fapt viața noastră, a seniorilor, la propriu, este un album de amintiri iar „Viața noastră” este revista care ne consemnează amintirile.

În continuare, Domnul General-Locotenent Dorin Dumitru Prunariu ne-a făcut onoarea unei conferințe cu informații despre locul unde nici un român nu a ajuns încă, nemărginirea care l-a găzduit timp de o săptămână – COSMOSUL.

Propriile amintiri, susținute de memoria peliculei ne-au făcut să trăim emoții și să aflăm noutăți. Expunerea a fost susținută de imagini filmate și cortina a devenit ecranul pe care s-au derulat fotografiile–document despre românul care a fost cosmonautul nr. 103. Când zicem Prunariu – zicem România, cea de a unsprezecea țară din lume care și-a trimis un fiu spre stele, un curajos care și-a asumat riscul de a părăsi planeta PĂMÂNT în speranța de a descoperi mărturii care vor ajuta știința în lupta pentru a pătrunde în tainele Universului. Un om deosebit, în prezența căruia rămâi uimit când vezi cu câtă modestie se prezintă această valoare umană.

Nu toată lumea are cunoștințe de astronomie și a zbura spre ceruri pare ceva fabulos, fapt pentru care informațiile care ni s-au oferit au fost un fel de „poveste adevărată”. Am aflat ce înseamnă cu adevărat să poți fi desemnat pentru o astfel de misiune: prin câte selecții trebuie să treci, la ce antrenament sever să faci față, dar mai ales teama de necunoscut, posibile neplăceri în timpul misiunii și mai ales faptul că totul este pus sub semnul unei situații care îți poate oferi surprize.

Ceea ce mai știam teoretic s-a completat cu imaginile derulate pe ecran: nava cosmică Soius – 40, aspecte de la baza de antrenament, dar mai ales miracolul vieții în imponderabilitate, când ai ieșit din sfera de gravitație, unde doar plutești și nici apa nu poate să curgă, bei doar trăgând cu furtunul.

Ne-a impresionat și faptul că la cât de multă măreție, tot atât de multă modestie. Fiindcă pilotul cosmonaut ne-a vorbit și despre viața sa personală, a prezentat fotografii de familie cu soția, copiii, casa, chiar și cu prietenul credincios, câinele, și a susținut că este o familie absolut normală, fără nimic spectaculos.

Deși totul a fost foarte interesant, din expunerea

informațiilor două ne rețin atenția în mod deosebit:

- În primul rând comunicarea unor rezultate obținute în urma cercetărilor și anume faptul că pe planeta MARTE există apă mai mult de trei ori decât pe PĂMÂNT, deci probabilitatea de a fi și viață nu este exclusă. Ipoteza de speranță cercetătorilor care vor să dovedească și să ia legătura cu o altă posibilă inteligență existentă în Univers.

- Cel de-al doilea aspect se referă la conlucrarea internațională în lupta pentru cucerirea Cosmosului, sub aspectul relațiilor interumane.

Stațiile de cercetare ale spațiului cosmic au la bază o colaborare internațională. Conflictele și ambițiile între națiuni sunt aici, jos, pe Pământ. Între cosmonauți primează doar interesul misiunii, fotografiile i-au arătat manifestându-se ca într-o familie interplanetară. Orgoliile au rămas jos, ei, acolo, sus, se înfrățesc.

Oare nu este acesta un semn al Divinității? Oare Cerul ne va înfrăți?

Constatăm că această întâlnire a fost un subiect de informație și de meditație, pentru care seniorii mulțumesc Domnului General pentru prezența și pentru originalitatea expunerii. Mai ales că Domnia Sa a menționat faptul că acest gen de întâlniri „de suflet” pentru cosmonauți înseamnă a reveni „cu picioarele pe pământ” și ne-a prezentat imagini inedite:

- Planeta PĂMÂNT – imaginea văzută din Cosmos;
- Localizarea exactă, văzută din Cosmos, a locației în care ne aflăm.

Și, fiindcă subiectul ne-a răscolit, ne-am amintit de „Lucefărul” nostru, de felul cum a exprimat permanenta sete de cunoaștere a omului și meditația asupra vieții:

„Și în lumea asta mare, noi copii ai lumii mici
Facem pe pământul nostru, mușuroaie de furnici.”

Expunerea Domnului General-Locotenent Dorin Dumitru Prunariu mi-a dat speranța că această „lume mică” a omului de pe planeta Pământ va ajunge să cunoască „lumea mare” a nesfârșitului Univers.

Cu ocazia sărbătoririi Zilei Internaționale a Persoanelor Vârstnice, președintele Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad, domnul magistrat pensionar Nicolaie Mihai, l-a invitat în orașul nostru pe Dumitru-Dorin Prunariu, singurul cosmonaut român din toate timpurile, săvârșind o faptă minunată pentru bârlădeni și pentru cei din jurul orașului nostru.

O întâmplare

La Teatrul „Victor Ion Popa” din Bârlad a avut loc întâlnirea lui Dumitru Dorin Prunariu cu bârlădenii. Printre ei s-a aflat și un tehnician miner - domnul Mavrichi Gheorghe, care a schimbat cu renumitul cosmonaut câteva cuvinte despre spațiul cosmic și măruntaiele pământului.

Cosmonautul Dumitru-Dorin Prunariu a zburat în spațiul cosmic în anul 1981, circa 400 km.

Tehnicianul miner Mavrichi Gheorghe a coborât în același an în măruntaiele pământului, la o adâncime de 1200 de m, în zona Zabrze, Catowice din Polonia, într-un schimb de experiență.

Domnul Prunariu l-a întrebat pe domnul Mavrichi ce cărți citește, acesta răspunzându-i că ultima carte citită a fost 200.000.000 ani sub mare, de Peter Briggs. Atunci, domnul Prunariu i-a mărturisit că dumnealui citește cărți cu marțieni. Din priviri, au înțeles de ce citesc acest gen de cărți!

Duminică, 17.09.2023, Teatrul „V.I. Popa” din Bârlad a fost vizitat de un cosmonaut și de un miner:

- Primul și ultimul cosmonaut român, la înălțimea de circa 400 km - Dumitru Dorin Prunariu;

- La adâncimea de circa 1200 m - Gheorghe Mavrichi.

Nu e totul să trăiești, ci să fii sănătos!

DUMITRU DORIN PRUNARIU - 71 ani

GHEORGHE MAVRICH I - 81 ani

Minerii, când intră în mină, au în gând pe bunul Dumnezeu și Imnul minerilor.

Imnul Minerilor

În fund de munți noi des intrăm
Cu „Bun noroc!” ne salutăm
Și când ieșim din sânul lor
Noi tot “noroc” strigăm în cor.

Refren

Când plini de praf cu pași trudiți
leșim din mină oboșiți
Ne doare că-n lumina sa
Pământul ține-o lume rea.

În mină “Dumnezeu cu noi!”

Afară – grijă și nevoi...

Deasupra noastră n-avem cer,

C-așa e viața de miner.

Refren

Când plini de praf cu pași trudiți
leșim din mină oboșiți
Ne doare că-n lumina sa
Pământul ține-o lume rea.

Atâtea doruri și nevoi...

Și-apoi ne-ntoarcem înapoi

În lumea noastră fără cer,

C-așa e viața de miner.

Refren

Când plini de praf cu pași trudiți
leșim din mină oboșiți
Ne doare că-n lumina sa
Pământul ține-o lume rea.
O lume rea...

EVENIMENTUL LUNII NOIEMBRIE

MIHAI NICOLAIE - 67

26 XI - 2023

Alexandrina Tascal

Știți că.... ?

Știți că toamna aduce
Roși bogat și vinul dulce,
Dar și-ozi în calendar,
La sfârșitul lui BRUMAR,
Zi de mare sărbătoare,
De fapt, o aniversare?
Cine este Fericitul?
Cine e Sărbătoritul?
Vă spun eu, ascultați, hai,
Domnul NĒCULA MIHAI R.

Vârsta care-o împlineste?
Asta pe el îl privește -
Ce clară e tîmpla sură,
Și privirea mai matură,
Este iute, sprinteul,
Pare-ai fi un tinerel!
Bunic cu șapte nepoți,
Te iubește mult pe toți,
Pentru ei se-nghionează,
Speră, crede și visează
Să îi vadă împlinire
Sănători și fericiți.

La ceas aniversar

Careu dedicat d-lui Președinte al Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad.

67 salve de tun!

O familie frumoasă,
Cum e dădina străbună
Când vom trece-n vesnicie
Să lăsăm cerea în urmă.

Nepotii sunt departe
Dar el timpul și-l împarte
C-o familie mai mare,
Legat de ea sufleteste:
CE-A-RE-PE se numeste.
Ascultați, multă aminte,
El e domnul PREȘEDINTE,
Un stejar mereu în post
Să fie tratarea cu post,
Ce-i făcut, bine să fie,
Cu respect și omenie.

Haideli, totți care l cunoașteau,
Il stimăm și-l prețuim,
Mulți ani, multă sănătate
Și succese să-i dorim.

Ortă și curvintă
De pământ și-n vesnicie,
Cerul să il ocrotească,
Dă, Doamne, așa să fie!

Cu simpatie, respect și
considerație,
Alexandrina Pascol

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					

ORIZONTAL:

- 1) Poftă de joc la copii (reg.).
- 2) Numele sărbătoritului.
- 3) Vechile proprietăți.
- 4) Curea la ham.
- 5) Veseli.
- 6) Podoabă ovină.
- 7) Unitate de măsură.
- 8) Bun la mămăligă.

VERTICAL:

- 1) Clădire – Loc gol!
- 2) Prenumele sărbătoritului.
- 3) Adeverință fiscală.
- 4) Nume feminin – Joc popular românesc.
- 5) Tei! – Stânjeneț – Prim.

Serghei COLOȘENCO

Dezlegarea: INCOT, MIHAL, OCINI, BOTAR, ILARI, LANA, S, LITRU, CEAUN.

Secol de Viață, Moștenire și Reziliență: Celebrând 100 de Ani ai unei Călătorii Remarcabile

În inima județului Bacău, printre dealurile blânde și istoria bogată a Răchitoasei, o femeie remarcabilă se ridică precum o mărturie vie a unei vieți ale cărei povești seamănă cu o tapiserie țesută din fire de reziliență, devotament și dragoste.

Răchitoasa, o comună mare cu o istorie bogată, este casa unei mănăstiri care datează încă de pe vremea lui Constantin Mavrocordat, dovadă a puterii durabile a comunității. Din păcate, mănăstirea, cu cele patru turnuri cu nișe pentru puști, care o păzesc, a întâmpinat provocări care au forțat-o să renunțe la multe dintre activile sale, oglindind luptele istorice ale comunității cu forțele externe.

Această locuință fermecătoare, cu marea și bogata mănăstire, adăpostește rădăcinile unei povești care se întinde deja pe durata a 100 de ani, povestea **Mariei Budescu**. Vă invit să ne aventurăm în capitolele care alcătuiesc minunatul și bogatul fir narativ al acesteia, marcat de o carieră diversă, angajament neclintit și un impact profund asupra celor norocoși să facă parte din călătoria ei.

Centenara noastră s-a născut într-o familie în care reziliența și hotărârea erau adânc înrădăcinate. Tatăl ei, mândru membru al unei familii de zece copii, și mama sa, parte a unei familii de șase, au pus bazele unei vieți care avea să cuprindă un secol, plină atât de provocări, cât și de triumfuri.

Singura fiică a părinților săi a început o călătorie de serviciu și devotament încă de la o vârstă fragedă.

Angajamentul ei neclintit de a face o diferență în lumea din jur avea să-i modeleze viitorul în moduri neașteptate. Capitolele vieții ei au luat o întorsătură intrigantă în momentul în care a îmbrăcat uniforma și s-a alăturat Ministerului Aerului și Marinei. Slujind ca dactilograf, rolul ei s-a extins la comanda artileriei antiaeriene, evidențiindu-și versatilitatea și adaptabilitatea în peisajul militar. După serviciul său lăudabil în armată, a primit o misiune prestigioasă la Curtea de Conturi, unde atenția ei la detalii și angajamentul pentru excelență au strălucit. Trenul vieții a condus-o la comanda artileriei antiaeriene, evidențiind versatilitatea și adaptabilitatea în peisajul militar. Mai târziu, a primit o misiune prestigioasă la Curtea de Conturi, marcând o tranziție către o altă sferă de serviciu. Nefiind mulțumită să se odihnească pe laurii săi, a ajuns să lucreze la Școala Militară de Aviație din Tecuci până în 1968, apropiindu-o de rădăcinile sale.

Un moment semnificativ în viața ei a venit la vârsta de 50 de ani când, pe baza unei solicitări personale, s-a retras în minunatul târg al Bârladului. În ciuda rugămintelor de a reveni la muncă, a îmbrățișat retragerea, marcând o tranziție de la cariera de datorie la o viață de odihnă binemeritată și de bucurie a vieții de familie, un capitol pe care l-a îmbrățișat cu grație și hotărâre.

Dincolo de cariera sa ilustră, centenara noastră a găsit împlinire în viața personală. Moștenirea rezilienței și a legăturilor familiale cât și valorile insuflăte de proprii ei părinți i-au modelat viața. Astfel, Maria, la rândul ei, a devenit o mamă fericită și iubitoare a unei fiice, Cristina-Florina, de 64 de ani, și a unui fiu, Gheorghe, de 83 de ani. La rândul lor, Cristina și Gheorghe au binecuvântat-o cu nepoți și strănepoți. Din linia fiului său, o stră-strănepoată de șapte ani a devenit o sursă de fericire imensă care adaugă o notă de exuberanță juvenilă celor cinci generații. Nepoții de pe linia fetei, Mihail și Ștefan, au adus o energie jucăușă, găsind bucurie în păpușile prețioase din copilăria mamei lor,

pe care Maria Budescu le-a păstrat cu grijă, urmând să le dăruiască strănepoatei, care va veni pe lume în primăvara anului viitor.

Printre întorsăturile și răsturnările vieții, credința și optimismul au jucat un rol semnificativ în călătoria centenarei noastre, oferindu-i forță și alinare. Știind că Dumnezeu îi este protector i-a devenit deosebit de recunoscătoare, mai ales în ultimii 20 de ani, în timpul cărora a înfruntat trei intervenții chirurgicale dificile. Credința ei neclintită a devenit o lumină călăuzitoare prin cele mai întunecate momente. Este un exemplu de dârzenie, pozitivism și dorință de viață din care fiecare dintre cei care au întâlnit-o s-au alimentat la un moment dat.

În ciuda trecerii timpului, farmecul Bucureștiului a rămas puternic. Afecțiunea centenarei pentru parcurile orașului, cum ar fi Parcul Carol și Parcul Cișmigiu, precum și pentru bisericile din București, a rămas neschimbată. Chiar și la bătrânețe, ea a găsit bucurie în explorarea acestor locuri iubite cu ajutorul nepoților săi devotați, Ioana-Valentina și Ștefan-Liviu. Spațiile verzi ale orașului și locurile de închinare au avut un loc special în inima ei, conectând-o la momente de bucurie și reflecție.

Prin sărbătorirea celei de-a 100-a aniversări a acestui suflet remarcabil, onorăm nu doar trecerea timpului, ci o viață trăită cu scop, dragoste și un spirit durabil; o sursă de inspirație pentru toți cei care „i-au pășit pragul”. De la pitorescul sat Răchitoasa până în coridoarele serviciului militar și civil, călătoria ei este un far, iluminând calea rezilienței, devotamentului și impactului profund pe care îl poți avea de-a lungul generațiilor. Fie ca povestea ei să continue să inspire generații viitoare, amintindu-ne că vârsta nu este doar un număr, ci o comoară a unei vieți întregi de înțelepciune și experiențe. La mulți ani pentru cea de-a 100-a aniversare a unei legende vii!

Ioana Valentina LUCA

Amintiri despre Bârladul de odinioară – Lavinia Catană, printre primii vitrinieri ai urbei și autoarea celebrelor scene de basm din Orășelul Copiilor

Mihaela NICULESCU

Bârlădeancă prin adopție, Lavinia Catană se numără printre primii decoratori vitrinieri din oraș. În 1960 existau la Bârlad doar trei decoratori vitrinieri. Unul la TAPL, unitate căreia i se subordonau toate restaurantele din oraș, iar ceilalți doi la Organizația Comercială Locală (OCL), întreprindere căreia i se subordonau magazinele alimentare și industriale.

Lavinia Catană, care anul acesta va împlini 85 de ani, a venit la Bârlad în 1960. Pentru că nu avea loc de muncă, s-a angajat la OCL, în subordinea căreia se aflau toate magazinele alimentare. A fost angajată pe postul de casier, dar, în realitate, se ocupa de decorarea vitrinelor.

„Iubeam de mică pictura și desenul, dar hazardul a vrut să nu urmez nici liceul nici facultatea de artă. Iubirea pentru arta plastică m-a urmărit toată viața. La puțin peste 20 de ani, cât aveam când m-am mutat la Bârlad, unde locuiau bunicii mei, mi-am propus să continui într-un fel această pasiune. La OCL m-am angajat tocmai pentru că mi s-a propus să fiu designer de vitrine. Am făcut cu pasiune această muncă, într-o perioadă în care puțini erau angajați ca vitrinieri. Au trecut mulți ani de atunci, dar îmi amintesc perfect ce mândră eram de vitrinele pe care le decoram. Unul dintre magazinele alimentare de a cărui vitrină mă ocupam se afla în zona Gării, pe locul unde acum este blocul turn, lângă un monument ce reprezenta un vultur, care în anii comunismului a dispărut. Al doilea magazin pentru care lucram ca vitrinieră se afla în centrul orașului de acum, undeva în zona Bisericii Domneasca. Îmi este greu să le poziționez exact, pentru că acum aproape 60 de ani Bârladul arăta complet altfel. Magazinele alimentare erau destul de mari, ceva de genul marketurilor de cartier de acum. Nu erau multe

magazine de stat, dar se acorda o mare importanță felului în care erau aranjate vitrinele”, ne-a povestit Lavinia Catană.

Aceasta mai spune că în ciuda faptului că Bârladul era o localitate mică în anii aceia, în care erau doar câteva blocuri, orașul avea farmecul lui deosebit, rămas din vremurile de dinaintea comunismului: case boierești, prăvălii, ateliere meșteșugărești, trăsurile cu cai care circulau de la Gară la Grădină, dar și oamenii săi primitivi și muncitori. Fosta vitrinieră remarcă faptul că autoritățile erau preocupate de estetica celor câteva magazine care erau la acea vreme în oraș și de pregătirea angajaților ce urmau să se ocupe de acest aspect.

„OCL, în subordinea căreia se aflau și magazinele alimentare, ținea la pregătirea profesională a angajaților. Pe mine, de exemplu, societatea m-a trimis la București, la Departamentul de Decorațiuni din cadrul Ministerului Alimentației, pentru a mă iniția în meseria de vitrinier decorator. Timp de o săptămână, cât am fost la cursuri, nu mi s-au părut extraordinar de interesante, așa că, după ce m-am întors acasă, am trecut la treabă așa cum îmi spunea mie intuiția”, a mai

mărturisit Lavinia Catană.

Bârlădeanca își amintește că vitrinele erau decorate destul de des, neapărat erau schimbate odată cu anotimpul, dar și în zile speciale precum Revelionul sau 1 Iunie.

Vă amintiți personajele de basm din Orășelul Copiilor de dinainte de 1989? Lavinia Catană era autoarea

Abia ajunsă în orașul bunicilor săi, neavând loc de muncă, tânăra Lavinia Manoliu (numele de domnișoară) nu a vrut să piardă timpul, așa că s-a înscris la cursuri de pictură, organizate de clubul Fabricii de Rulmenți.

„Mi-amintesc cu multă plăcere de perioada în care am urmat cursuri de pictură la clubul Fabricii de Rulmenți, care funcționa într-o casă boierească deosebit de frumoasă, care în anii '60 se afla pe locul unde este acum amplasată Poșta. Cursurile erau plătite, dar cu o sumă modică, și erau predate de profesorul Rășcanu, un mare pedagog, fost director de școală.

Clubul avea mai multe secții – pictură, muzică, șah etc. și fusese înființat de directorul de atunci al Fabricii de Rulmenți, Ștefan Dumitrescu. Noi, cei de la pictură, organizam expoziții cu lucrările create, expoziții cu vânzare, care se desfășurau într-o sală de sport aflată lângă club. Cu banii obținuți din vânzarea lucrărilor se cumpărau materiale și culori. Nu erau mulți cursanți la pictură, dar să știți că am aflat că unii colegi de-ai mei de șevalet au reușit să-și facă o carieră minunată în domeniul picturii, unii chiar în străinătate”, a mai adăugat Lavinia Catană.

În acea perioadă, aceasta a realizat toate decorurile din Orășelul Copiilor, picturi ce înfățișau personaje și scene din povești.

„A fost o plăcere pentru mine să pictez Orășelul Copiilor, dar mai ales să împart atâta bucurie în rândul copiilor, ai căror părinți mă felicitau ori de câte ori ne întâlneam în orășelul de basm amenajat în fața Teatrului”, își amintește cu plăcere Lavinia Catană.

Printre colegii săi de la clubul de pictură al Fabricii de Rulmenți s-a aflat și Aurel Constantinescu, tatăl lui Titi Constantinescu, fostul primar al Bârladului, care, pe atunci, copil fiind, venea să-și viziteze tatăl la clubul de pictură. Neastâmpărat, micul Titi Constantinescu a reușit într-o zi să cadă peste cutia de culori. Habar nu avea tânăra pictoriță că peste 30 de ani, Titi, copilul de atunci, o va chema să lucreze la firma sa de construcții,

prima firmă privată din Bârlad.

Nepoata designerului de bancnote din cadrul Băncii Naționale a României

Lavinia Catană îi este recunoscătoare lui Dumnezeu pentru minunata familie pe care a avut-o, care i-a dat o educație aleasă. Străbunicul dinspre mamă a fost părintele Cozma. Bunicul dinspre mamă, Teodor Nohit, a fost contabil la bancă și după pensionare, dascăl la Biserica Sf. Mina. Unchiul dinspre mamă, maiorul de cavalerie Cozma, a fost comisarul pieței din Bârlad, iar al doilea unchi dinspre mamă a fost inspector la Banca Centrală a României, dar se ocupa și cu designul bancnotelor.

În timpul liber, unchiul său picta și, cu siguranță, talentul s-a moștenit și prin această filieră.

În albumul său de amintiri, Lavinia Catană păstrează câteva poze de epocă de la nunta ofițerului Arghirescu, fiul verișoarei buniciei. Acesta era rudă cu generalul Nicolae Arghirescu, decorat cu Ordinul Național „Coroana României” în grad de cavaler și Ordinul Militar

de Război „Mihai Viteazu”, o personalitate a Armatei Române din Primul Război Mondial.

Iubirea pentru artă a moștenit-o și de la mama sa, care a învățat la prima școală superioară de fete, înființată în 1934, la București, școală care avea internat de pension. Acolo a învățat, printre altele, și pictura și desenul.

Lavinia Catană păstrează cu sfințenie, de peste 60 de ani, un fragment din ziarul Flacăra Iașului (Organ al Comitetului Regional PMR Iași și al Sfatului Popular Regional), din 1961, în care apare într-o fotografie, alături de alți colegi. Se menționează în articol: „Secția de artă plastică de pe lângă Casa Raională de Cultură din Bârlad este frecventată de peste 24 de muncitori, elevi și funcționari din întreprinderile orașului Bârlad. În clișeu: câțiva cursanți la una din ore.”

A găsit întâmplător această bucățiță de ziar, între paginile altui ziar tipărit în iunie 1973, ziarul Șantierul. Foaia volantă, editată de Comitetul municipal PCR Bârlad pentru lucrătorii din construcții, a făcut-o să retrăiască o parte din evenimentele petrecute în perioada 1976-1989, cât a lucrat ca inspector de personal la întreprinderea „Constructorul” din Bârlad, cea care a ridicat aproape toate blocurile din oraș.

Lavinia Catană a făcut cu pasiune profesia de inspector de personal și a arătat întotdeauna un respect față de oameni și munca lor. În ultimii ani, a simțit nevoia să pună pe hârtie memoriile sale din acea perioadă, pentru ca posteritatea să știe cât de bine era organizată munca și respectată legea în domeniu și mai ales cât de conștiincioși erau oamenii la locul de muncă. Și-ar dori ca cineva să o ajute să editeze și să publice aceste memorii.

Anotimpurile poeziei lui EMINESCU la VĂRATIC

Petruș ANDREI

Centrul Cultural Spiritual VĂRATIC și Editura „Mușatina”, prin scriitorii Emilia Țuțuianu, Dorin Dospinescu și Victor Roncea, cu prilejul împlinirii a „170 de ani de la nașterea Românilor Absolut MIHAI EMINESCU” scot de sub tipar un album excepțional în limbile română, engleză și franceză.

Prefața impresionantului volum aparține acad. Ioan Aurel POP iar coordonarea proiectului este Stavrofora Iosefina GIOSANU.

Fotografiile au fost făcute de Cristina Nichituș Roncea și Dorin Dospinescu.

Traducerile în limba engleză și franceză au fost efectuate de Mihaela Gheorghe iar tehnoredactarea de Ana Vasilache și Magda Bitay.

Textele sunt semnate de Î.P.S. Ioachim, Iosefina Giosanu, Mihai Cimpoi, Ilie Bădescu, Nicolae Georgescu, Emilia Țuțuianu, Theodor Codreanu, Veronica Balaj, Dan Toma Dulciu, Petruș Andrei și Gheorghe Simon.

Provocat de eminescologul Theodor Codreanu cu întrebarea: Oare cine va avea curajul să continue ultima strofă scrisă de Eminescu și dată publicității de Vlahuță, strofă reprodusă pe coperta interioară a Albumului, am dat la iveală, într-un moment de mare inspirație, poezia „Sfintele daruri” cu Motto-ul: „*Atâta foc, atâta aur/ Și atâtea lucruri sfinte,/ Peste-ntunericul vieții/ Ai revărsat părinte.*” (în vol. „Tineretea fără bătrânețe a lui Mihai Eminescu și viața sa fără de moarte”, Editura „Sfera” Bârlad, 2020, pp.52-55).

În prefața intitulată „EMINESCU și iar EMINESCU”, acad. Ioan Aurel POP afirmă, pe bună dreptate, că aceste

album, realizat în condiții grafice de excepție, este „o sărbătoare a spiritului”, numele „arheului spiritualității românești” (Th. Codreanu) „fiind învelit într-o fascinație aparte”. Făceam și eu o afirmație asemănătoare în cartea „MIHAI EMINESCU – Eterna fascinație” (Editura „Sfera”, Bârlad, 2013).

Ne bucură înalta apreciere pe care acad. Ioan Aurel Pop o dă Centrului Cultural Spiritual VĂRATIC: „locul în care s-a contopit cu pământul și cerul Veronica Micle – prin maica stareță Stavroforă Josefina Giosanu și doamna Emilia Țuțuianu” și care „ne încântă și ne descântă cu lumea lui EMINESCU, surprinsă prin natura umană și divină a mânăstirii. Din acest spațiu sacru, viața și creația scriitorului ni se dezvăluie în chipuri și icoane așezate sub semnul eternității.” (p.8)

Î.P.S. Arhiepiscopul Ioachim surprinde esența creației eminesciene: „Așa cum vorbești de un EMINESCU îndrăgostit de iubire și de natură, tot așa poți vorbi de istorie și mitologie eminesciană, de o cosmogonie sau o eshatologie a sa, de condiția omului de geniu, de poet și poezie și chiar de o dimensiune profund religioasă a creației sale” (p. 12), EMINESCU, susține Î.P.S. Ioachim, „este un fenomen singular și extraordinar în evoluția culturii românești”, de aceea este „Poetul național și universal.”. Între „smeritele gânduri” ale Î.P.S. Ioachim, menționăm pe acelea care scot în evidență profunda credință creștină eminesciană și cultul Maicii Domnului „văzută drept mângâietoare, ocrotitoare, călăuzitoare și mijlocitoare către Dumnezeu.” Maicii Domnului genialul poet îi

închină două poeme sublimе: „Rugăciune” și Răsai asupra mea”. Î.P.S. Ioachim felicită și binecuvântează „pe toți care au contribuit la realizarea” acestui album de referință „EMINESCU și sufletul național”.

Maica stareță Stavroforă Josefina Giosanu a înfăptuit, împreună cu doamna Emilia ȚUȚUIANU și domnul Dorin DOSPINESCU, Centru Cultural Spiritual VĂRATIC pentru că „Mănăstirea VĂRATIC este una dintre perlele de preț ale ortodoxiei noastre, locul unde rugăciunea neîncetată și frumusețea se împletesc ca într-o binecuvântare.” (EMINESCU la VĂRATIC”, p.20)

Acad. Mihai Cimpoi face elogiul iubirii, una dintre cele mai frumoase din lume, dintre cei doi poeți Mihai EMINESCU și Veronica MICLE: „Pentru ea, autorul „Lucefărului” era personificarea Poetului, iar pentru el autoarea „Razelor de lună” era personificarea ideală a femeii *cu chip de marmură frumos* asociat Venerii antice.” (p.24) Văratitul este privit ca „axis mundi”: „Văratitul păstrează în atmosfera de calm, armonie și identitate romantică însemnele acestei dragosteprieteni, pe care s-a pus pecetea binecuvântării lui Dumnezeu și a inspirației de mână divină.” („VĂRATICUL în orizontul mirific al Poeziei”, p.24)

Academicianul Ilie Bădescu fixează locul lui EMINESCU între geniile lumii alături de Shakespeare, Goethe, Tolstoi și Dostoievski, Pascal și Descartes, Platon, Aristotel și Homer. La EMINESCU, „unitatea eului moral, al celui cognitiv și al eului afectiv, este expresia depășirii treptelor senzoriale, sensibile, ale trăirii și ale cunoașterii, pentru a-și însuși chiar sâmburele lumii: Adevărul, Binele și Frumosul suprem.” (p.30) „Eu e Dumnezeu”, „Dumnezeul poeziei” era considerat și de către Veronica Micle. EMINESCU însuși făcea celebra mărturisire: „Dumnezeul geniului m-a sorbit din popor cum soarele soarbe un nour din marea de amar.”

„Va trebui, susține acad. Ilie Bădescu, să învățăm să cercetăm opera omnia eminesciană într-o divină trinitate.” („Diada și triumghiul sau despre temelia lumii la Shakespeare și Eminescu”)

Eminescologul Nicolae Georgescu glosează pe antiteza dintre „a amăgi” și „a dezamăgi”, dintre realismul magic și realitate, excursul domniei sale fiind unul captivant și seducător. Despre Centrul Cultural Spiritual VĂRATIC și despre cei dăruți cu har, ctitorii săi, Nicolae Georgescu are numai cuvinte de laudă: „Locul însuși are magia lui iar mrejele culturale în care se întrețese i-o sporesc dându-i importanță, înalt culturală.” („Realismul magic la VĂRATIC”, p. 43)

Distinsa și har-ismatica Doamnă Emilia Țuțuianu descrie acest „picior de plai”, această „gură de rai” de la Văratit și din împrejurimi. Poezia locului, ca apa vie, l-a inspirat pe genialul nostru poet MIHAI EMINESCU, iar dodecameronul eminescian care urmează este dovada de netăgăduit. Ilustrațiile la cele douăsprezece poeme sunt sublimе iar traducerile, după câte ne-am putut da seama, sunt pe măsură. Poeta Emilia ȚUȚUIANU, ea însăși o „Dulce Doamnă”, nu putea să lase neobservată

„Ploaia de stele peste pădurea de argint” în „Anotimpul trezirii la viață.” „Aici, la VĂRATIC, primăvara Emilia Țuțuianu te invită la un dialog sentimental cu tot ce te înconjoară, cu pădurea, cu păsările, cu vântul... cu anotimpurile care se succed” și cu minunatele creații eminesciene care readuc, „în prim plan sentimentul infinitului, un dor nemărginit prin care sunt reînviată taina, clipa, eternitatea: erosul cosmologic și poetic.” („Anotimpurile poeziei lui EMINESCU la VĂRATIC: 170 de ani de la nașterea Românilor Absolut: MIHAI EMINESCU”)

Eminentul eminescolog Theodor CODREANU a susținut, încă din 1984, că EMINESCU este „Arheul românilor”. El „s-a dovedit a fi, pentru literatura și cultura românească un adevărat semănător de arhei, de semințe care vor încolți și vor da roade în toți marii intelectuali români care au creat *sub auspiciile geniului său*, cum prognoza Titu Maiorescu în studiul „Eminescu și poeziile lui” (1884)

Din „Simfonia anotimpurilor” Emiliei Țuțuianu nu puteau lipsi acordurile verii. „Însuși denumirea mănăstirii este legată de acest anotimp luminos care sosește mai repede la Văratit și pleacă mai târziu, un rai pământean se întinde în fiecare colț al VĂRATICULUI” (p.132).

Și în acest rai ce poate fi mai înălțător decât rapsodia eminesciană a verii?

Doamna Veronica BALAJ amintește despre „fenomenul eminescian” și despre ctitorul Dianu SFRIJAN, despre maica Stavroforă Josefina Giosanu și despre oamenii de cultură demni de toată stima și grațitudinea noastră: Emilia ȚUȚUIANU și Dorin DOSPINESCU. Ei au înțeles că „valoarea dăinuirii prin vreme a legăturii Poetului MIHAI EMINESCU cu VĂRATICUL, nu rămâne doar o determinare geografică, ci o dimensiune cosmogonică” (p. 158). Este apreciată, de asemenea, și revista „Floare Albastră”, „prima revistă de cultură a VĂRATICULUI, care se dovedește a fi o imagine a spiritului creștinismului ortodox românesc și o imagine a personalității poetului nepereche ce și-a petrecut existența și pe aceste locuri iubite de Dumnezeu” („EMINESCU și VĂRATICUL – „tâlcuri adăugite”).

Din „Scitala” lui Dan Toma Dulciu desprindem: „momentul lexematic, ubicuu: MIHAI EMINESCU”, prezentul album simbolizând august tedeum, elogiul inconfundabilului univers binar, eflouraj solar, calendar efemer, unind misterele astrale, imensitatea mirobolant utopică, leitmotiv transcendent dăruit Euterpei, congenial abisului turbionar, VĂRATICUL inebriabil – acest tărâm al marilor apoteoze – irupe mesianic.” (p.164)

Cei doi mari îndrăgostiți au trăit și și-au scris frumoasa lor poveste de dragoste la VĂRATIC unde toamna este și ea izvor de poezie în Simfonia cea fără sfârșit: „Toamna cea de aur, notează poeta Emilia ȚUȚUIANU, când lumina tremură ca frunza în vânt,

toamna înțeleaptă și adună amintirile într-o salbă. Regretul timpului trecut, păreri de rău, dar și o speranță a iubirii care încălzește și luminează sufletul, alungând frigul și întunericul” (p.166).

După toamna în poeziile eminesciene, vine Petruș ANDREI să facă o emoționantă mărturisire. În voiajul său prin Europa, a vrut să ajungă și pe Kollergasse, nr. 3 din Viena, casa în care MIHAI EMINESCU, „cel frumos ca un semizeu” urma cursurile universitare; ca toți cei îndrăgostiți de opera eminesciană, și el a simțit, „Nevoia de EMINESCU, nevoia de Centrul Cultural Spiritual de la Mănăstirea VĂRATIC.” „Aici la VĂRATIC, Pare că și trunchii vecinici poartă suflete sub coajă și tot aici vezi izvoare zdumecate peste pietre licurind, precum și Un cuiabar rotit de ape, peste care luna zace.”

Geniul poeziei române și universale a prevăzut că țara ne va fi vândută, așa cum a fost vândut Iisus.

Clarviziune eminesciană

*Și iată că suntem iar colonie
Fiindcă ne conduc din nou străinii
Cei de departe însă și vecinii
Și-o fac mereu cu-aceeași viclenie.*

*În trupul țării s-au înfipt toți spinii
Iar fiica e luată în robie
Tot printr-o parșivelnică hoție,
Mănoasei vii să-i fure toți ciorchinii.*

*Bani cu-mprumut luăm de la toți hoții
Iar datoriile le vor plăti nepoții
Cu sânge, celor ce ne-au dat valută.*

*Ni se ascunde zilnic adevărul,
Când l-om afla, o să ne smulgem părul
Că ne-au vândut cam nouăzeci la sută.*

Gheorghe SIMON susține o persuasivă pledoarie în favoarea poeziei „ca formă aleasă de rugăciune”. „Actul creației înseamnă supunere și ascultare, până când Duhul coboară asupra-ne și ne eliberează.” (p.202) „EMINESCU, susține Gheorghe SIMON, este suprema încercare a Verbului de a străbate, nesmintit, văzduhul înălțimii, prin iubire, și de a se supune, neclintit, prin coborâre, în abisul jertfei de sine, fiind conștient de harul puterii ce i s-a dat” (Ordinea divină e Cuvântul”).

A venit „Iarna” și Emilia ȚUȚUIANU observă „VĂRATICUL încremenit de frig”. EMINESCU, într-una din capodoperele sale, meditează asupra eternității naturii și asupra efemerității umane, după care urmează poeziile eminesciene dedicate iernii.

O carte album ca aceasta – **Anotimpurile poeziei lui EMINESCU la VĂRATIC** – devine un bon de tezaur în cultura română și europeană.

Profund onorat, mă înclin, cu deferență și cu reverență, în fața lui EMINESCU și în fața tuturor colaboratorilor.

În ultimii 15 ani de viață, poetul și jurnalistul Mihai Eminescu se retrăgea adesea la Mănăstirea Văratec din jud. Neamț, într-o casă închiriată în 1874. Peisajul și liniștea de aici erau atmosfera necesară creației, aici născându-se nemuritoarele versuri din **“Călin”**. Tot aici venea și pentru că își găsea echilibrul sufletesc întâlnind-o pe Veronica Micle sau se plimba împreună cu bunul său prieten, Ion Creangă, prin **“codrul de aramă”** sau **“pădurea de argint”**.

(foto 1970 – Astăzi este într-o avansată stare de deteriorare)

Casa în care locuia Mihai Eminescu când venea la Văratec Este **singura** clădire din România păstrată în forma originală, în care urmele șederii poetului pot fi dovedite peste timp. (Casa de la **Ipoțești** nu este cea originală. A fost recondiționată din temelii după planurile originale.)

Prof. Zânică TĂMĂȘANU

VASILE VOICULESCU - un poet printre sfinți

Vasile Voiculescu s-a născut pe 13 octombrie 1884 în comuna Pârscov, județul Buzău, dar a fost înregistrat oficial pe 27 noiembrie, zi ce se va păstra ca dată oficială a nașterii sale.

Despre perioada copilăriei în lumea satului tradițional Vasile Voiculescu va relata următoarele: „M-am născut pe țârmuri de ape mari și m-am trezit știind să înot”. Mai târziu scufundarea în apă va juca rol esențial, ca mediu inițiativ, în opera povestitorului.

Primele experiențe sociale sătești le are la Hanul cu urși, locul de întrunire a comunității, de realizare a tradițiilor și obiceiurilor locale, de inserare a copilului în mediul cultural tradițional.

Este fascinat de legendele folclorice cunoscute prin intermediul mamei sale care-i citește din: *Viețile sfinților, Robinson Crusoe, povestiri morale*. De la vârsta de cinci ani copilul citește singur din poeziile populare ale lui *Vasile Alecsandri, Anton Pann, povestiri cu haiduci, Vechiul Testament*. Dar, „dintre toate lecturile, cea care m-a impresionat cel mai mult a fost Biblia cu grandoarea ei, de dramă jumătate pământeană, jumătate divină. Am știut Vechiul Testament de la un capăt la celălalt ca pe un epos.” (în *Confesiunea unui scriitor și medic*, 1935, publicat în revista *Gândirea*)

Primele experiențe spirituale le are fiind copil, când afirmă că a zărit un înger pe cer, pe Sfântul Arhanghel Mihail, cel înarmat cu sabie de foc, un războinic impetuos, puternic, curajos, simbol al forței morale și fizice, un justițiar – motiv de inspirație poetică peste ani în poeme ca: *Luminătorul, În pădurile de gânduri ș.a.*

Face clasele primare și primele două clase de gimnaziu la Buzău și continuă la București, la Liceul Gheorghe Lazăr, având colegi pe viitorul dramaturg Gheorghe Ciprian, pe scriitorul avangardist Urmuz, pe pictorul N. Constantinescu ce semna Cons.

Se înscrie în 1901-1902 la Facultatea de Litere și Filosofie, dar la insistența surorii Florica și a soțului acesteia, inginerul Ștefănescu va începe (1903) până în 1909 Facultatea de Medicină, terminând-o cu rezultate excelente.

Anii de studenție sunt de profundă formare intelectuală. Lecturile de psihologie, morală, antropologie, știință, filozofie, teologie îl fac să afirme: „ceea ce vă pot spune este că pregătirea științifică, studiile medicale, cunoștințele de filosofie și tot câștigul meu din celelalte domenii de cultură, artă, literatură în loc să mă îndepărteze, m-au apropiat de credință.”

Pasiunea pentru lectură, pentru cunoaștere îl va stăpâni toată viața. În 1910, Vasile Voiculescu devine *doctor în medicină*. Înainte de a deveni poet, Vasile Voiculescu a fost un medic strălucit, a făcut apostolat în această meserie. Este dedicat celor sărmani, profesează în mai multe zone ale țării, este pentru tratamentul naturist, este un foarte bun diagnostician. Bolnavii și cunoștii îl numeau „doctor fără de arginți”, asemenea Sfinților Cozma și Damian, pentru că nu primea nici un ban considerând „că medicul trebuie să-i fie recunoscător bolnavului pentru că-i dă prilejul să facă o faptă bună.”

Debutează în literatură destul de târziu, la 32 de ani cu volumul *Poezii*,

„Ceea ce izbea în persoana lui Vasile Voiculescu era bunătatea serafică pe care știa s-o arate orișicui: nu critica pe nimeni, nu găsea defecte nimănui, nu blama pe nimeni, aflând întotdeauna scuze și înțelegându-l pe fiecare.”

Arhim. Mihail Daniliuc

„Vasile Voiculescu este unul din cei mai importanți scriitori interbelici care cultivă căutarea spirituală a absolutului, utilizând o imagistică de sorginte, mai ales, religioasă, unul dintre cei mai originali peisagiști din literatura română dând descrierii o forță de evocare a zbuciumului sufletesc al contemplatorului pe care nu a atins-o nimeni până la el; este unul din cei mai originali poeți ai dragostei dintr-o literatură în care tematica erotică strălucește prin mari nume poetice, de la Eminescu la Blaga și Arghezi.”

(Roxana Sorescu)

1916, urmat de volumele: *Din Țara Zimbrului*, 1918, *Pângă*, 1921, *Poeme cu înger*, 1927, *Destin*, 1933, *Urcuș*, 1937, *Întrezăriri*, 1939.

În ultima parte a vieții, va publica și proză: povestiri, roman, teatru dar și *Ultimele sonete ale lui Shakespeare*. *Traducere imaginară* (1954-1958) – versuri.

Pentru volumul *Din Țara Zimbrului*, apărut la Bârlad, 1918, va primi *Premiul de Poezie al Academiei Române*.

În perioada 1916-1918 este medic militar la Bârlad și directorul Spitalului de răniți, devenit apoi de contagioși. „*La Bârlad am cunoscut pe Alexandru Vlahuță. Eram zilnic în casa lui mai mulți poeți: Nichifor Crainic, Cancel, Donar Munteanu, George Tutoveanu, I. Valerian ș.a.*”

Vlahuță va fi primul lui mare prieten sfătuitor și model literar. După revenirea la București, „*Ion Pillat, Nichifor Crainic și cu mine am întemeiat curentul așa-numit tradiționalist în poezie... Nu știu ce fluid lăuntric ne-a legat pe toți trei: Pillat din Dorohoi, Crainic din Vlașca și eu din Buzău. Țin să declar că activitatea mea poetică se datorește în mare parte lui Ion Pillat. El m-a îndemnat, m-a obligat să scriu.*” Între ei s-a legat o mare prietenie – o frăție pe viață cu comunicare zilnică.

Pentru activitatea sa ca medic și poet primește diverse premii și distincții: în 1917 *Steaua României cu Spade*, 1924 – *Crucea Meritul Sanitar*, clasa I, 1941 – *Premiul Național de Poezie*, 1928 – *Premiul Societății Scriitorilor* pentru volumul *Poeme cu Înger*, 1935 devine membru al *Academiei de Științe din România*. *Post-Mortem – membru al Academiei Române*, 1992.

În perioada 1944-1947 frecventează Mănăstirea Antim, descoperă viața spirituală isihastă, face parte din gruparea Rugului Aprins, în care laici și clerici se reuniau în căutarea unei tradiții spirituale vii.

Practică rugăciunea minții și a inimii: *Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-mă pe mine, păcătosul!*

Începând cu 1946, când îi moare soția, fostă colegă de medicină și mama celor cinci copii ai săi, Voiculescu trăiește ca un sihastru: se izolează de lume, refuză orice fel de întruniri, nu iese decât foarte puțin în curte, lasă să-i crească părul și barba, își blochează soba cu cărți și următorii 12 ani va sta fără foc. Nu se poate adapta și colaborează cu noul regim instaurat în România; comunică cu doar câțiva prieteni și se angajează total pe calea spre adevăr și viață – calea iubirii.

În 1958 începe arestarea celor de la Rugul Aprins, acuzați că au subminat autoritatea statului. Motivul arestării lui Voiculescu din rechizitoriu: „în perioada celui de-al doilea Război Mondial a elogiat prin scrieri războiul antisovietic, iar după 23 August 1944 a scris poezii cu caracter mistic.” Este condamnat la cinci ani de temniță grea, cinci ani de degradare civică, confiscarea totală a averii personale și 300 de lei cheltuieli de judecată, ceea ce însemna o condamnare la moarte pentru un om de 74 de ani bolnav și slăbit. Așa s-a și întâmplat la 26 aprilie 1963 (înmormântat în Cimitirul Bellu din București), la un an după ieșirea din închisorile

Jilava și Aiud, unde s-a îmbolnăvit de tuberculoză a coloanei vertebrale (morbul lui Pott lombar), ce-i provoca dureri atroce și o deplasare anevoioasă. Văzându-l pe o stradă din apropierea Patriarhiei Române, un copil ar fi exclamat: „Mamă, uite-l pe Iisus Hristos!” Era bătrânul poet, cu părul nins de greutatea temniței, cu umerii plini de povara metaforelor despre Dumnezeu, cu pieptul plin de invizibilele decorații îngerești, pentru viața de medic. Astfel, și-a luat zborul spre înălțimi celeste un suflet bun, milostiv, un medic de trupuri și un mânuitor iscusit al condeiului, un cărturar de liniști isihaste, un mare iubitor de frumuseți nepieritoare.

Etapela vieții lui Vasile Voiculescu sunt structurate de căutarea progresivă pe care a conceput-o în relație cu Dumnezeu, descoperind prezența Acestuia în multiple dimensiuni epifanice, începând cu relațiile familiale și sociale până la cultură și religie, ceea ce l-a făcut să spună că: „viața și poezia mea au curs strâns împletite”.

Lirica din perioada interbelică se distinge prin puternice accente religioase, generate de convingerea că există Dumnezeu. Înclinarea spre teluric, spre elementar, sentimentul religios sunt semnificate prin simboluri și alegorii. Apar treptat semnele expresionismului: tumultul vieții pulsând în vegetația din jur, sufletul devine spațiul unor frământări ca în pragul apocalipsului.

Temele religioase sunt de preferință: *Nașterea Domnului, Venirea Magilor, Răstignirea Mântuitorului*. Culegerea *Poeme cu înger*, 1927, este definitivă în acest sens, însă această trăsătură a temperamentului său poetic o putem observa și mai devreme în poemul *În Grădina Ghetsemani* inclusiv în volumul *Pângă*, 1921 și ca o permanență în volumul postum *Gânduri Albe*, apărut la 22 de ani după moartea scriitorului. Aceste poeme sunt edificatoare, că ne aflăm în fața celui mai religios poet din literatura română de la Dosoftei, Ion Heliade Rădulescu până la contemporanul nostru Ion Alexandru.

În *Grădina Ghetsemani* este un poem icoană închinat Fiului Omului, închinat patimilor lui Iisus. Pe această temă sunt și poemele: *Iisus pe ape, Pregătiri pentru cină, Cina cea de taină* din volumul *Poeme cu înger*.

Puterea emoțională a versurilor stă în omenescul suferințelor lui Iisus: „Căzut pe brânci în iarbă, sempotrivea întruna/ Curgeau sudori de sânge pe chipul alb ca varul...” Paharul, simbol al suferinței de neîntâlnit, măslinii care freamătă fără tihnă părând că vor să fugă din loc pentru a nu fi martorii tragicului moment, vraștea Grădinii care este străbătută de misterioase bătăi de aripi (de demoni sau îngeri?), ulii care dau roată adulmecând moartea creează imagini greu de uitat: „Iisus lupta cu soarta și nu primea Paharul.../ O mână neîndurată ținând grozava cupă,/ Se cobora-mbiindu-L și l-o ducea la gură.../ Și-o sete

uriașă sta sufletul să-l rupă.../ Dar nu voia s-atingă infama băătură."/

O perioadă cu totul originală, o reprezintă în creația poetului ultimii ani de viață. Acum concepe două cicluri de poeme. Cel dintâi este consacrat iubirii simbolice, care-l înalță pe om, prin suferință, devotament, angajare totală dincolo de vicisitudinile vieții trupești, iubirea prin care se poate ieși din ordinea devoratoare a timpului și intrarea în ordinea veșnică a creației, iubirea din *Ultimele sonete ale lui Shakespeare*. *Traducere imaginară*.

Cel de-al doilea ciclu de poeme consemnează direct experiența religioasă a poetului: sunt poeme rugăciuni, a dialogului direct cu Divinitatea în toate dimensiunile lui spirituale: de mărturisire, de preamărire, de rugămintă ca în *Clepsidra* sau în *Călătorie spre locul inimii*: „Nimic nu mă-nspăimântă, că mor sau că visez.../ Ești început a toate și tuturor sfârșitul,/ De când m-am rupt de Tine și nu mai încetez/ Cumplita mea cădere ce umple infinitul,/ M-apropii tot de Tine pe cât mă depărtez!!!”

Vasile Voiculescu a fost un poet, un gânditor și unul dintre puținii oameni care nu numai credea în Dumnezeu, dar îl descoperise, cu certitudine, în el însuși, în semenii lui. Obișnuia adesea să spună: „Credința trebuie să stea la temelia spiritului omului normal” și afirma: „dacă n-aș fi ajuns medic, cred că aș fi fost preot”.

Simțea o foame de Divinitate: „Cum Te-aș mușca de Te-aș ajunge,/ Tu, Doamne-n lume singur fruct oprit”

(Fructul oprit) sau „Mi-e dor de Tine, Doamne, ca de o fată,/ Întâia dragoste... Cât am iubit!” (Întâia dragoste) sau „Nu jinduiesc la nimic, la nimic alt nu m-aș bucura,/ Nici jilț de aur, nici potir de mărgăritar/ Din visteria de frumuseți și odoare.../ Doamne, numai dragostea Ta aș fura.” (Tălharul)

Poetul Îl dorește din tot sufletul și-L invită în inima sa: „Vino în cămăruță la mine”, așa cum se exprimă în aceste sublime versuri din poezia *Vizita*:

„Eu nu știu dacă voi putea urca vreodată la Tine
Tu, însă, Doamne, cobori când vrei: măcar în treacă
Vino, Te-aștept în cămăruță la mine...
Cum n-am pe nimeni, nici zăvor, nici lacăt
Pune straja Ta ușă și la fereastră,
Să nu intre peste noi nici bine, nici rău
Care să tulbure petrecerea noastră,
O zi întreagă, Doamne, să fiu numai al Tău.”

Bibliografia:

Apetroaie, V.I. – Vasile Voiculescu, Studiu monografic, Ed. Minerva, București, 1975

Grăsoiu, Liviu – Poezia lui Vasile Voiculescu, Cluj, 1977

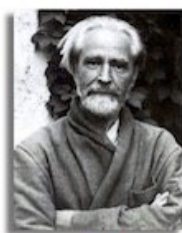
Sorescu, Roxana – Poezii Vasile Voiculescu, Ed. Cartex, București, 2008

Zaharia-Filipaș, Elena – Introducere în opera lui Vasile Voiculescu, Ed. Minerva, București, 1980.

condeier.ro

Acum înțelegea deplin: viața nu este nici ziua de azi, nici mâine, nici anul întreg. Vieții adevărate îi este de ajuns clipa, clipa plină în care pumnul destinului tescuiește timpul într-o lacrimă ca de spirit. Clipa când, copil, a scos singur întâiul pește, un crap de două ori mai mare decât el. Clipa când, într-o noapte, aplecat pe gura bunicului să-i audă șoaptele, acesta, cu un oftat ce a încremenit vremile, și-a dat sufletul chiar în sufletul lui. Clipele astea nu sînt timp, n-au să moară niciodată...

Vasile Voiculescu, Pescarul Amin

Prof. **Lucia MUNTEANU**

Minutul de cugetare

„E bun cel care face bine altora. Dacă are de suferit pentru binele pe care-l face, este foarte bun.”

Jean de La Bruyère

„Bunătatea este un dar divin: nimic nu e mai puternic decât bunătatea, nimic mai bun decât puterea adevărată.”

Ralph W. Sockman

„Fii bun, dar ferește-te să nu creadă lumea că poți fi numai bun.”

Nicolae Iorga

„Bunătatea adevărată cere neapărat inteligență și imaginație.”

Camil Petrescu

„Păstrează-ți bunătatea ca pe o comoară. Învață să dăruiești, fără ezitare, să pierzi, fără regrete, să câștigi, fără cruzime.”

George Sand

„Să fii bun este o acțiune nobilă, dar să-i înveți pe alții cum să fie buni e și mai nobil...”

Mark Twain

„Valoarea unui om se măsoară prin binele făcut semenilor.”

Mahomed

„E mai bine să fii frumos decât să fii bun. Dar... e mai bine să fii bun decât urât.”

Oscar Wilde

„Ce deosebește micul opal al planetei noastre, de un milion de alte lumi: aici există BUNĂTATEA și GRIJA.”

Pam Brown

„Iar dacă bunătatea ne face veșnici, ce înțelepciune ar fi mai mare decât să mori?”

Miguel de Unamuno

„Singura satisfacție adevărată este aceea de a spori sufletește neîncetat, devenind mai drept, mai corect, mai generos, mai simplu, mai uman, mai bun, mai activ. Tuturor ne stă la îndemână să o facem, prin îndeplinirea datoriilor zilnice, în cel mai bun mod cu putință.”

James Freeman Clarke

„În fiecare dintre noi există o decență și o bunătate elementară. Dacă ascultăm de aceste impulsuri și acționăm în consecință, vom înțelege mult mai bine nevoile oamenilor... Trebuie să ai curaj să-ți recunoști bunătatea și să o manifesti.”

Pablo Casals

„Viața nu este alcătuită din mari sacrificii și îndatoriri, ci din lucruri mărunte; dintre acestea, zâmbetele și bunătatea dăruite în mod frecvent sunt pe primul loc și ne păzesc inima.”

Sir Humphry Davy

Înger de serviciu

Petruș ANDREI

Romanul „Înger de serviciu” dedicat copiilor Monica și David, vine după alte două romane: „Inspiră adânc! Expiră!” (2017) și „Dans” (2018)

Este scris la persoana întâi, pentru a mări gradul de autenticitate, așa cum cerea marele romancier și dramaturg Camil Petrescu:

„Eu nu pot vorbi onest decât la persoana întâi” (Camil Petrescu - Eseu „Noua structură și opera lui Marcel Proust” în volumul „Teze și antiteze” 1936).

Aflăm din prima copertă interioară că romancierul Ciprian Albu s-a născut în 1976, la Rădăuți, în Bucovina. A absolvit Liceul „Eudoxiu Hurmuzachi”, apoi a urmat cursurile Facultății de Economie și Administrare a Afacerilor din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

Faptul că a ocupat și ocupă diferite poziții în companii multinaționale, a fost un bun augur pentru romancier, atât în ceea ce privește subiectul romanului „Înger de serviciu”, cât și în crearea personajului, un tânăr manierat, cunoscător al unei limbi străine sau mai multe, un intelectual de nivel european, lipsit de complexul provincial, (Golescu), al românului când iese în lumea largă.

Este un personaj modern, cu preocupări intelectuale, care ascultă muzică bună, nu insuportabile manele, și care se simte acasă oriunde în Europa: Paris, Barcelona, Veneția, Amsterdam ș.a

Romanul „Înger de serviciu” are cinci capitole („Culori”, „Umbre”, „Efraim”, Paris Gri, „Roșu aprins. Rug” și un „Epilog”)

Orice roman spune o poveste sau mai multe. Romanul în discuție spune o poveste de dragoste captivantă, încât cititorul avizat nu o mai poate lăsa din mână.

Secvența din incipit este o anamneză, un autoportret, o introspecție a personajului narator:

„Din oglinda aburită din baie mă privea un chip obosit, cu ochii goi, înfundați în orbite, observam neputincios rândurile tot mai adânci care anticipau venirea anilor de decădere, sprâncenele crescute haotic și buzele crăpate” (p.7)

Portretului fizic, făcut cu obiectivitate, i se adaugă cel moral: sentimentul pe care îl trăiește personajul principal este obsesia, „tulburarea psihică manifestată prin prezența unei idei, amintiri care se impun împotriva voinței subiectului”:

„Asta mă scotea din minți mai mult decât insomniile din fiecare noapte” (p.8)

Urmează o introspecție retrospectivă pricinuită de povestea de iubire pe care a trăit-o împreună cu Adina, poveste „din alte vremuri”. Tot o dragoste nefericită și tragică dintre Francesca da Rimini și Paolo Malatesta, îl determină pe divinul Florentin Dante Alighieri să afirme:

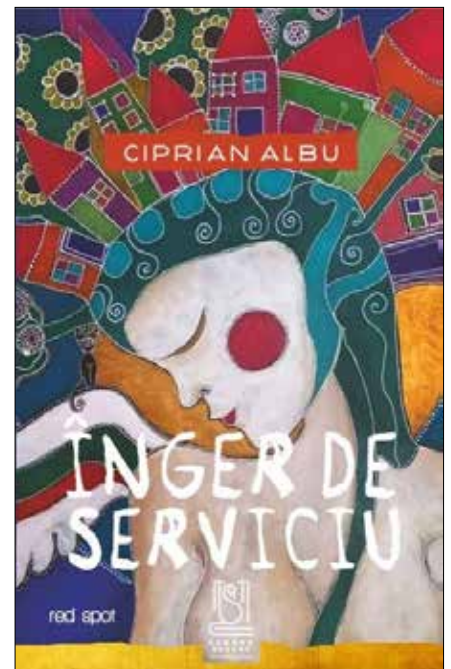
„Nessun maggior dolore, che ricordarsi del tempo Felice nella miseria” („Nu-i durere mai mare decât să-ți amintești de timpurile fericite în vremuri de restriște”) (Dante „Infernul”, v, 121-123)

Paris, Veneția, Lisabona, Amsterdam, toate-i trec pe dinainte într-un sfârșit de august care anunță sfârșitul enigmatic al iubirii, enigmatic pentru că femeia însăși este o enigmă.

Misterul femeii încă nu este explicat pe deplin nici de poeți, nici de marii romancieri și nici chiar de psihologi.

Fără să dea nici o explicație, Adina pleacă la Paris pentru a nu mai reveni niciodată: „le coeur a ses raisons que la raison ne connait pas” („Inima își are rațiunile ei pe care rațiunea nu le cunoaște”)

Enigmatic este și „tipul cu câinele” care va deveni într-atât o obsesie încât

„Ciprian Albu putea să rămână un om obișnuit, pe care să îl întâlnești pe stradă, din vreme în vreme, fără a ști ce gânduri i se învâlmășesc în cap.”

Oana Neda

îl va obliga să-l picteze din amintire, tablou care va prinde la rândul lui viață, ceea ce ne duce cu gândul la sinestezie, când mai multe arte își dau mâna: poezia vieții, pictura și muzica:

„Prima funcție mitică a câinelui, universal atestată, este aceea de a fi psihopomp, călăuză a omului în întunericul morții, după ce îi va fi fost tovarăș în lumina vieții” (apud „Dicționarul de simboluri”, Editura „Artemis”, București, 1994).

Căinele servește și de mijlocitor între lumea aceasta și cealaltă. Câinele din tablou poate fi văzut ca o presimțire a despărțirii pentru totdeauna, a morții celui mai puternic și mai frumos sentiment omenesc. Amândouă personajele, și Sergiu și Adina, au câteva tare din copilărie: în legătură cu mama care îi părăsise pe când avea doar șapte ani și cu tatăl dependent de alcool.

Durerea provocată de o femeie care te părăsește (Adina) este vindecată de o alta (Amira), mai ales dacă are „inima bună și pieptul mare” și o vezi toată ziua, fiindu-ți „Îngerul de serviciu”

Terapia prin „Culori” este recomandată, pentru a-ți îndepărta, prin pictură, depresia și regretele.

Muzica lui Brahms ascultată de cum ajunge acasă de către Sergiu este și ea „vindecătoare de nevroze”, vorba lui Macedonski.

Sergiu pictează ceea ce-i dictează inconștientul: Turnul Eiffel, pe Adina, tipul cu câinele, un alter-ego, lucruri existențiale esențiale:

„În curând am devenit doar un mănunchi de culori care lumina camera și holul, și inima mi s-a umplut de bucurie” (p.38)

Artele, (pictura, muzica, poezia), duc la uitarea de sine și la înălțarea în lumea ficțiunii ideale”, după Maiorescu.

„Mă scufundasem în tablou” mărturisește personajul narator.

Al doilea capitol este intitulat „Umbre”. „Umbra este, pe de o parte, ceea ce se opune luminii, iar pe de alta, însăși imaginea lucrurilor trecătoare ireale și schimbătoare. Umbra este aspectului yin opus aspectului yang.

Umbra este ora păcii interioare.

Cine își pierde umbra înseamnă că și-a vândut sufletul diavolului.

Personajul trece din umbra inconștientului în lumina conștiinței.

În tablou „Cocoșat pe vârful unei movile de pământ aflat la bifurcația drumului de pe care veneau, stătea un motan negru uriaș care părea să doarmă”.

Motanul Angus, cum se recomandă el, simbolizează deopotrivă tendințe benefice și malefice.

În unele culturi (Cambodgia), „o pisică închisă într-o cușcă” stropită cu apă ca să miaune, ar aduce ploaia în vremuri de secetă. Pisica, (motanul), ar însemna păcatul „prea marea aplecare spre cele pământeste”, de aceea este pictată la picioarele lui Hristos.

Pisica are șapte vieți; uneori este socotită „o slugă a iadului” ajutând străjerul aflat la poarta cerului. „să arunce sufletele vinovate în apele infernale”.

Dialogul cu motanul negru ține de stările de conștiință (vezi Eminescu - „Cugetările sărmanului Dionis”)

Confesiunea seamănă a catharsis, verbalizarea evenimentelor traumatizante, „a plânge pe umărul cuiva” înseamnă terapie.

„Aveam nevoie, mărturisește Sergiu, de cineva care să mă asculte. Trebuia să spun cuiva tot, dintr-o suflare, și apoi să mă eliberez de toată povestea asta” (p. 49)

Pe Adina, Sergiu o cunoaște în Amsterdam, o adevărată cetate a desfrâului, (Sodoma) „cu specialități de fumat” și străzi „cu reclame roșii”

În autobuzul care-l ducea spre „magazinul cu discuri vechi, dintr-o epocă apusă” Sergiu întâlnește „o tipă blondă, care părea puțin amețită” (p. 55).

Urmează coborârea din autobuz, urmărirea și intrarea în labirint, asemeni lui Tezeu călăuzit de firul Ariadnei.

Labirintul este, la origine, palatul cretan al lui Minos, în care era închis minotaurul, de unde Tezeu a putut ieși numai cu ajutorul firului Ariadnei. Planul acestuia este complicat iar ieșirea din el este dificilă.

„Simbol al unui sistem de apărare, labirintul vestește prezența a ceva prețios sau sacru” (op. cit) ce denotă „intimitatea relațiilor cu divinul”, inițiatul care este demn de a avea acces la „revelația misterioasă”

„Dusul și întorsul din labirint ar fi simbolul morții și al reînvierii spirituale. Labirintul duce de asemenea în interiorul sinelui, spre un fel de sanctuar interior și ascuns, unde tronează ceea ce este mai trainic în ființa omenească”.

Sfârșitul trecerii prin labirint „de la întuneric spre lumină, va însemna victoria spiritualului asupra materialului și, în același timp, al veșnicului asupra efemerului, al inteligenței asupra instinctului, al științei asupra violenței oarbe” (op. cit).

Fantoma care apare aici (fantasma, năluca, strigoii, arătarea, plâsmuirea, închipuirea, neexistând sinonime perfectă) este a Ecaterinei din Rusia, (Fantoma lui Hitler, de pildă, băntuie și acum prin Europa, luând chipul lui Putin), devenită prostituată și ucisă de o soție geloasă. Fantoma îl sperie pe Sergiu în labirint dar și la cafeneaua Mignon unde cei doi își beau cafeaua.

„Înaltă, deșirată, diformă și cu ochii aprinși în orbite ca doi tăciuni, furioasă pe cei care îndrăzneau să iubească, fantoma din labirint se îndrepta spre cafenea” (p. 80)

Motanul Angus și umbrele au reacții adverse ascultând povestea fantomei care, de regulă, sperie și înspăimântă:

„Motanul a început să râdă zgomotos, miorlăia cu sughituri. Povestea cu fantoma părea să-l distreze la maximum. Umbrele strânse în jurul lui râdeau la fel, cu poftă”.

Tăcerile Adinei, stările ei de nervozitate își găsesc explicația în anii copilăriei și în atitudinea părinților, un tată alcoolic și o mamă „vrăjitoarea cea rea”, întâmplări care, după cum se vede, o marcaseră.

L-aș asemăna pe Sergiu cu Ștefan Gheorghidiu din capodopera lui Camil Petrescu „Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război”.

Și Sergiu iubește o femeie care, pe plan sufletesc și intelectual, îi este inferioară, la fel ca Ella și Emilia (din „Patul lui Procust”).

Adina pare indiferentă la muzică, iar lecturile ei sunt de duzină.

Speranța lui Sergiu că într-o zi, ascultând muzica genială, divină, o să aibă și ea „lacrimi în ochi de bucurie și o spună că și ea simte și trăiește aceleași emoții ca și mine” pare a fi deșartă.

Capitolul 3 „Efraim” introduce un nou personaj, enigmatic, (dare oare nu sunt și celelalte de până acum?)

, un copil de numai 10 ani care cere adăpost la mănăstirea de pe insulă.

Nu știe să citească, nu știe să scrie, nu știe cum îl cheamă dar știe să se roage la Dumnezeu și știe să meargă cu caprele la păscut.

Starețul îi pune numele Efraim.

Câteva întâmplări îl au ca protagonist.

Un călugăr, apucat de „ducă-se pe pustii” repetă obsesiv: „Noi nu ne suportăm între noi, noi nu ne suportăm între noi”. Chilia lui este invadată de șerpi.

„Zeci de șerpi încolăciți sâsâiau pe sub pat și printre rafturile cu cărți” (p. 100)

Șarpele are una dintre cele mai bogate simbolistici „Ce întruchipează psihicul inferior, psihicul obscur, ceea ce este rar, tainic. Șarpele vizibil este o hierofanie a sacrului natural, material și nu spiritual”.

Șarpele, enigmatic și tainic, este dublul simbol al sufletului și al libidoului, „este unul dintre cele mai importante arhetipuri ale sufletului omenesc”.

Șarpele mai poate simboliza desfrâul, nerușinarea. Emblemă a medicinei, șarpele a dat naștere lui Dionisos, Satanei și împăraților Chinei.

Efraim se răfuiește cu necuratul exorcizându-l pe călugăr și izbăvindul de coșmaruri.

În mănăstirea cu pricina erau 22 de frați.

22 de litere reprezintă, potrivit Cabalei, „simbolul tuturor formelor naturale și al întregii istorici a creației”. Avesta era compusă din 22 de cărți a câte 22 de capitole:

„22 reprezintă totalitatea timpului scurs de la începutul creației și până la încheierea organizării lumii. Este sfârșitul operei creatorului, capătul cuvintelor, cifra Universului”. (op cit.)

Amira, cea de a doua femeie din povestea de iubire a lui Sergiu, este și ea un personaj european. Ea are o mașină Alfa Romeo GT, roșie, decapotabilă, ascultă aceeași muzică și-și petrece două săptămâni de concediu în Grecia pe insula Halkidiki

Înainte de a pleca ia din aparatul lui Sergiu, cu acordul tatălui său, telefonul și tabloul pictat de acesta.

Gazda sa, grecul Teodoros, o învață să manevreze barca, sfătuindu-o să evite insula pe care se afla mănăstirea dar, în urma unei defecțiuni tehnice, tocmai aici naufragiază. Tot „Îngerul de serviciu”, Efraim, o salvează.

Capitolul „Paris Gri”

La Paris, știm cu toții se trăiește „La vie en rose”. Pentru unii, și Adina face parte dintre ei, viața este gri.

Cenușul sau griul este culoarea cenușii și a ceții „Vechii evrei își turnau cenușă în cap pentru a exprima o mare durere”.

Griul este culoarea semidoliului, a tristeții, a melancoliei și a plictiselii. În zilele noastre, nici la Paris, nici în altă parte nu umblă câinii cu colaci în coadă.

Adina nimerește în brațele unui dereglat Jean-Pierre, care o leagă, o bate, o închide într-o colivie și din mâinile căruia abia scapă cu viață.

Rolul personajului-narator se schimbă și îi ia locul scriitorul omniscient și omniprezent care vede cu ochii minții ce se petrece și dincolo de ziduri și de uși.

„Bienvenue en France!” se transformă subit în „Malvenue en France!”

Emigranta este tratată ca atare.

Reușind să scape din mâinile drogatului, Adina sparge

un tablou și o oglindă.

Oglinda reflectă sinceritatea, conținutul inimii și al conștiinței.

Oglinda spartă înseamnă despărțire.

În străinătate, Adina vede într-o zi „lângă biroul ei” „un monstru diform, sprijinit pe copitele din spate, cu blana scurtă, jerpelită” (p. 147)

Vede chipul spaimei, ceea ce o determină să facă dese vizite la spitalul în care va fi operată de cancer mamar.

Mai cunoaște și alți francezi, pe Gustave și pe Tof, barmanul și prietenul artiștilor, și pe asistenta Clarice. O poveste de dragoste dintre Adina și pictorul Gustave se înfiripă iar acesta o pictează cu „cicatrici în loc de sâni și cu corpul lipsii cu totul de păr”.

Un flacon magic pe care i-l dăduse asistenta Clarice rezolvă și problema cu Jean-Pierre, care „Din ziua aceea, Jean-Pierre nu s-a mai atins de vreo femeie, pentru că nu mai avea cu ce”.

Metoda aceasta n-ar fi rău să fie brevetată într-o țară în care violurile sunt la ordinea zilei.

În pădurea seculară din comuna Gherghești, județul Vaslui, există „Podul scapeților” unde violatorii erau scopiți fără anestezie.

Capitolul 5. „Roșu aprins. Rug”

Roșul este culoarea focului și a sângelui, focul din athanorul alchimiștilor, el reprezintă misterul vieții. Este culoarea iubirii.

Cele mai frumoase versuri care oglindesc acest sentiment sunt în creația noastră populară:

„Dragostea mea pentru tine

Arde-n macii din coline”.

Amira are un mesaj pentru toți cei care suferă de decepții:

„Să vină furtuni care să-ți distrugă barca și să nu-ți pese. Să știi că, după furtuni, vine întotdeauna soarele. Să poți trăi așa, mereu cu speranța în suflet și cu liniștea în inimă” (p.181)

Sergiu trece și el o concluzie, dând un sfârșit și un înțeles întregii povești.

„Am iubit. Am râs. Am plâns. Am simțit. Am urât. M-am urât. Am iertat. Am uitat. M-a durut. Respir acum. Toate astea vor fi cu mine mereu” (p. 185)

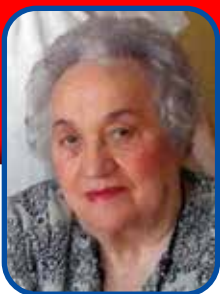
Epilogul vine cu un happy-end pe placul tuturor cititorilor.

O poveste de iubire trebuie mai întâi trăită și abia pe urmă devine artă: „Timpul trăirii devine timpul mărturisirii”. Nu „Il mestiere de vivere” a lui Cesare Pavese („Meseria de a trăi”) ci „La maestria di vivere” („Măiestria de a trăi”)

Romanul „Înger de serviciu” al prozatorului Ciprian Albu este un roman modern al sec. XXI, european, înfățișând o poveste etern umană, de când e lumea lume și omul om, aceea a iubirii dintre bărbat și femeie, așa cum bunul Dumnezeu a lăsat.

Stilul romanului este unul elevat, de înaltă ținută, fără obscenități și fără insanități postmoderniste și fără abuz de franțuzisme sau englezisme.

Romanul este, în același timp, și o frumoasă pledoarie în favoarea păstrării credinței noastre strămoșești, de alungare a spiritelor malefice care pătrund într-unii dintre semenii noștri aflați, din nefericire, în fruntea unor state puternice, prin exorcizare. Prin romanul „Înger de serviciu” al scriitorului Ciprian Albu, literatura română contemporană intră în spațiul Schengen al culturii europene.

Enigma enigmelor

De la Lucian Blaga și Tudor Arghezi la Erich Anton Paul von Däniken

Prof. Alexandrina PASCAL

Mărturisire:

Ideea de a trata o temă atât de provocatoare s-a născut în urma unui eveniment memorabil: vizita Excelenței Sale, cosmonautul General Locotenent Dorin Dumitru Prunariu, care la 17 septembrie 2023 ne-a făcut onoarea de a răspunde invitației Domnului Președinte Mihai și a vizitat Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad.

Prin tema dezbătută – Misterele Universului – textul care urmează este și un omagiu post mortem adus celor doi titani ai literaturii române – LUCIAN BLAGA și TUDOR ARGHEZI – cei care în universul creației dezbăt mistere legate de umanitate, evoluție, Univers. Ei și-au pus întrebări fără răspuns atunci, întrebări la care acum știința caută dezlegare.

Și – coincidență sau tot mister – ambii scriitori s-au născut sub același semn al zodiacului, la 21 MAI, zi cu valoare de Praznic Împărătesc, Sfinții Împărați Constantin și Elena.

Să medităm împreună...

Titlul l-ar putea face pe cititor să se întrebe dacă este un joc de cuvinte, sau se dezbate o temă care cere dezlegare... Răspunsul nici până azi n-a fost dat cu certitudine, fiindcă marea taină a Universului ești tu, OMULE!

Răspunsul la chinuitoare întrebări ar putea fi găsit doar dacă s-ar apela la singura soluție eficientă – o cercetare interdisciplinară, ceea ce oamenii de știință deja fac. Literatura își dă mâna cu știința și ambele ne trimit la cea mai plăcută îndeletnicire – lectura.

Chiar dacă știința a ajuns la un grad de dezvoltare atât de înaintat, tot nu poate da un răspuns „total” pentru dezlegarea enigmelor universale în centru cărora se află omul.

Imaginația, relicvele istorice, mărturiile-document și alte dovezi care mereu apar au înflăcărat imaginația și așa a apărut literatura științifico-fantastică, o literatură de anticipație, pe care de fapt nu știu dacă este corect să o numim „fantastică” ținând cont de descoperirile recente care s-au dovedit a fi adevăruri de necontestat. Cei pasionați de acest gen de lectură vor citi pe nerăsuflăte S.F.-urile care le vor satisface spiritul de aventură și vor medita profund când vor descoperi mistere care încă își păstrează taina.

Celălalt gen de lectură, literatura beletristică, îl face pe cititor să trăiască emoții artistice, dar nota de mister tot rămâne.

Recomandările bibliografice pentru lectura celor interesați de acest gen pot fi foarte vaste, materialul de față va exemplifica doar cu câteva opere lirice, cele mai semnificative, omagiind cu această ocazie memoria celor două valori românești, care acum aparțin universalității: LUCIAN BLAGA și TUDOR ARGHEZI, vlăstare născute pe pământ românesc, de la a căror naștere în luna mai se împlinesc 128 și respectiv 143 de ani:

Tudor Arghezi - 21 mai 1880

Lucian Blaga - 21 mai 1895

Și ne întrebăm dacă este doar o coincidență sau jocul destinului fiindcă dacă aprofundăm semnificațiile mai putem adăuga că data nașterii lor este consemnată în calendarul bisericesc ortodox drept Praznic Împărătesc: Sfinții Împărați Constantin și Elena. Ar putea fi oare un dar al Proniei Cerești? Altă enigmă...

După lectura poeziilor care aparțin ambilor poeți, cititorul observă clar elementele comune care îi caracterizează: genialitate, neliniști interioare și abordarea relației OM – DIVINITATE, o tematică izvorâtă

din interesul umanității pentru MARELE UNIVERS. Deși amândoi sunt obsedați de aceeași problemă, abordarea este în manieră personală.

Când Marele Creator l-a făurit pe Lucian Blaga l-a înzestrat, pe lângă talent, și cu o nepotolită sete de cunoaștere. Mărturie stau poeziile primului său volum intitulat „Poemele luminii” (1919), poezii care-l definesc ca filozof, imnuri închinare LUMINII – cea care destramă misterul – și sunt dedicate Corneliiei Brediceanu, viitoarea sa soție. Și teza sa de doctorat este pe aceeași temă: „ - lucru a cărui concept constă în ideea că este imposibilă o cunoaștere totală a misterelor Universului, peste care domină MARELE ANONIM care pune CENZURA TRANSCEDENTALĂ.

Aceiași suflet zbuciumat îl descoperim în lirica lui Tudor Arghezi, numit de George Călinescu „poet al tăgădei și al credinței”, datorită frământărilor și neliniștilor interioare în lupta cu îndoiala pentru dezlegarea enigmelor la care viața nu-i oferă răspuns.

Dacă cititorul îndrăgește lectura și este pasionat de fiorul tulburător al enigmelor nedezlegate își mai poate alimenta curiozitatea, dar tot fără a găsi un răspuns cert, în lucrarea elvețianului ERICH VON DÄNIKEN, un proprietar de hoteluri cu vocație de arheolog amator, intitulată „AMINTIRI DESPRE VIITOR”. Este o colecție de dovezi ale trecutului, cu prezențe stranii și relicve care dovedesc civilizațiile trecutului care întrec prezentul. Paradoxul este cel care ne șochează fiindcă performanțele științifice și tehnice de atunci, le depășesc pe cele din zilele noastre.

Și iar se răstoarnă clepsidra timpului. Enigma rămâne să frământe mintea celor interesați. Așa găsim o explicație pentru tematica liricii lui Lucian Blaga și Tudor Arghezi, a frământărilor, exprimate pur metaforic, privind Divinitatea, păcatul originar sau misterul unei posibile reîncarnări.

Exemplificările sunt multe, să ne oprim doar la cele semnificative, începând cu poezia programatică a lui Lucian Blaga „*Eu nu strivesc corola de minuni a lumii*”, unde precizează, chiar din titlu, că lumea este în totalitate o „corolă de minuni”, apoi în „*Liniște*”, el însuși se contopește cu un mister nedezlegat, mitul reîncarnării, posibilitatea ca el însuși să fie reîncarnarea unui strămoș, fiindcă:

„În piept
mi s-a trezit un dor străin
și-un cântec cântă-n mine un dor
ce nu-i al meu.

Se spune că strămoșii cari au murit fără de vreme,
cu sânge tânăr încă-n vine,
cu patimi mari în sânge,
cu soare viu în patimi,
vin,
vin să-și trăiască mai departe
în noi
viața netrăită.

O, cine știe – suflete-n ce piept îți vei cânta
și tu odată, peste veacuri, dorul sugrumat.
Cine știe? Cine știe?”

(Liniște)

Întrebarea finală este esența, concluzia la care a ajuns și în „Lumina Raiului” sau în „Eva”, cea care păstrează taina șoptită nespuse de încet de șarpe, când i-a dat mărul:

„Nici Dumnezeu n-a auzit ce i-a șoptit anume,
cu toate că a ascultat și el.

Și Eva n-a voit să-i spună nici lui Adam.”

(Eva)

Celelalte volume care au urmat aprofundează și mai mult îngemănarea poetului cu filozoful și rămâne aceeași dominantă: misterul, imposibilitatea cunoașterii totale a misterelor din Univers și coexistența celor două fenomene : viață și moarte.

Alt spirit, la fel de frământat în lupta pentru a găsi răspunsuri la întrebările existențiale, Tudor Arghezi, este expresia experienței de viață și a înțelepciunii la care tot viața și-a spus cuvântul. Primul său volum de versuri „Cuvinte potrivite”, l-a publicat la vârsta de 47 de ani, după ce viața „l-a școlit” și după ce a trecut prin toate experiențele posibile. A trăit în medii diferite, a practicat meserii de toate felurile, ba într-un timp chiar s-a retras într-o mănăstire, din dorința de a găsi răspuns la chinuitoare întrebări, fiindcă sufletul său se afla într-o *pedalare între credință și îndoială*. Aceasta este formula care l-ar defini pe Tudor Arghezi, raportată la realitățile vieții și la taine care încă nu și-au găsit dezlegarea. Aceste două stări, credința și îndoiala, s-au materializat în două cicluri de poezii, semnificative: ciclul „Psalmi” și la cealaltă extremă, volumul „Cântare omului”. Alăturarea acestor două teme a fost argumentul pentru a-l numi poet care, deopotrivă, „crede” dar și „tăgăduiește”.

Dacă în „Psalmi” este chinuit de incertitudini și tonalitatea este mai mult de imn religios în care cere certitudini privind existența Divinității, în celălalt ciclu eroul său nu mai are nimic divin, este OMUL, această minune care s-a autocreat în procesul muncii. La vremea respectivă chiar s-a spus că acest ciclu a fost conceput în spiritul „materialismului dialectic”. Poeziile ciclului urmăresc, în ordine, evoluția omului de la faza de animalitate – până la ființa evoluată care este azi.

Dacă în lirica religioasă are sufletul bătut de stihii și îndoiele este și normal să caute izbăvire și certitudinea existenței celui pe care Tatăl Ceresc l-a trimis, fiindcă:

„De când s-a scris Sfânta Scriptură
Tu n-ai mai pus picioru-n bătătură”,
și imploră Atotputernicul să-i liniștească sufletul,
dovedindu-și existența:

„Singuri, acum în marea ta poveste,
Rămân cu tine să mă mai măsoar,
Fără să vreau să ies biruitor.

Vreau să te pipăi și să urlu: „Este!”

(Psalm)

Și în 1956 Tudor Arghezi ne uimește cu o altă dimensiune a gândirii, ceea ce a făcut să fie unul din scriitorii cei mai controversați. Se știe că „Arghezi” este un pseudonim preluat după vechiul nume al Argeșului, dar după Ovid S. Crohmălniceanu pseudonimul ar proveni prin unirea numelor celor doi eretici: Arie și Geza, iar tematica ciclului ar putea fi un argument care să susțină afirmația. Prima și ultima poezie a ciclului ar putea fi considerate scara evoluției umanității: de la animalitate – la ființa rațională, evoluată – OMUL – stăpân pe propria soartă și cuceritor al tainelor Universului.

Volumul se deschide cu imaginea omului primitiv:
„Când, speriat și singur, târâș printre vedenii
Umblai numai să cauți culcuș, sau să mănânci.”
(Umbră)

Apoi, fiecare poezie este un moment al evoluției umane spre devenire, fiindcă la început omul nu avea nici grai articulat: „Nici o silabă-ntreagă nu se rostea pe lume”, apoi miracolele au venit pe rând, primul a fost „miracolul trezirii”, ridicarea în poziție bipedă, cea care îl va deosebi de animal.

Abordarea temei este mult mai complexă, treptele evoluției cuprind viața socială și spirituală a speciei devenită acum OMENIRE. Și peste acest univers uman omul devine stăpân, pentru că el este „*Cel ce gândește singur*”. Acestea este titlul poeziei care încheie ciclul, aici este esența și mesajul. Omul este văzut ca un izvor de forță și inteligență, cu potențial ce nu cunoaște limite nici pauză. El este creatorul a tot ce-i ușurează și-i înfrumusețează viața, se luptă cu timpul și spațiul:

„Se-nalță slabul, omul, pe aripi, în Tării
Și-aduce de acolo noi legi și mărturii.
Și-aprinde lângă Argeș luleaua și văpaia
Din pipă încă-i arde, ajuns pe Himalaia.”

Măreția omului, dovada victoriei asupra tainelor universale nu s-a lăsat așteptată, fiindcă:

„Și, în sfârșit, urmașul lui Prometeu, el, omul,
A prins și taina mare, a tainelor, *atomul!*”

S-ar părea că acesta este punctul culminant al descoperirilor omului, descoperire care poate dărâma orice barieră în calea lui spre dezlegarea tuturor enigmelor din Univers. Dar ciclul de poezii a apărut în 1956 și fenomenul trebuie raportat la epocă, deci putem interpreta cât de mult a înaintat știința în jumătate de secol și ne putem pune și întrebarea: dar viitorul cât de surprinzător va fi?

Se pare că firea umană rămâne conectată permanent la dezlegarea enigmelor care sunt departe de a fi elucidate și ceea ce preocupă în prezent omenirea este răspunsul la două mari probabilități:

Noi, cei de pe Terra, suntem singurele entități inteligente din Univers?

Au existat, oare, civilizații anterioare care s-au autodistrus?

Încercări de a da răspuns găsim într-o lucrare care face parte din alt gen și vă asigur că este la fel de

interesantă, o lectură cu adevărat captivantă.

Deci:

Reversul medaliei... să trecem de la speculații filozofice proprii la dovezi care pot fi considerate certitudini, să facem un arc peste timp și să urmărim documentele incredibile oferite de Erich Anton Paul von Däniken, în extraordinara sa carte „*AMINTIRI DESPRE VIITOR*”, un text științific și informativ care ne conectează la fenomene complexe, capabile, poate, să explice multe enigme cu dovezi care ar putea răsturna periodizarea temporală a ordinii universale.

Lucrarea a apărut în Editura politică, București, 1970 cu subtitlul „Enigme nedezlegate ale trecutului”. Citind-o, descoperi fascinația de a găsi dovezi privind existența unor tehnologii mult superioare celei pământene, fiindcă Universul nu cunoaște noțiunea de timp.

Concepută ingenios, fiecare capitol începe prin a înșirui miracole nedezlegate, trezește interesul cititorului pentru lucruri și imediat vine cu relatări incredibile.

Una din primele informații este absolut uimitoare, vă rog comparați datele:

- În 1929 s-au găsit la Istanbul, în palatul Topkapi, hărți geografice vechi care au aparținut unui ofițer din marina turcească, amiralul PIRI REIS, contemporan cu Cristofor Columb, precum și două atlasuri, documente care consemnau conturul continentelor, insule, fluvii, platouri și lanțuri muntoase. Și imaginați-vă surpriza: abia în 1952 au fost descoperite în Antarctica lanțurile muntoase care figurau în hărțile lui Piri Reis, documente atestate cu o vechime de 11.000 de ani.

Și tot ceea ce urmează se rezumă la o întrebare care deocamdată rămâne taina căreia i se caută răspuns: *Au primit strămoșii noștri vizite din spațiul sideral și toate enigmele nedezlegate sunt urme ale unei civilizații la care noi nici astăzi nu am ajuns?*

Hărțile amiralului turc nu sunt originale, ci copii ale unor copii. Și atunci enigma naște o întrebare logică: cei care le-au întocmit cu milenii înaintea noastră, cunoșteau tehnica zborului și a fotografiei?

Și curiozitățile continuă:

- Arheologii au descoperit pe povârnișurile Anzilor peruvieni, la Nazca, urmele unui aerodrom și la Tiahuanaco un calendar sofisticat cu indicații asupra echinocțiilor, a perioadelor astronomice, a pozițiilor orare ale Lunii și a mișcării acestora în raport cu Pământul. Alte mărturii sunt blocurile de gresie de câte 100 de tone peste care sunt suprapuse cuburi de 60 de tone, o construcție din piatră executată cu foarte mare acuratețe, precum și o colecție de *chipuri cioplite* în piatră. Legenda misteriosului Tiahuanaco vorbește despre o navă spațială aurită, care a adus o femeie pe nume Ariana, ce avea misiunea de a întemeia o nouă rasă. Avea doar patru degete la o mână, unite printr-o membrană, a dat naștere la 70 de copii, după care s-a reîntors în stele.

- Ne mai întrebăm și ce explicații am putea da pentru alte relicve ca: *Lentilele de cristal*, șlefuite cum nici în zilele noastre nu se pot face, găsite în Liban, sau pentru faptul că la Heluan există o bucată de *stofă* țesută cu atâta *finețe* și subțirime încât nici azi nu poate fi realizată decât într-o fabrică de mare specializare.

La Delhi există un *stâlp* vechi de fier, *neatacat de intemperii*, fiindcă nu conține nici sulf, nici fosfor.

- În *desenele rupestre* „Marele zeu Marte” este reprezentat cu combinezon de cosmonaut sau în costum de scafandru și atunci nu mai este o figură de stil expresia „amintiri despre viitor”.

Se cuvine să acordăm atenție și documentelor cu caracter religios, a întâmplărilor relatate de *Biblie*, unde vom descifra enigme și contradicții. Astfel:

- „**FACEREA**” – capitolul 19, ne împărtășește într-o relatare emoționantă catastrofa de la Sodoma și Gomora. „Îngerii” care l-au vizitat pe Lot i-au cerut să părăsească orașul, să-și ia și familia, să fugă în munți și mai ales să nu privească înapoi. Relatarea catastrofei este exact fenomenul distrugerilor provocate de cele două bombe atomice aruncate asupra Japoniei.

Relatarea întâmplărilor în care „Dumnezeu” sau „îngerii” coboară din cer într-un vârtej de fum, descriere făcută de profetul Iezechiel (Vechiul Testament) este descrierea unui vehicul cosmic, exact ca un tăvălug cu spirale ca acelea pe care le folosesc azi americanii pe terenurile mlăștinoase sau nisipoase.

Legenda despre tatăl lui Noe, Lameh, ne spune că acesta a fost surprins de înfățișarea total deosebită a unui copil din familia sa, deși soția sa jură că nu este al unui „fiu al soarelui”. Și cugetările lui Matusalem spun că acesta s-a consultat cu înțeleptul Enoh care a prevăzut „osânda” ce avea să se abată asupra pământului fiindcă omenirea era păcătoasă. Deci, *potopul a fost planificat*, iar „puiul de cuc” – Noe – avea să fie cel care va da viață unei noi rase.

Sunt acestea, oare, speculații de legendă, sau interpretarea unui adevăr?

- Altă taină magică a timpurilor preistorice, neînțeleasă și neexplicată până în prezent, este tehnica îmbălsămării mumiiilor pregătite pentru o reîncarnare, fiindcă legenda oferă indicii potrivit cărora „zeii” au promis să se întoarcă de pe stelele lor pe Terra pentru a trezi la viață trupurile bine conservate.

Și o realitate științifică care depășește pentru moment capacitatea noastră de înțelegere, este aceea că în martie 1963, biologii de la Universitatea de la Oklahoma (S.U.A.) au constatat că celulele pielii prințesei MENE mai erau apte de viață, prințesa fiind moartă cu câteva mii de ani în urmă.

Utopie?!... sau poate o enigmă păstrată din trecut, a cărei taină își are dezlegarea în viitor?

- Enigmă, scrisă cu majuscule, rămâne și **INSULA PAȘTELUI**, cu sute de statui uriașe cântărind 50 de tone, coloși cu pălării de 10 tone, într-un loc îndepărtat de orice civilizație, arid și fără posibilitatea de a-și hrăni

populația.

Aventura cunoașterii enigmelor trecutului pe Terra nu l-a mulțumit pe om, fiindcă se profilează o nouă etapă, mai captivantă, aceea a omului pornit spre descoperirea Cosmosului.

Sau poate invers?

Poate Cosmosul este cel care ne vizitează?

Informațiile și dovezile despre OZN-uri sunt tot mai multe și din ce în ce mai credibile, iar omul consemnează mărturii autentice pentru elucidarea acestor întâmplări enigmatice. Și se spune că și extraterestrii sunt la fel de dornici, ca și noi, să ne cunoască.

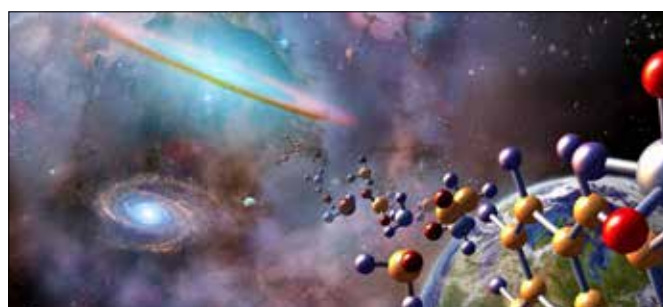
- La 30 iunie 1908 a avut loc cel mai misterios eveniment care a dat informații despre „materia cosmică”, după o explozie nucleară în Tunguska siberiană și oamenii de știință au tras concluzia, pe baza probelor științifice, că fenomenul reprezintă încercarea ființelor inteligente din constelația Lebedei de a intra în legătură cu Terra.

Deci, mesajul din titlu se confirmă, tot el, OMUL, este enigma enigmelor și tot el va dezlega taine care nu s-au lăsat dezvăluite, folosind metode rigurose științifice, dar și fenomene ignorate care s-au dovedit a nu fi chiar întotdeauna o utopie. Este vorba despre ghicit, vedenii, dar mai ales telepatia, fenomen care nu trebuie ignorat, o taină a creierului uman, care în urma experiențelor cu submarinul „Nautilus” s-a dovedit a nu fi o utopie.”

Se impune o nouă ramură a științei - EXOBIOLOGIA. Industria spațială a depășit industria automobilului și OMUL, el însuși o ENIGMĂ, își mobilizează inteligența și forța creatoare pentru a dezlega cea mai provocatoare problemă care îl preocupă: există posibilitatea, ca ființe raționale, mai vechi decât omul, să fi vizitat Pământul în timpurile de demult?

Este visul oamenilor de știință – și de ce nu – al nostru, al tuturor. Oare nu acesta este și motivul pentru care cei ce îndrăgesc lectura s-au delectat cu romanele lui Jules Verne?

Lecturile de acest gen te pun în dificultate când trebuie să le definești: sunt povești cu super-eroi sau fapte care dovedesc că autorul are o imaginație extraordinară? Cred că n-ar trebui să ne oprim la nici una din aceste presupuneri, adevărul este că omul s-a autodepășit în setea de cunoaștere și avansează rapid în dezlegarea tainelor universale, tinde să ajungă, așa cum spunea Tudor Arghezi în poezia „Cel ce gândește singur”: „Tu, omule și frate, să-ți fii stăpânul tău.”

Camelia OPRÎȚA

Mă uitai pe Olt în jos...

Doină oltenească

Am fost atrasă întotdeauna de tradițiile și obiceiurile oltenești (olteancă fiind) în care am găsit o multitudine de nuanțe pe care nu le poți scrie, ci trăindu-le ca pe o mântuire a neamului.

Doina este prilejul prin care omul comunică cu sufletul, reușind să-l scoată din încercuirea suferinței; doina este în eternitatea lui a doua natură, după Dumnezeu.

Foaie verde măr zemos
Mă uitai pe Olt în jos,
Văzui frunza primentă
Și pe maica necăjită.

Plânge, plânge și suspină
Că se simte prea străină
Ca frunza de mărăcină,
Ca salcia din grădină.

Dar salcia nu-i străină,
Are trunchi și rădăcină.

Primavara face frunză,
Arșița să n-o pătrunză.

Umbra ei e răcoroasă
Și se leagănă duioasă
În grădina de acasă –
Casa mea, vatră frumoasă.

Sună codru-n dimineață,
Imnul lui de dor de viață.
Cântă lunca înverzită,
Pentru iarba încolțită.

Pe poteca din grădină
Brazda doinește-n surdină.
Și atuncia când doinește
Timpul în mers se oprește.

Fă măicuță pâine-n vatră
Că-ți vine copila acasă.
Unde este e străină
Și nu prinde rădăcină.

Calliope

S-a înnoptat cât ai clipi și plouă,
Un gând hoinar mă năpădește.
Încerc să-i dau o formă nouă
Tăcerii, ce mă înrobește.

Îngăduiți creionului erou,
S-aline întristarea grea
S-aducă din viață un ecou,
Să-mi fie scut când vremea-i rea.

Având un farmec rar într-însul,
Cu de-amănuntul îl descriu.
Reversul dragostei e plânsul
Cum filosofii în carte scriu.

De multă vreme aud țipând
Trecutu-n drama lui închis,
Aud și ploaia-n ochi plângând
Și graiul visului deschis.

Melancolia totul arde parcă,
În noapte frământări se țeș,
Inima dar să curgă încearcă
Spre țărnul pământului ales.

Un mugur de lumină crapă zorii,
În ceața tremurânde dimineți
les muzele, când duși sunt norii
Să mă dezlege de tristeți.

Tot satul pare o dumbravă de argint
Și nicio pasăre în zbor nu se avântă,
Iar Calliope cu un dulce alint,
Închipuirea mi-o descântă.

Mai des te-arată-n drumul meu,
Nimic în jur să nu înghețe.
Trezește-mi sufletul mereu,
Să nu-mpietrescă de tristețe.

În acel an fu toamnă lungă,
Pământul zăpadă aștepta,
Și într-o tăcere îndelungă,
A nins în martie de-abia.

Pășind călăuzită de caldă inspirație,
Ninsoarea cea dintâi sub orizont,
Ne-a zugrăvit în versuri rare
Iubirea ca un pergament.

Umblam în noaptea mătăsoasă,
În calea stelelor duium,
Când Luna răsărea spumoasă,
În floarea albă de pe drum.

A fost și dragoste și cânt,
Că soarele mirat sta-n loc.
Era iubirea, raiul sfânt,
Și-un larg poetic foc.

Eram noi doi și-o viață nouă,
Nădejde, flori de legământ
Și jurământul sacru nouă;
Credință până la mormânt!

Cu glas ce azul încântă
Inima ta plină de zel,
Ades iubitul ți-l prezintă
Drept al desăvârșirii model.

Minciuni cumplite, îndoieli;
Ne irosim ades în ele,
În vorbe, fapte, șovăieli,
Comedianții scenei de noroi și stele.

Trădări cu acel subtil parfum,
Orgoliu, vanitate și mândrie,
Ce zborul ți-l prefac în scrum,
Moment amar de poezie.

Păcat: nu știi la timp să pleci!
În minte ți-a rămas acel cuvânt:
Adio!.. adio locuri dragi și dulci,
Aici ești tu, aici eu sunt...

Cui soarta inima i-a-nchis,
Cade din ceruri că răpus.
Nu îndrăgește gesturi ori cuvânt,
Cu sine-n jurul mesei stă supus.

Tot tresărind și așteptând zadarnic
La geamul înghețat, opac,
Singurătatea sentiment slugarnic,
Intră ca o furtună în cerdac.

Sufletul îngrozit ar vrea să fugă,
Dar nu poate, nu face-un pas.
Respiră rar; ar spune-o rugă,
Să urle ar vrea, dar n-are glas.

Oh! Dar ca să nu fii înșelat,
Pe cine să-ndrăgești sub soare?
De cine vei fi condamnat
Prin vorbe și prin fapte oare?

Pășind pe drum de spini și azi,
Urcușu-i greu și nicăieri o oază
Tremurătoare ființă, aproape ești să cazi.
Când soarele se naltă către slavă.

-Dar, Doamne, asta-i oare viață?
Pedeapsă, chin și rară bucurie
Ucigător surghiun, un fir de ață?
O închipuire, o amăgire ea să fie?

În obeliscul gândului am dăltuit,
Un vis de azi, la fel ca ieri.
Și multe ceasuri au murit
Pe banca noastră de sub meri.

Ce vină are iarna?...

Suflările tale
sunt moi și calde,
inima îmi răvășește gândul
că pot înflori
în ninsoarea ta.

Copilăria mea umblă desculță
în freământul nins al iernii
și lumea o iubește.
Iubesc ninsoarea asta...

Ce vină are iarna,
că înfloresc
în ninsoarea ta?

Suntem între cer
și ninsoare,
suflările tale albe

îmi încălzesc
brațele de fildeș.

Am scos din cuffarul de ninsori
păpușa.
Ne cântă despre ghiociei
mai tineri ca noi
care ne-au înflorit tâmplele,
eu îi șoptesc ceva, un basm
despre luceafărul care
umbla desculț prin praful de stele.

Nu mai schimba povestea, îmi zise, e iarnă!
Și lasă-mă să cobor încet,
să alerg
prin zăpezile anotimpului;
sunt moi și calde
în ninsoarea ta.

Dumnezeu nu lasă pe nimeni neajutorat

Dorina STOICA

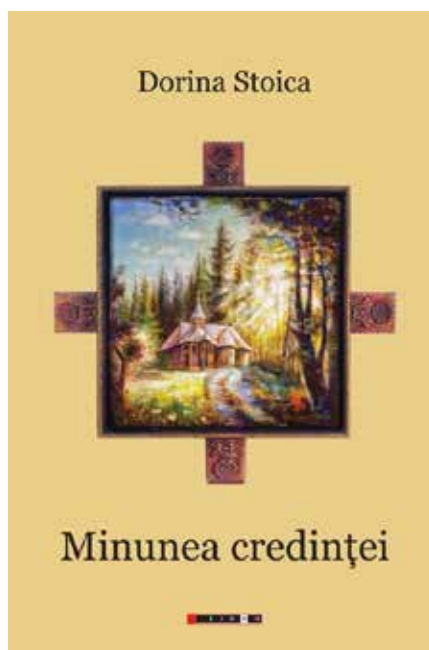
Dumnezeu nu lasă pe nimeni neajutorat

M-am aflat într-o situație foarte grea. Eram disperată, debusolată. M-am trezit într-o bună zi, după mulți ani de stabilitate, șomeră. Când s-a întâmplat aceasta, acum un an, în vara anului 2011, în instituție s-au făcut restructurări masive și aproape treizeci de angajați (printre care și eu) au rămas șomeri. Am dat instituția în judecată, am câștigat suspendarea, ne-am întors la serviciu. Aceasta a durat câteva luni. În primăvară, eram din nou șomeră, singură, cu un copil minor în întreținere, cu o rată în bancă și cu doar o pensie alimentară derizorie, singura sursă de venit!

Am găsit totuși un job, sub nivelul meu de pregătire, dar era bine și așa. Șefa, văzându-mă de câteva ori citind legislația, m-a concediat fără explicații.

Eram disperată, umblam prin biserici, mă rugam cu lacrimi la Maica Domnului și pe la sfinți. M-am spovedit și împărtășit, am citit acatiste și rugăciuni, dar umblam și după serviciu. Am suspendat datoria la bancă pentru trei luni, însă în noiembrie trebuia să plătesc scadența.

Ce e drept, am jertfit și eu niște patimi. Mă bucur că am scăpat de ele. De la șomaj am primit, în septembrie, mult mai puțin decât ar fi trebuit. Parcă totul îmi era potrivit. Am căzut atunci în genunchi și am spus: „Doamne, Facă-se Voia Ta cu mine! De acum, nu mai știu ce o să fie!”. Mi-am plătit factura cu cei 200 de lei, ultimii bani

pe care îi aveam. Nu știam ce va fi în continuare.

Eram oarecum împăcată cu soarta mea și mă lăsam în voia lui Dumnezeu, la care mă rugam întruna cerând ajutor, mai cu seamă pentru copil. Copilul începea școala, îi trebuiau multe lucruri, iar eu nu aveam bani să i le cumpăr, sufeream din acest motiv foarte tare. Am vândut cele câteva bijuterii (pe care le avusesem) ori le-am amanetat, ca să fac rost de bani de mâncare și pentru a-i cumpăra copilului câte ceva pentru școală. Părinții mei nu prea aveau cu ce să mă ajute, nici nu voiam să știu cât de greu o duceam. Într-un cuvânt, eram părăsită de toată lumea.

Doar pe Dumnezeu îl simțeam alături de mine, în El îmi pusesem toată nădejdea.

Aflasem de la o cunoștință despre Sfânta Xenia de Sankt Petersburg (găsitoarea de lucru celor care nu au, ajutătoare în familie și în rezolvarea unor probleme de viață), am citit cartea despre viața acestei sfinte și am găsit și Acatistul, pe care îl citeam în fiecare zi, uneori și de două ori. I-am promis Sfintei că mă voi ruga până ce Dumnezeu se va milostivi de mine și imi voi găsi un serviciu.

O cunoștință care organiza pelerinaje m-a întrebat dacă nu aș dori să merg și eu să mă Închin la Sfânta Xenia din Petersburg. Ce-aș fi vrut să merg! Nu aveam însă nici bani de mâncare și de utilități, darămite de mers în pelerinaj! Am împrumutat de la cineva cinci dolari și i-am dat aceluia domn, împreună cu acatistul, în care imploram ajutorul pentru găsirea unui serviciu. După mai bine de o săptămână, m-a sunat o cunoștință de la Oficiul de Șomaj și mi-a spus că se organizează un târg de joburi în oraș, la Universitate, să mă duc să încerc, poate voi găsi ceva.

M-am sculat de dimineață și am fost acolo la prima oră, cu CV-ul pregătit. Din oferta de joburi, o firmă îmi atrage atenția în mod deosebit. Având studii superioare economice, aplic pentru un post de gestionar economic. Aceeași firmă căuta însă și un asistent manager, pentru care aplic, dar fără prea mari speranțe. A trecut weekendul, apoi ziua de luni. Parcă nu mai aveam nicio speranță. Marți, primesc un telefon, prin care mi se aduce la cunoștință să mă prezint la interviu, pentru postul de asistent manager. Eram cât se poate de fericită și plină de speranțe! Deși mai erau șapte dosare, am trecut de primele cinci fără niciun fel de dificultate. Când au rămas doar două, emoția a crescut, deoarece nu știam dacă voi fi sau nu

eu cea aleasă. Bucurie mare, postul era al meu!

Acum am un serviciu care corespunde pregătirii mele profesionale, colegi minunați, un salariu ce-mi permite să trăiesc decent eu și copilul meu, să-mi plătesc datoriile. Îi mulțumesc lui Dumnezeu pentru toate acestea și mă bucur că, în cele mai grele momente, nu am căzut în deznădejde, nu am renunțat la rugăciune și la speranța că voi primi ajutorul de care aveam atâta nevoie! Când scriu aceste rânduri, o fac printre lacrimi. Sunt lacrimi de recunoștință, de dragoste pentru Dumnezeu, pentru sfinții la care m-am rugat. Vă asigur că Dumnezeu nu lasă pe nimeni neajutorat, dar ne încercă răbdarea și tăria credinței.

Toate acestea vi le împărtășesc, ca să nu cadă nimeni în deznădejde și să creadă mereu că Dumnezeu nu lasă pe nimeni neajutorat.

Am iubit-o mai mult decât pe mama mea

Mătușa mamei a avut o singura fată, care i-a murit la 16 ani, de leucemie. Fiica acesteia, care a murit de acea boală cumplită, era foarte frumoasă, deșteaptă, credincioasă și cu o inteligență cu mult peste medie. Moartea acestei copile minunate i-a afectat grav sănătatea, îmbolnăvind-se de inimă și de tiroidă.

Mătușa o visa mereu când putea să adoarmă. Plângea zilnic! Eu o sfătuia să nu mai plângă pentru fiica ei, căci ei îi e bine acolo unde este! După un an de la moarte, visurile au încetat. Într-o noapte însă, i-a apărut în vis și i-a spus să se bucure, să nu mai plângă, căci în ziua următoare o să vină.

Deoarece mătușa nu mai avea simțul realității, a crezut că va veni cu adevărat, că va învia, și a făcut prăjiturile ei preferate, apoi a început să o aștepte. Și s-a pus pe așteptat. Sigur că nu a venit nimeni, dar - spre seară - a primit telefon precum că o nepoată de-a ei a născut o fetiță. Acea fetiță sunt eu! Făcând legătura între visul avut și nașterea mea exact în acea zi, m-a considerat cât a trăit întruparea fiicei sale, care a plecat prea devreme din această lume. Mi-a fost bună, nașă de botez, iar apoi, nașă de cununie. Am iubit-o mai mult decât pe mama mea și toată lumea spune că eu semăn leit cu acea copilă a mătușii, răpusă de boală la 16 ani.

Prețuiește totul!

Miercuri dimineața, la ora 6:00, mă trezesc să plec spre Cluj, fiind foarte stresat, pentru că aveam două examene și, în același timp, grăbit, uit să-mi fac rugăciunea. Îmi aduc aminte după ce pornesc, așa că m-am rugat în timp ce conduceam (dar, vai de ea rugăciune, cred că mai mult a fost din obligație!).

În ultima localitate, înainte să intru în județul Cluj, cineva îmi face cu mâna să opresc. Parcă cineva îmi șoptea să opresc (nu obișnuiesc să iau la ocazie). Opresc, cobor geamul, un tânăr cu chipul blând mă

întrebă dacă îl pot lua până la Cluj. Eu, grăbit, i-am zis doar să urce. Nu aveam chef de discuții, deși a tot încercat să lege vorbe cu mine; mă gândeam doar la examene, fiind în continuare stresat.

Însă, la un moment dat, foarte serios, mă întrebă acel tânăr:

„Faci des acest drum?“, am răspuns: „Aproape săptămânal“. Și din nou mă întrebă: „Tu ai observat că, în fiecare zi, câmpul și florile sunt altfel decât ieri?“ Eu:

„Nu prea mă uit la flori, mereu sunt grăbit și stresat.“

„Păcat...“

Și tace. Trec câteva minute și îl întreb:

„Dar tu mergi des la Cluj, de observi cum natura își schimbă fața în fiecare zi și cum de te uiți după flori pe câmp, nu ai alte gânduri sau griji?“

Îl văd cum își ridică mâna spre cap și trage ușor căciula (era una subțire) și începe să-mi povestească: „În urmă cu un an și două luni, am fost diagnosticat cu leucemie și, de câteva luni, merg de două ori pe săptămână la citostatice. Până acum un an, eram exact ca tine, mereu grăbit, stresat, și nu realizam cât de minunat este tot ceea ce ne înconjoară. În fiecare dimineață, uitam să-i mulțumesc lui Dumnezeu că sunt viu (au fost nopți când doar atâta ziceam: „Doamne, mai dă-mi o dimineață!“), acum, crede-mă că nu mai uit și mă minunez de tot ce văd, de tot omul, de puținul pe care îl am și, de fiecare dată când ies din curte, mă gândesc: poate nu mă mai întorc acasă, totuși, dacă mor, aș vrea să mor acasă...“

Mă aflam în fața unui om care - după spusele lui, nu odată, ci de mai multe ori poposise la discuții cu moartea, și îmi era frică, dar, în același timp, mă găseam în fața unei enorme lecții de viață! Bineînțeles că l-am dus până în fața spitalului unde făcea tratamentul și l-am încredințat că o să mă rog pentru el. Atât i-am putut spune, că Dumnezeu, care a făcut trupul, El îl poate și vindeca.

Din acel moment, am realizat câtă valoare pot avea un trandafir, familia, prietenii, tot ceea ce ne înconjoară, câtă valoare am eu în ochii lui Dumnezeu, dacă mi-a mai dat încă o zi de trăit.

Și totuși, ce puțin apreciem noi aceste detalii din viața noastră. Prețuiește totul! Azi este al tău, mâine nu mai știi al cui este!

Vasile CHELARU

O TULBURĂTOARE AMINTIRE - NĂSTASĂ FORȚU

Cu puțin timp în urmă mi-am luat rămas bun de la un om pe lângă care, în urmă cu peste zece ani, am avut ocazia să trec, m-a oprit și m-a lăsat să-l cunosc. Apoi m-am străduit să-l înțeleg și m-a impresionat cu anvergura sa spirituală – **profesorul de artă plastică NĂSTASĂ FORȚU**.

Știu că faptele și lucrările sale nu-l vor lăsa să se piardă în anonim, dar din nefericire, timpul obține victorii fatale cu memoria oamenilor, cunoscând multe personalități de excepție a căror prestigiu s-a diluat, după trecerea în neființă. Din acest motiv doresc să-l readuc în memoria cititorilor revistei „Viața noastră”, să răspund unui îndemn lăuntric de a destăinui câteva gânduri legate de împrejurările în care l-am întâlnit, în circumstanțe cu adevărat speciale.

Făceam parte dintr-un grup de bărlădeni plecați în Grecia, ca însoțitori ai copiilor din cadrul Clubul Copiilor „Spiru Haret” din Bârlad, care urmau să participe la un concurs de dansuri. Domnul Năstasă Forțu, ca director al instituției organizatoare, s-a alăturat grupului. Îl observasem anterior în diferite locuri, dar nu avusesem ocazia să vorbim. Statura impunătoare și ușoare extravagante specifice artiștilor, date de vestimentația modestă și părul grizonat, bogat și lung, îmi produceau oarecare stânjeneală în prejma sa. Totuși, ochii albaștri și privirea liniștită, precum și rostirea blândă a cuvintelor,

moldovenește, fără fandoseală, reprezentau un semn de liberă apropiere.

Kilometrii parcurși în același autocar, atmosfera apăsătoare dată de oboseala drumului ori relaxarea cauzată de energia copiilor, intervenția spontană și originală a profesoarei de dansuri, doamna Monica Moraru, fie pentru a potoli gălăgia ori pentru a îndemna la a ieși din amorteală, au avut în final efectul de a apropia pe cei care urmau să conviețuiască împreună o săptămână.

Profesorul Năstasă Forțu era spiritual, energic, răbdător. La un moment dat ne-a informat că a pregătit o surpriză – ajutat de un preot din Iași, a reușit să transmită autorităților elene cerere de acces la Sfântul Munte Athos, pentru toți bărbații din grup, inclusiv fiului meu, care nu împlinise zece ani.

Într-una din zile am mers în portul din Ouranopoli, ne-am ridicat permisele de trecere și am luat ferryboat-ul către portul athonit Daphni. Cu un autobuz vechi, ticsit de pelerini, am ajuns în Kareia, capitala Sfântului Munte Athos. De acolo am prins un microbuz cu care am ajuns la Mănăstirea Lavra. După datina locului, pelerinii sunt serviți cu rahat, un pahar mic de ouzo, o băutură tradițională și un pahar cu apă, pentru a i se dilua mulțimea de arome, pe care nu am fost în stare să le identific. După ce am vizitat mănăstirea,

ne-am deplasat pe jos câțiva kilometri, spre Schitul Prodromul, unde știam că viețuiesc călugări români.

Căzusem pradă curiozității și emoțiilor date de ocazia de a păși prin acele locuri. Profesorul Năstasă Forțu ne era ghid, oferindu-ne nu numai informații din surse deschise ci și ecouri ale istoriei atât de fascinantă a Sfântului Munte Athos.

Întrucât nu cerusem anticipat cazare la Schitul Prodromul, ni s-a spus că nu puteam fi primiți peste noapte, căci eram destul de mulți: șase adulți și un copil. Năstasă Forțu a înduplecat pe monahul responsabil cu administrarea schitului să ne ofere adăpost, mai ales că se afla și băiatul cu noi.

După ce am fost invitați într-o sală mare unde s-a servit masa, am vizitat mănăstirea și împrejurimile. Cuvintele sunt greu de ales pentru a relata frumusețea acelor locuri. De fapt nu numai natura crease o aură strălucitoare, de sfințenie, aceluia colț de lume, ci liniștea vindecătoare, care învăluia schitul, cu monahii și pelerinii din incinta lui. Nu reușeam să identific punctele cardinale, dar schitul era străjuit de o parte de apa atât de limpede a mării (Marea Egee), încât părea că are culoarea verde, iar de cealaltă parte muntele, cu vegetație deasă, cu alei și poteci, ce șerpuiau printre arbuști și spini. În exteriorul zidurilor ce împrejmuiu schitul am descoperit o grădină de legume și o suprafață cultivată cu viță-de-vie.

Călugării, cu muncă și puterea rugăciunii, au reușit să facă minuni, să rodească legume și struguri din piatră, mi-am zis. Am înțeles atunci de ce pe ferryboat se afla o mașină mare cu pământ – aduceau pământ roditor de pe continent.

O mulțime de trepte, din piatră lucioasă, înguste, ademeneau pelerinii să coboare printre stânci, pe o potecă abruptă, către o peșteră, cum aveam să aflăm că existau multe săpate în pereții muntelui. Însoțit de fiul meu, stârniți de curiozitate și aventură, am coborât treptele și am poposit pentru scurt timp în peșteră, cercetând temeinic interiorul destul de îngust și icoanele care garniseau modest acel loc al nevoiței și rugăciunii. Urcușul a fost mai puțin solicitant, iar domnul profesor Năstasă Forțu ne-a întâmpinat cu cuvinte de încurajare și laude, adresate în special celui mai mic pelerin, aflat acolo la acel moment.

Am fost găzduiți într-un dormitor spațios, cu paturi suprapuse, cu lenjerie curată, mirosind a busuioc. Dincolo de ziduri se auzea vântul furios și urlete de lupi, iar în miez de noapte și în zori, din biserică răzbăteau vocile monahilor, care se rugau și citeau din cărțile sfinte, copleșindu-ne iremediabil cu stăruința lor. Acolo se întrepătrundeau în mod firesc viața pământeană și divinitatea.

Dimineața am părăsit Schitul Prodromul, căci în ziua următoare era planificată prima probă a concursului de dansuri. Un microbuz ne-a luat din apropierea schitului, dar șoferul ne-a informat că nu are rost să

ne grăbim căci nu merge decât la Kareia, deoarece pe timpul nopții a fost furtună și portul este închis. Deși vremea se liniștise, apa mării era agitată, iar trei zile ferryboat-ul nu circula. Nu aveam cum previziona această încurcătură: rămași izolați în peninsulă, fără cazare, cu riscul de a fi descalificați din concurs, căci printre noi era și Mathias, coregraf și membru de bază al echipei de dansuri.

Am decis să poposim în Kareia, capitala Sfântului Munte Athos, cu gândul că vom îndupleca pe cineva să ne ducă în port. Orașul are străzile pavate cu piatră cubică, clădiri și mai modeste și mai arătoase, cu spații comerciale la parter, cu mai mulți pelerini decât localnici. Nu cred că era un oraș foarte mare, însă impresiona prin curățenie. O patrulă de poliție ne inspecta din mers, probabil pentru că eram agitați și așezați pe treptele unui magazin.

Domnul profesor păstra o constantă liniște, îndemnând cu optimism să așteptăm, căci Dumnezeu va decide cum este mai bine pentru noi. Mă impresiona calmul său nesimulat, precum și felul în care făcea haz de necaz, fără efort, pentru a ne relaxa și încuraja. Eram cel mai afectat de situație, căci fiul meu era extrem de pretențios în privința alimentației și nici pentru nopțile următoare nu eram siguri că vom găsi adăpost. Am avut noroc cu magazinele alimentare din Kareia, care aveau rezerve de crenvurști și iaurt cu gust de fructe.

După mai multe ore de așteptare, oboșiți, așezați pe caldarâm, am luat în calcul să plecăm pe jos până în locul în care peninsula se leagă de continent. Era

un demers extrem de periculos, având în vedere că ar fi trebuit să parcurgem peste 40 km, pe un drum necunoscut, prin munți, unde mișunau animale sălbatice. Eram sigur că fiul meu nu ar fi făcut față unei astfel de expediții.

Deodată am sesizat agitație în rândul altor pelerini, iar mici grupuri se furișau spre străzi lăturalnice. Am aflat că niște albanezi transportă, contra cost, cu autovehiculele pe cei interesați către Ouranopoli. După alte ore de așteptare ne-a venit și nouă rândul.

După vizitarea acelor meleaguri, parcă nepământene, precum și în urma peripețiilor prin care am trecut, am descoperit la domnul profesor Năstasă Forțu însușiri sufletești alese, care-i ofereau acea vitalitate artistică, cordialitatea sinceră, bogate resurse interioare. M-a invitat în atelierul său și mi-a prezentat lucrările, mi-a oferit reviste în care erau publicate referințe ale unor artiști prestigioși, ale căror nume sunt recunoscute și au credibilitate în domeniul cultural-artistic. Mi-a împărtășit o parte dintre suferințele sale, ce fuseseră aruncate într-un tărâm al uitării.

În vara acestui an m-a vizitat la locul meu de muncă și am schimbat câteva cuvinte. Păstra aceeași discreție în privința vieții sale, însă mi-a făcut o favoare și mi-a destăinuit că a descoperit un loc, ca un tezaur spiritual, la Mănăstirea Adam. M-a îndemnat să merg și eu acolo, pentru a-l cunoaște pe părintele stareț, care poate îmi va oferi o carte cu poezii scrise de dânsul.

Așa mi-l voi aminti pe profesorul Năstasă Forțu – un om generos, înzestrat cu dragoste pentru oameni, cu talent artistic, cu credință în Dumnezeu. O prezență iradiantă și prietenoasă.

Dimensiunea exemplară a personalității profesorului Năstasă Forțu este foarte bine prezentată într-un articol publicat în „Mesagerul de Nord”, cu titlul „A trecut la Domnul pictorul Năstase Forțu”, semnat de Ioan Istrati, pe care-l atașez spre reamintire:

Un titan al durerii, comprimate în inimă și desfășurate pe pânză, Forțu era un om de o sensibilitate gigantică, reușind să surprindă suferința christică a lumii și s-o

înfășoare ca-ntr-un giulgiu de îngropare în culorile firii. A cutreierat cu imaginația sa corozivă prin bolgiile iadului interior și a găsit puterea de fiecare dată să străbată misterul pascal. Obsedat de taina morții și de evidența Învierii, Forțu a fost un poet mistic al culorii, carnația trupurilor damnate sau focul infernal al cuvintelor urlând în tandem. Cromatica de ocră și străfulgerarea de gheață, unite în formele trupului omenesc, erau întotdeauna o hierofanie care biruia absurdul durerii.

Adam si Eva, inconjurati - ulei/pânză, 138x200 cm

înv. **Victoria RUDI**

Un jurnal de bord ca destin

Duc dorul amintirilor din liceu...

„Anii de liceu – cei mai frumoși ani ai tinereții mele... Aș vrea să opresc timpul; de-aș putea m-aș duce în trecut să simt iar adolescența, anii aceia de liceu cu multă fericire în suflet, cu iubire trăită la maxim și fără remușcări în suflet!”

Nu-mi doream ceva în mod special, pentru mine, de la băiatul meu... un singur lucru îmi doream pentru el cu tot dinadinsul: să fie sănătos, să devină un om împlinit, respectat.

L-am lăsat să se bucure de viață, l-am susținut pentru a-și educa și dezvolta talentele... Nu i-am impus un nivel excesiv de performanță, pentru a-l transforma într-un robot. Oricum, el era un caracter puternic.

După terminarea clasei a VIII-a a urmat un pas important în viața lui către o nouă etapă, aceea de viitor licean. Rezultatele au fost așa cum ne așteptam, bune și speram să se orienteze către un liceu cu renume de la noi din oraș, Liceul Gheorghe Roșca Codreanu, dar el a ales Liceul de Marină din Galați... fiecare are un declic în destin, când realizează „asta trebuie să fac, meseria asta mi se potrivește, eram fascinat de meseria de marinar, de mare, să colind lumea!” – spunea el.

L-am însoțit peste tot. El nu a avut emoții nici la probele practice impuse, pe care le-a trecut cu brio, nici la examen și nici până la aflarea rezultatelor, cu toată concurența de 5-6 candidați pe un loc, doar eu am trăit oarece neliniște... Nu doream să plece de lângă mine, dar a trebuit să fiu mai atentă și la ce simte el, nu doar la ce se așteaptă de la el.

Recunosc că am pus pe el oarecare presiune, nu voiam să lase garda jos la liceu, să se mulțumească cu puțin – știam ce poate! L-am cerut ca în vacanța de vară să citească zilnic, să parcurgă romanele care se studiau la liceu – citise deja și „Baltagul” de Mihail Sadoveanu și „Ion” de Liviu Rebreanu.

„M-am întors de la Galați cu rezultatul ADMIS. Eram atât de fericit încât căutam pe străzi vreun cunoscut să împart bucuria cu el. Mama a fost prima persoană care s-a bucurat de această mare reușită. Este o persoană credincioasă și s-a rugat tot timpul să reușesc, știind că dorința mea de a ajunge marinar este așa de mare. Mă încuraja spunând: „este imposibil să nu reușești”, o fi simțit ea ceva.”

„Din momentul în care am intrat la Marină mi-am urmat cu credință visul... a urmat o poveste lungă, cu împliniri care nu credeam că le pot avea niciodată. Am iubit și am fost iubit, pot spune după cele ce am trăit, că s-au întâmplat miracole în viața mea și pentru toate mulțumesc lui Dumnezeu.

În romanul „Dragoste târzie”, scriitoarea Hedi S. Simon spune: „Când vor descoperi oamenii adevăratul loc al Domnului, atunci, în sfârșit, vor înțelege că există un Creator Unic pentru toți și toate cele existente în lumea creată de EL!” (din jurnalul personal)

Este un sentiment cu care mulți părinți se pot identifica, acela de a-și vedea copiii crescând și luând decizii independente, uneori în ciuda opiniilor și așteptărilor părinților. Dorul de copilul care a plecat departe de casă este una dintre cele mai grele experiențe pentru orice părinte. Am păstrat multe lucruri de ale lui după ce a plecat la Galați: tablouri făcute de el, prima pereche de papuci de la grădiniță, un ursuleț de pluș cu care el a fost internat în spital când avea trei ani, felicitări confecționate de el cu diferite ocazii, dar și prima scrisoare pe care mi-a trimis-o de la internat.

Dragă mamă,

Este prima dată când îți scriu o scrisoare... este prima plecare de lângă tine. Mă simt bine alături de colegi. M-am acomodat cu viața cazonă de internat. M-am implicat cu multă seriozitate în toate activitățile școlare, mă descurc de minune la orele de practică în atelierul școlar și chiar la practica agricolă, la cules de struguri și porumb, de pe Dealurile Bujorului... îmi este de mare folos experiența trăită la țară la bunici.

Să nu-ți faci griji în privința situației mele la învățătură. Mă descurc bine deocamdată. Te voi asculta mereu!!!

Îmi este dor de tot ce am lăsat acasă – prietenii din

Bârlad, bunicii, de tine. Să știi că le-am povestit colegilor de cameră despre tine, de cum te implici de a-mi fi mereu alături și de a crede în mine! Am hotărât să-ți scriu să stai liniștită, că eu nu ajung Duminică la Bârlad... Merg la Movileni la bunici – mi-e dor de ei.

Te sun când ajung la Galați... Ai grijă de tine!

*Cu drag, sărut mâna,
Paulică*

Galați, octombrie, 1984

„Am cunoscut viața cazonă de internat. Mâncarea nu era îndeajuns și nici de bună calitate, dar se completa cu cele ce ni se trimiteau de acasă. Acestea se terminau repede, eram câte patru în cameră și ne adunam toți. Ba ni se mai alăturau și alți prieteni din oraș când primeam pachetele cu merinde.

Am învățat în atelierul școlii să strunjesc, să piles, să fac tot felul de piese pentru motoarele de pe nave. Făceam carte patru zile pe săptămână, vinerea studiam desenul tehnic și tehnologia, iar sâmbăta mergeam în practică în Șantierul Naval... Mă fascina timpul petrecut aici!”

A fost un elev bun. Fiind dotat cu talent la desen, era foarte cunoscut în rândul colegilor de liceu pentru schițele navelor pe care amănunțit le executa, chiar cu detalii. A colaborat și la proiectul „Gazeta de perete” a liceului cu articole și desene interesante: „A conceput tabloul nostru de sfârșit de liceu – desenele i-au aparținut.”, mărturisirea un coleg, Valeriu.

Se înscrie și la clubul sportiv CSS₂ Galați, participând la diverse activități sportive, unde obține locul 2 la lupte greco-romane, în etapa I a Competiției sportive naționale „Daciada”.

Acum o galerie de colegi se formează pentru susținerea lui. Sala se umple de vocile baritonale ale colegilor care-i scandau numele, iar Paulică lupta cu toate puterile demonstrând o capacitate de luptător de înaltă clasă. A devenit imediat vedeta liceului. Cum se cuvine să-și cinstească susținătorii, îi invită la terasa din centrul orașului să-și sărbătorească succesul și fiecare căuta să-l felicite urându-i tot mai multe reușite.

„Încă o treaptă grea după doi ani de liceu! Urma treapta a doua, un examen care cerea cunoștințe temeinice și pregătire suplimentară. Din 9 clase care eram, trebuiau să rămână 5 – concurență mare! Am privit cu îngrijorare acest examen; nu puteam rata revelația propriului meu drum de a deveni navigator. Am luat legătura cu profesorul de fizică Maftai, de la Liceul Codreanu și cu profesorul Răzvan Ionescu de matematică, pentru ore de meditație.

La 16 ani aveam propriul meu apartament în Bârlad. După moartea tatălui, mama mai avea o casă la țară, la Șuletea, pe care o deține și acum. Eu dispuneam

de toate condițiile aici, în apartamentul părinților, unde făceam și pregătirile.

Adolescența mi-a fost marcată de pierderea prematură a tatălui, după o boală galopantă. Nu mi-a fost dat să-l am lângă mine în momente cruciale ale vieții mele: concursuri, examene, căsătorie, dar m-am consolată la gândul că nu putem controla nici timpul, nici spațiul – moartea este ceva inevitabil. N-a fost bine fără tată, dar am avut noroc de dragostea și atenția mamei și a bunicilor materni care mă iubeau necondiționat, mă adorau. Pe cei din familia tatălui nu i-am cunoscut decât foarte târziu... Nu mi-au oferit ocazia să-i cunosc.

Îmi amintesc că eram în clasa a 12-a, când într-o zi mă trezesc că mă caută cineva la școală:

- Auzi, știi că eu sunt unchiul tău, Ilie?

I-am răspuns:

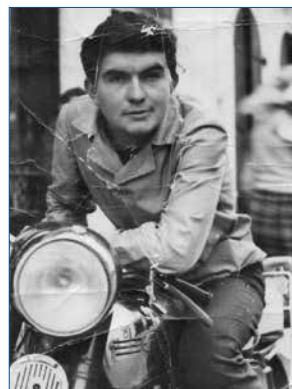
- Îmi pare rău, dar târziu mi-o spui! De ce nu m-ai căutat să-mi spui asta când am rămas fără tată, când aveam nevoie să mă sfătuiesc în legătură cu probleme cu care mă confruntam, copil fiind?... Când, nu de puține ori, eram întrebă de către colegi: „Bă, dar tac’ tu nu vine și el la tine la școală? Păi n-am, a murit!”

De fapt, ei mă căutau pentru dezbaterea moștenirii după bunicul meu, Rudi Pavel Gherghievici, din Bălăbănești. Aveau nevoie de renunțarea mea ca moștenitor după tata. Am luat pe loc hotărârea de a semna renunțarea, fără a mă consulta cu nimeni, nici chiar cu mama.

Îmi amintesc, bolnav fiind, cum tata își exprima regretul: „Nu mă-npac cu ideea că te-am neglijat și nu mă voi împăca niciodată cu asta! Meritai un tată care să-ți fie alături zi de zi. Am pierdut multe momente când era nevoie să fiu lângă tine. Iar în puținul timp pe care-l petreceam lângă tine eram arțăgos și nervos când tu voiai să te joci și eu nu eram în stare să-ți ofer asta.” - spunea tata.

Deseori îmi apare în vis. Odată l-am visat pe un câmp imaculat cu verdeață, cu crini și maci în floare, ținând în brațe un copil pe care-l săruta cu foc pe frunte. M-am trezit în miez de noapte în lacrimi și sughituri. Când m-am dezmeticit, am realizat că pruncul ce-l ținea în brațe eram eu, când eram mic.” (din jurnalul personal)

Ca orice părinte, când m-am lovit de problemele specifice perioadei adolescenței, am fost fermă, n-am tolerat greșelile care erau inerente vârstei. Din grijă pentru el, i-am făcut un program convenabil de vizite în perioada studiilor la Galați: o duminică venea el

acasă, următoarea eu la Galați.

„De fiecare dată când veneam acasă, luam câte un coleg cu mine. Mama mă aștepta cu preparate proaspete provenite din gospodăria de la Șuletea. Se umplea masa cu de toate – răcitură din carne de curcan, ciorbă, fleici de porc la grătar sau cuptor... Ne amuzam când ne gândeam ce mâncam la cantină: „frații Petreuși”, rebegiți, crescuți cu rumeguș sau slănină cu varză.

La Șuletea mă simțeam în elementul copilăriei mele la bunici: râsul, buna dispoziție, distracția – aici le găseam. Sergiu, domnul cu care conviețuia mama, spirit ales, glumeț, modest și de mare omenie a fost sprijinul meu moral în viață. Un om foarte protector cu mine. Mă considera copilul lui, alături de cei ai săi, cu care mă înțelegeam foarte bine. De multe ori au fost situații când trebuia să ne luăm apărarea unii altora. El credea în mine, avea așteptări mari. A văzut și a apreciat mult potențialul meu.

Avea un suflet mare și un caracter frumos. Reușea să ne țină pe toți uniți. Organiza împreună cu mama petreceri, întruniri de familie și ne strângea la un loc. Au fost vremuri fericite și pentru asta îi sunt recunoscător.

Împreună cu Sergiu, eu și colegul meu, mergeam la discotecă, la Căminul Cultural, unde fetele din sat se prăpădeau după noi, admirându-ne uniforma.” (Din jurnalul personal)

Chipeș și carismatic, ochii mari și negri, enigmatic, visător, calități care l-au făcut extrem de apreciat, adulat de către reprezentantele sexului frumos.

În ultimul an de liceu, într-un cerc de prieteni, o cunoaște pe Dana, de care se îndrăgostește iremediabil. O fată frumoasă, cu trupul zvelt, ochii negrii, punctați în aur, inteligentă. Era atât de fericit, radiant, cu un zâmbet pe care nu-l pot descrie, când vorbea despre ea. Nici când nu-l văzusem mai fericit, mai mulțumit ca acum.

Erau liceeni și din clipa în care s-au cunoscut prietenia lor a crescut, încât el recunoaște: „Parcă băusem amândoi o băutură vrăjită, care ne furase mințile. Ne-am jurat credință veșnică și eram gata să ne logodim.”

„Noi suntem frați, avem același suflet, aceleași plăceri, iubim florile, ne plac păsările, ne plac răsăriturile și apusurile.” – spunea Dana.

„După doi ani, aproape că eram gata să ne căsătorim, dacă nu intervenea plecarea mea, pe neașteptate, în primul voiaj cu „Bricul Mircea”, iar la întoarcere tatăl Danei a spus că este prea devreme o așa decizie. Trebuie să ne terminăm studiile, să ne putem câștiga existența, să avem o stabilitate.

Au urmat alți doi ani cu scrisori pline de doruri și chemări care circulau între Galați și Bârlad, sau Galați și Constanța, precum și întâlniri abia așteptate.” (Din jurnalul personal)

Viața noastră

Colegi de cameră

La o petrecere, împreună cu Dana

Alexandru-Ioan Cuza în conștiința românilor

col. (rtr.) **Constantin CHIPER**

Alexandru-Ioan Cuza s-a născut la data de 20 martie 1820, într-o mahala a localității Bârlad. Părinții lui Alexandru Ioan Cuza, vornicul Ioan Cuza și Soltana Cozadini, de obârșie greco-italiană, i-au asigurat o copilărie fericită la moșia lor din localitatea Bărboși, județul Fălciu (care nu trebuie confundată cu localitatea Barboși din județul Galați). Și-a făcut studiile gimnaziale în Iași, în cadrul pensionului lui Victor Cuenin, desăvârșindu-și instruirea la Paris, unde a urmat liceul și apoi cursuri de medicină și de drept.

În perioada 1837-1840, Alexandru-Ioan Cuza a fost cadet în armată (aspirant la gradul de ofițer), la arma cavalerie. Apoi a lucrat în calitate de membru al Judecătoriei Covurlui, însă în octombrie 1845 și-a dat demisia, participând alături de tinerii revoluționari români la pregătirea revoluției burghezo-democrate din martie 1848, în Moldova. A fost arestat împreună cu tatăl său, Ioan Cuza, cu Costache Negri, Vasile Alecsandri, precum și cu alți nouă revoluționari socotiți periculoși de către domnul Mihail Sturdza. Toți au fost transportați în câteva căruțe, la Galați, și îmbarcați pe o corabie, pentru a fi trimiși la Constantinopol.

Intervenția hotărâtă a Elenei Rosetti-Cuza, fiica postelnicului (membru al sfatului domnesc) lordache Rosetti-Solescu și a Ecaterinei (născută Sturdza, la Miclăușeni, pe Siret, aproape de Roman) cu care, Alexandru Ioan Cuza se căsătorise la data de 30 aprilie 1844, la conacul Rosetti din Solești, județul Vaslui, și a consulului englez, Cumingam, a reușit să devieze corabia spre Brăila, evitând portul Măcin și ajutându-i să scape în libertate.

Alexandru-Ioan Cuza în luna mai 1848 a participat la adunarea de pe Câmpia Libertății, de la Blaj, alături de alți revoluționari moldoveni, munteni, bănățeni și transilvăneni.

După un autoexil, la Paris și Constantinopol, Cuza a revenit în Moldova, însoțindu-l pe noul domn al Moldovei, Grigore Alexandru Ghica (1849-1856), adept al Unirii Principatelor Române.

În timpul domniei lui Grigore Alexandru Ghica, Alexandru-Ioan Cuza a fost numit Președinte al Judecătoriei Covurlui, lucrând în Galați până în anul 1851, apoi Director al Ministerului de Interne, la Iași, până în 1853 și agă (șef al poliției), în anii 1853-1856, în Iași.

La data de 6 iunie 1855, Grigore Ghica i-a acordat titlul de vornic (reprezentant al domniei) cu drepturi depline în administrarea orașului Galați și, de la data de 7

1856, pârcălab (administrator) al portului și orașului Galați.

În timpul caimacamului Nicolae Vogoride (1857), Alexandru-Ioan Cuza a fost încadrat în armată, acordându-i-se, succesiv, gradele de sublocotenent (6/12 martie 1857), locotenent (24 aprilie / 6 mai 1857), căpitan (28 aprilie / 10 mai 1857) și maior (3/15 mai 1857). Interceptând o scrisoare a lui Nicolae Vogoride către fratele său din Constantinopol, din care rezulta intenția murdară a acestuia de a falsifica alegerile, Alexandru-Ioan Cuza a trimis-o lui Petre Ispirescu, care a transmis-o spre tipărire și difuzare, compromițându-l pe caimacamul Vogoride. Alexandru-Ioan Cuza și-a dat demisia din armată, la data de 6/18 iulie 1857, protestând împotriva acestui act antiunionist.

După repetarea alegerilor, în septembrie 1857, Alexandru-Ioan Cuza a fost rechemat în armată, avansat colonel și numit în înalta funcție de locțiitor al hatmanului miliției. Ales deputat de Galați și membru al Divanului ad-hoc de la Iași, Alexandru-Ioan Cuza a contribuit la pregătirea alegerilor din ziua de 5/17 ianuarie 1859.

Alegerile din Moldova și Țara Românească

Cu mare entuziasm și deosebite eforturi, forțele unioniste din Moldova și Țara Românească l-au ales pe Alexandru-Ioan Cuza Domn, atât în Moldova, la data de 5/17 ianuarie 1859, cât și în Țara Românească, la 24 ianuarie/5 februarie 1859. Această dublă alegere a avut un extraordinar ecou pe toată întinderea pământului românesc, de o parte și de alta a munților Carpați.

În luna februarie 1859, Domnul Alexandru Ioan Cuza s-a deplasat cu trăsura la București, fiind ovaționat

de administrațiile reședințelor de județe: Vaslui, Bîrlad, Tecuci, Focșani, Râmnicu Sărat, Buzău și **Ploiești fiind cazat într-un hotel din Piața de păsări (astăzi Piața Al. I. Cuza)**. Ploieștenii au dat numele domnului Cuza unei străzi în centrul orașului și i-au construit busturi în curtea Colegiului Național, care-i poartă numele, în fața primăriei Ploiești, în curtea muzeului de Istorie și Arheologie. Deasemenea, dl. ing. Mircea Cosma, președintele Fundației Cultural-Istorice „Mihai Viteazul” a construit un bust la Florești Prahova și un monument de for public pentru Al. I. Cuza în curtea primăriei Gorgota, județul Prahova.

Administrația și populația orașului București i-au făcut o deosebită primire domnului Alexandru-Ion Cuza, iar domnul i-a răsplătit acceptând, împreună cu celelalte personalități din Moldova, stabilirea capitalei statului Principatele Române Unite în orașul București.

Până la 11/23 februarie 1866, când dreapta și stânga din interior (albii/conservatorii reacționari-retrogazi pe față și liberalii progresiști/retrogazii mascați) și potrivnicii din exterior, l-au obligat să abdice, Domnul Alexandru-Ioan Cuza, susținut de prietenii lui, Vasile Alecsandri, Costache Negri, Mihail Kogălniceanu ș.a. a organizat înfăptuirea unor reforme progresiste în domeniile: politic, economic, învățământ, cultură, legislație, administrație, agrar și militar. În timpul domniei sale s-au adoptat măsuri pentru unificarea administrativă și organizarea instituțiilor moderne ale statului, inclusiv cea dintâi împărțire administrativă a teritoriului României, în județe și comune. A fost modificat sistemul de măsuri și greutăți, acesta fiind înlocuit cu sistemul european, în vigoare și astăzi. Au fost adoptate Codul Penal și Codul Civil modern (napoleonian) precum și alte acte legislative, în spirit european, potrivit cărora se impunea egalitatea cetățenilor în fața legii și a impozitelor. Au fost organizate comerțul, meseriile, industria și transporturile.

În timpul domniei sale a fost promulgată legea pentru organizarea Instrucțiunii publice, prin care învățământul primar de 4 clase devenea obligatoriu, general și gratuit și au fost așezate pe baze temeinice învățământul secundar și superior, acesta din urmă fiind beneficiar al înființării universităților din Iași (1860) și din București (1864). S-a generalizat folosirea alfabetului latin în administrație și învățământ.

Ajutat de sftnici apropiați, în frunte cu Mihail Kogălniceanu, Alexandru-Ioan Cuza a desființat claca și a împrumutat țărani, rămânând permanent în conștiința lor, a adoptat legea electorală și a înfăptuit secularizarea averilor tuturor mănăstirilor, toate acestea fiind acțiuni energice și curajoase, care au contribuit la progresul general al țării și racordarea României la cerințele civilizației europene. Chiar dacă s-au eludat unele prevederi ale Convenției de la Paris, din 7/19 august 1858, care a funcționat drept Constituție a țării, la data de 2/14 mai 1864 a fost dizolvată Adunarea Deputaților și s-au adoptat, prin Decret, Legea electorală și Legea rurală.

Activitatea autoritară a Domnului Alexandru-Ioan Cuza a fost impusă de nevoia accelerării înfăptuirii reformelor și a luptei împotriva conservatorilor și a unor

proprietari, care se opuneau reformelor progresiste.

Domnul Alexandru Ioan-Cuza a acordat o deosebită atenție Armatei Române, punând în practică multe din prevederile programelor stabilite de pașoptiști în anul 1848. Cu sprijinul miniștrilor de război Constantin Milicescu (în Moldova), Ion Emanoil Florescu (în Țara Românească) și a generalului Savel Manu, Armata Română a fost organizată pe baze moderne, adoptându-se următoarele măsuri progresiste:

- dislocarea, în luna martie 1859, a unor unități de infanterie și cavalerie din Iași, la București, și mutarea altora din București la Iași, pentru omogenizarea armatei;

- organizarea Taberei Militare de la Florești, Județul Prahova, care și-a desfășurat activitatea în perioada aprilie-septembrie 1859, aici instruindu-se 12.000 de ostași din Moldova și Țara Românească (din armele infanterie, cavalerie, artilerie, grăniceri și dorobanți), realizându-se apropierea sufletească și înțelegerea originii comune a participanților;

- înmânarea, la data de 1/13 septembrie 1863, în cadru solemn, pe Câmpia de la Cotroceni, a noilor steaguri (drapele de luptă), cu culorile roșu, galben și albastru, pe care erau scrise cu fir auriu cuvintele HONOR ET PATRIA, precum și numărul și numele unității militare. Cu acest prilej, domnul a ținut o emoționantă cuvântare: *„Ofițeri, subofițeri, caporal și soldați, astăzi va fi una din cele mai însemnate în datinile noastre. Primind steagurile cele noi, aduceți-vă pururea aminte că vă încredințez onoarea Țării. Steagul e România! Acest pământ binecuvântat al Patriei, stropit cu sângele străbunilor noștri și îmbelșugat cu sudoarea muncitorului. Este familia, ogorul fiecăruia, casa în care s-au născut părinții și copiii voștri! Steagul este încă simbolul devotamentului, credinței, ordinii și a disciplinei ce reprezintă oastea. Steagul e totodată trecutul, prezentul și viitorul Țării, întreaga istorie a României. Într-un cuvânt, steagul reprezintă toate victoriile și virtuțile militare, care se cuprind în acele două cuvinte săpate pe vulturii români: ONOARE ȘI PATRIE! Ofițeri, subofițeri, caporal și soldați, jurați să păstrați cu onoare și fără pată steagurile voastre și astfel veți corespunde încrederii și așteptării ce am pus, cu Țara întreagă, în voi. Jurați a le apăra în orice întâmplare ca un sfânt depozit ce încredințez bravurei și patriotismului vostru.”;*

- introducerea uniformei militare comune și a echipamentului unic pentru ofițeri și trupă;

- extinderea aplicării Codicei Penale și a Regulamentului Militar moldovean, Serviciul Interior în întreaga armată;

- unificarea instrucției la toate armele din compunerea armatei;

- înființarea Statului Major General (12/24 noiembrie 1859), menit să coordoneze întreaga activitate din armată;

- unificarea Ministerului de Război din Moldova cu cel din Muntenia (Țara Românească), în 1860, numindu-l în fruntea noului organism de conducere a armatei române pe colonelul Ion Emanoil Florescu, avansat la gradul de general, în luna mai 1860;

- crearea unui corp specializat de administrație și intendență (august 1860);
- crearea unui corp specializat de genști militari (octombrie 1860);
- unirea întregii flotele de Dunăre într-un corp unic de marină (octombrie 1860);
- organizarea Serviciului Sanitar sub conducerea dr. Carol Davilla (de origine franceză);
- centralizarea școlilor militare, mai întâi la Iași, apoi mutarea lor în București, și unificarea programelor de învățământ ale acestora;
- înființarea școlii militare regimentare și a școlii militare de gimnastică;
- înființarea de noi unități militare și reorganizarea pe principii moderne a celor existente;
- construirea de noi cazărmi pentru cazarea trupelor (în Ploiești a fost construită, în anul 1863, cazarma de pe strada Torcători, pentru cartiruirea Batalionului 1 din Regimentul 7 Linie- Infanterie București-Ploiești, și cantonarea unui escadron de cavalerie într-o cazarmă situată pe strada Rudului din orașul Ploiești);
- dotarea armatei cu mijloace moderne de luptă, provenind atât din import (Franța, Italia și Belgia), cât și din țară, pentru aceasta fiind înființate noi unități manufacturiere de fabricație și reparație a armamentului: Pirotehnia de la București, Pulberăriile de la Lăculețe (Dâmbovița) și Târgșor (Ploiești), Arsenalul Armatei din Dealul Spirii (1863), Fonteria de la Târgoviște, pentru construirea țevelor de tun;
- creșterea numărului personalului militar al armatei permanente, în 1865 aceasta ridicându-se la 19.365 de ostași, iar cel al trupelor teritoriale fiind de 24.548 de oameni, așa cum îi comunica Împăratului Napoleon al III-lea, sfetnicul său.

Politica externă

Domnul Alexandru Ioan Cuza a urmărit, încă de la începutul domniei, întărirea alianței cu Serbia, apreciind-o de folos într-o luptă comună pentru eliminarea jugului turcesc. În 1862, printr-o înțelegere secretă, domnul Cuza a aprobat și ajutat să treacă prin țară, din Rusia spre Serbia, un transport de arme. Convoiul de cincisute de căruțe a atras atenția și a alarmat marile puteri – Austria și Anglia, a căror consuli s-au prezentat la Domn, cerându-i să oprească convoiul de căruțe, însă domnul și-a păstrat calmul și le-a spus că vor primi răspunsul de la ambasadorii lor la Constantinopol. Până la sfârșitul anului 1862, armele au fost trecute peste Dunăre în Serbia, relațiile dintre cele două țări intrând într-o nouă fază de bună colaborare.

Alexandru Ioan Cuza a aprobat înființarea reciprocă de agenții diplomatice la București și la Belgrad. Tânărul stat român avea astfel cea de- treia agenție diplomatică, după cele de la Constantinopol și Paris. Austria acuza Statul român că dorește să încheie cu Serbia o Confederație dunăreană împotriva Turciei. Intrigile n-au reușit să-l oprească pe Cuza de a conduce cu demnitate tânărul Stat român, el bucurându-se de simpatie din

partea țărilor asuprite de Turcia.

Domnul Alexandru Ioan Cuza a manifestat permanent simpatie față de refugiații polonezi, care își aveau în România un centru important. Cuza a stabilit legături cu revoluționarii polonezi, cu ajutorul medicului personal Gluck. Le-a permis să traverseze teritoriul țării, venind din Turcia, fără a produce incidente neplăcute. Revoluționarii au fost ajutați cu cele necesare traiului zilnic.

Complotul

În pofida acestor realizări deosebite, la sfârșitul anului 1865 forțe ostile din interior și exterior i-au pregătit abdicarea Domnului Alexandru-Ioan Cuza. Opoziția a scos împotriva lui Cuza un ziar clandestin, numit simbolic **Clopotul**. Conspiratorii se întâlneau în Pasajul Român, care se afla aproape de palatul domnesc. Aproape în fiecare noapte au fost împrăștiate prin curți și pe străzi pamflete defăimătoare la adresa Domnului Cuza. Chiar și apropiații domnului, care au fost încărcăți de favoruri considerau că totul e sfârșit.

Crezând în devotamentul armatei, Domnul Cuza se socotea apărat. Deși prefectul poliției colonelul Alexandru Beldiman își exprima teama de a nu fi ucis, Domnul Cuza zâmbea și-i răspundea: „Românul nu este asasin”. Domnul Cuza a fost avertizat de prietenul său, scriitorul Dimitrie Bolintineanu, însă căzuse într-o stare de apatie și nu lua nici o măsură.

Plănuită pentru ziua de Anul nou, lovitura a fost amânată pentru ziua de 24 ianuarie 1866. În ziua aniversării Unirii Principatelor Unite se organizase un spectacol la Teatrul Național București. Consulul rus i-a prevenit pe miniștri că se pusese la cale un atentat. Domnul Cuza nu i-a luat în seamă. A participat la festivitate și apoi la bal până la ora două noaptea. Consulul italian i-a șoptit ministrului de externe că România stă pe un vulcan, însă Cuza a rămas nepăsător. Se împliniseră șapte ani de când Domnul Alexandru Ioan Cuza a intrat triumfal în București. Pentru aniversarea evenimentului a dat un bal la Curtea Domnească, care a fost ultimul, fiindcă peste două zile a fost arestat. Complotiștii au atras de partea lor căpetenii ale armatei și pe Maria Obrenovici dornică să ajungă prima doamnă a României. Aceasta era fiica boierului Catargi din Vrancea, fostă soție a principelui Obrenovici a Serbiei (decedat prea tânăr), era mai frumoasă și cu zece ani mai tânără decât principesa Elena Rosetti-Solescu și a intrat în sufletul Domnului Cuza, care dorea copii, pe care Elena nu a putut să-i nască.

În seara fatidică s-a strecurat printre soldații de pază la palat, un tinerel, băiat de prăvălie trimis de scriitorul Cezar Bolliac, care a insistat să vorbească cu Vodă. Cuza tocmai cobora la masă și l-a primit pe tânăr, care i-a comunicat că peste noapte va izbucni revoluția. După obiceiul locului, Domnul Cuza a dorit să-l recompenseze cu o liră, însă tânărul a refuzat cu demnitate, spunându-i: „N-am venit să cer pomană. Am venit să vă anunț că la miezul nopții, patru mii de oameni vor suna clopotele la toate bisericile, se vor arunca asupra cazărmi

Malmaison, vor lua puști și vor veni la palat pentru a sili pe Măria-ta să abdice”. Domnul Al. I. Cuza l-a certat pe col. Beldiman, prefectul poliției și acesta împreună cu personalul din subordinea sa au cercetat mahalalele, însă conspiratorii se găseau în centrul capitalei București. Prefectul l-a asigurat pe domn că zvonurile nu se confirmă, iar Cuza considera că complotiștii și-au ales rău momentul, întrucât în acea noapte palatul era păzit de Batalionul de vânători creat de el. La plecare, prefectul poliției Beldiman a fost însoțit de căpitanul Mălinescu, unul dintre conspiratori, comandantul gărzii din acea noapte.

La data de 11/23 februarie 1866, după miezul nopții (spre ora patru), complotiștii în frunte cu generalul Nicolae Haralambie, comandantul unui regiment de artilerie, maiorul Dimitrie Lecca, comandantul Batalionului de pază al palatului domnesc, căpitanul Alexandru Mălinescu, comandant al gărzii Palatului în acea noapte, care ulterior având remușcări s-a sinucis, căpitanul Grigore Handoca, ofițer de rond pe garnizoană, în acea noapte, căpitanul Alexandru Candiano-Popescu, căpitanul C. Pilat, căpitanul Alexandru Lipoianu, căpitanul Anton Berindei, căpitanul Anton Costescu, sergentul-major Ion Nădejde, sergentul Gheorghe Mironescu și alți militari au intrat în Palatul Domnesc.

Domnul Al. I. Cuza a iscălit actul de abdicare, pe spatele unui conspirator, fiindcă nu avea masă în dormitor, fără să opună rezistență. A fost obligat să se echipeze în civil, întrucât uniforma ar fi atras atenția. Santinelele au fost întoarse cu spatele pentru a nu-i vedea fața, când părăsea palatul. Un soldat aflat în postul de santinelă situat la ușa dormitorului, n-a mai fost schimbat din post, până în zori: „L-am plâns permanent, fiindcă se dusese bietul Cuza, el care ne-a dat pământ și ne-a făcut atâta bine”. În cursul aceleiași nopți, Al. I. Cuza a fost transportat în casa lui Costache Ciocârlan (aproape de Spitalul Colțea), om de încredere a lui C. A. Rosetti. După o zi l-au adus la Palatul domnesc, unde se afla mai în „siguranță”. Politicienii liberali radicali C.A. Rosetti și Ion Ghica se aflau în Piața Teatrului, urmărind cu atenție desfășurarea planului. Ziaristul Valentineanu își exprima regretul că nici o forță politică n-a făcut apel la mulțime pentru a-l readuce pe tron. Oamenii de la 1848 s-au coalizat cu reacționarii clasici. Monstruoasa coalitie își sărbătorea victoria.

Fostul Domn, Alexandru Ioan Cuza a fost forțat să părăsească Bucureștiul, însoțit pe Șoseaua Kiselef de miniștrii de interne și justiție, de colonelul Cornescu, căpitanul Costescu, și comisarul civil Anton Arion, îndreptându-se spre Ploiești, unde a fost salutat de prefectul Văcărescu, Predeal, Brașov și mai departe, spre Viena.

Criticând acest act odios, marele poet Mihai Eminescu scria: „*Vor trece anii și nu va exista român căruia să nu-i crape obrazul de rușine, de câte ori va răsfoi istoria neamului său la pagina 11 februarie și stigmatizarea acelei negre felonii va răsări pururi în memoria generațiilor, precum în orice an răsare iarba lângă mormântul vândutului Domn (...). Căci 11 februarie este un act de lașitate și ceea ce istoria nici unui*

popor din lume n-a scuzat vreodată e lașitatea”.

După abdicarea lui Alexandru Ioan Cuza, monstruoasa coalitie a constituit locotenența domnească formată din liberalul Nicolae Golescu, conservatorul Lascăr Catargiu, colonelul Nicolae Haralambie. A fost constituit și guvernul format din următorii politicieni: Ion Ghica, șef al guvernului și ministru de externe, D. A. Sturdza (vărul principesei Elena Cuza, fostul secretar și mare dușman al lui Cuza, care a pus mâna pe arhiva sa), D. Ghica, maiorul D. Lecca, ministru de război, Ion Cantacuzino, C. A. Rosetti ș.a. Nu mai puțini de șase dintre membrii noii cărmuiri năzuiseră în 1859 să fie ei înșiși domni în cele două țări.

Domnitorul și din 1881 Regele Carol I l-a recompensat pe trădători, astfel: Nicolae Haralambie a fost avansat în gradul de general, Dimitrie Lecca a fost avansat în gradul de general și numit aghiotant regal. Alexandru Candiano-Popescu s-a deplasat la reședința lui Alexandru Ioan Cuza din orașul Florența/Italia, dorind să-și ceară iertare, însă n-a fost primit. Acesta a participat la Războiul de Independență, 1877-1878 comandând (cu gradul de maior), Batalionul 2 Vânători de câmp Ploiești (mutat după război în București). A fost ulterior avansat în gradul de general și a îndeplinit funcția de aghiotant regal. Grigore Handoca/născut în Vaslui a fost avansat în 1880, în gradul de colonel, după participarea la războiul de independență și numit prefect al județului Putna. La data de 18 octombrie 1881, Regele Carol I și Regina Elisabeta au vizitat localitatea Focșani, cu prilejul inaugurării Căii Ferate: Mărășești-Focșani-Râmnicu Sărat-Buzău. În ziarul „Adevărul” din 22 octombrie 1881 s-a publicat un articol de mulțumire semnat de prefectul județului Putna și primarul localității Focșani, pentru investiția făcută.

În pribegie

În momentul plecării de la Palatul Domnesc, spre șoseaua Kiselef și Băneasa, Cuza a fost însoțit de membrii locotenenței domnești și ai guvernului, cărora le-a declarat: „Să dea Dumnezeu să-i meargă țării mai bine fără mine, decât cu mine și ridicându-se în picioare, a strigat - Să trăiască România”. Fostul domn așa cum am mai arătat s-a deplasat spre Ploiești unde a fost salutat de prefectul Văcărescu, Câmpina, Sinaia, Predeal (granița cu Austria), unde a îmbrățișat santinela română aflată pe graniță.

Însoțită de fratele său Constantin Catargiu, fost aghiotant domnesc, Maria Obrenovici a plecat pe urmele lui Cuza, ajungându-l la graniță. De aici s-au deplasat la Brașov, fiind găzduiți cu toții în același hotel din oraș. Poliția locală le-a anunțat sosirea la Viena. Prințesa Maria Obrenovici a fost luată drept soția celui detronat.

După câteva zile, așa cum fusese înțelegerea, Elena Cuza și copii au sosit și ei la Brașov, unde însă nu au mai aflat pe nimeni. Cuza plecase mai departe. Elena l-a chemat pe fratele ei Costache Rosetti în ajutor, care a telegrafiat la mama Ecaterina la Solești și a însoțit-o pe sora lui la Viena. Aici Elena l-a iertat din nou pe Cuza, trecându-i cu vederea rădăcirile. Împărțându-i exilul la Viena, Paris, Florența, Heidelberg, ea se va ocupa cu grijă

de educația copiilor adoptați.

În capitala Austriei, Cuza s-a întâlnit cu ambasadorul Franței, ducele de Grammont și a refuzat ajutorul propus de împăratul Napoleon al III-lea de a fi reîntronat. Tot aici s-a întâlnit cu o delegație din țară, care-l îndemna să revină în România, însă a refuzat categoric ajutorul ce doreau să-l dea confracții săi.

În primăvara anului 1866 s-a organizat un plebiscit în țară pentru readucerea lui Cuza la domnia țării, însă prefectii de poliție, trecuți în tabăra trădătorilor au obligat pe votanți să-l voteze pe Carol. Istoricul Radu Rosetti și Ion Eliade Rădulescu au declarat că cifrele plebiscitului au fost modificate de autorități.

La data de 3 aprilie 1866 a avut loc la Iași o demonstrație separatistă, soldată cu morți și răniți. Se știa că încuviințarea Unirii din 1859, fusese condiționată de domnia lui Cuza. Răsturnarea lui Cuza a dat prilejul unor boieri, negustori și călugări (aceștia nemulțumiți de secularizarea averilor mănăstirești) să-și arate încă odată lipsa de demnitate, adresând o petiție către Poarta Otomană. Aceștia cereau desfacerea Unirii, pentru-că a fost alungat Cuza. Ei cereau un guvern deosebit pentru Moldova și un domnitor propriu, revenindu-se la situația dinaintea anului 1859. În fruntea separatiștilor s-a aflat ambițiosul moșier Nicolae Rosetti-Roznovanu (Nord Iași). El urma să fie proclamat domnitor al Moldovei. Ei criticau pe muntanii care l-au detronat pe moldoveanul Cuza.

Alexandru și Elena Cuza aflați la Băi la Ems au trimis col. Pisoschi o scrisoare pentru soția lui Carol Davila, mulțumindu-i pentru ajutorul pe care l-a dat familiei foste domnitoare, în luna februarie 1866 și un inel pe care să-l poarte Pisoschi în amintirea lui Cuza. Au mai trimis o scrisoare lui Vasile Alecsandri, prietenul lor, care deșertat de viața politică s-a retras la moșia sa de la Mircești, județul Roman. Aflând că nu se poate întoarce în țară ca simplu cetățean, Alexandru Ioan Cuza a condus-o pe soția sa cu copii, până la granița Moldovei, el mai rămânând câteva zile la Lemberg, unde I. Brătianu a trimis pe prefectul de Suceava, rudă a lui Cuza să-i anunțe refuzul guvernului de a reveni pe teritoriul României.

Supărat de atitudinea guvernului, Cuza a scris o scrisoare lui Carol I, rugându-l să-i aprobe revenirea la proprietatea de la Ruginoasa, jud. Iași, ca simplu cetățean, pentru a asigura condițiile materiale pentru copii. Domnitorul Carol I i-a refuzat cererea, pentru-că știa că poporul îl iubea pe Cuza.

Nemulțumit de intrigile anumitei prese din Paris, în septembrie 1867, după ce Elena și copiii s-au înapoiat de la Ruginoasa, Cuza s-a mutat cu întreaga familie lângă Viena, la Dubling, unde și-a cumpărat o vilă cu parc. De aici mergea mai ușor la Baden, la Biarritz, pentru a-și îngriji sănătatea.

În anul 1868, diplomatul Gramont îi propunea lui Cuza să revină pe tronul României, franța acuzându-l pe Carol I că se implica în aducerea pe tronul Spaniei a unui prinț Hohenzollern, încercuind statul francez. La discuții a participat și fostul secretar al lui Cuza francezul Baligot. În curând avea să înceapă războiul Franței cu Prusia. În această situație, Franța urmărea înlocuirea lui Carol I

cu Alexandru Ioan Cuza. Fostul domn a răspuns clar și sincer: „Nu mă interesează răzbușunarea pe Carol I, pe marii moșieri și pe liberali. numai în situația când România ar fi amenințată de o mare primejdie și s-ar impune prezența mea...în ziua aceea ași accepta, oricât ar putea să mă coste”.

Familia Cuza a fost nevoită să arendeze moșia de la Ruginoasa lui Docan, vărul lui Alexandru. Acesta decedă și soția sa Smărăndița era și mai delăsătoare în trimiterea sumelor de bani, care-i erau foarte necesare familiei lui Cuza, aflată printre străini.

Infiltrarea capitalului străin în economia României, îndeosebi în construcția Căilor ferate și în extracția și prelucrarea țiteiului, exportul de capital, precum și alte domenii au creat probleme foarte grave de ordin economico-social ș.a.

Această situație, la care s-a adăugat alegerea lui Alexandru Ioan Cuza, în ianuarie 1870, în calitate de deputat de Mehedinți, în colegiul al 4-lea, adică al țărănilor, pe un loc rămas vacant. Mandatul a fost validat de Camera deputaților. Președintele Camerei i-a trimis o telegramă lui Cuza la Viena, invitându-l să-și ia locul în Adunare, alături de ceilalți deputați. Fostul Domnitor a refuzat mandatul, cu atât mai mult că Carol I chipurile accepta înapoierea în țară a lui Cuza, prevalându-se de loialitatea și patriotismul său. Carol uitase că în anul 1867 s-a împotrivit cererii lui Cuza, de a veni la moșia de la Ruginoasa, hotărât să ducă o viață liniștită pentru creșterea copiilor.

Cu tot tratamentul făcut în Franța și Austria starea sănătății lui Cuza s-a înrăutățit, medicii sfătuindu-l să meargă în Italia la Florența. Familia Cuza a vândut casa de lângă Viena și a plecat la Florența, unde a cumpărat o mică vilă, care multă vreme i-a purtat numele. Și aici au fost primiți oaspeți din România care-i propuneau să candideze în calitate de Domnitor al țării. De fiecare dată a răspuns cu demnitate că este târziu, starea sănătății împiedcându-l să mai rezolve grelele probleme cu care se confrunta patria sa. De reținut că Maria Obrenovici a însoțit peste tot familia Cuza și s-a cazat, de fiecare dată, la un hotel apropiat de vila familiei Cuza. Principesa Elena era înțelegătoare cu ea, acceptând să-și vadă copiii când dorea, deși frații ei îi cereau să divorțeze de Alexandru. Maria Obrenovici a murit de o boală cronică la stomac, la trei ani după Alexandru Ioan Cuza și a fost adusă și înhumată la Spitalul Sfântul Spiridon din Iași.

În anul 1873, familia Cuza s-a mutat la Heidelberg pentru a crea condiții bune de studiu copiilor. Trecând munții Aalpi, fostul domnitor a răcit pe drum, ajungând la destinație bolnav. Medicii au crezut că este o răceală obișnuită, însă a fost o boală de inimă.

Alexandru-Ioan Cuza s-a stins din viață la data de 15/27 mai 1873, ora 1:30, sub privirile neputincioase ale soției sale și ale medicilor, la Hotelul „Europa”, din Heidelberg (Germania), care-l găzduise până în ultima clipă a vieții. Pe certificatul de deces, principesa Elena Cuza a tăiat locul nașterii București, scriind, corect, Bârlad. După obținerea pașaportului de către agentul diplomatic al României la Berlin, Theodor Rosetti (fratele

Elenei Cuza), la data de 24 mai rămășițele pământești ale fostului domn au fost transportate în țară, cu trenul mortuar și au ajuns la Ruginoasa, județul Iași, la data de 27 mai 1873.

Alexandru-Ioan Cuza a fost înmormântat, la 29 mai 1873, în incinta bisericii din curtea conacului familiei de la Ruginoasa, care fusese cumpărat de la Mihail Sturza, vărul principesei Elena Rosetti-Cuza. La slujba religioasă au participat mii de țărani, precum și prietenii devotați, din rândul cărora nu lipseau: Vasile Alecsandri, Costache Negri, Mihail Kogălniceanu, Petre Grădișteanu, Petru Poni. În cuvântul omagial rostit la mormântul lui Cuza, Mihail Kogălniceanu spunea: „Nu greșalele lui l-au răsturnat, ci faptele cele mari”. În ianuarie 1944 osemintele domnului Cuza au fost depuse la Biserica „Trei Ierarhi” din Iași, alături de osemintele fostului domn al Moldovei, Dimitrie Cantemir (martie-aprilie 1693 și 1710-1711).

Doliul Țării

Moartea lui Cuza a însemnat un doliu național. Odată cu el, țărănimea îngropa și speranța că fostul domnitor ar putea reveni pentru a-i face dreptate. Guvernul a dorit mai puțină vâlvă în jurul înmormântării. S-au dat ordine primarilor să nu se tragă clopotele prin satele pe unde avea să treacă trenul mortuar și s-au luat măsuri pentru împiedecarea participării țăranilor la marea adunare de doliu. În dimineața de 27 mai 1873, trenul mortuar a sosit în gara Ițcani, apoi Burdujeni, Verești/Suceava și în după amiaza aceleiași zile la Ruginoasa.

La Dorohoi câțiva cetățeni de frunte au fost închiși mai multe ore, pentru a nu conduce grupele de țărani, care se constituiseră în comune, urmând a se deplasa la Ruginoasa. Simion Stanciu fost deputat în Adunarea ad-hoc, a însoțit sicriul de la Verești până la Ruginoasa, strigând la țăranii adunați prin gări, să vină la Ruginoasa, pentru a-și lua rămas bun de la fostul lor domn.

După șapte ani de domnie și șapte ani de hulire de către o mână de asupritori, însă proslăvit de poporul cel mare scos din șerbie, a venit ziua întoarcerii sale, de pe meleagurile pribegiei. În ciuda interdicțiilor clopotele din Moldova și din toată țara au bătut a jale, pe limba lor. Poporul nu a ascultat de ordinele primite, pentru a nu-l jeli pe Cuza. Cu ochii în lacrimi, unii îngenunchiau, plângându-l pe defunct, cât și soarta lor amară, simțind că au pierdut un sprijin de nădejde. Șase țărani au coborât sicriul de pe platforma vagonului mortuar și l-au transportat până la biserică, unde a fost depus. Apoi țărani și militari au făcut de gardă până la 29 mai, când a fost înmormântat. În acea zi, trenuri după trenuri au sosit în gara Ruginoasa, aducând mii de oameni, îndeosebi țărani, dar și alte categorii sociale, delegații ale județelor și orașelor, precum și alții veniți din îndemnul inimii, pentru a aduce cel din urmă salut lui Cuza. Unele ziare au apreciat că au participat peste zece mii de oameni. Constantin Bacalbașa aprecia că au fost circa treizeci de mii de oameni.

Poporul în imaginația sa îi croise lui Cuza dimensiunile propriului său suflet însetat de dreptate.

Cuza a rămas în sufletul lor, omul care le-a vrut binele, dar n-a fost lăsat de boierii cei răi să-l înfăptuiască. Asociația lucrătorilor tipografi din Iași au scos o broșură, în care arătau că poporul adunat la Ruginoasa își plângea drepturile sale pierdute, mândria țării umilite. Cuza a dat dorință maselor de a spera la un viitor mai bun, a întărit autonomia României, făcând din ea statul în jurul căruia popoarele asuprite din sud-estul Europei și-au pus speranțe de emancipare, aluzie la meritele lui Cuza.

Elena a venit mai devreme pregătind cele de cuviință, deși era slăbită, îmbătrânită. Ea a anunțat prin telegraf pe Vasile Alecsandri, Costache Negri și Kogălniceanu, prietenii lui devotați.

Aprecierile contemporanilor pentru Alexandru Ioan Cuza

Istoricii români răscolind filele cronicilor au dat acestei populare figuri o înțelegere științifică, mai amplă, descifrând sensul și menirea actelor pe care le-a înfăptuit. Din momentul participării sale active la mișcarea revoluționară din Moldova anulului 1848, Alexandru Ioan Cuza a afirmat constant o ținută cetățenească demnă și o concepție înaintată, contribuind în mod hotărâtor la victoria luptei maselor populare pentru Unirea Principatelor Române. Așa cum aprecia sfetnicul său, Mihail Kogălniceanu, domnul Alexandru-Ioan Cuza și-a scris singur istoria: „Fața țării este pagina istoriei lui Alexandru Ioan Cuza. Alexandru Ioan I nu are trebuință de istoriograf. El singur și-a scris istoria sa, prin legi, prin actele cu cari a făcut el un stat, o societate, alta decât aceea ce i-a fost dată, când l-am proclamat domn”.

În conștiința românilor Alexandru-Ioan Cuza a fost și rămâne cel dintâi domn al României moderne, întemeietorul statului național român modern. Domnul Cuza a condus cu inteligență și dăruire acțiunea de propășire a României pe drumul modernizării. Cu tenacitatea unui om hotărât să meargă până la capăt cu reformele, el a depășit atât obstacolele create pe plan intern de marii boieri (conservatorii) și liberalii radicali, cât și obstacolele externe venite din partea marilor puteri vecine. În timpul domniei, Alexandru Ioan Cuza s-a străduit să introducă statul pe calea civilizației Europei occidentale, cu deosebire a celei franceze, de aceeași sorginte latină ca și cea românească, având un sprijin de nădejde în Napoleon al III-lea, împăratul Franței.

Alexandru-Ioan Cuza a avut un caracter integru, a fost un om sincer și cu vederi largi, fără a avea idei extremiste. Era spiritual, inteligent, popular și iubit de popor. N-a dorit să facă cu orice chip carieră sau să pună în umbră pe ceilalți prin mari însușiri. Nu era orator de talia lui Mihail Kogălniceanu, nici talentat ca Vasile Alecsandri și nici nu avea prestigiul lui Costache Negri. Era, în schimb, o fire dezinteresată, ce nu se folosea de slujbele avute în administrație pentru a face avere. Nici ca domn n-a avut mare avere.

Privind în timp, fără ură și părtinire, Zoe Sturza, sora lui Costache Negri, scria, în 1881: „Principele Cuza va avea totdeauna o pagină strălucitoare în istoria țării sale. Căci

dacă omul a avut slăbiciuni inerente sărmanei noastre naturi umane, suveranul a fost întotdeauna integru și pătruns de cel mai mare patriotism”.

Poetul Mihai Eminescu îl aprecia pe domnul Alexandru-Ioan Cuza ca pe „*unul dintre Domnii cei mai patriotici din câți au fost vreodată în țările Dunării române*”.

Un portret al domnului Cuza l-a făcut și istoricul Florin Constantiniu, în lucrarea „O istorie sinceră a poporului român”, la pagina 218: „*Cuza este una din cele mai de seamă personalități ale istoriei românești. Intelligent, voluntar, abil, hotărât să meargă până la capăt*”.

Poetul Vasile Alecsandri a scris pe placa mormântului:
„Văzându-te-am în pace suind scara mării
Și în pace luând calea augustă a nemuririi,
O, scumpe amice, Domn mare, nume cu splendoare
Sădit pe miriade de limpezi izvoare,
O clipă apărută-i în plaiul veșniciei,
Și veșnici mari fapte lăsat-ai României,
Nălțând din părăsire antică-i demnitate,
Prin magica unire și sacra libertate:
Ca norul plin de mană, ce trece și revarsă
O ploaie roditoare pe brazda care-i arsă,
Și stând apoi departe, în urma lui privește,
Cum brazda se deschide și câmpul înflorește.
Așa și tu din ceruri, ai dulcea mângâiere,
Să vezi a Țării tale frumoasa reînviere,
Tu ai stârpit, cu sceptrul, unelte de robire,
Din suflete și câmpuri sămânța de șerbire,
Acum te odihnește gustând eterna pace,
În taina măiestoasă, a morții care tace,
Lăsând o lume întreagă la tine să gândească,
Și a ta legendă, Cuza, cu fală s-o rostească,
Sânt nume destinate, cu numele tău mare,
Să stea neclintit pe a timpului hotare
Și veșnic să răspândă o falnică lumină
Pe secolii ce în taină trecând li se închină”.

Cu trecerea timpului prestigiul lui Cuza a crescut, în ciuda faptului că marii moșieri, liberalii radicali și vârfurile clerului bisericesc nu-i păstrau o amintire frumoasă. La cererea poporului, partidele de guvernământ au fost nevoite să atribuie denumirea Alexandru-Ioan Cuza unui număr de 16 localități rurale, precum și unor școli din județele Vaslui, Neamț, Iași, Galați, Vrancea, Bacău, Prahova, Călărași, Ialomița, Brăila, Galați, Ilfov, Botoșani, Constanța, Chișinău, Cahul.

De asemenea, numele domnului Cuza și a principesei Elena Cuza au fost date unor străzi, bulevarde și piețe. Domnului, soției sale și sfetnicilor apropiați le-au fost realizate monumente de for public (istorice) și busturi, cum sunt cele din: Iași, realizat la 27 mai 1912, București, Craiova, Galați, Focșani, Râmnicu-Sărat, Huși, Bârlad, Brăila, Ploiești, Florești și Gorgota (județul Prahova), Florența (Italia), Heidelberg (Germania), Chișinău (Moldova dintre Prut și Nistru), Gura Galbenă (Raionul Cimișlia - Moldova) și altele. Cele din Moldova dintre Prut și Nistru, din Italia, Germania le datorăm dlui ing. Mircea Cosma, președintele Fundației Cultural-Istorice „Mihai Viteazul” din Ploiești.

Prin participarea unor personalități culturale s-au

realizat muzee, cele mai bine dotate și documentate fiind la Iași, Galați, Ruginoasa (județul Iași), Focșani și Craiova. Așteptăm și primăria municipiului Bârlad să-și onoreze promisiunile făcute de mai multe ori, în ultimii ani. Au fost scrise multe cărți cu caracter istoric și beletristic, au fost realizate compoziții muzicale, picturi, lucrări grafice și s-au desfășurat numeroase sesiuni de comunicări științifice.

Legenda țării

Cu prilejul aniversării datei nașterii lui Al. I. Cuza, 20 martie 1820, Nicolae Iorga spunea că dacă ar dori cineva «...să cuprindă într-o formulă marea personalitate a lui Vodă – Cuza, ar trebui să spună că el a fost un om vrednic de legenda sa și că în jurul său s-a creat o legendă vrednică de dânsul”. Cuza a fost preamărit de masele populare, figura lui intrând în creația folclorică, alături de a lui Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul și alte personalități, menținându-se până în zilele noastre.

După căsătoria cu Elena Rosetti la conacul familiei lordache Rosetti-Solescu, Alexandru Ioan Cuza mergea în localitate, la cârciuma lui Ioan Grigoruță, folosind hainele grăjdarului de la conac și asculta păsurile țăranilor. Tânărul Cuza a luat cunoștință de modul cum se încheiau învoielile agricole la conac. Se înapoia la conac, își relua uniforma și se adresa soacrei sale, Ecaterina Rosetti, rugând-o să fie mai bună și dreaptă cu ei.

După alegerea în calitate de Domn al Principatelor Unite și la București, în ziua de 24 ianuarie 1859, Alexandru Ioan Cuza s-a deplasat la București cu trăsura, bucurându-se de o frumoasă primire la trecerea prin localități. Când a ajuns în cartierul Munteni (Nord Tecuci) s-a oprit la cârciumă și i-a solicitat cârciumarului un rachiu. Acesta a primit lecția oferită de Cuza, muștrându-l că înșeală consumatorii și i-a fixat măsura corectă, devenită în timp – ocaua lui Cuza.

Adesea a umblat pe drumuri în straie schimbate, cercetând și pedepsind nedreptățile, ajutând și mângâind pe cei sărmani și năpăstuiți. Scriitorul Mihail Sadoveanu a scris că poporul întrupase în Cuza dorințe de schimbări și de dreptate, devenind în ochii poporului umilit « un fel de principiu al binelui ».

NOTE:

1. Istoria militară a Poporului Român, volumul IV, Editura Militară, București, 1987.

2. I. Boicu, Gh. Platon, Al. Zub, Cuza Vodă, In memoriam, Editura Junimea, Iași, 1973.

3. Constantin C. Giurescu, Alexandru-Ioan Cuza, Editura Militară, București, 1973.

4. Marin Mihalache, Cuza Vodă, Editura Tineretului, Tipografia Combinatului Poligrafic Casa Scânteii, Piața Scânteii nr.1 București, pag. 184-188, 211-235.

5. Conf. Univ. dr. C. D. Iscru, Monstruoasa coaliție și detronarea domnului Unirii Românilor, Alexandru Ioan Cuza, Editura Nicolae Bălcescu, București, 2000.

6. Daniel Siegfriedsohn, Ofițerii care l-au arestat pe Alexandru Ioan Cuza, București, 1866.

7. Col. (rtr) Constantin Chiper, secretar al primăriei Dan Burghilea, secretar al școlii gimnaziale „Theodor Rosetti” Solești, Marcela Isac, bibliotecar Vera Tărăță, Monografia Comunei Solești, județul Vaslui, Editura Thalía, Vaslui, 2002.

Mihai BATOBUJENIȚĂ

O PEȘTERĂ, O COMOARĂ ȘI UN BLESTEM

Era într-o frumoasă zi de vară, iar noi ne aflam vineri seara pe terasa conului Alecu, învăluți de parfumul delicat al florilor de caprifoi. Amfitrionul nu ne lăsase pradă disperărilor ci prevenise colapsul conversațional, așa că în fața noastră se aflau mai multe platouri cu diferite sandviciuri însoțite, evident, de un vin zglobiu, Traminer de Purcari, un vin ceva mai puțin întâlnit în comerț, dar care se potrivește exact, nu numai cu bucatele de pe masă, ci și cu starea noastră de spirit. Iar aceasta, starea de spirit deci, era una de așteptare fiindcă colonelul îi lansase gazdei, în urmă cu câteva zile, o provocare. Fiind vorba de un mister, eram curioși să aflăm câte ceva din această poveste veche a peșterii lui Duca, una despre care, multă vreme, s-a vorbit foarte mult, apoi se așternuse o tăcere deplină, ca și cum subiectul nu ar fi meritat atenție din partea cercetătorilor serioși. Mdee...

Singurul care nu pare deloc frământat de idee este Dan, cel care acordă o mare atenție platourilor, spre bucuria evidentă a Aureliei, dar și pe deplin înțeles de noi, care îi cunoaștem resursele financiare.

- Coane Alecule, te rog să mă crezi că de când am citit poveștile legate de acea misterioasă peșteră, nu mai am liniște. Mie îmi plac foarte mult enigmaticele și chiar cred că fără ele viața noastră ar fi de o banalitate greu de suportat. Nu mi se pare nimic mai interesant decât să intri cu puterea logicii în inima unei legende, cea care de fapt ascunde o realitate acoperită în timp de praful inerent al fabulațiilor.

Viața noastră

Călugăr cu una dintre cele treispezece plăci găsite în Peștera lui Duca

Așa că aștept, cu nerăbdare, să văd cam ce părere ai despre asta!

- Mmm, interesantă provocare, mai ales că, de regulă, cercetătorii se feresc de asemenea situații în care, neputând să se bazeze pe documente, evită să se expună vreunui oprobriu enunțând ipoteze. Numai că exact istoria ne arată că acolo unde omul a intrat curajos pe terenul legendei, căutându-i miezul de la care a pornit, a avut bucuria de a face cu adevărat descoperiri senzaționale. Voi aminti de Schliemann, cel fără de care am fi crezut și acum că Troia este doar o poveste inventată de Homer, dar și de extrem de puțin cunoscutul Leslie Alcock, specialist în materie de arheologie din Marea Britanie, cel care a studiat cu atenție legendele legate de Regele Arthur, iar în 1965 când a făcut unele săpături a găsit rămășițele pământești ale acestuia, dar și ale soției sale, regina Guinevere.

Așadar, provocarea mă onorează, însă pentru că povestea este lungă și îmbină foarte ingenios unele date certe cu unele aproximări, dar și cu elemente de ficțiune, mă voi folosi în expunere de un material amplu, rodul admirabil al muncii unui om de toată isprava, jurnalistul Florin Țugui, cel care m-a cucerit cu modul inteligent în care intersectează realul cu imaginația pentru a face o poveste de succes pe această temă...

Desigur, cam toți am auzit de o celebră legendă, amintită și de N.A. Bogdan în vestita sa *Istorie a Iașului*, cum că fosta Curte Domnească, actualul Palat al Culturii, ar avea o legătură subterană cu Mănăstirea Cetățuia, lucru confirmat de o serie de documente, dar și de cercetările arheologice făcute în respectiva zonă. Și totuși, exact această cale de refugiu, una cât se poate de logică și normală pentru un oraș a cărui istorie

zbuciumată numără nenumărate invazii ale turcilor, tătarilor, cazacilor și alte neamuri ale căror sălbătice purtări puneau în pericol viața tuturor, inclusiv a celor de pe tron și a familiilor lor, este considerat a fi cel mai bine păzit secret al istoriei, numit acum: Peștera lui Duca sau Peștera Blestemată.

Începutul acestei povești îl aflăm după anul 1665 când la cârmuirea Moldovei ajunge domnitor Gheorghe Duca, de neam grec și de origine modestă, dar crescut în casa lui Vasile Lupu. Pe vremea aceea, noi plăteam biruri foarte mari turcilor, dar nici așa domnia sa nu a durat prea mult deoarece a fost pârât turcilor că ar complota împotriva lor și a fost detronat, iar la domnie urcă Alexandru Iliaș. După multe plocoane pe la poarta Sultanului și promisiuni că va da mai mulți bani dacă se va reînscăuna, este repus Domn al Moldovei în 1668, prin urmare este nevoit să crească taxele și astfel sărăcește țara, ceea ce duce în 1671 la o răscoală generalizată. Este din nou dat de turci jos de la domnie, după ce aceștia îl ajutaseră să înfrângă răscoala oamenilor împotriva sa.

În 1678 este însă trimis din nou în Moldova pentru a domni a treia oară. Duca Vodă, având în vedere experiențele prin care trecuse, după instalarea la domnie, pune în aplicare un plan defensiv de apărare prin construirea unui tunel de refugiu între Curtea Domnească și Mănăstirea Cetățuia, care era un punct fortificat, de fapt singura cetate a orașului și care fusese ctitorită de el încă din primii săi ani de domnie. În concepția de atunci, ea putea oferi domnitorului, dar și boierilor, un refugiu care asigura pentru un timp rezonabil o rezistență înarmată împotriva oricărui invadator.

Pentru realizarea acestui proiect, al tunelului, Duca aduce arhitecți din Austria și Italia pentru a nu trezi suspiciuni prin rândul boierilor potrivnici, iar lucrările s-au executat sub conducerea unui mazâl din ținutul Hotinului, numit Grigore Cornescu, cel care avea să restaureze mai târziu și Curtea de Argeș. Acum, nouă, termenul de mazâl nu ne mai este cunoscut, dar la vremea aceea ei alcătuiau o stare de proveniență nobilă în Țările Române și se bucurau de anumite privilegii: plăteau o dare fixă, iar încasarea ei se făcea prin reprezentanți ai mazărilor, astfel că erau scutiți de numeroasele abuzuri pe care frecvent le comiteau încasatorii de stat.

Lucrările au început târziu, prin toamnă, pentru a putea săpa albia Bahluului pe dedesubt pe timp de iarnă când el era înghețat la suprafață, iar în caz de surprapare, să nu dea de bănuț oamenilor, dar mai ales spionilor turci. Au fost aduși peste 200 de prizonieri de război care munceau în schimburi la săparea și consolidarea tunelului. Se lucra inteligent, din două direcții, una de la Curte spre Mănăstire și o alta dinspre mănăstire spre Curte, urmând ca întâlnirea să se realizeze undeva prin zona actualei Mănăstiri Frumoasa.

Numai că, în primăvara anului 1680, echipa care

săpa dinspre Mănăstirea Cetățuia spre Palat dă, la un moment dat, peste un zid imens din granit care nu semăna cu nimic realizat până acum de mâna omului. Lucrările sunt oprite, iar Duca Vodă împreună cu câțiva oameni de încredere asistă la spargerea zidului. Spre mirarea tuturor, vor descoperi un lucru incredibil! În fața lor se întindea o peșteră uriașă cu o lungime de peste o sută metri și cu o înălțime de aproximativ douăzeci de metri. Deși există unele fotografii ale peșterii, eu unul cred că sunt trucaje moderne, însă de aici începem să intrăm în zona unor posibile fabulații, dar nu se face să le ignorăm, măcar pentru farmecul poveștii.

Se pare că unele cronici, ascunse până acum publicului, ar fi consemnat faptul că în mijlocul peșterii era un sanctuar de aproximativ cinci metri lungime și doi lățime, cu însemne ciudate, necunoscute, dar și indescifrabile. De asemenea, de-a lungul zidurilor de granit erau așezate oseminte și cranii de bărbați de diferite tipologii. Sunt aduse în discuție și unele opinii ale dregătorilor curții care erau de părere că acel loc provine de la zei, iar alții că sunt vechii urmași ai lui Zamolxis, însă descoperirea cea mai mare, a fost faptul că într-un colț al altarului s-au găsit câteva lespezi de piatră (treisprezece la număr) cu desene și însemne străvechi. Ulterior, în vremurile noastre, ele au fost chiar fotografiate, dar nu se știe din ce cauze, niciodată intrate în studii de cercetare științifică.

Aproape firesc, atunci când în situație intervin preoții, aceștia au intrat în posesia plăcilor și au spus că ele prezentau trecutul și viitorul lumii, iar una din plăci spunea ca acea persoană care va dezvălui și va profana acel lăcaș, va fi blestemat pe viață, atât el cât și generațiile viitoare, iar oricine ar călca în acest lăcaș va muri în chinuri.

Duca Vodă nu a dat importanță acestui aspect și a decis să își continue lucrarea, ocolind însă această peșteră, dar ia și decizia ca ea să rămână deschisă pentru a fi folosită ca depozit de materiale, dar și pentru averile marilor boieri.

În aprilie 1683, Duca Vodă, în conformitate cu statutul de vasalitate, merge la Viena pentru a participa alături de turci la asediul cetății, iar în lipsa lui, dar și datorită insuccesului turcilor la Viena, boierii se răscoală la îndemnul lui Ștefan Petriceicu, iar polonezii împreună cu cazacii invadează țara.

Domnul este prins la întoarcere în Iași la 25 decembrie 1683 și dus în Polonia, unde moare în închisoare doi ani mai târziu în chinuri groaznice. Se spune ca vorbea altă limbă și noaptea scrijelea pereții închisorii cu tot felul de însemne și semne indescifrabile. Cel mai probabil înnebunise, dar în context se preferă varianta blestemului din peșteră.

La domnie se instalează Ștefan Petriceu care, aflând povestea peșterii lui Duca și gândindu-se că ar putea ascunde o comoară, intră și distruge o parte din tunel, deoarece nu reușește să găsească bogățiile familiei

Duca și nici peștera acestuia. Intrarea în peșteră fusese bine zidită și ascunsă de către Duca înaintea plecării sale la Viena. În schimb găsește una din cele treisprezece plăci descoperite în tunel și o distruge. La nici două luni, turcii îi înving pe cazaci și Vodă Petriceicu este nevoit să fugă în Polonia, unde moare în condiții misterioase.

Turcii însăunează ca Domn al Moldovei pe Dumitrașcu Cantacuzino, care află la rândul său de legenda Peșterii lui Duca, dar și de tunelurile ascunse, suficient cât să pornească o campanie de cercetare amănunțită. Descoperă până la urmă peștera, rămâne uimit de cea ce poate să vadă acolo și lasă în urma sa un document edificator în această privință, dacă am considera că acesta este autentic: „În interior au fost montate de către Duca Vodă, mese și scaune pentru boieri pentru a petrece și chefui în caz de război, într-un colț de peșteră se văd butoaiele cu vin de cea mai bună calitate și apă bună de băut. Într-un alt colț se văd cuferele mari ale foștilor boieri, pline cu giuvaeruri scumpe și munți de galbeni, aici e dracu cu comoara sa și acoliții săi”.

Se spune că, încântat de atâtea bogății strânse la un loc, a fost cuprins de febra îmbogățirii și începe să cheltuiască din comoară, devenind atât de hapsân, încât își comanda mâncare și lucruri scumpe doar pentru el, în timp ce restul celor din jurul său mureau de foame. Orașul Iași aproape că devenise pustiu deoarece o sărăcie cruntă și o foamete de nedescris se abătuse asupra sa, iar noaptea, lupii intrau pe ulițe, unde mâncau cadavrele rămase de izbeliște.

La scurt timp, este chemat de urgență la Înalta Poartă pentru a da socoteală de starea în care ajunsese țara. Temându-se ca nu cumva turcii să fii aflat de Peștera lui Duca, acesta se duce la Sтамbul fără bani la el, ca să nu pară bogat. Este batjocorit de către Sultan și lăsat liber, fără mijloace de subzistență, pe străzile orașului, unde, de ciudă și cuprins de nebulie, moare în condiții absolut mizerabile. Blestemul îl ajunsese și pe el...

Pe data de 23 Noiembrie 1710, Dimitrie Cantemir este proclamat Domnitor al Moldovei de către turci, iar acesta sosește la Iași pe 10 Decembrie 1710, având drept sarcină prinderea lui Constantin Brâncoveanu, bănuind că ar avea legături cu Rusia, aceștia din urmă fiind în război cu Imperiul Otoman. Noul domnitor află de la marele paharnic Gheorghe Mitrea povestea peșterii din dealul Cetățuia și împreună cu Hatmanul Ion Neculce și cu Marele Ban, Savin Zmuncilă, se apucă de explorat interiorul acesteia. În urma cercetărilor amănunțite asupra Peșterii, dar mai ales a celor douăsprezece table din piatră rămase în custodia

călugărilor, Domnitorul, un iluminist să nu uităm, își schimbă brusc opțiunea parteneriatului cu Turcia și, în aprilie 1711, se întâlnește în secret, la Luțk, cu unul din cei mai de seamă „Iluminați” ai lumii de atunci, Țarul Rusiei, Petru cel Mare. Se spune că această întâlnire a lor și discutarea, printre altele, despre descoperirea făcută de către Domnitor în Iași, va duce într-un târziu la apariția Marii Loji Masonice din Londra, fondată peste 6 ani cu finanțare din partea Rusiei.

Dimitrie Cantemir a semnat un tratat secret cu Rusia, sperând astfel să elibereze Moldova de influența turcă, iar țarul îi promite că domnia sa va fi pe viață, dar și ereditară, atât timp cât va rămâne fidel Rusiei. Mai promite și că Moldovei îi va reveni, printre altele, ținuturile Tighiniei, ale Buceagului, precum și cetățile de la Dunăre, Chilia și Cetatea Albă, care fusese pierdute pe timpul domniei lui Ștefan cel Mare.

La câteva săptămâni după întoarcerea Domnitorului la Iași, acesta declară război Imperiului Otoman și împreună cu o parte din armata Rusă, începe pregătirea unui război de alungare a turcilor din Moldova. Singurul care s-a opus a fost boierul lordache Ruset care îi strigă la una din adunări: „Te-ai cam grăbit, măria ta, cu chiematul Moscalilor!” Peste veacuri, se va dovedi că spusele sale fuseseră profetice...

Dimitrie Cantemir ignoră părerile boierilor și își continuă campania împotriva turcilor, nu înainte de a ascunde o mare parte din averea familiei în Peștera de la Cetățuia.

Numai că, armatele moldovene și rusești sunt înconjurate de către imensa armată turcă a marelui Vizir Mehmed Pașa care îi învinge în cunoscuta bătălie de la Stănilești-Prut, într-o luptă care a durat doar trei zile, deoarece soldații moldoveni și ruși, neavând alimente, au capitulat și au cerșit mâncare de la soldații turci.

Dimitrie Cantemir nu se mai poate întoarce la Iași, averile sale rămân rătăcite prin țară, însă Țarul îi oferă protecție atât lui cât și celor care-l însoțeau: familia, dar

Foto document cu lucrările din albia Bahluiului între 1909 și 1910

și unii boieri credincioși care formau o adevărată curte, precum Hatmanul Ion Neculce, Banul Savin Zmuncilă, comisul Pavel Rugină, vornicul Ilie Abaza, serdarul Mogâlde, paharnicul Gheorghită Mitre, marele portar lordachi Aristarh și alții... Cantemir va rămâne alături de Țar până la moartea sa, devenind chiar prinț imperial, însă povestea peșterii de la Cetățuia cu comorile sale rămâne ascunsă și chiar uitată în timp.

Însă, în jurul anul 1900, câțiva cercetători ruși găsesc în arhiva Muzeului Ermitaj câteva manuscrise aparținând lui Dimitrie Cantemir, în care se vorbește despre această peșteră și despre comorile sale. Credibilitatea documentelor este fără îndoială una convingătoare, prin urmare, cercetătorii ruși, ajutați de câțiva Frați Masoni leșeni, ajung în Iași în 1908, sub identitatea unor negustori și crescători de cai.

Nevrând să atragă atenția călugărilor de la Mănăstirea Cetățuia, singurii de atunci care ar fi putut oferi informații despre obiectivul vizat, încearcă să pătrundă spre peșteră prin niște tunelurile realizate dinspre Curtea Domnească. Din păcate, acestea sunt surpate în zona Bahluiului și accesul lor este temporar oprit. Mituiesc însă unele oficialități ieșene ale acelor vremuri și schimbă cursul râului Bahlui anunțând populația că astfel se va evita inundarea zonelor din Podu-Roș, afectate frecvent de-a lungul timpului de ieșirea din matcă a râului.

De fapt, prin schimbarea cursului de apă, s-a dorit excavarea în siguranță a unei porțiuni de peste o sută de metri din tunelul de legătură care era surpat în dreptul fostului curs al râului. Faptul ca nu existau schițe ale traseului tunelului îi obliga să înainteze doar prin interiorul acestuia.

În data de 6 ianuarie 1911, când mai aveau, se spune, aproximativ două sute de metri până în dreptul peșterii, se produce o surpare de pământ la poalele dealului Cetățuia, iar întreaga echipă dispăre sub pământ. Curios este și faptul că în aceeași zi primarul Iașului de la acea vreme, Nicolae Gane, își încetează

mandatul de primar. Coincidența datei, lucru foarte important pentru numerologi, devine stranie dacă ne gândim la faptul că primarul avea Gradul de Maestru în Loja Steaua României din Iași, fiind și unul din cei mai importanți membri ai Francmasoneriei Române. Locul său în Primărie va fi preluat pentru o scurtă perioadă de către alt mason cu grad înalt, ministrul justiției de atunci, Dimitrie A. Greceanu.

Sfârșitul anului 1912 este însă unul deosebit de dificil din toate punctele de vedere. Existau multe probleme pe fond politic, mișcările revoluționare din țară luaseră amploare, economia reușea cu greu să se recalibreze pe măsura cerințelor perioadei de industrializare, prin urmare, cercetarea tunelului către peșteră se amână, deși noul primar al Iașului, Dimitrie A. Greceanu, reușise să facă rost de planurile tunelului, dar și de câteva schițe, privind presupusul amplasament al peșterii, de la un argat al hotelului Sankt-Petersburg, unde fuseseră cazați cercetătorii ruși.

În scurt timp, Dimitrie Greceanu renunță la postul de primar în favoarea lui Gheorghe N. Botez, nu înainte de a vinde documentele referitoare la peșteră lui Matei Basile Cantacuzino, avocat, care era și profesor la Facultatea de Drept din Iași. După vânzarea documentelor Greceanu revine în capitală, unde avea să-și găsească sfârșitul în urma exploziei unei bombe artizanale plasate la 8 Decembrie 1920, în Senatul României.

Matei B. Cantacuzino continuă cercetările asupra tunelului împreună cu fiul său, Vasile, croindu-și drum spre peșteră prin forțe proprii. Pe data de 29 Decembrie 1912 devine Primarul Iașului după ce acceptă să facă parte din Loja Masonică de la Iași. Având acum un atu în plus, dar și alte resurse financiare, reușește să găsească intrarea în peșteră la sfârșitul anului 1913. Sunt extrem de uimiți, atât el cât și fiul său, de peisajul care le apăruse în fața ochilor. Se povestește că timp de trei zile nu au mai ieșit din peșteră, bucurându-se de fiecare bijuterie și obiect în parte. După acest aproape miraculos

episod își dă demisia din funcția de primar, fiindu-i confirmată eliberarea din funcție peste câteva zile, la data de 6 ianuarie 1914. Spre norocul cercetătorilor de mai târziu, a început să facă un inventar al lucrurilor aflate în peșteră și după două luni de muncă obține un rezultat complet sau cel puțin așa apare în unul din caietele găsite după moartea sa:

– 12.450 de monede de Aur
1/2 Findik (Imperiu Otoman circ.
1703-1730)

– 67.800 de monede Argint
1 Para (Imperiu Otoman circ.
1703-1730)

– 87.00 de monede Argint,

0 fotografie a interiorului peșterii, cel mai probabil un fals.

Ungaria Leopold 1. circ 1698.

– 24 Coliere de Aur, 68 de Brățări, 52 de Inele și Ghiuluri, 22 de Sfeșnice, 36 de cutii pentru bijuterii, toate din Aur, 16 Brături cu Bafta din Aur (O bafta de boier avea între 1 și 3 kg de Aur), 120 de Pahare din Aur și Argint, 44 de farfurii de argint, 36 de seturi de tacâmuri, haine, blănuri, etc...

Fiind un om inteligent, Matei. B. Cantacuzino se gândește serios să părăsească țara cu tot cu comoară și decide să își găsească un aliat de nădejde, așa că ia legătura cu un bun prieten de-al său, Alexandru Constantin Cuza, un cunoscut om politic, nepot direct al Domnitorului Alexandru Ioan Cuza.

Planurile sale sunt însă anihilate de venirea Primului Război Mondial și aderarea României la Convenția cu Antanta (4 August 1916). Se vede nevoit să rezidească peștera și să își minimalizeze cheltuielile, deoarece armata controla totul pe străzile Iașului, având în vedere că orașul devenise Capitala de Război a Țării, unde era găzduită și Familia Regală.

Fiul său, Vasile Cantacuzino, fiind militar de carieră, este trimis la București pentru apărarea fostei capitale, însă când germanii ocupă Bucureștiul, intenționează să se reîntoarcă în Iași, pentru a fi alături de tatăl sau. Pe data de 31 decembrie 1916, trenul cu care călătorea căpitanul Vasile Cantacuzino, rămâne fără frâne în gara Bărnova, iar la poalele dealului Cetățuia, în localitatea Ciurea, deraiază. În această tragedie căpitanul Vasile Cantacuzino își găsește sfârșitul împreună cu peste 1000 de oameni. Din păcate, trupul său nu a putut fi identificat, fiind astfel îngropat împreună cu alte câteva sute de persoane, într-o groapă comună la locul tragediei. La auzul acestei tragice vești, tatăl, Matei B. Cantacuzino, înnebunește de durere și se retrage din viața publică. La scurt timp după moartea singurului său băiat, îi mor părinții și soția. La sfârșitul anului 1925 și el este găsit mort în casă, în condiții rămase neelucidate.

După moartea prietenului său, Alexandru Constantin Cuza (cunoscut ca politician de dreapta, mai ales cu numele de A. C. Cuza), decide să cerceteze personal actele și spusele acestuia în legătură cu, de acum, legendara peșteră de sub mănăstirea Cetățuia și a eventualei comori aflate în interiorul acesteia. Găsește în casa lui Matei B. Cantacuzino aproximativ două sute de monede din aur, o sumă importantă de bani, dar și însemnările acestuia. Cercetează cu forțe proprii tunelul de acces către peșteră, dar constată că acesta este într-o stare foarte proastă și există oricând pericolul să se surpe. În această situație, face o înțelegere nescrisă cu înalții prelați ai bisericii ortodoxe ieșene pentru a proteja comoara dacă i se înlesnește accesul în peșteră prin interiorul mănăstirii.

Ajunge în peșteră, o cercetează amănunțit, la fel precum și conținutul tăbliilor de piatră rămase în custodia călugărilor de la Cetățuia. Cu acest prilej, descoperă un lucru uimitor pe două dintre

tablete și își dă seama că singura persoană de încredere care l-ar putea ajuta în acest moment ar fi doar celebrul Nicolae Iorga, important membru al Masoneriei Române, istoric, documentarist, enciclopedist, profesor universitar și academician, cunoscător a mai multor limbi, dintre care unele considerate moarte, precum greaca veche sau latina.

După mai multe studii și cercetări amănunțite a tăblițelor, A. C. Cuza vine cu propunerea ca această comoară, probabil fiind vorba de ceea ce a recuperat de la Matei Cantacuzino, dar și de cele aflate în custodia mănăstirii, să fie dată statului român. Propunerea este respinsă cu vehemență de membrii Lojei Masonice, iar Cuza este îndepărtat din Lojă. De teamă să nu i se întâmple ceva rău, ia legătura, printr-o cunoștință, direct cu Adolf Hitler, în acel moment liderul Partidului Muncitoresc German Național Socialist (NSDAP). Stabilește rapid o cale de comunicare și poartă mai multe discuții telefonice cu acesta la intervale regulate de timp, cunoscându-i pasiunea pentru orice fel de artefact misterios cu posibile implicații divine. Conform unor documente ale vremii, inclusiv unele ziare pe care le putem accesa și acum, Hitler își arată vizibil intenția de a veni în Iași și de a a-l cunoaște personal pe A.C. Cuza, în care vedea un aliat al său în politica antisemită pe care începuse să o pună în practică. În presa locală ieșeană, apare un articol, la 23 Septembrie 1932, în care Adolf Hitler afirmă că dorește să-l cunoască pe profesorul Cuza.

Oficial, această vizită nu a mai avut loc, dar se pare că în tot acest timp, o parte din plăcile de piatră descoperite în peștera de sub Cetățuia au ajuns în posesia lui Hitler în luna decembrie 1932, cu o lună înainte ca acesta să fie numit în funcția de Cancelar al Germaniei.

Însă relațiile dintre A.C. Cuza și Nicolae Iorga se răcesc, iar cei doi devin chiar dușmani, deoarece Nicolae Iorga respinge cu vehemență colaborarea cu Germania și ideologia fascistă, ceea ce îi va atrage antipatia legionarilor din România, precum și mânia lui Hitler. Cam acesta este și contextul în care profesorul va muri asasinat în pădurea de la Strejnicu, o mică localitate lângă Ploiești, în noiembrie 1940.

Nu se știe însă nici în zilele de astăzi ce însemne conțineau plăcile dăruite lui Adolf Hitler, cu toate că, în mod sigur, undeva prin Arhiva Mitropoliei există schițe, copii sau desene realizate după original.

S-ar părea că A.C. Cuza înțelege că tot ce se află în interiorul peșterii este blestemat, așa că ia decizia, în anul 1943, de a părăsi Iașul și se autoexilează în Ardeal, la Sibiu. Moare în anul 1947 la Sibiu, fiind înmormântat în Cimitirul Central.

După terminarea războiului și venirea la putere a comunistilor, Iașul trece prin uriașe transformări și extinderi, iar fundațiile noilor blocuri de locuințe pătrund adânc în solul milenar al orașului. Biserica își dă seama că acum o hotărâre la nivel de conducere

ar putea să distrugă și să jefuiască peștera, așadar ia decizia, foarte logică, să zidească pe o lungime de câțiva zeci de metri intrarea în tunel, dar înainte de asta distruge și o parte din el între mânăstirea Frumoasa și dealul Cetățuia. Partea de la fosta intrare în tunel este transformată în cramă și astfel devine ascunsă de ochii curioșilor. Am vizitat această cramă de mai multe ori și pot spune cu mâna pe inimă că nimic din ce se vede acolo nu ar putea să te ducă cu gândul la vechea taină a tunelului. Sunt sigur, de altfel, că nici călugării care au serviciul la cramă nu cunosc mai nimic despre locul în care își împlinesc ascultarea. Acesta este un lucru specific tuturor bisericilor, deoarece de-a lungul întregii lor existențe au păstrat cu sfințenie o mulțime de secrete.

Între 1970-1979 primar al Iașiului este Ioan Manciu, om care obținuse în anii 70 licența în istorie la Facultatea de Istorie și Filosofie a Universității „Al. I. Cuza”. Va încerca pe tot timpul mandatului său să afle dacă este sau nu reală povestea acestei peșteri, prin urmare, impulsionează tot felul de lucrări și săpături în anumite locuri, gândind că va găsi ceva, însă, din păcate, norocul nu-i surăde.

De-a lungul timpului fuseseră găsite nenumărate urme ale acestui tunel care pornea din zona Palatului Culturii și se întindea pe actuala stradă Sf. Lazăr, până la Piața Nicolina, apoi spre Mânăstirea Frumoasa urcând spre Cetățuia. În zilele noastre, Mitropolia neagă existența acestui tunel sau a peșterii, dar se arată foarte deschisă și chiar invită lumea să viziteze mânăstirea acolo unde, la capătul curților, există o intrare bine păzită și închisă vizitatorilor. Peste această intrare, aparent banală, a fost contruit un Observator care teoretic are rolul de a supraveghea pădurea și de a oferi informații utile în timp real anumitor Instituții ale Statului (Pompieri, Politie, Armată, etc...) în caz de necesitate. Numai că, această clădire îngrădită este mereu închisă, ea aparținând Ocolului Silvic Suceava, iar dacă dorești informații, trebuie să te deplasezi la ei. O altă ciudățenie este căutarea ei pe internet, acolo unde nu există nici un fel de date despre această construcție. Totuși, dacă te apropii de ea și zăbovești mai mult timp în preajma ei, vei avea surpriza să te trezești cu un călugăr sau doi care te vor supra-veghea insistent. Destul de ciudat, într-o lume în care, aparent, accesul la orice gen de informație este absolut liber.

– Frumoasă poveste, coane Alecule, însă eu mai știu una cam la fel de misterioasă cu un puț aflat cam în centrul orașului și care duce la o sală cu inscripții nedescifrate, iar acolo se află și o fântână cu o apă specială extrem de pură biologic!

– Nicule, cunosc și această poveste greu de încadrat la credibile, măcar pentru faptul că nu vine cu nici un argument de tip fotografie, document sau consemnare în actele celor care ar fi lucrat aici. Prin urmare, o consider doar o pistă falsă, lansată de cei care vor să deturneze atenția de la povestea mult mai

credibilă a peșterii despre care am vorbit, ceea ce îmi întărește convingerea că miezul ei este unul cât se poate de real.

– Dar ca om de știință ce concluzii tragi din această prezentare, captivantă totuși?

– Prima ar fi că bogățiile pe care le numim comori aduc doar suferință, așa cum am aflat de-a lungul vremurilor! Sunt convins că la mijloc au fost niște interese meschine, de îmbogățire rapidă, dar și acel spirit de aventură al unor oameni deosebiți, cei care doar așa au reușit să contureze istoria mai puțin cunoscută a omenirii. Că aurul sau bijuteriile găsite în peșteră s-au spulberat, este un lucru firesc, așa cum firesc este să gândim că păstrarea bogățiilor în vremuri tulburi, iar la noi acestea nu au lipsit, se făcea prin ascunderea lor în pământ și înclin să cred că nici acum nu este altfel, de când am început să înțelegem cum funcționează băncile. Deci lucrurile la acest nivel au o logică fermă! Cât despre comoara spirituală, chiar dacă nu iau în serios informațiile referitoare la craniile diferite de ale noastre care ar fi fost găsite în peșteră, îmi rămâne, cu probe indiscutabile, fotografice, informația referitoare la plăcuțele din piatră cu semne asemănătoare unui scris. Aici voi intra desigur în controversă cu istoriografia oficială, cea care susține că populațiile antice de pe teritoriul actual al țării noastre nu cunoșteau scrisul. Lenea intelectuală, stupiditatea, dar și lichelismul au făcut ca această neverosimilă aserțiune să traverseze secolele. Faptul că tăblițele din peșteră nu au intrat niciodată în atenția cercetătorilor nu se datorează secretului impus de biserică, ci doar incompetenței pseudo-savanților care ne dau lecții. Și nu mă miră, deoarece nici plăcuțele de la Sinaia, mult mai multe și mai bogate, nu au intrat vreodată în studiu, însă a fost imediat adoptată ideea, cel puțin cretină, precum că acestea sunt un fals. Nimeni nu și-a pus măcar o întrebare de bun simț: cine să facă un asemenea fals de proporții și mai ales de ce? Ca să nu mai vorbesc despre felurite forme de scriere, mai ales petroglife, care nu interesează pe nimeni

– Crezi că există o conspirație care să împiedice cunoașterea istoriei noastre?

– Nu! Ar însemna să ne dăm prea multă importanță! Există însă mari interese ca adevărata istorie a lumii să nu fie cunoscută, deoarece se spune că doar cel care cunoaște trecutul poate avea viitor! Iar hoții de istorie nu sunt de ieri de azi, ci de când este omenirea!

Cum luna ne cam bătea obrazul, la fel și ceasul care arăta că ajunseserăm cu poveștile la miezul nopții, mulțumim gazdei și ne retragem având convingerea că după atâta plăcută tihnă intelectuală vom dormi bine și vom visa frumos...

Nu-i puțin lucru să te simți bine în corpul tău!

Prof. **Ecaterina TELETIN**

Mintea este puterea dominantă ce modelează și creează, pentru că toate acțiunile noastre depind de conexiunea dintre minte și inimă.

Omul este rațional și cu cât se folosește mai mult de aceasta își poate stabili dorințele, și în acest fel lucrurile nu se vor lăsa așteptate. Omul gândește cu voce tare, în special bătrânii, dar și în secret, mai ales când apar probleme. Așadar, mintea unei persoane se aseamănă cu o grădină care se menține dacă este îngrijită. Mintea este cea care stabilește armonia cu mediul înconjurător.

E drept că armonia este rezultatul unor legi, nu e un element de șanse – mai trebuie să ținem seamă de ele. Deci mintea trebuie alimentată cu gânduri frumoase, cu educarea răbdării, chibzuinței, cu informații corecte.

Într-una din lucrările sale, încă din 1861, *TITU MAIORESCU* spunea că: „Un om înzestrat cu o minte pătrunzătoare este în stare să prevadă mersul evenimentelor și să-și construiască în mare parte soarta, ținând seama de ele.” Ori noi știm că nimic în lume nu atâră de liberul arbitru al nimănuia, totul se face după legi fixe.

Mintea nu poate realiza mare lucru fără cea mai de preț calitate cu care ne-a înzestrat Creatorul – chibzuința.

Gândind și analizând situațiile în care ne găsim la un moment dat, e necesar să luăm decizii înțelepte, uneori viața depinde de hotărârea de moment.

Pentru că suntem la o vârstă când hotărârile trebuie luate cu multă gândire și chibzuință, și pentru că amânăm luarea unor decizii, mai ales cele care țin de sănătatea noastră, m-am hotărât să scriu câteva rânduri din rezultatele „Căutărilor medicale” despre OBEZITATE, boală care generează suferințe nebănuite și care are mare legătură cu mintea, răbdarea și chibzuința. Se pune întrebarea: Are legătură obezitatea cu modul de hrănire, ereditatea, modul de viață, sistemul hormonal, vârsta, obiceiurile de hrană ale familiei, zona geografică, clima, stresul etc. ? Nu s-a stabilit încă dacă obezitatea este o boală sau e o vină a celor grași! Mulți oameni se îmbolnăvesc numai la gândul că au câteva kilograme în plus, mai ales persoanele care cred în cultul modei trupului subțire – silueta ideală.

Mai știu că există o zicală: „Simte-te bine în pielea ta.” Există o greutate ideală?

S-au făcut multe studii și calcule cu privire la omul

corpulent sau gras. S-a luat în considerație înălțimea în cm și greutate. În orice caz, medicii consideră ponderali și supraponderali persoanele care depășesc 20-50 kg față de normal. Dar care e greutatea ideală?!

Așa cum arătam mai sus, obezitatea apare și în funcție de sex, vârstă, sistem hormonal, locul de muncă, perioada anului în care se constată greutatea anormală, la care iau în considerație și bolile de care suferă persoana respectivă, fără a neglija ereditatea. Intrăm în anotimp hibernal, mișcarea e mai redusă, mai ales la persoanele de vârsta a treia, alimentația e mai bogată, existând posibilitatea de a depune câteva kilograme în plus.

În acest caz, factorii de risc ne pândesc.

Plusul de calorii nu se arde, se transformă în grăsimi, care se depun. Sunt cazuri când cei grași mănâncă mai puțin decât cei slabi. Cercetătorii consideră că obezitatea e o dereglare a metabolismului. S-au făcut investigații pe subiecții care înainte de a se îngrășa, erau monitorizați pe măsură ce luau în greutate în mod excesiv, ajungându-se la concluzia că depunerea era legată de alimentația bogată în grăsimi, glucide și mai puține fructe și legume, iar mișcarea redusă.

În zonele cu temperatură scăzută, oamenii se hrănesc consistent, stratul de grăsime care se depune dă șanse de supraviețuire în timp de secetă, foame, temperaturi scăzute, munci grele, cu un consum mare de calorii.

Locuitorii din zonele muntoase cu temperaturi scăzute, cu ierni prelungite, au un consum bogat în proteină animală. Arderile sunt mai mari în iernile mai grele.

S-au făcut experimente pe copii pentru a verifica rolul eredității la obezitate. În trei luni, subiecții erau hrăniți la fel, mișcările de gimnastică făcute de asistente și regimul hidric aceleași. Unii dintre copii au depus un strat consistent de grăsime, alții au crescut normal în greutate. Cei cu greutate crescută aveau unul din părinți cu greutate ponderală. În aceste condiții, părinții trebuie să urmeze sfatul medicului, care după niște analize sau intervenții chirurgicale pot prescrie un regim de hrană al copilului, dar și părinților.

După toate observațiile pe copii și adulți, știința nu poate stabili că singura cauză ar fi ereditatea. Ba mulți medici cred că obiceiurile alimentare ale familiei sunt

de luat în calcul. Omul are un consum limitat de calorii, chiar dacă e activ. Dacă se consumă 70% din energia alimentară, restul se depune. Arderea lor se face prin mișcare. Vârstnicii depun mai mult de 30% din cauza deplasării greoaie, mișcărilor lente datorate bolilor reumatice, a articulațiilor, sedentarismului.

Se recomandă mâncarea gătită, deplasările zilnice, înlocuirea dulciurilor cu fructe și legume, evitarea sucurilor din comerț, folosirea alimentelor de întreținut metabolismul echilibrat, meniul săptămânal să conțină o diversitate de alimente care să asigure hrănirea organelor și consumul de calorii pentru treburile casnice obișnuite.

Am cunoscut persoane care în perioada de supărare, stres, pierd simțul măsurii, mâncând mult și fără rost. Unii cercetători explică depunerile de grăsimi de natură psihică. Este, se crede, un impuls și o speranță de a se „deconecta angoasa care duce la pulsiuni bulimice.”

Femeile sunt cele care se interesează mai mult de silueta lor. Tineretele pentru că vor să fie frumoase, să se poată îmbrăca după modă, vârstnicele pentru sănătate, pentru ușurința de a se deplasa mai ușor, pentru a evita oboseala inimii și a altor organe.

Sunt femeile grăsuțe care sunt fericite și au în vedere proverbul „Cine-i gras e și frumos.” Eu cred că nu întotdeauna și sănătos. Dacă o femeie grăsuță e fericită, de ce să slăbească? Înseamnă că fericirea și nefericirea acționează asupra metabolismului.

Prin emisiunile de radio și TV, ziare și reviste, se dau tot felul de rețete de slăbit și de îngrășat, medicamente, ceaiuri, legume, fructe, consumate în anumite cantități. Fiecare persoană are un metabolism propriu. Indicațiile de slăbit sau de îngrășat sunt personalizate. Controlul sănătății mintale se face la recomandarea medicului specialist, după un întreg șir de analize; orice indicație sau regim recomandat de specialist se face cu răbdare și orice hotărâre luăm e în favoarea noastră și a familiei noastre.

Respectând aceste sfaturi medicale, ne vom putea privi în oglindă spunând: „mă simt bine în corpul meu!”

Pentru a avea această bucurie, trebuie să știm că metabolismul însumează totalitatea proceselor fizice și chimice care stau la baza transformărilor structurale și energetice celulare.

Organismul uman sănătos are un metabolism echilibrat. Adică procesele principale de transformare a alimentelor în nutrimente, care se înglobează în celulă, pentru a o hrăni și a o ajuta să-și realizeze funcțiile, proces numit ASIMILAȚIE sau ANABOLISM. Opus e procesul de dezintegrare a nutrimenților în celulă, prin oxidare în prezența O_2 adus de sânge cu eliberare de energie și CO_2 , proces numit DEZASIMILAȚIE sau CATABOLISM. Aceste două procese, numite Bilanț metabolic, se consideră pozitiv în cazul în care predomină asimilația.

Dacă aceste două procese metabolice nu sunt în echilibru, apar disfuncțiile care duc la OBEZITATE, și e un pas până la diabet.

Coordonator sau centrul de comandă este sistemul nervos central, care coordonează și sistemul de nutriție și locomotor în relație cu sistemul hormonal. În concluzie, sănătatea depinde de modul în care avem echilibru la nivelul creierului, care răspunde de viața noastră. Sfatul medicului specialist este capital dacă îl respectăm.

Nu adăuga ani vieții, ci vieții ani! Se poate, dacă respectând câteva reguli de aur în alimentație:

- masa la ore fixe;
- consum de varză murată, borș, murături, pâine dospită și lactate fermentate;
- consumul apei curate (potabile);
- respectarea orelor de somn;
- consumul alimentelor care conțin vitamina C;
- mișcare în aer liber.

Dacă apar sincope în viața noastră, să nu disperăm. Toate au rezolvare dacă avem dorință, credință, răbdare și ne menținem mintea sănătoasă.

La primul semn de slăbire sau depunere în aceleași condiții de hrană și efort, e un indiciu că ceva nu-i în ordine cu sănătatea noastră.

Măsurile luate la timp ne scutesc de suferință, pe noi și familiile noastre.

Vă urez sănătate și nu uitați că boala intră prin minte, că omul e un necunoscut pentru el și vor trebui să se cunoască mai bine, să fie sigur că se poate vindeca de o boală, dacă este convins că medicamentele și sfaturile specialiștilor îl pot vindeca sau ușura suferința.

Medicamentul pentru vindecare este odihna. Te reface, pentru că în orele de somn, în organism se pregătesc hormoni și substanțe pentru asigurarea funcțiilor aparatelor și sistemelor care mențin viața.

Bibliografie:

Adina Moldoveanu - *Dieta minții*, Enciclopedia medicală

Halucinații în privare senzorială

Psiholog **Luca MIHAI**

Dacă v-aș spune că, în anumite condiții de mediu, e foarte posibil ca fiecare dintre voi să poată ajunge în situația de a experimenta halucinații, fără să fie neapărat un caz patologic și fără să fiți sub influența vreunei substanțe halucinogene, m-ați crede?

Cu atât mai mult, merită să ne îndreptăm atenția asupra fenomenului cu cât pot produce persoanelor considerate apte din punct de vedere psihologic (în urma unui consult sau interviu bine instrumentat) schimbări ale percepției atât de evidente încât antrenează odată cu ele modificări ale convingerilor și credințelor anterioare putând duce, în anumite cazuri extreme, la accidente și evenimente cu consecințe grave.

La scurtă vreme după cel de-al Doilea Război Mondial, viziunile determinate de halucinații au fost semnalate din ce în ce mai des, reprezentând un pericol major în cazul piloților ce zburau ore în șir la altitudini mari, într-un cer lipsit de alte ținte în mișcare. De asemenea, fenomenul afectează și șoferii, îndeosebi cei care transportă mărfuri pe distanțe lungi, în condiții de autostradă, ce rămân concentrați la volan asupra șoselei fără sfârșit. Am lăsat la urmă navigatorii, întrucât pot depune „mărturie” efectului halucinogen al privării senzoriale la bordul navelor, povestindu-vă un scurt episod din zecile trăite pe mare.

În seara zilei de 6 martie 2014 ne reîntorceam dintr-un lung și obositor voiaj din China, spre Singapore, de-a lungul coastei Vietnamului. Ne aflam la bord de patru luni, iar în ultima săptămână, după ce lăsasem în urmă aglomerația specifică Asiei, navigam în Marea Chinei de Sud fără vreun companion de drum. În cartul de seară, în jurul orei 21, mă aflam pe comanda de navigație împreună cu ofițerul de cart și timonierul de serviciu. Cu toții scrutam întunericul de pe hublou într-o liniște deplină, fiecare, probabil, adâncit în gândurile sale, departe de ceea ce aveam înaintea. Brusc, am simțit balansul navei înclinându-se succesiv și mișcarea provei spre dreapta prin noaptea smolită. Uitându-mă mai cu băgare de seamă înainte, nu am distins altceva decât linia orizontului, vag, ca un fir de ață între două lumi întunecate. Nava păru că se oprește, însă, în câteva secunde, reluă girația îndreptându-se și mai mult către tribord. Am auzit timonierul, din spatele meu, pe un ton surprins dar convingător că avem un obiect sferic, luminos, chiar în față, motiv pentru care a schimbat direcția de mers, apoi, că schimbarea a fost și mai consistentă fiindcă acest obiect „ne urmărește”. În borduri opuse, împreună

cu ofițerul de cart, am început să cautăm prin binoclu același obiect, distingând în următoarea clipă, o lumină rece, ca de neon, sferică, ce părea că urmărește direcția navei precum un far călăuzitor. Deși aveam experiență în ceea ce privește efectuarea serviciului de veghe maritimă după ani de navigație pe mare, realizez cu stupoare că nu pot aprecia distanța până la acel obiect și nici nu pot aproxima dimensiunile.

Mărturisesc că acest lucru a fost mai înfricoșător decât prezența obiectului în sine. Această formă, părea că iese din planul fizic, precum o muscă pe televizor pe care actorul încearcă să o prindă. Părea aproape dar și departe în același timp. Mișcarea sa era în concordanță cu mișcarea provei navei însă se deplasa în același timp și în profunzime, spre linia orizontului (se îndepărta), paradoxal fără să își schimbe dimensiunile. În câteva secunde ofițerul de cart confirmă prezența obiectului sferic în câmpul său vizual.

Ordon schimbarea cursului cu toată cârma spre babord, în partea opusă. Nava se înclină, zăbovește o vreme în inerție ca apoi să revină spre stânga. Un pic „dezorientată” sfera luminoasă rămâne în urmă, apoi revine și urmărește nava în același mod. A urmat un joc de câteva minute în care alternam direcțiile pentru a evita o eventuală coliziune, de fiecare dată lumina ne urmărea mișcările, deplasându-se în același timp, în profunzime, fără să își piardă din calitate. La scurtă vreme după ce am „atenționat prin semnal luminos cu lampa ALDIS”, lumina s-a îndepărtat spre orizont și a urcat vertiginos spre cer de unde a dispărut... Nu există nici o logica în această viziune, nu există nici o explicație fizică și nici o definiție exactă a obiectului „văzut” în acea seară.

Să fi fost vorba de o „*folie a trois*”?

Să fie un eveniment paranormal sau o manifestare a halucinației determinată de privare senzorială? Trei persoane au avut aceeași experiență vizuală, perceptivă, toate având un dosar de evaluare psihologică anuală impecabil. Să fie lumina aceea o fosfenă ca cele ce ne apar pe retină când ne apăsăm globii oculari? Posibil, însă fosfenele nu ar fi apărut tuturor în același timp. Să fi fost un obiect real? Cum am explica deplasarea în profunzime fără modificarea dimensiunilor? Ar putea fi un caz de halucinație datorat privării senzoriale, privitului în noapte, ore întregi, concentrarea atenției fiind, de cele mai multe ori asupra unui punct imaginar, înaintea provei?

Cazuri ca acestea nu sunt deloc singulare. În breaslă,

povestim destul de des evenimente asemănătoare și desigur, de multe ori prind un iz de teorie a conspirației explicat de altfel de teama de ridicol sau de a nu fi crezut. Din păcate, astfel de întâmplări nu primesc întotdeauna atenția cuvenită, nu se aprofundează, fiind considerate lipsite de logică, de sens și prin urmare nu sunt dezvăluite, nu sunt împărtășite psihologului clinician la vizita anuală, de teama pierderii avizului și locului de muncă pe considerentul alterării stării de normalitate. Ce găsesc interesant la această experiență trăită în acea seară, este că niciunul dintre noi nu ne-am îndoit vreun moment de realitatea existenței obiectului și nu l-am considerat nicidecum o halucinoză.

După evenimentul trăit în Marea Chinei, mi-am pus întrebarea dacă, însemnările navigatorilor, din cele mai vechi timpuri, nu cumva au la bază halucinația datorită privării senzoriale. Homer a fost primul care a menționat sirenele în Odiseea, povestind cum femeile ale mării ademeneau marinarii cu glasurile lor, astfel încât aceștia se aruncau în valuri, găsindu-și moartea. Ulise se salvează însă, legându-se zdravăn de catarg, astupându-și urechile cu ceară. Dacă menționăm că Homer era orb, și că în descrierea sirenelor, acestea semănau cu femeile având coadă de pasăre, ca mai apoi, în reprezentarea clasică actuală să apară sub forma unor ființe jumătate femeie-jumătate pește, am putea sugera faptul că ar putea fi rodul unor halucinații atât vizuale cât și auditive?

Oare nu datorăm legendele monștrilor marini, pretutindeni în lume, povestite asemănător de marinari, tocmai acestui fenomen apărut în urma privării senzoriale?

Mult mai aproape de istoria recentă, fregata *Belle Poule*, în încercarea de a ajunge din urmă corveta *Berceau* de care o separase o furtună violentă, raportează un eveniment derutant pentru ei, la acele timpuri. Pe o vreme perfectă, cu soare puternic, marinarul de veghe raportează din cuibul său din vârful catargului, o ambarcațiune în derivă. Conform protocolului și regulamentului în astfel de cazuri, toți membrii echipajului fregatei și-au îndreptat privirile către obiect, încercând să nu îl scape din vedere, parte dintre ei începând deja operațiunile de salvare. Absolut toată lumea, atât ofițerii cât și marinarii au perceput clar o plută plină cu bărbați, remorcată de ambarcațiuni care făceau cât se poate de real, semnale de primejdie. De îndată, contraamiralul *Desfosses* ordonă ca barca fregatei să fie coborâtă și să se îndrepte în mare grabă către naufragiați. Pe măsură ce se apropia de aceștia, tot echipajul bărcii de salvare a putut vedea „mase de oameni agitându-se, întinzând mâinile și se auzea sunetul monoton și confuz al multor voci”. Când însă barca de salvare s-a apropiat îndeajuns de mult încât aproape că au atins pluta, au putut constata că se află în fața unor trunchiuri de copaci, cu frunze încă pe ei, probabil căzuți de pe țărmul din apropiere și duși de curent. Abia în acel moment halucinația a dispărut. Acest eveniment, apropiat ca desfășurare de cel trăit în Marea Chinei, ar putea avea la bază o halucinație singulară

transmisă prin contagiune, unui întreg echipaj. Așadar, de la *folie a deux* și *folie a trois*, e suficientă puterea de convingere și sugestibilitate la care se adaugă fondul general susceptibil la apariția halucinațiilor datorate privării senzoriale, pentru a ajunge la „*folie*” în masă.

Un articol al lui Dominic Ffytche din 1998 sugerează că există o „corespondență izbitoare” între anumite experiențe halucinatorii ale pacienților și activarea unor porțiuni ale căii vizuale ventrale a cortexului vizual. Cercetătorii studiului au remarcat distincția clară între imaginația vizuală normală și halucinații (imaginarea unui obiect colorat nu activează zona V4 pe când o halucinație în culori, da). Concluziile acestui tip de studiu confirmă că nu numai subiectiv dar și obiectiv, halucinațiile sunt diferite de imaginație și mult mai aproape de percepție. De altfel Charles Bonnet afirma scriind despre halucinații: „*Mintea nu e în stare să facă diferența între vedenii și realitate*”. Ffytche confirma 230 de ani mai târziu că nici creierul în complexitatea sa nu reușește acest lucru.

Creierul are nevoie nu numai de informații perceptuale dar și de schimbare perceptuală, cu alte cuvinte, nu este necesară privarea totală de stimuli vizuali pentru ca halucinațiile să se producă, ca în cazul meditației sau al somnului, întrucât, chiar și monotonia vizuală poate produce același efect. De altfel, în unele procedee de inducție a transei hipnotice, subiectului i se cere să privească într-un punct fix nefiind neapărat necesar să închidă ochii. Astfel, lipsa schimbării percepute în câmp vizual determină în timp relativ scurt atât o lipsă a atenției cât și aberații perceptuale. Întrebările pe care eu mi le-am pus ori de câte ori am experimentat acest lucru fie personal, fie ca mărturisiri ale colegilor sunt: „Apar aceste halucinații ca rod exclusiv al privării senzoriale sau avem de a face cu un cumul de factori, inclusiv starea de excitație psihică a observatorului? Este acest tip de viziune caracteristică persoanelor dotate cu o mai mare inteligență creativă și prin urmare cu o imaginație bogată sau e un fenomen universal?”

Vom avea probabil răspunsuri susținute empiric abia când interesul psihologiei autohtone se va îndrepta și către acest domeniu fascinant, neexplorat și unic prin caracteristicile sale.

Să înaintăm în vârstă lent, frumos și sănătos

Daniela Tudorița TEODORU

Specialist în kinetoterapie și motricitate specială

„Am învățat că poți continua încă mult timp după ce ai spus că nu mai poți.”

Octavian Paler

Bine ne-am regăsit, dragii mei!

Înaintarea în vârstă este un proces natural continuu și nu trebuie să ne fie frică. A îmbătrâni nu înseamnă că avem o problemă psihică sau fizică.

În urma unor studii efectuate, se pare că speranța de viață a oamenilor a crescut. Medicina preventivă a progresat, astfel încât o înaintare în vârstă sănătoasă trebuie luată în calcul de fiecare persoană în parte. Pentru ca măsurile profilactice să aibă efect, ele trebuie aplicate după vârsta de 40 de ani.

Ceea ce ne face să conștientizăm că îmbătrânim este vârsta cronologică. An de an aniversăm, sărbătorim evenimentul când mai adăugăm un an și tot așa până când... nu ne mai place. De ce? Pentru că din acel moment ne simțim mult mai bine spunând că „daaa... am 70 de ani dar mă simt ca la 58 de ani!” Începem să scoatem în față vârsta biologică. Vârsta biologică este vârsta care scoate în evidență modul de viață pe care l-a avut fiecare individ în parte până la acea vârstă. Asta nu înseamnă că nu ne putem îngriji și după. Poate chiar mai mult. O bătrânețe liniștită înseamnă o bătrânețe fără griji, o bătrânețe fără mari probleme de sănătate, o bătrânețe cu un psihic bun.

Am întâlnit persoane care mi-au spus că le este frică de faptul că îmbătrânesc și nu știu ce-i așteaptă, iar asta-i îngrozește. Primul lucru pe care li-l spun este să nu se mai gândească la vârsta cronologică, să-și ghideze psihicul și să se comporte exact cum simt, exact ce le transmite vârsta biologică. Pentru că, putem avea 80 de ani, dar comportamentul, sentimentele să fie precum am avea 60 de ani. Nu e ca și cum, vai de mine, trebuie să arătăm..., să ne îmbrăcăm... ca și cum am avea 80 de ani, chiar dacă noi nu simțim că-i avem. Nu!

Un rol important îl are alimentația, consumul de lichide (apa), consumul de legume, fructe, mișcarea și bineînțeles, indicațiile medicului, indicațiile fizioterapeutului.

Câte puțin din fiecare dacă respectă și tot este bine.

A face mișcare nu înseamnă neapărat să mergem la sală sau să facem exerciții complicate. Exercițiile le putem face din poziția așezat pe scaun sau așezat la marginea patului. Mișcările trebuie să fie lente, ușoare

rotiri de trunchi, de cap... fără să obosim.

Exercițiile de respirație, iarăși sunt foarte importante (un inspir cu două expiruri).

Încă un pic și vin sărbătorile de iarnă, sărbătorile cele mai frumoase. Nu vă întristați, gândindu-vă cum erau sărbătorile în familia dumneavoastră în anii din urmă! Trăiți momentul, clipa! Faceți-vă bucuriile pe care vi le doriți! Dăruți celor dragi lucruri mici, mărunte, vorbe calde, priviri mângâietoare, orice simțiri... Dați drumul sentimentelor sincere și curate.

Noi, oamenii, avem tendința să trăim în trecut și viitor, dar uităm să ne bucurăm de prezent.

Vă doresc sănătate și sărbători pline de căldură!

Nu uitați să fiți buni!

Cu drag,
Daniela!

*„Ceea ce nu trăim la timp,
nu mai trăim niciodată!”*

Octavian Paler

ALFABETUL UNOR CUVINTE PENTRU INIMĂ ȘI MINTE

Neculai GHEȚĂU

A – AMINTIRILE...! sunt hrana „zilelor sărace” ale bătrâneții. Clipele trec greu... anii trec repede.

ARTA precum și opera de artă, nu trebuie explicată: se înțelege sau nu, place sau nu. „Ce este important în artă, este să vibrezi tu însuși și să-i faci și pe alții să vibreze.” (George Enescu)

AZI este prima zi din restul vieții tale.

B – BĂRBAȚII mint mai mult, dar femeile mint mai bine. Sunt prea tânăr... ca să fiu... bătrân!

BĂTRÂN ești atunci când renunți să lupți cu viața!

BINELE – Noțiunea „binelui” variază de la individ la individ. Un bărbat spune unei femei: „Nu vrei să ne facem „UN BINE”... unul-altuia?”

BOGĂȚIA cea mai mare și de folos este sănătatea.

Despre **BUNUL SIMȚ** s-a spus că este „geniul umanității”; unii spun că este al șaselea simț.

C – LA CIMITIR – Un paznic de cimitir i-a întrebat pe doi vizitatori emancipați care se foiau mereu pe acolo și produceau agitație mare: „Dumneavoastră ați venit în vizită? Sau rămâneți?”

CLIPA care e pierdută... zace-n vremea ce-a apus. Nu se fac minuni pe lume, nu se-ntoarce... ce s-a dus.

CULTURA modelează sufletul și mintea: Ea nu se vede... se simte.

CUVINTELE sunt de două feluri: cele care te ung și cele care te mânjescl

CLEVETITORILOR MEI – Când o fi să trag cortina/ Puneți dricului... cal sur/ Și-ndemnați clevetitorii/ Să mă pupe fix în...!

D – Un singur **DEFECT** strică rodul a zeci de calități.

DRAGOSTEA, ca și gripa se tratează cu... „patul”.

Când există **DRAGOSTE**... sunt de toate.

La femei, **DRAGOSTEA** intră prin urechi, iar la bărbați intră prin ochi!...

Fără **DRAGOSTE**, fără pasiune, fără sex..., viața nu e viață!

DUMNEZEU nu-l ajută decât... pe cel ce se ajută singur.

E – ECHILIBRUL în viață... duce la liniște sufletească.

EDUCAȚIA este primul criteriu în înfrumusețarea, înnobilarea și desăvârșirea personalității, a caracterului.

F – FEMEILE nu vor să înțeleagă că mai sunt și bărbați dezinteresați de ele!

FEMEILE...! Vrei să te ai bine cu ele? Să le dai tot ce vor și să faci tot ce spun!

Multă lume se întrebă: „Cât de **FLĂMÂND** trebuie să fi fost **ADAM**, de a renunțat la **Rai** pentru un măr?”

FUNERALIILE nu sunt pentru mort, sunt pentru cei vii; mortul este doar motivul!

G – GREȘELILE... fac și ele parte din viață; tratați-le ca pe niște lucruri care se pot repara...!

Dintre toate **GUSTURILE** mâncărilor și băuturilor, cel mai bun **GUST** este **GUSTUL SĂNĂTĂȚII**.

H – Când la adolescenți încep să bântuie **HORMONII**..., rațiunea este în mare dificultate!

I – IERTAREA este o dovadă de mare virtute, generozitate, înțelegere.

Nu **IROSI** timpul... s-ar putea să ai mai puțin decât crezi.

O frumoasă declarație de dragoste ar trebui să sune astfel: „Azi te **IUBESC** mai mult decât **IERI**..., dar mult mai puțin decât mâine!...”

Î – Toți vor să trăiască mult, dar nimeni nu vrea să **ÎMBĂTRÂNEASCĂ**.

Un proverb spune: „Rădăcinile **ÎNVĂȚĂTURII** sunt amare, dar roadele sunt dulci.”

J – Cine vrea să **JUDECE** pe alții... să înceapă cu el însuși.

JUSTIȚIA – **CA INSTITUȚIE** – nu face legea, ea o aplică.

L – O societate care se respectă ar trebui să aibă **LEGI DE FIER** și închisori de piatră.

Nu te lipsi de nimic până nu găsești un înlocuitor mai bun.

LUCRURI care fac viața frumoasă: Libertatea, Dragostea,

Maternitatea/ Paternitatea, Creația, Cunoașterea, Iubirea, Împlinirea aspirațiilor.

Pentru „fiecare”, **LUMEA** se naște și moare odată cu el.

M - Se întâmplă uneori ca tot ce ne-a dat „**MAMA natură**” să ne ia „**TĂTUCU – timp**”.

MÂINILE murdărite de muncă, miros a cinste și demnitate.

MEMORIA dacă se uzează... schimbă culoarea amintirilor.

MINTEA crede... ce văd ochii și ce aud urechile.

Mai mult decât de **MOARTE**, trebuie să ne temem de... bătrânețe!

MUNCA este cea mai frumoasă fărâmă de patriotism.

N – **NEPĂSAREA** are un corespondent în expresia „Privește și treci”.

O - Pe **OAMENII SUPERIORI** îi interesează dreptatea.

Pe **OAMENII INFERIORI** îi interesează averile.

Pe **OM** îl înfrumusețează... mai ales... faptele sale.

OPTIMIȘTII se vindecă întotdeauna mai repede!

P – **PĂCATELE** au începuturi dulci și urmări amare.

PĂRINȚII au două datorii sacre: să dea și să ierte.

PRACTICA este cel mai bun profesor.

Numai un an bun... poate fi **PRIETEN** bun!

R – **RĂDĂCINILE** învățăturii sunt amare, dar **ROADELE** sunt dulci.

RÂSUL și sărutatul alungă stresul!

RECUNOȘTIȚA este manifestarea unui suflet nobil.

Banii, femeile și vinul **NU SE REFUZĂ!** Diferă doar ordinea... în funcție... de vârstă!

RELIGIA cea mai bună este aceea care te face mai bun... în felul cum te porți cu semenii, cu familia, cu colegii, cu prietenii, respectând **DATORIA ȘI LEGEA**.

S – **SĂNĂTATEA** este-n lume/ Cel mai bun și scump tezaur/ Ce s-ar face oare omul/ Bolnav... într-un pat de aur?...!

Vrei să fii bine **servit**..., **SERVEȘTE-TE** singur!

Poți să fii cât vrei de **SEVER**..., dar să fii și cu dreptate!

Lasă **SUPĂRAREA** pentru altă dată, astăzi... râzi!

Dragostea începe cu un **SURÂS** și crește cu un **SĂRUT**.

SUSPICIUNEA și dragostea nu pot locui împreună!

Ș – Nu este suficient să **ȘTII** ceva... Trebuie să și înțelegi acel „ceva”.

ȘTIINȚA va fi izbăvirea lumii, nu ignoranța și rugăciunile deșarte!

T – **TĂCEREA** este un prieten care nu te trădează niciodată.

Rămâi **TÂNĂR/ TÂNĂRĂ** atâta timp cât păstrezi suficientă curiozitate pentru cunoaștere, suficientă răbdare, suficientă dorință de a iubi, capacitate și tenacitate să înveți.

Cea mai mare **TICĂLOȘIE**... este să lovești un om căzut la pământ.

TIMPUL le cerne pe toate.

TIRANUL pune mai repede mâna pe sabie, decât să rostească o vorbă bună.

Ț – Când ești **ȚĂFNOS**... ai mai multe șanse... să dai de belele.

U – Omul **UITĂ** mai repede bucuriile, decât durerile.

Îți **UREZ** să ai cel mai bun lucru: Prieteni adevărați!

V – **VÂRSTA** este o stare de spirit! E de dorit să mori tânăr... la o **VÂRSTĂ** înaintată!

Până la... părinți, frați, surori, primul care te poate ajuta la un necaz este **VECINUL**.

Nimănui nu-i strică... **O VESTE BUNĂ!**

Așa-i **VIAȚA** - cu de toate/ Bune, rele... amestecate...!

Nu lua **VIAȚA** în serios... oricum nu ieși viu din ea...!

Dacă **VIAȚA** nu-ți zâmbește, gâdil-o...!

Nu contează anii din **VIAȚĂ**, contează mai ales **VIAȚA**... din ani.

VIITORUL începe întotdeauna azi!

VORBELE VENINOASE circulă mai repede decât cele curate.

Z – Fiecare **ZI** merită trăită... ca și cum ar fi ultima, pentru că una din **ZILE** chiar va fi ultima!

ZGÂRCENIA este cea mai urâtă meteahnă a omului.

ZVONUL ESTE CEL MAI RAPID MESAGER.

CULESE PENTRU MINE...
ȘI PENTRU... TINE!...

PE DRUMUL PĂCATELOR

Gheorghe ENĂCHESCU

Înainte de a merge la aeroport, m-am gândit că ar fi bine să mă schimb puțin. Înaintea mea era un ins fără vârstă, cocârjat, cu un pulover mulat pe trup, scoțându-i în evidență niște coaste noduroase. După cap, pe gât, i se vedea un neg mare, negru și păros. Emană în juru-i efluvii de smerenie. În fața lui, își țuguia importanța un stătător care ținea cu mâinile burta ce-i împingea în ochii privitorului o barbă lungă și neagră, cu şuvițe albe.

După ce-l analiză din toate părțile pe slăbănog, posesorul bărbii spuse mios, cu o umbră de satisfacție pe față:

- Mergi cu Domnul!...

Vorbele îi fură însoțite de o mișcare lină, făcută cu capul spre spatele său, unde se zărea o poartă înaltă întredeschisă.

Urmam eu. Dirijorul de trafic mă privi, dar nu se mai obosi să o facă din toate părțile. Își căută cu privirea degetul arătător de la mâna dreaptă și mă împunse cu el la lingurea cu atâta delicatețe de-mi dădură lacrimile.

- Du-te la dracu'! Îmi recomandă el cât se poate de concis, arătând, undeva, în spatele meu.

Indicația lui nu mă surprinse, pentru că am luat de la început în calcul această variantă.

Știam unde să găsesc persoana recomandată și cam ce se întâmpla pe acolo. Trebuia doar să aflui drumul. Pentru această variantă, făcusem și unele pregătiri. Astfel, am făcut rost de niște bețișoare parfumate ca să le arunc în focul care, cică, arde veșnic în acel loc, pentru a mai înviora atmosfera. De asemenea, am pus deoparte și niște gel de duș pe care să-l folosesc în timpul curei cu smoolă topită.

După ce am trecut pe acasă și am luat cele pregătite, am plecat să-mi caut calea pe care o aveam de urmat.

Umblând un timp fără niciun rezultat, m-am hotărât să-l rog pe Domnul să mă ajute. Se auzi mai întâi un tunet în înaltul cerului, apoi o voce, ca o ploaie torențială, se revărsă peste mine:

- Îmi pare rău, fiule, dar nu pot să te ajut. Nu mai ești sub jurisdicția mea. Nu mă mai face să-mi aduc aminte că, și atunci când erai, nu umblai pe calea arătată de mine...

Cu nedumerire, am văzut deodată cum îmi vine în întâmpinare o alee ca o pistă de aterizare în fața unui avion. Cred, totuși, că Domnul a avut ceva de spus în privința aceasta, determinat de faptul că exista

posibilitatea ca eu să renunț să mai caut persoana care îmi fusese recomandată cu atâta căldură.

Înainte de a face primul pas pe alee, un anunț scris pe o scândură ce era prinsă de un trunchi de copac preciza că aceasta a fost construită de draci cu contribuția substanțială a celui ce urma să pășească pe ea, pavajul făcându-se cu păcatele acestuia.

Am fost uimit să-mi văd păcatele sub diferite forme. Unele erau rotunde, altele aveau fețele de forma unor paralelograme, multe erau cu forme neregulate. Indiferent de forma pe care o aveau, erau așezate în așa fel încât să fie alăturate perfect, chiar și cele mai colțuroase. Ce muncă or fi avut dracii!... Dacă aș lua-o de la început, aș avea grijă ca toate păcatele mele să aibă forme regulate.

Parcurgând aleea, am observat pe de lături alte alei pe care mergeau alți călători, probabil tot de felul meu. Multe din ele nu erau terminate, aveau goluri nepavate, ceea ce făcea ca trecătorii pe ele să înoate, pe porțiuni mai mari sau mai mici, prin noroi. Probabil că aceștia nu au avut destule păcate ca să le ajungă pentru întreaga alee. Ce bine e să ai destule păcate!... La capătul aleii mele se vedea o stivă de păcate nefolosite. De ce n-or fi fost întrebuințate pentru completarea pavajului la celelalte alei? Până la urmă, fiecare cu păcatele lui...

La capătul aleii, am observat o intrare. Un drac, probabil paznicul, stătea cu capul în poala unei drăcoice care-i scuipa coarnele și apoi le lustruia cu capătul unei eșarfe pe care o avea la gât.

Când m-a văzut, împungătorul s-a ridicat și mi s-a pus în față. Emoționat, am încercat să-i spun cine sunt și ce caut acolo.

- Nu-i nevoie! Noi știm totul, a precizat paznicul care bătea în negru.

Un fior de gheață mi-a trecut prin șira spinării. Oare am nimerit bine? Mi-am aruncat privirea deasupra ușii de la intrare. Denumirea locului era formată tot din trei litere, ca și a instituției pământene la care îmi fugise gândul la auzul vorbelor rostite cu fermitate de străjer. Ba chiar aveau și o literă comună – I, numai că la locul în care mă aflam, aceasta era la început, pe când la locul care îmi trecuse prin minte, era poziționată la sfârșit.

Făcându-mi curaj, am pășit, sub privirile ispititoare ale drăcoicei, în sala caz(a)nelor.

Eugen DEUTSCH

MUZICA

DOrințe vagi ce poartă spre înalțuri
REfrene cochetând cu infinitul,
Mlraje ce-ar atinge nesfârșitul,
FAntastice mesaje prinse-n șpalturi.

SOLia lor se-ndreaptă spre iubitul
Lansat spre draga lui în suple salturi,
SIlentios gravându-și prin bazalturi
DOvezi că încă dăinuiește mitul.

Așa se naște-o nouă simfonie
Din note-ngemănate dar rebele
Încununând sublima armonie;

Dar uneori putem cădea din stele
Și să uităm vestita rapsodie
Când auzim, jur-împrejur... manele!

DANSUL

Această fantezistă simbioză,
Îngemănând ființe vii și cântul
Dorind a părăsi un pic pământul,
Ne poartă-n zbor spre o apoteoză.

Iar dacă ne vom controla avântul,
Ce-ar duce spre o stare de hipnoză,
Amirosind o diafană roză,
Probabil că-i vom descifra descântul.

Dar, de uităm acum coregrafia,
Cu-a ei magie cert mirobolantă,
Putem atinge cu piciorul glia;

Aici, prin vraja sa exuberantă,
Umor ar cuprinde poezia
Și-ar dănuți strângând în brațe-o poantă!

TEATRUL

Un joc de măști, din care una plânge,
O alta râde, multe doar cuvântă,
În timp ce spectatorul se frământă
Simțind c-un dor străin îl va constrânge.

Actorii par spre stele că se-avântă,
O viață iluzorie se frânge,
Vărsând un strop imaginar de sânge,
Dar tot ce-apare-n scenă ne încântă.

Poți urmări ciudate incantații,
Mici drame ori o amplă tragedie,
Iubiri sublime, chiar și perorații,

De multe ori o tristă comedie;
Iar totul se încheie cu ovații,
Deși a fost doar...„prefăcătorie”!

OPERA

Un BAL MASCAT... când surânzând, BOEMA
Îl ia la dans pe mândrul DON GIOVANNI,
Scandalizând, desigur, PURITANII,
Ce nu-i apreciază totuși schema.

MEPHISTO, numărându-și vesel banii,
Plătește MARGARETEI tantiema,
În timp ce își îndeplinește tema,
De CAVALERIE, atent, MASCAGNI.

Alături RIGOLETTO ne zâmbește,
Iar FALSTAFF îl invită la o bere,
Servită chiar de CARMEN, ștregărește;

Toți cei ce n-au bilete, vrând să spere,(!)
Bat tactul de afară pe muțește
Căci, pentru ei și asta-i o plăcere.

IARNA ÎN VIZIUNEA EPIGRAMIȘTILOR

Selecție de **Nelu VASILE**

De Moș Nicolae

Cătarăm cizme, mult și bine,
S-avem de Moș, de jucării,
Dar n-am găsit prin magazine,
Căci noi le-am pus în primărie!"

Janet NICĂ

La pomana porcului

O lacrimă n-ai cum să storci,
Dar sigur vei putea susține
Că este singurul din porci
Pe care-l poți vorbi de bine.

Mircea C. DINESCU

În așteptarea lui Moș Crăciun

O fetiță mai deșteaptă
Povestea de Moș, cu har:
„Guvernanții îl așteaptă,
Alte bărbi s-aducă-n dar!"

Florina DINESCU

Lui Moș Crăciun

Apari ridicol, Moș Crăciun,
Cu sacul ăla în spinare;
Ce-i pentru noi, bătrâne, bun,
Încape azi și-n buzunare.

Romeo PETRAȘCIUC

Domn, domn să-nălțăm!

Colindătorilor pe care
Îi văd la poartă cum grăiesc,
Că au plecat la vânatoare...
Eu le răspund că nu-i opresc.

Ion MICUȚ

Telegramă de Crăciun

M-au trecut, subit, florii,
MAMA-SOACRĂ DECEDATĂ...
Și-au intrat colindătorii:
„O, ce veste minunată!"

Ioan TODERAȘCU

Cadouri de Crăciun

Patronul, de Crăciun, în dar
Mi-a dat un pix și-un calendar,
Iar el, din munca mea umilă
Și-a mai făcut cadou o vilă.

Florin ROTARU

Revelionul petrecăreților

Noaptea-ntreagă au mâncat
Și-au băut să sece vadul,
Iar spre ziuă-au constatat
Că-n salon stă drept doar bradul.

Nicolae MIHU

„Bucuroși” de urare

Un colind de Anul Nou
Se aude cu ecou:
„Sculăți gazde, nu dormiți,
Taxele să le plătiți!"

Gețiana GROZA

Pensionarii și revelionul

Bucurie-avem și noi,
Vom intra în Anul Nou.
Dar scăpa-vom de nevoi,
La intrarea în cavou.

Ștefan BOBOC

Gânduri de Plugușor

Un plugușor cu patru boi
Nu schimbă viața pe la noi,
Ar fi utili câțiva în plus,
Dar au ajuns... atât de sus!

Mihai LUNGESCU

Cadou de la Guvern

Să-și respecte iar blazonul
Dă cadou în tot sezonul,
Anul Nou o să ne fie
Cu scumpiri la energie.

Vasile ȚINCAȘ

Gază bucuroasă

În zori, o gazdă, de sub mese
A adunat ca amintiri
Tacâmuri și delicatose
Dar și vreo trei din musafiri.

Nicolae DRAGOȘ

Urare

Prilejuind festivitatea
De ANUL NOU, acuma vreau
Să închinăm în sănătatea
A celor care o mai au!

Nicolae NICOLAE

Frigul

Frigul, când eram la țară,
Îl simțeam doar stând pe-afară.
La oraș, ca un mister,
Vine prin calorifer.

George ZARAFU

Subvenții pentru căldură

Orice subvenții ar veni,
Să încălzească țara,
Cei debransați tot vor simți
Că „iarna nu-i ca vara!"

Mihai COSMA

Tradiție românească de iarnă

De vreme suntem viscoliti,
E țara în avarie,
Și suntem iar nepregătiți,
De iarnă... și-n februarie.

Nelu VASILE

Autonivelare

Când iarna grea, perseverentă,
Covoare-așterne pe sub ploi,
E lumea mai inteligentă...
Căci proștii nu mai dau în gropi!

Valentin DAVID

Iarna pe uliță

Privind la prețuri în vitrine
Mă iau fiori și mă-ngrozesc,
Dar tot mai intru-n magazine,
Așa, ca să mă încălzesc...

Eugen ALBU

De iarnă

Pe cer nu-i nici un nor stigher,
Se-ascund legumele-n solarii,
Dar și-n politică e-un ger
De-ngheață pensii și salarii.

Marian DOBREANU

Iarnă „grea”

Tot bag lemne și cărbuni,
Hornul sună ca o goarnă,
Culmea, peste nouă luni,
Se va naște-o nouă iarnă!

Mihai SĂLCUȚAN

CATRENE SCRISE LA REPEZEALĂ

Gheorghe ENĂCHESCU

SCRISOAREA FIULUI RĂTĂCITOR

(Cvasi parodie în ținută mini după poezia „O scrisoare de la Muselim-Selo” de George Coșbuc)

LONGEVIVUL

- Am azit că a murit
După ce-a trecut de sută...
- Explicația-i știută:
El nu a fost căsătorit...

BĂTRÂNUL CRAI

În anii care-i dă la spate,
În amintirile-i confuze,
Se văd doar urmele lăsate
De rujul de pe buze...

TRATAMENT

Ce se miră lumea asta?
Că iar am înghițit hapul?
Așa-mi fugăresc năpasta
Și nici nu mă doare capul!

ZAHARISIREA DULCEȚII

Aflați în luna de miere,
S-au săturat cu-ndulcitul
Și-aproape de încheiere,
A început... bâzâitul!

ȘAH

Regin-acum culege
Din intigi rezultat –
Pe adversarul rege
Și l-a băgat în pat...

NEDUMERIRE

- Oare de cum nu se oprește
Din aste izbucniri banale?
- Eu cred că el nu obosește,
Fiindcă mereu o ia la vale...

LA RETROCEDARE

Mie mi-au dat, așa, de-a valma,
Un drum cât palma;
Lor, fiindcă i-a tratat cu beri,
Vreo cinci cărări...

APROPO DE „CAPRA CU TREI IEZI”

A fost lupul tare,
Cu iezii, obraznic,
Dar (ce răz bunare!)
S-a cam ars la praznic...

LA VÂNĂTOARE

Trece lebăda pe ape,
Doi de-ai noștri sunt pe-aproape,
Nu ca s-o admire-n zare,
Ci s-o taie de mâncare.

DIALOG SUIN

Zice fiul către tată:
-Să știi că nu-s porcul tău!
Vine scroafa de îndată
Și-are s-o încurce rău...

MÂNCAREA PREFERATĂ

Printre multe preparate,
În cămară mă trezesc
Și, uitându-mă la toate,
Eu aleg să șuncuiesc.

CURIOZITATE

Nu stau o fărâmbă
Și capul mi-l storc:
De ce porcul rămă
Și râma nu porc?

Părinți iubiți, scrisoarea mea
Să vă găsească-n pace!
Pe-aici luptăm cu viața grea
Că nu avem ce face.
Ani mulți de-acuma iat-avem
(Ce-s anii? Trec ca fumul.)
De când noi tot implementăm
Și tot s-alege scrumul.

Să știți că alergăm mereu
Să ne-ntreținem traiul;
Cu mult efort, destul de greu
Ne câștigăm mălaiul.
Ca să mai am în plus un pic
(Cât de pe tobă praful),
Eu mi-am deschis un mic butic,
Dar a venit ANAF-ul

Și-a constatat că nu-i O.K.
Cum calculez profitul,
M-a amendat și, ca să-nchei,
Așa i-a fost sfârșitul.
Nu vă mai spun ce s-a-ntâmpat
(Belele vin, se duc),
Dar tot vă dau, când trec prin sat,
O bere marca „Ciuc”.

Mi-i tare dor, cum să vă spun,
De casa cea de lut;
Aș vrea ca amanet s-o pun
Să iau un împrumut.
De-mi dați pământul care-l știu
(Nu am prea mari pretenții),
La APIA am să-l înscriu
Să iau ceva subvenții.

De-l întâlniți, trecând prin sat,
Cumva pe taica popa,
Să-i spuneți că, deși-am intrat
Și noi în Europa,
Tot greu ne este să trecem
Dincolo de hotare;
Imense cozi întâmpinăm
Topiți de nerăbdare...

Așa ca să vă scrim a vrut
Feciorul vostru, dusul,
Ce iată că am și făcut,
Primească vi-l Apusul
Pân' s-o întoarcă înapoi,
Se pare pe la vară...
...Am scris aceste rânduri noi,
Vecinii lui de scară.

ȘARJE UMORISTICE DE SĂRBĂTORI

Prof. Maximilian OPAIȚ

FARMECUL SĂRBĂTORILOR DE IARNĂ

Stând de Sărbători în cramă
Nu mai simt neazuri mari,
Când mă bag și eu în seamă
Cu o... Grasă de Cotnari!

SURPRIZĂ DE SĂRBĂTORI

Revelionul programat
Ca anul ce-a trecut, în Malta,
A fost atât de așteptat,
Căci EL plecase-acum cu alta!

SPRIJIN GUVERNAMENTAL

Voucherele de Crăciun,
Ce se dau acuma iară,
Sunt un bonus, (presupun!)
Lângă pensia amară!

COMPENSAȚIE

Cu ochii la al meu vecin,
De sărbători, când nu-i acasă,
Mă duc la el la Tămâioasă,
Sătul fiind de... Vin-Pelin!

DE SĂRBĂTORI

Ordonarea e firească
Pentru cei ce n-au habar,
Când mai beau ceva de plească
Și-i o ușă doar la... bar!

SONET DE IARNĂ

Mă prind fiorii zilelor de iarnă,
Tot mai aproape, (după calendare!)
Ce-aduc cu ele iz de sărbătoare,
Când la fereastră, fulgi încep să cearnă.

Aștept cu nerăbdare Masa Mare,
Și gazda să o văd atunci când toarnă
Licoare în pahare și s-aștearnă
Sub bradul încărcat, lumini stelare!

Cu porțile deschise, vestitorii
Sunt așteptați cu casa-mpodobită
Și gânduri pentru Anul care vine,

Ascunse în sclipiri diamantine,
Să facă o urare convenită
Rostită doar în prag de Sărbătoare.

Vreau la închisoare

Că bate iarna, în curând, la ușă,
Că s-a scumpit, ca dracu, energia
Și se întoarce iarăși pandemia
Și voi purta iar mască și mănușă,

Că vine implacabilă factura
Și a ajuns cât naiba motorina,
Îmi cheltui într-o zi toată chenzina,
Că prețurile toate-ntrec măsura.

M-am hotărât: mă duc la închisoare,
Acolo-ți dă și hrană și căldură
Și toate cele îți vin mură-n gură,
Nu-i ca pe vremuri, când stai la răcoare.

În primăvară, când mama natură
Înveselește-ntreaga națiune,
Mă scoate mândra pe cauțiune
Și-mi dă, pe gratis, soarele căldură.

Dar cât e iarnă, vreau la închisoare
Că în celulă stau doar în cămașă
Și îmi petrec viața ca un pașă,
Din orice făcându-mi sărbătoare!

Petruș ANDREI

Lăudăroasa

Într-o zi, pe la amiază,
Într-o curte, lângă o oază,
Ea, găina cea făloasă,
Abia ieșită din „casă”,
Tot striga în gura mare,
S-o audă fiecare,
Că el, cocoșul, ce-i spun „vodă”,
Doar pe ea vrea să o vadă:
„ – Iar voi, dragelor surate,
Veți fi toate uitate!
Iar în curte, mai apoi,
Doi dintre puișorii mei,
Ei, vor fi mândria curții
Și vor face pe adulții!”
Când veni acel cocoș,

Țanțos, mândru și fălos,
El făcu un gest din coadă
Înspre ea, ca să îl vadă,
Și-i întoarse spatele,
Plecând cu suratele.
Așa se face că, ei, găinii,
Îi fu rușine-n ochii lumii
Să mai iasă tot făloasă
Și, deci, rămase în casă,
Să se plângă cu sfială
Că-i târziu pentru morală.
Totuși, o va ține minte:
„E mai bine și cuminte,
A nu te lăuda-nainte!”

Neculai ROTARU

Să râdem cu...

Gheorghe NICULESCU

UNOR ANTIROMĂNI

Mulți patroni analfabeți,
Vrând s-arate că-s isteți,
Nu știi românește bine
Da-și scriu firma-n limbi străine.

EFECTE NEORITE

- Ce ai măi dragă copile,
De te-agiți, de două zile
Și noaptea și pe lumină?
- Am, am, am, amfetamină

FECIORELNICĂ

Un tânăr, despre o fată:
Este pentru prima dată
Când se lasă măritată
După trei divorțuri, tată!

ZBORURI

M-a stropit pe cap o cioară,
În această primăvară;
Mi-a murdărit și sacoul ...
Bine că nu zboară bou!

PRECOCITĂȚI

Un copil, de prima dată,
A zis mamă, apoi tată,
Iar mai târziu: Măi băieți,
Dar voi droguri nu aveți?

UNUI BERBANT PIERDANT

Un bătrân, cam în derivă,
A iubit cândva o divă,
Dar nu are perspectivă
Să cadă în recidivă.

UNEI GOSPODINE

Un borcan dacă primea,
Cu sărăcii îl umplea,
Ca să-i ajungă tot anul ...
Era mult mai scump borcanul.

NOROC CHIOR

Se tot ruga un fecior
S-aibă și el noroc chior
Și norocul a venit.
Chior fiind, nu l-a zărit.

UNUI FOTBALIST

Aștepta cam de o lună
Să primească-o pasă bună
Și-a avut noroc, feciorul,
Însă i-a dat cu piciorul.

UNUI ZVONACI

Ajuns la urechea sa,
Un zvon se multiplica
Și apoi se răspânda
Sub formă de altceva.

IARNĂ

Afară-i frig, în casă-i frig,
Prin toate ungherele,
Dar caloriferele
Nu prea frig.

AȘA A FOST

De la cinci până la șapte,
Stătea la coadă la lapte,
Pe la opt, începeai treaba
Unde nu stătea degeaba;
N-aveai liber sâmbăta,
Lucrai și duminica;
Atunci, weekend nu era.
Mergeai la lucru pe jos,
Că mersul e sănătos.
leftină era benzina
Însă îți lipsea mașina.
Erau străzi doar pietruite,
Dar nimeni nu făcea fițe,
Fiindcă nu visa să vadă
Parcări și autostradă.
Pe camion de lucrai,
Cu manivela-l porneai.
Când voiai muzică, iaca

La patefon puneai placa.
Pe cartelă se dădea
Și hrana dar și haina
Însă grevă nu era.
Pe la cozi mereu stătea,
Dar nimica nu ziceai.
Vești, din ziare aflai
Căci televizor n-aveai,
Însă fericit erai
Cu al tău prea frumos trai
De-Întâi Mai, când defilai.
Telefon voiai să dai?
Drept la Poștă te duceai
Unde preaviz dădea
Și, a doua zi, vorbeai ...
Vai, vai, vai și iarăși vai !

BOUL, CALUL ȘI BERBECUL

Un bou, ce taur a fost,
S-a-ntânlit cu un alt fost
Care-acuma-i un biet cal,
Folosit tot ca hamal.

Cum pășteau ei pe imaș,
Un berbec, puțin poznaș,
Ia-întrebat: Dragii mei frați
De ce nu vă însurați?

Eu am cam multe neveste
Și deloc greu nu îmi este.
Le iubesc. Vrei sau nu vrei,
Primăvara îmi fac miei,
Care toți sunt fiii mei.

Chiar atunci, șeful de turmă,
Care îi călca pe urmă,
L-a prins și, imediat,
Cu-n cuțit la înjunghiat.

Boul și calul, văzând,
Iată ce și-au spus în gând:
„ Mai bine-i să hamalești,
Decât s-o mierleşti!

CARAVANA ÎNVIȘILOR

Aristotel PILIPĂUȚEANU

Octogenarul ploieștean Nicolae Stanciu lasă pe traseul său existențial frumoase întipăriri. Elev al prestigiosului liceu „Dinicu Golescu” din Câmpulung Muscel, are șansa unui profesor de excepție, Augustin Z. N. Pop, cunoscutul istoric literar și eminescolog, care i-a încurajat începuturile creative. Peste câțiva ani, invitat de un prieten arheolog la Constanța, Nicolae Stanciu participă cu o poezie la un concurs organizat de revista locală „Tomis”, câștigă un premiu de 500 lei, sumă însemnată la acea vreme, ajunge în București, intră într-o berărie, pardon, librărie și face praf toți banii. Printre achiziții, poezii de Giuseppe Ungaretti în ediție bilingvă, citite și recitate cu nesaț în trenul de noapte ce-l duce spre casă, pe când tovarășii lui de compartiment dormitează stimulați de cântecul roșilor. Este scânteia care-i declanșează pasiunea pentru limba și cultura italiană. Peste alți ani, la Muzeul Literaturii Române, are norocul întâlnirii cu însuși Ungaretti. Surpriza este reversibilă. Nicolae Stanciu îi recită italianului strofe întregi din poemele sale, ale lui Ungaretti, în original, făcându-i una dintre cele mai frumoase impresii despre România și oamenii săi. Marele poet îi mulțumește și îl felicitează.

Printre jaloanele unui asemenea fabulos traseu, în care talentul se întâlnește cu întâmplarea fericită, se numără și volumul „Caravana învișilor”, versuri, Editura „Premier”, Ploiești. Nicolae Stanciu are în comun cu Nichita Stănescu nu numai contextul prahovean și inițialele numelui, dar și maniera de creație. Este drept, preferă dulcele stil clasic, simțind nevoia rimei și a ritmului, dar expresia elevată, asociațiile paradoxale, încifrarea ideilor îi conferă girul apartenenței la poezia modernă, mai exact la sectorul admisibil doar adevăraților iubitori de poezie în oricare dintre ipostazele ei. Arta lui Nicolae Stanciu este de a degreva cuvintele de conținutul lor milenar și a le utiliza drept caravane (și caravane) ale unor stări inefabile. Altfel spus, sublimează verbul în muzică.

Viziunea anxioasă, atmosfera cenușie sugerată încă din titlul volumului și al poeziei inițiale, se accentuează odată cu derularea gândului imprimat de vers. Cuplul etern, invadat de „*abur sângeriu*” se roagă „*să nu piară lumina din lucruri/ să nu moară cuvântul din noi*”. Dar chiar apogeul nefericirii, dispariția mirării, lasă loc pentru un dram de speranță: „*Sosește Îngerul/ Cu o*

creangă de rouă/ Pe aripa stângă”. Să privim antitetic lucrurile. Pe de o parte, cerul este amar, aerul pare o cruce, frigul rănește oglinda lacului, zarea-i închisă, noaptea veșnic bolnavă, păsările zboară semnificativ spre asfințit, aripile lor sunt brațele lui Iisus răstignit, cocorii coboară în plasa de sânge, o singură petală își mai visează fructul, viermii în fruct sunt „*gloata de prinți moștenitori/ care-n așteptare cetatea devoră*”, câinii hăitași urlă a pustiu. Formula care încearcă să transfere în cuvânt indeciziile interioare este echivocul dus până la paradox: „*felinar de întuneric*”. Pe de altă parte, o pasăre, particularizată prin „*glas mlădiu și prea ciudat*”, tânjește spre zenit. Este adevărat că disidenta se autoexilează sau este automat izolată prin „*pereti de ceață*”. În mod cert, eul poetic este măcinat de o suferință ascunsă, dificil exteriorizabilă: „*Cui să spun eu această poveste,/ lacrima stelei lunecată pe creste/ șoapta-poruncă mi-așază pe umăr,/ jertfele alte s-aduc fără număr*”. Dar, un vânt senin disipează marea de ceață, haina speranței înveșmântează câmpia, amiaza cade peste noi luminoasă, norocul ne ninge, imnuri de slavă poartă însemnele biruinței. Câteva motive sunt obsesive: pasărea, prezentă în aproape jumătate din numărul poeziilor, cața, sângele („*blazon*”, „*prinț ucis de-o boală rară*”), nunta, mireasa, cetatea, lebăda. Frecvent, metaforele încântă prin capacitatea de plasticizare: „*râul sărută digul*” și reversul: „*să nu rămână/ veșnic râul nenunțit cu marea*”, „*apa fără număr*” (lichidul capătă atribute fizice indeterminabile), „*femeie murind în toate culorile*”, „*un trubadur cu sângele-n chitară*”. Unele strofe denotă mare profunzime. Ne-ar trebui câteva pagini să desfășurăm reflecțiile nutrite de o strofă precum aceasta: „*Din marmura fetiei desprins ca o arsură-/ sămânță-mpovărată de-un fruct neputincios./ Voi izbăvi cu lanțul ce-a împietrit în truda/ de-a căderii-un nume mai frumos?*” La modul arghezian, poetul ploieștean sublimează păcatul în reușite cariatide poetice: „*mireasa ce ne poartă-n incestul auriu*”; „*și vasele cangrene îmi înfloresc în trup*”. Și poate mai are comun cu Arghezi apa îndoielii ce bănuie năucă („*ninge-mă Doamne cu lumini cerești*”⁹ sau transfigurarea extincției, „*Jocul de-a viața*” fiind o replică pe măsură la „*De-a v-ați ascuns*”).

Are dreptate apostolul Pavel când susține supremația iubirii. „*Și vii, femeie! Ne jucăm de-a zeii,*

lăsând doar timpu-n noi să mai respire". Circumstanțele invocate de poetul căzut în „abime de tristesse” își pierd gravitatea, iar, „marea-ncărunțește-n trup spre zori” nu reprezintă decât o imagine vizuală. Puterea sentimentului înseninează labirintul marasmului: „De-o să te chem, să vii cu pas încet,/ fără de grai lucrează soarele”. Iubirea nu este singurul stimulent care zidește. Poemul „Anotimp” slăvește vitalitatea naturii și, indirect, a ființei umane („ne mai coboară înc-o stea în sânge”). Când poetul dă frâu liber optimismului, atât cât posedă, se nasc pasteluri demne de pana unui Ion Pillat, precum „Septembrie la Boteni”, poem ce respectă total exigențele prozodiei tradiționale.

În „Mini-poemele” finale, Nicolae Stanciu dovedește putere de concentrare, „idei multe în cuvinte puține”, cum spune Maiorescu. Unele au caracter aforistic („Viețile noastre/ pești aurii în râu de întuneric”), altele continuă lamentațiile știute („Visul meu,/ fir de iarbă sub cămăși de asfalt”), iar altele performează stilistic: „pe covoarele vieții/ cu pas voievodal calcă moartea”.

Poezia lui Nicolae Stanciu a beneficiat de atenția unor cunoscători de marcă, precum Ion Stratan, M. Ghiță Mateucă sau Hristu Cândroveanu care sintetizează: „O filozofie a acceptării cu resemnare a condiției noastre prin destin, precum și înzestrarea spunerii cuceritor de metaforic, aproape vers cu vers”.

JOC DE METAFORE

Aristotel PILIPĂUȚEANU

Recomandat de Hristu Cândroveanu („periplu existențialist și excelența metaforei care-l îmbracă”), M. Ghiță Mateucă („minte-brici, spirit rebel, doxă de carte, cozeur impulsiv și redutabil, cu un simț moral și un cult al prieteniei, trufaș în limitele admisibile, dar inadmisibil de generos cu mediocritățile și risipitor cu sine însuși”) și Serghei Coloșenco („Cuvintele sale plâng sau sunt vesele. E un semn divin! Zeii și îngerii sunt de partea lui...”) Nicolae Stanciu scrie o poezie modernă, uzând mult de preluarea specială a cuvintelor, încifrare, paradox și vers adesea liber. Un act de curaj pentru Serghei Coloșenco de a oferi epigramaștilor și rebusiștilor săi, obișnuiți cu perfecțiunea catrenelor și transparența dezlegărilor, inclusiv publicarea soluțiilor, o plachetă cu versuri care ar putea provoca nedumeriri sau ridica semne de întrebare. Numai că, repetând lectura, eventual de mai multe ori, meditând asupra unor propuneri sintagmatice ale lui Nicolae Stanciu, ceața pare a se risipi, nu total, asta nu se va întâmpla niciodată, dar suficient spre a ne bucura cu delicia oferite inițiaților. Este nevoie însă de intensitate intelectuală întrucât un vâl ridicat de pe enigmatice strofe este înlocuit imediat de altul care ambiguizează sau chiar ascunde sensurile.

Pornind de la un „Aritmogrif liric”, incluzând numele poetului și titluri din creația lui, străbatem 24 de pagini cu 14 poezii și 34 de probleme rebusistice. Abia în final descoperim și volumul de poezii luat drept sursă: „Caravana învinșilor”, Editura „Premier”, Ploiești. Trebuie să ai ochi spre a selecta dintr-un text, nu tocmai simplu, cuvântul oportun pentru construcția unui rebo, monoverb, biverb sau a unei metagrame și încă reflexive sau anagramate. Să ai și arta de a sugera printr-o literă un cuvânt: un C de culoare neagră devine „creangă”, un Ș inversat să-ți procure sintagma „și-n vers”. Să obții prin anagramare din rapiță – piatră și din Camilar – lacrimă. Schimbând sau adăugând numai o literă să faci dintr-o ghindă – oglindă, dintr-o mireasă – mireasmă și să-l retrogradezi pe Goldoni la stadiul de logodnic saau să o căinezi pe Cezara Dafinescu – suferind. Pe scurt, să ai calitățile demonstrate de Serghei Coloșenco. Proporția bine cumpănită dintre spațiile tipărite și cele albe, mai largi, mai aerate, generoase chiar, încântă ochiul dar sporește și dispoziția necesară lecturii, nu prea ușoare. Un cadou frumos făcut prietenului Nicolae Stanciu, dar și tuturor iubitorilor de poezie și rebus.

PĂSTOREL – EPIGRAMIST ȘI ENIGMIST!?

Serghei COLOȘENCO

Faptul că enigmaștii vor să scoată în evidență că poeții au folosit în creația lor câteva specii de enigme, zic eu, nu-i lucru rău.

Se știe că enigmistica are în sfera ei și unele specii în versuri, așa că lucrul acesta nu deranjează, ci, din contra, scoate la iveală meritele poetului, cât și pe cele ale enigmistului care le descoperă și vrea cu tot dinadinsul să-l includă pe poet în rândul acestora.

Așa că, după ce l-am citit în nenumărate rânduri și la intervale mari pe unul dintre maeștrii epigramei românești, Al. O. Teodoreanu, zis Păstorel, îl declar ca pe un bun enigmist.

Să mă explic: în epigramele sale (nu mă leg de lirica sa) Al. O. Teodoreanu întrebuițează – desigur fără intenții rebusiste, ci doar din necesități de ordin prozodic – unele specii enigmistice.

Vom ilustra această afirmație pe baza exemplurilor care, credem noi, vor fi concludente:

* afereza:

Nedumerire

Mă încearcă o gândire *sumbră*

Și nu mai înțeleg *nimic*:

Cum de Pârvan, deși mai *mic*,

Făcea lui domnu' lorga *umbră*?

*

Lui C. Brâncuși

Cu ciocanul și cu *dalta*

Sunteți, maestre, *divin*.

Dar acum întreb *alta*:

Fi-veți, oare, și la *vin*?

* afereza + scartul:

Domnilor cârciumari din țara mea

M-a ajuns *amanul*,

Apa și *veninul*.

Să vă fie *anul*,

Cum v-o fi și *vinul*.

* androginul:

Epigramistului

Într-un roman fără *finis*

C-o măiestrie *infinită*

Să bombardezi te-ai *mărginit*

C-o epigramă *mărginită*.

*

Izbavă

Ca smerit creștin

N-a găsit lumină

La *benedictin*,

Ci-n *benedictină*.

*

Doctorului Const. Turcu

Nu am nici un *interes*,

Dar nu beau pe *interese*.

Fiindcă Turcu are *fes*,

Rogu-l să ne pupe-n *fese*.

* acrostih:

Lui I. Minulescu

Minulescu, om hazliu,

A scris, cu pana-i inspirată,

Romanțe pentru mai târziu

Și piese pentru niciodată.

*

Trădare

Sifonul inodor și incolor

A-nscris un trist capitol în istorie,

Serghei COLOȘENCO

Al. O. Teodoreanu

(Păstorel)

Căci, ce-i în codru coada de topor,
Așijderea e șprițul în podgorie.

* încurcătura de limbă:
Pentru Tita Chiper,
care susține că litera X nu are
altă rimă decât fix.

Decât să scriu cum că la X,
Cu sufix sau cu *prefix*,
Nu-i altă rimă decât *fix*,
Ca să nu fiu și eu *prolix*,
Rezum pe piatră de *onix*
Luată dintr-un *crucifix*
În fața căruia fac *knix*.
Aruncă-te mai bine-n *Styx*
Și scapi pe loc de-un mare *kix*.
P.S. Ți-aș mai servi, dar *habe nichts*.

* ligamentul
Deosebiri firești
Ca să mă deie gata,
Giordano își ia tocul.
Eu, ca să curăț locul,
Utilizez lopata.

*
Voinicii
De *voinici* cu mâna lungă,
Țara-i arhisăturată.
Sunt *voinici când* dau la pungă,
Dar betegi la judecată.

* *Festivități*
La *Lido, agapă,*
Succes colosal:
Nimfele-n apă,
Peștii la mal.

* omonim + metagramă:
Perseverență
Împlinind decada *șase*,
Cum nici n-au mai fost *decade*,
De teatru nu vrea să se *lase*,
Căci el nu simte că *decade*.

* omonim + metagramă + afereză
Regionalism
În Muntenia, prin mai,
les la flori, de parcă-i rai.
În Moldova, tot în *mai*,
les la pietre, câte vrei.

* metagrama:
Interviuri
Câte piese, atâta *iarbă*,
Fiindcă știe, oameni *buni*,
Dramaturgia de la *huni*
Și barbaria de la *barbă*.

*
Cataclisme
Când lorga, meșteru-ntre meșteri,
Prin munți sâlhui își urlă *versul*,
S-ascund jivinele prin *peșteri*
Și apele își schimbă *mersul*.

*
Lui Jean Th. Florescu
Țara a trimis la *mauri*
Un ministru *nou*,
Ca să fie printre *tauri*
Și un *bou*.

* metagramă + afereză:
Explicație
Știm doară cu toții, și faptul nu-i *nou*,
Că boul și porcul nu beau spirt, nici *rom*.
Dar boul nu bea fiindcă e *bou*,
Și porcul, sărmanul, fiindcă nu-i *om*.

* scartul:
Unui confrate creștin și alcoolice
Vinu-i sfânt și-l beau *creștinii*,
Căci pe ei nu-i înspăimântă.
Apa, care nu e sfântă,
O beau turcii și *cretinii*.

*
De când crâșmele *cutreier*,
Am văzut, și nu o dată,
Om ce bea și nu se-mbată,
Dar acela n-avea *creier*.

* scart + metagramă:
Între blondă și-ntre *brună*
Nu mă pot decide *bând*.
Socoteala cea mai *bună*
E să le iubești pe *rând*.

* șarada:
Lui Petre Șuvagău
Dacă Fonfonel *evită*
Să emită-o judecată,
E ca Fonfonel e *vită*,
Dar e vită încălțată.

* zeppa:
E greu să porți pe *umere*
Racile defuncte,
Căci oaia-i tot pe puncte,
Bizonul tot pe *numere*.

*
Deși nu e pehlivan,
Churchill, încărcat de *ani*,
Nu se bate în Cuban,
Ci cu *bani*.

Confesiuni de colecție cu jurnalistul și scriitorul Serghei Coloșenco. De la Rebus la Literatură

Tanța TĂNĂSESCU
UZPR

Serghei Coloșenco este profesor, publicist, editor, rebusist de înaltă valoare. S-a născut la 14 februarie 1941 în comuna Căinari, județ Tighina, Republica Moldova, dintr-o familie de cadre didactice. A urmat școala primară la Băcani, apoi școala gimnazială și liceul la Bârlad. Este absolvent al Facultății de Filologie Secția Româno-Franceză în cadrul Universității Al. I. Cuza din Iași.

Debutul rebusist l-a avut în paginile revistei *Rebus* nr. 40 din 20 februarie 1959 iar în nr. 63 din 5 februarie 1960 îi apare primul careu intitulat „Câmpul alb, oile negre”. Semnează în domeniul enigmisticii materiale bazate pe anagrame: coperti literare, cărți de vizită. Realizează peste 8.000 de careuri și peste 1.000 de probleme de enigmistică apărute în circa 100 de ziare, reviste, almanahuri, plachete și alte publicații ocazionale: *Rebus*, *Rebusache*, *Cuvinte încrucișate*, *Minirebus*, *Vremea nouă* (Vaslui), *Rulmentul* (Bârlad), *Dobrogea nouă* (Constanța), *Flamura roșie* (Arad), *Viitorul* (Mehedinți), *Viața Buzăului*, *Informația Harghitei*, *Tribuna Sibiului*, *Mai*, *Scânteia tineretului*, *Academia Cașavencu*, *Tineretul Moldovei* (Chișinău), *Viața militară*, *Ateneu* (Bacău), *Universul copiilor*, *Labirint* (Brașov), *Almanah Flacăra*, *Almanahul literar*, *Convorbiri literare* etc.

Este unul din membrii fondatori ai Cercului rebusist „Alb și negru” de la Bârlad (1970). Are expoziție personală de rebus cu prilejul Consfăturii Naționale rebusiste organizată la Bârlad (1977), multe colaborări la Radio Iași, Radio Unison Bârlad ș.a. În domeniul publicistic se remarcă prin activitate diversificată ca genuri fiind prezent cu multe articole, anchete, știri, recenzii, poezii în publicațiile *Părerii Tutovene* (redactor), *Pagini medicale Bârlădene*, *Dialog*, *Podgoreanu*, *Jurnal de Vaslui*, *Academia Bârlădeană* (redactor șef), *Ethis*, *Amurg sentimental* (București), *Sinteze literare* (Ploiești) ș.a. A editat revistele *Labirint* – patru serii, *Magazin distractiv*, *Alb și negru*, *Catalog turism* (1980-1984) și *Reborama*. Împreună cu fratele său, cunoscutul eseist și critic literar, Mircea Coloșenco, semnează numeroase antologii printre care: Petre Țuțea, „Filozofia nuanțelor”, Editura *Timpul*, Iași, 1995; Pamfil Șeicaru, „Epistolar. Scrisori din exil”, Editura *Elion*, București, 2001; G.Tutoveanu, „Albastru. Poezii alese”, Editura *Sfera*, Bârlad, 2003.

Între anii 2012-2018, a organizat la Casa rebusiștilor din Oituz, județul Bacău, întâlniri cu iubitorii de enigme și de cuvinte încrucișate. Au participat rebusiști din Abrud și Câmpeni, Turnu Măgurele și Alexandria, Mărășești și Bacău, București și Onești, Brăila și Galați, Râșnov și Brașov. Comentariile la aceste întâlniri au apărut în numerele revistei *Labirint*, însoțite de fotografii și adunate

în volumul *Cronici rebusiste*.

În prezent este redactor-șef al revistei *Academia Bârlădeană*, redactor-șef al revistelor rebus *Labirint* și *Crypto*, și coordonator al publicației trimestriale *Viața noastră*, editată de Casa de Ajutor Reciproca Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad.

Înainte de a adresa domnului S. Coloșenco câteva întrebări, vrem să familiarizăm cititorul cu unele chestiuni preliminare de ordin terminologic.

Conform dicționarului explicativ al limbii române (DEX), prin cuvântul RÉBUS, plural rebusuri, se înțelege un joc al minții, în care un cuvânt sau o frază sunt reprezentate printr-o combinație de figuri, litere sau semne pe baza cărora urmează să găsiți cuvântul sau fraza dată. Ca sinonime avem enigmă, șaradă.

Totuși, DEX-ul nu definește corect noțiunea de Rebus, ne avertizează maestrul S. Coloșenco. Rebus este o enigmă ilustrată. Atât. Astăzi, datorită extinderii noțiunii și a activității, are multiple conotații. Cele două reviste de care se ocupă maestrul S. Coloșenco – *Labirint*, ajunsă la numărul 66 și *Crypto*, la numărul 32, cuprind tot ce se referă la „rebus”: careuri, enigme, poezii specifice. Cei care „practică” această îndeletnicire sunt rebusiști, iar fenomenul se numește rebusism.

Cuvântul „rebus” provine din latina *res* (lucru) și înseamnă reprezentarea numelor, cuvintelor și frazelor prin imagini, figuri, compoziția literelor etc. Acest cuvânt provine din sintagma latină „*Non verbis sed rebus*”, ceea ce înseamnă „Fără cuvinte, dar cu ajutorul lucrurilor”.

O formă timpurie de rebus apare în hieroglifele egiptene și în ideogramele chinezești timpurii. Apoi, ilustrațiile de tip rebus au fost întrebuințate pentru a exprima numele orașelor pe monedele grecești și romane sau numele familiilor din heraldica medievală, cât și pentru simboluri în arta și arhitectura religioasă. În Orientul Îndepărtat, în special în China și Coreea, simbolurile redată în manieră rebusistă erau întrebuințate în mod obișnuit pentru a reda dorințe de bun augur.

În Europa, rebusurile erau adesea folosite pentru motto-urile de familie, sigiliile personale și, în cele din urmă, în jocuri sau ghicitori.

Aceste exerciții de inteligență apar și în presa literară românească, și amintesc aici, de exemplu, Revista *Familia*, în chiar primul an de apariție, 1865 când sub denumirea „*Gâcitură de siacu*” (prin „siac” se înțelege cal) publica un rebus, precizând „se poate dezlega după săritura calului”. Numeroase alte reviste literare au practicat aceste jocuri ale minții, care fiecare poartă o denumire aparte.

Tanța Tănăsescu: Domnule Serghei Coloșenco, în anul 2005 ați fost declarat oficial drept „cel mai prolific autor rebusist din România”. Aceasta înseamnă peste 28.000 de careuri, peste 2.500 de probleme enigmistice, apărute în peste 100 de ziare, dar și numeroase titluri editoriale. Ca rebusist ați debutat în presa vremii încă de când erați elev, publicând un aritmogrif, la 14 septembrie 1957, în ziarul local „Steagul Roșu”. Ce v-a atras spre acest domeniu atât de aparte? Ce satisfacții vă oferă crearea sau compunerea unor asemenea specii aparte de publicistică ?

Serghei Coloșenco: Stimată doamnă, încep să răspund la „curiozitățile” dvs. Mă consider un autodidact în enigmistică. La vremea aceea n-avea cine să mă inițieze. Și luam dezlegările enigmelor apărute în revista *Rebus*. Prima enigmă dezlegată: într-un dreptunghi cu 5 sau 6 stele (reprezenta cerul) era inclusă litera S. Ce bucurie pe capul meu când am găsit soluția: SINCER, adică S în cer!

Eram elev în clasa a VII-a, la Școala nr. 4 din Bârlad, când, într-una din zile a intrat în clasa noastră ziaristul Sandu Naumescu, care a stat de vorbă cu noi. La o săptămână după, citim în *Scânteia pionierului* o pagină întreagă despre noi. Am descoperit atunci în ziar și un careu de cuvinte încrucișate cu noțiuni din fizică. Cum obiectul îmi displăcea, l-am dezlegat în grup și de atunci, încet-încet, mi s-a inoculat, să zicem, această pasiune.

În școală, dar și în viață, „rebusul” m-a ajutat, mi-a adus mari satisfacții. Un exemplu: eram în ultima clasă de liceu. Eu la B, iar Cezar Ivănescu, la F. În ziarul *Flacăra lașului*, apar într-un număr Cezar cu o poezie, iar eu, în aceeași pagină, cu un careu! Dacă și acum, după atâția ani, îmi aduc aminte cu multă plăcere de acele momente, vă închipuiți ce-a fost pe holul școlii în recreația mare?!

Alt exemplu: la orele de curs le dădeam elevilor „extemporale”: să dezlege careurile după Programul școlar. Am avut discipoli.

T.T.: Se știe că în domeniul compoziției rebusiste există două mari clase de careuri: tematice și careuri fantezie sau surpriză. Care dintre acestea v-au atras cel mai mult?

S.C.: M-am aplecat spre careul tematic pentru că m-au pasionat literatura, muzica, pictura, filmul ș.a. Fișam teme năstrușnice. Îmi amintesc că Ion Pătrașcu, redactor-șef al revistei *Rebus* îmi scrie (citez din memorie): Careul „Temple” este interesant, dar nu poate fi publicat: sunt noțiuni pe care publicul larg nu le cunoaște. Rândurile lui au fost ca un bumerang: mi-am dat seama că dezlegătorului să-i dai ce știe el, nu să caute – ca azi – „poet chinez, autor...”. După o tatonare în care am publicat, „ce-am vrut și unde-am vrut”, am decis că e bine să adun între 4 coperti tot ce se numește: cuvinte încrucișate și enigme și așa, am debutat editorial cu Viorel Vâlceanu, la *Junimea* ieșeană. Apoi un „*Ion Creangă*”, tot la *Junimea*, ca în 2000, un „*Enigmatic Eminescu*” să fie lansat la Centrul Academic Eminescu, la Chișinău, în prezența acad. Mihai Cimpoi. *Biblioteca Rebus* a fost piatra de încercare a mea, din 1999 și, încă mai este, ajunsă în vara lui 2023 la numărul 200! În această colecție sunt 40 de apariții eminesciene... Sunt careuri tematice și careuri fantezii. Îmi plac fanteziile pentru că poți face „tot ce-ți trece prin minte”.

T.T.: Recent ati editat o lucrare cu titlul „*Ion LUCA – Eseu*

enigmatic”, apărută la Editura „Sfera” din Bârlad, în anul 2022. Care a fost motivația de a aborda un asemenea subiect?

S.C.: M-am aplecat asupra unor personalități naționale: Vasile Alecsandri, Ion Creangă și George Coșbuc însurează aproape o mie de pagini, *Plumb*, de G. Bacovia, *Rondelurile* lui Macedonski, Tudor Pamfile, Marin Preda, Ion Luca. Dramaturgul, a cărui piesă „*Alb și negru*” a fost jucată de actorii Teatrului „Victor Ion Popa”, a avut un destin nefericit și i-am dedicat cartea la 50 de ani de la trecerea în neființă, volum pus la loc de cinstă la Biblioteca „G.T. Kirileanu” din Vatra Dornei. Alte cărți: Tudor Arghezi – *Psalmi și Cuvinte potrivite*, Ion Neculce – *O samă de cuvinte*, Victor Ion Popa, Al. Vlahuță, G. Topîrceanu (4 volume, *Balade vesele și triste*, *Parodii originale*, *Migdale amare și Pagini de proză*), *Hiporebus* etc., etc., etc.

T.T.: Știm că pentru a realiza un careu dedicat unui scriitor român, trebuie să parcurgeți întreaga sa biografie, să cunoașteți la perfecție opera scriitorului respectiv. Cât timp vă ia, de exemplu, să finalizați un careu dedicat, să zicem, unui scriitor de talia lui Marin Preda, despre care știm că ați și publicat recent o carte cu titlul „*Centenar Marin Preda*”?

S.C.: Cât timp îmi ia ca să alcătuiesc o plachetă sau un volum? Depinde de autor. Dacă e poet, puțin, dacă e prozator mai mult timp, pentru că trebuie să-l „citesc”.

T.T.: Aș vrea să enumăr doar o parte dintre cărțile domniei voastre: „*Cartea rebusistă*” (2009), „*Costache Conachi*” (2008), „*Dimitrie Cantemir*” (2003), „*Vasile Cârlova*” (2011), „*I.L. Caragiale*” (2002), „*Ion Creangă*” (2002), „*George Coșbuc*” (2003), „*Mihai Codreanu*” (2015), „*Otilia Cazimir*” (2003), „*Mateiu I. Caragiale*” (2011), „*Eusebiu Camilar*” (2011), „*George Călinescu*” (2005). O altă lucrare recentă poartă numele „*Călin Nebunul*”. Vă rugăm să ne împărtășiți ce anume v-a îndemnat să puneți pe hârtie aceste biografii atât de prețioase pentru contemporanii noștri?

S.C.: Îmi amintesc cum fratele meu mi-a adus să scriu la ERICA scrisorile lui Pamfil Șeicar (un fel de bărlădean) adresate, din exil, unei nepoate, medic. Țineam cu evlavie scrisoarea ca un lucru prețios. Cum poți să uiți?

După ce apare G. Topîrceanu, am în proiect o integrală Bacovia, un Caragiale (e aproape gata), *Amintirile* lui Ion Creangă, în 4 volume, și, bineînțeles, Mihai Eminescu...

T.T.: Una dintre cele mai prestigioase reviste din provincie, al cărei redactor-șef ați fost, se numește „*Academia Bârlădeană*”. Cât de dificil este să adunați în paginile acestei reviste nume prestigioase de colaboratori?

S.C.: Să trecem la celălalt aspect al activității mele: publicistica literară. Societatea „Academia Bârlădeană” a luat ființă la 1 mai 1915, din inițiativa poetului G. Tutoveanu, folcloristului Tudor Pamfile și a preotului Toma Chiricuță. După 1990 societatea a editat revista cu același nume, ajunsă până acum la numărul 92. De ea mă ocup... de la numărul 1! La fel cu *Viața noastră*, ajunsă la numărul 60! Doar de revista *Pași spre infinit*... de la nr. 2! Revista de rebus *Crypto*, supliment al *Vieții noastre*, a avut un destin aparte: fiecare număr era dedicat unei litere din alfabet: 1-21; de la nr. 22 – literele „rebele”: k, q, w, x, y. Acum a reintrat în normal.

T.T.: Știm, maestre Serghei Coloșenco, faptul că îl iubiți, ca noi toți, pe Mihai Eminescu. Chiar ați mărturisit într-o recentă carte, intitulată „Sonete eminesciene în Rebus”, apărută la Editura „Sfera” din Bârlad, că „Tot ce a scris Mihai Eminescu constituie o sursă de inspirație permanentă, inepuizabilă și pentru un rebusist”. Știm de asemenea că ați scris și publicat și poezie. Vă rugăm să ne spuneți dacă în opera lui Eminescu sunt cumva și taine enigmatice, enigme.

S.C.: Ultima mea carte, *Eminescu 39...*, este dedicată Poetului Nepereche, ieșită de sub tipar pe 8 noiembrie. E volumul 13. Pe 15 ianuarie 2024 va apărea volumul 14. Între aceste date sper să mă bucure G. Topîrceanu vol. 2 și 3. Paginile de proză vor vedea lumina tiparului anul viitor, ca și opera lui I.L. Caragiale (versuri, proză și teatru).

T.T.: Ați scris un „Ghid al enigmistului”, lucrare în care oferiți explicații pentru numeroasele specii enigmatice: Acrostihul, Adunarea cifrată (calculul aritmetic enigmatic, sau criptoritmia), Anagrama, Androginul, Antoverbul, Aritmogriful, Aritmogriila, Biverbul, Bizareria, Calamburul, Cartea de vizită, Coperta literară, Criptografia, Criptograma, Cronogramul, Frazifonul, Golful de cuvinte, Hipocrenul, Încurcătura de limbă (scioglilingua), Ligamentul, Logogriful, Meta Crama, Monoverbul, Rebo, Rebus, Reconstituirea, Săritura calului, Scartul, Singrama, Sinoverbul, Sarada+Zeppa, Triverbul, etc. În care dintre acestea vă regăsiți? Sau, mai bine zis, care vă sunt cele mai la suflet?

S.C.: Am făcut un *Ghid enigmatic*, aparte de cel al lui Gheorghe Sanda. Am explicat pe larg fiecare noțiune și am dat exemple cu enigmele colaboratorilor de la revistele bârlădene.

Dintre cărțile „de suflet” pot să vă spun că se detașează *Prietenii mei*, dedicată celor doi câini, Nix și Tașa, de la „Casa rebusiștilor” din Oituz + motanul Mițu, și cele dedicate lui Mihai Eminescu. Poetul a trăit 39 de ani și jumătate. Eu am preluat doar 39 de autori și am ajuns la volumul 13. A apărut pe 8 noiembrie 2023, de Sfântul Arhanghel Mihai. Celelalte date de apariție

sunt: 15 ianuarie, 15 iunie și 14 februarie, ziua mea de naștere, când îmi fac cadou o... carte! Se știe că Vasile Cârlova este autorul a cinci poezii aflate în patrimoniul literaturii române. Am reușit o plachetă cu care mă mândresc. La fel și *Poezii Văcărești*, *Costache Conachi*, specialist în acrostihuri, fabulistul *Grigore Alexandrescu*, *Al. I. Odobescu*, cuplul *B.P. Hasdeu + Iulia*. Pe Otilia Cazimir și pe Eusebiu Camilar i-am audiat ca student ieșean, cum să nu-i imortalizez?

T.T.: Sunteți unul dintre cei mai buni compunători de careuri din țară. Cunoașteți printre scriitorii sau ziariștii și împătimiți ai acestui gen publicistic? Care v-au abordat pentru a publica din creațiile lor?

S.C.: Am fost și sunt în relații amiabile cu mulți scriitori ieșeni. Îmi amintesc că la Muzeul Literaturii Române din Iași prezentam cărțile tipărite la Editura Sfera din Bârlad, când apare poetul Horia Zilieru, înalt, cu părul alb ca neaua. Îi zic: – Maestre, părul alb îmi apare ca o grilă, fără puncte negre. Vă voi face o plachetă! Și așa a fost!

Să știți că nu toți oamenii de litere agreează cuvintele încrucișate, nici epigramele, aforismele etc. Dar nici rebusiștii nu citesc tot ce se publică...

T.T.: Aș vrea să ne transmiteți cititorilor noștri o problemă de enigmatică, pentru a fi dezlegată!

S.C.: O confesiune: când stau de vorbă cu cineva, sertărașele cu enigme și cu careuri din creier funcționează cu mare presiune...

T.T.: La finalul acestui interviu, pentru care vă mulțumesc cu recunoștință, dorindu-vă în continuare ani mulți și bogați în creații, vă invit să adresați un mesaj colegilor noștri din Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România.

S.C.: Doresc tuturor care știu și pot citi o carte de rebus cu creionul și radiera doar SĂNĂTATE. Tare m-aș bucura dacă în Revista UZP s-ar găsi o pagină și pentru cuvintele încrucișate!

Articol publicat online de Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România, la 15 noiembrie 2023.

The image shows a screenshot of a website article. At the top, there is a navigation bar with the UZP logo and the text "Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România" and "The Union of Professional Journalists of Romania". Below the navigation bar, there is a main heading "Confesiuni de colecție cu jurnalistul și scriitorul Serghei Coloșenco. De la Rebus la Literatură". The article features a portrait of Serghei Coloșenco and a detailed text block. The text describes his career as a journalist and writer, mentioning his work on rebus puzzles and his contributions to the field of linguistics and literature. It also mentions his book "Sonete eminesciene în Rebus" and his involvement in the "Casa rebusiștilor" in Oituz. The article is dated 15 noiembrie 2023.

IARNA PE ULIȚĂ

de George Coșbuc

Serghei COLOȘENCO

A-nceput de ieri să cadă
Câte-un fulg, acum a stat,
Norii s-au mai răzbunat
Spre apus, dar stau grămadă
... (1; 2 cuv.).

Nu e soare, dar e bine,
Și pe râu e numai fum.
Vântu-i liniștit acum,
Dar năvalnic vuiet vine
... (3; 3 cuv.).

Sunt copii. Cu multe sănii,
De pe coastă vin țipând
Și se-mping și sar râzând;
Prin zăpadă fac mătăanii;
Vrând-nevrând.

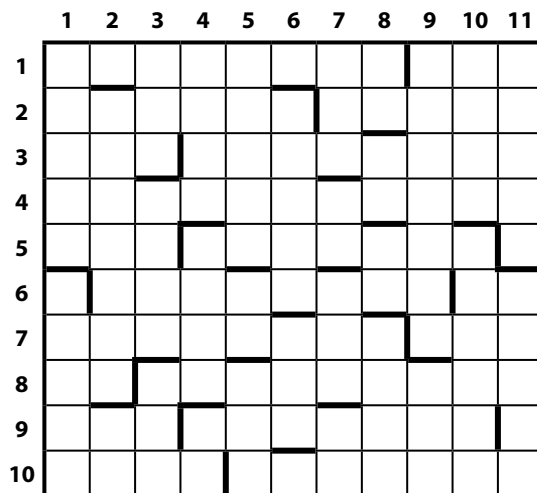
Gură fac ca roata morii;
Și de-a valma se pornesc,
Cum prin gard se gălcesc
Vrăbii gureșe, când norii
... (4; 2 cuv.).

Cei mai mari acum, din sfadă,
Stau pe-ncăierate puși;
Cei mai mici, de foame-aduși,
Se scâncesc și plâng grămadă
... (5; 3 cuv.).

Colo-n colț acum răsare
Un copil, al nu știu cui,
Largi de-un cot sunt pașii lui,
Iar el mic, căci pe cărare
... (6; 3 cuv.).

Haina-i măturând pământul
Și-o târăște-abea, abea:
Cinci ca el încap în ea,
Să mai bată, soro, vântul
... (7; 3 cuv.).

El e sol precum se vede,
Mă-sa l-a trimis în sat,
Vezi, de-aceea-i încrunțat,
Și s-avântă, și se crede
... (8; 3 cuv.);

Cade-n brânci și să ridică
Dând pe ceafă puțintel
Toată lâna unui miel:
O căciulă mai voinică
... (9; 2 cuv.).

Și tot vine, tot înoată,
Dar deodată cu ochi vii,
Stă pe loc – să mi te ții!
Colo, zgomotoasă gloată,
... (10; 2 cuv.).

Celelalte definiții: **1)** Obiect de bucatărie. **2)** A se stabili într-un loc – A da în primire. **3)** Întindere de apă. **5)** Râu în Elveția. **6)** Sec! **7)** Postumă eminesciană. **8)** La bară! **9)** Scund de statură. **10)** La fel.

VERTICAL: **1)** A pipăi – Poezie de Tudor Arghezi. **2)** Plantă numită și calomfir – Ioan Grigorescu. **3)** Eleganță – Zgomot pe baltă – Circa (abr.). **4)** Oraș în Italia – Revistă argentiniană fondată de scriitorul Ricardo Güiraldes (1886-1927) – Doina Lupescu. **5)** Școlărițe – Județul Covasna (abr.) – Puiul caprei. **6)** A cere ajutorul cuiva – Rebec! **7)** Curg spre poale – Sună! – Zăpadă – Aurora Cornu. **8)** Toma Roșca – Dan Tufaru – Unu și unu! – Localitate în

Slovenia. **9)** Credit (pop.) – Aeroport din India (cod.). **10)** Gârbovit – A semna cu propriul nume. **11)** Ființă mitologică ce vatămă copiii – Câine de talie mică.

Dicționar: AAR, ECO, TODI, PROA, RBC, ARTO, BEP.

*

El degrabă-n jur chitește
Vrun ocol, căci e pierdut,
Dar copiii l-au văzut!
Toată ceata năvălește
... (1; 2 cuv.).

- „Uite-i, mă, căciula, frate,
Mare cât o zi de post –
Aoleu, ce urs mi-a fost!
Au sub dânsa șapte sate
... (2)!

Unii-l iau grăbit la vale,
Alții-n glumă parte-i țin –
Uite-i, fără pic de vin
S-au jurat să-mbete-n cale
... (3; 2 cuv.).

Vine-o babă-ncet pe stradă
În jocul rupt al ei
Și încins cu sfori de tei.
Stă pe loc acum să vadă
... (4; 4 cuv.).

S-oțărăște rău bătrâna
Pentru micul Barbă-cot.
- „Ați înnebunit de tot –
Puiul mamei, dă-mi tu mâna
... (5; 3 cuv.).

Cică vrei să stingi cu paie
Focul când e-n clăi cu fân,
Și-apoi zici că ești român!
Biata bab-a-ntrat în laie
... (6; 2 cuv.).

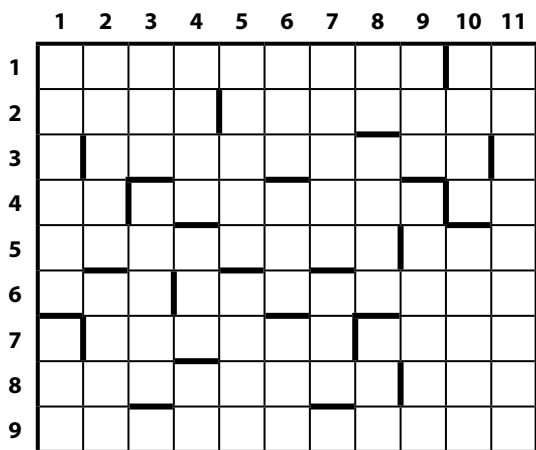
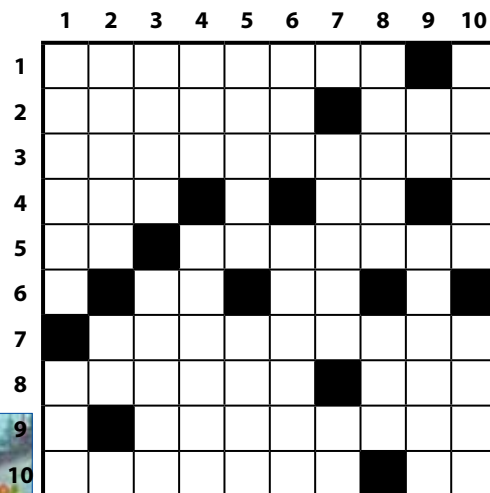
Ca pe-o bufniță-o-nconjoară
 Și-o petrec cu chiu cu vai,
 Și se țin de dânsa scai,
 Plină-i strâmta ulicioară
 ... (7; 2 cuv.).

Nu e chip să-i faci cu buna
 Să-și păzească drumul lor!
 Râd și sar într-un picior,
 Se-nvârtesc și țipă-ntruna
 ... (8; 3 cuv.)

Baba și-a uitat învățul:
 Bate,-njură, dă din mâini:
1) Dracilor, sânteți păgâni?
 Maica mea! Să stai cu bățul
 ... (1; 3 cuv.)!

Și cu bățul se-nvârtește
 Ca să-și facă-n jur ocol;
2) Dar abia e locul gol,
 Și mulțimea năvălește
 ... (3; 2 cuv.)

Celelalte definiții: **1)** Uniunea Europeană (abr.). **2)** Ax. **4)** Vas de lut – Aluminiu (simbol). **5)** Referitor la mușchi. **6)** Din nou. **7)** Carte de joc. **8)** Codul aeroportului Canberra din Australia. **9)** Aranjare, alcătuire.

VERTICAL: **1)** A rămâne undeva peste noapte – Element de compunere savantă cu sensul de „umăr”. **2)** Fostă editură din București (siglă) – Ued în Sudan. **3)** Orașel în Franța – Rasă de porci autohtonă, de culoare neagră. **4)** Apărători – Nume feminin – La fel. **5)** Domnul Petru – Arbust cu fructe comestibile. **6)** Grupare etnică din Indochina – Orașel în Ungaria – În această zi. **7)** Asigurare auto – Alungă câinii. **8)** Ulpiu Petrescu – Literă grecească – Domnișoară, pe scurt! **9)** Punct culminant – Șoc, surpriză. **10)** Gura rășfrântă a unui vas (pop.) – Picioare metrice bisilabice într-o poezie. **11)** Scara gradată a unui instrument de măsură.

Dicționar: CBR, OMO, ADAR, NIE, EDE, ACS, TETA, USNĂ.

Ba se răscolesc și câinii
 De prin curți, și sar la ei.
4) Pe la garduri ies femeii,
 Se urnesc mirați bătrânii
 ... (7; 2 cuv.).

Astfel tabăra se duce
 Lălăind în chip avan:
3) Baba-n mijloc, căpitan,
 Scurpă-n sân și face cruce
 ... (5; 2 cuv.).

Ce-i pe drum atâta gură?
 Nu-i nimic. Copii ștregari.
5) Ei, auzi! Vedea-i-aș mari,
 Parcă trece-adunătură
 ... (9; 2 cuv.)!

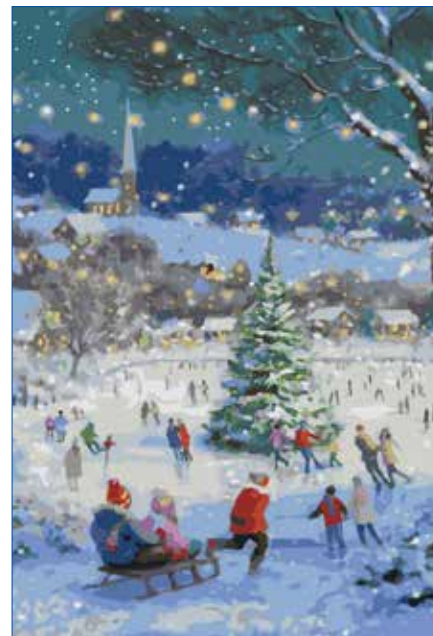
Publicată în prima formă în *Vatra*,
 București, II, nr. 16/1896

Celelalte definiții: **2)** Sare a acidului acetic – Ori. **4)** Papagal sud-american – Întrebare. **5)** Cucui! **6)** A oferi – Împreună. **8)** Șarpe-cu-clopoței – Dromader. **10)** Starea celui chinuit de suferință – Aurel Sasu.

VERTICAL: **1)** Bărți sportive – Strigătul corbului. **2)** Feroviari – Cadre! **3)** Specie de liliac din Brazilia

– Tub electronic cu doi electrozi.
4) Bună la cusut – Eroul romanului „Contele de Monte Cristo” al lui Al. Dumas-tatăl (Edmond). **5)** Persoane virtuozose – Braț la războiul de țesut. **6)** Căi dobrogeni – Elev. **7)** Erou din „Fântâna Blanduziei”, de Vasile Alecsandri – Puse în oțet! **8)** Ager la minte – Doamnă, pe scurt! **9)** Alfa și Omega – Seara trecută. **10)** Pilulă (var.) – Stânjenel.

Dicționar: LERA, BATA.

DEZLEGĂRILE: PESTE SAT, VAS, ACIOLA, PREDĂ, LAC, DEPEDRUM, PLOIVESTESC, AAR, PELAUSI, A, A, PARCANUI, SC, DACOVREA, ECO, AR, CAIBARBAT, MIC, DECATEL, E, EGAL, DECOPII. **P.119:** PENTRECUT, UE, OSIE, ADAPOST, P, PE CRESTIN, A, OL, SIEACEI, AL, SATESCOT, MIO, IAR, LASTAPAN, O, DEALAI, DAMA, MAICUZOR, CBR, ORGANIZAȚIE. **P.120:** CALACANI, B, ACETAT, SAU, IARASISTOL, ARA, T, CE, I, CI, DESATAN, E, DA, CU, S, DINBORDEI, CROTAL, NAR, R, DETATARI, APASARE, AS.

CONVERGENȚE

ORIZONTAL: 1) O dințată tehnică, ce poate transforma mișcarea de rotație în mișcare liniară. **2)** Primul bătut în cap, de soare. **3)** Aflat la răsărit de soare – Nu v-au stat la văzut! **4)** Faptul de a cunoaște – Unii care se țin de treabă. **5)** Unul care pare bătut în cap – Înseamnă că posezi usturoi! – Parcă este la mijloc! **6)** Un refren din Brăila! – Un cal bun de încălecat, în sfârșit – Face lumină-n noaptea marinarilor. **7)** Un neam fără nici o ea! – Țștia te apără cu bara în mână. **8)** Niște cai iaca întorși (sg.)! – Una căreia îi spui să-ți aducă ceva – Țștia sunt pe la țară. **9)** Problemă enigmatică la care-i lipsește o literă – Unul dus cu popa. **10)** Un sentiment ca o unitate de măsură – Tăieturi de pâine.

VERTICAL: 1) Religie a celor care cred în Cristos. **2)** A interpreta aiurea ideile unora. **3)** A aprecia prețul unui produs – Animalul întors din lac! **4)** Încă se folosește la tasarea terenului – Sunt la sfârșit în oricare primăvară! **5)** Asta l-a dus pe Noe pe muntele Ararat – Un pește întors pe o tavă! **6)** Căliți prin școli, în cele din urmă! – Un pol cu pile în electricitate. **7)** Aici puneți două ițe (mc. pl.) – Proeminențele unor piese care deplasează alte piese. **8)** Pare că mi se pare! – Nota dată la o carafă! - Un mijloc de ocolit de către rebusiști! **9)** Acțiuni de revoltă a unora împotriva altora. **10)** Cei care nu sunt de acord cu creștinismul.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3						■		■		
4				■						
5					■			■		
6				■			■			
7			■							
8				■				■		
9						■				
10					■					

Gheorghe NICULESCU

Dezlegarea: CREMĂLIERĂ, RAȘARITTEAN, ESTIC, I, ZT, STI, ACTIVI, TAMP, AI, RC, ILA, AT, FAR, NM, AVOCATI, IAC, ADA, IS, SCART, MORT, MILLA, FELLI.

Gheorghe LEU

PRE-texte

- Sfântul Ieronim a spus: „Bogația e obținută întotdeauna prin furt...” Apoi Sfântul Vasile a scris: „Bogații sunt niște hoți!”
Deci încă de atunci s-a născut DNA-ul.
- Un om realist nu se gândește la viitor... ci doar la mâine!
- Când se uită în oglindă, prostul vede pe altcineva.
- „Graba strică treaba...” e adevărat, dacă întârziile prea mult vei rămâne doar cu proverbul.
- Alpinistii urcă spre pisc... Arivistii închiriază un elicopter!
- În Parlament, între legi și amendamente stă incompetența.
- Când te împaci cu un dușman, întinde-i mâna dreaptă. Cu stânga trebuie să te aperi încă.
- Leneșul a avut un coșmar: visase că a muncit!
- Când se naște o idee... ginecologii n-au niciun merit.
- Privind prea mult spre trecut, riscăm să dăm în gropile de azi!
- Cândva ne-am dat cu Estul. Astăzi cu Vestul. Mai avem la dispoziție două puncte cardinale și vom ajunge... busolă!
- Când vezi un prost în oglindă... schimbă oglinda!
- Un alegător trebuie să fie înțelept ca Jupiter, mândru ca Apollo și inocent... ca un alegător.
- În Geneză scrie că Dumnezeu s-a odihnit duminică. Dar așteptăm de mii de ani să înceapă o nouă săptămână. Poate va face ceva mai bun...
- Copiii învață să mintă de la sondajele de opinie. Dar ei sunt mai credibili!
- Niciun OZN n-a aterizat pe Pământ pentru că n-a vrut se coboare atât de jos...
- Parastasul nu e decât o distracție posomorâtă!
- Aforismele sunt niște răspunsuri la întrebări ce încă nu s-au pus.
- Gargara e un fel de apă de gură pentru parlamentari.
- Un om cult e cel care știe că nu știe prea mult.
- Citatele sunt păreri personale adunate din bibliotecă.
- Când te crezi prea deștept, să nu te uiți în oglindă. S-ar putea să nu fii acolo!
- Un madrigal nu mângâie... doar gădilă!
- După alegeri, cei care nu vor fi aleși au o satisfacție: nu se va spune despre ei că sunt mincinoși!

PERFORMANȚE CARE NE ONOREAZĂ

Prof. **Maria BUDESCU**

Deși nu sunt iveșteancă prin naștere, am devenit a fi prin adopție. Sunt ani mulți de când am venit în satul acesta așezat pe colinele Tutovei, în calitate de profesoară. Aici au trecut prin mâinile mele sute de copii. Nu am putut să-i rețin pe toți, dar îi știu pe cei din vârf – copiii foarte buni la învățătură care au dovedit prin strădania lor de a ajunge profesori, ingineri, doctori, asistente, dar și pe cei care, să zicem, „făceau ghidușii”, care ne-au amuzat la timpul lor.

Cu mulți dintre foștii elevi mă întâlnesc la diverse evenimente, unele plăcute, altele mai puțin plăcute, depănăm împreună frumoșii ani de școală, de parcă au fost ieri.

Îmi amintesc cu plăcere că în urmă cu ani de zile am cunoscut sora unei eleve, o fetiță de vreo nouă anișori, înaltă, șatenă, cu ochii căprui strălucitori. Stătea cu mama ei și mă privea ascultând atent ceea ce vorbeam noi. Fetița mi-a atras atenția și am început o conversație cu ea. Era destul de inteligentă pentru vârsta ei. O chema *Bianca-Elena Drăghici* și era elevă în clasa a treia. M-a întrebat dacă la biblioteca școlii pe care eu o aveam în grijă am cărți de povești, deoarece sora ei aducea acasă doar „cărți mari” și nu înțelege nimic din ele. Atunci am invitat-o la mine, fiindcă eu aveam o mulțime cumpărate pentru fiul meu pe când era de vârsta ei. Vizitele fetiței au devenit din ce în ce mai dese, și uneori, când nu înțelegea bine mesajul lecturii, discutam împreună.

Cum e și firesc, anii au trecut cu repeziciune și Bianca mea a ajuns elevă la gimnaziu, și cum materia începea să fie mai complicată, de câte ori avea probleme la care eu mă pricepeam o ajutam cu drag. Atunci ea era fericită și spunea că „i s-au aliniat planetele”, ceea se însemna că a înțeles.

În clasa a VI-a, într-o zi a intrat ca o furtună la mine în curte și nu știa cum să-mi spună mai repede ce i se întâmplase. În școală fusese o antrenoare de la Baza nautică Dorobanți – lași și o selectase pe ea și încă o colegă să meargă pentru a urma cursurile sportive de canotaj. Mă întreba pe mine ce părere am și apoi să meargă acasă să ceară acordul familiei. Am stat puțin în cumpănă, nu era ușor de dat un sfat, mai ales că era o fetiță la o vârstă fragedă, că e departe de părinți, că e un copil crescut la țară unde tentațiile sunt mai mici.

Nu i-am spus nici să accepte, nici să renunțe, dar să vorbească cu părinții și apoi să decidă împreună. O simțeam că își dorește foarte mult să încerce acest sport. La școala noastră ea practicase handbalul, era bună la așa ceva, crescuse frumos și avea un corp athletic.

Părinții, în urma îndelungilor discuții, au fost de acord cu Bianca și astfel ea a luat drumul lașului. Învăța la o școală de acolo și stătea la căminul de la baza sportivă. Drumul ei nu a fost ușor. Un copil care era obișnuit cu o familie, acum trebuia să-și construiască singură un univers. În cameră erau fetițe de diverse vârste, dar care practicau același sport. Vorbeam cu ea seara târziu și atunci în șoaptă să nu deranjeze colegele, sau prin mesaje.

Într-una din micile vacanțe când m-a vizitat, Bianca mea se schimbese foarte mult. Îmi vorbea de viața de la cămin care îi cerea multă ordine,

de un program care trebuia respectat cu sfințenie: trezirea la 5 dimineața, antrenamentul la 6, masa, orele de curs, de la care nu te puteai abate în nici un fel. Iată unele din binefacerile sportului – te ordonează, te echilibrează, te educă.

M-am uitat la mâinile ei care erau toate numai bătăături, fapt ce semnifica munca intensă cu vâslele, dar asta n-o împiedica să fie fericită.

Roadele muncii ei n-au întârziat să apară și Bianca a intrat la liceul cu program sportiv din Piatra Neamț, a devenit sportivă a Clubului Sportiv „Ceahlăul” Piatra Neamț. Anul acesta a fost încununat de succese. Fiind inclusă în lotul de junioare la canotaj a clubului, a participat la Campionatul Mondial de Canotaj Under 19, unde Bianca a obținut medalia de bronz la 8+1. Aici au participat 218 echipaje din 53 de țări. La această competiție România a participat cu 8 echipe, 3 la femei și 5 la bărbați, cu un total de 35 de

canotori. România s-a clasat pe locul 3 în clasamentul pe medalii, după Marea Britanie și Italia, dar înaintea S.U.A., Germaniei, Greciei. Raportat la numărul de medalii, România ocupă locul 1, pe aceeași poziție cu Marea Britanie și Italia. Juniorii au inaugurat pista de la Paris, fericiți că acolo, la anul, vor avea loc Jocurile Olimpice.

La Campionatul Balcanic, Bianca a luat două medalii de aur în probele de patru rame și dublu rame și s-a întâlnit cu echipele Greciei, Turciei, Serbiei, Croației, Bulgariei. Îmi povestea cu plăcere că înainte de concurs se uitau la tinerele din Turcia și le spuneau, deși acestea nu ne cunoșteau limba, că „noi suntem urmașele lui Ștefan cel Mare care v-a bătut la Podul Înalt și dorim să se repete experiența”. Și așa a fost, junioarele noastre au câștigat.

În cadrul Campionatului Național de Canotaj pentru juniori, în perioada 10-13 august, sportivele vasluiene au câștigat 3 medalii de aur. În ultima zi de concurs, Bianca a cucerit medalia de aur și titlul de campioană națională în proba de 4 rame fără cârmaci. La această probă au participat aceleași canotoare ca și în ambarcațiunea de patru vâsle, scoțând un timp de

06:24:80. Argintul a fost luat de un echipaj din Orșova cu timpul 06:41:10, iar bronzul de echipajul de la C.S. Mureș, cu timpul 06:24: 30.

Concursul a fost organizat pe Complexul „Lebăda” din Pantelimon, prima pistă olimpică din România, inaugurată de sportiva Elisabeta Lipă. La finalul campionatului, Bianca a fost o fată fericită.

A fost un an plin de roade, dar și de muncă intensă. În toamnă, când a avut puțin timp liber, a venit la mine să mă vadă, să mai vorbim. Bianca este o fată de 17 ani, frumoasă, înaltă, cu un corp dezvoltat armonios. În scurtele vizite pe care mi le face, deși noi comunicăm des pe rețelele de socializare, nu este același lucru. Îi văd lumina din priviri, îi simt dragostea cu care-mi vorbește despre munca ei, despre sportul pe care-l practică – canotajul. Mă întristează, deoarece vizitele ei sunt din ce în ce mai rare, dar pot să înțeleg acest lucru. Pentru a câștiga glorie, ai nevoie de multă muncă. În același timp, mă bucur că atunci când vine acasă, își rupe din puținul timp și vine pe la mine.

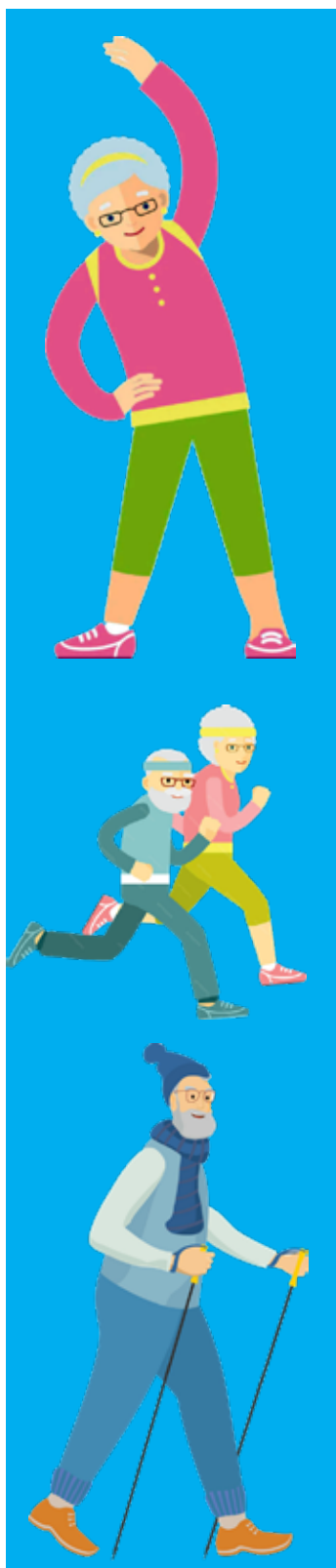
În speranța că drumul ei de acum înainte se va lărgi, va urca spre înălțimi, mie nu-mi rămâne decât să-î urez: „Mult succes, Bianca!”

Prof. **Maria BUDESCU**

Mens sana în corpore sano

„Sportul este folositor societății pentru că asigură exemple vii societății.”

George F. Will

„Asta e esența sportului: să mergi până la propriile limite și să vezi dacă ești în stare să treci dincolo de ele.”

Pascal Bruckner

„Grația este mai frumoasă decât frumusețea, poate, fiindcă grația este frumusețe în mișcare.”

La Fontaine

„Motivația va bate întotdeauna talentul.”

R. Augustin

„Mingea de tenis nu-mi știe vârsta. Nu știe dacă sunt bărbat sau femeie, dacă sunt dintr-o țară comunistă sau nu. Sportul a dărâmat întotdeauna aceste bariere.”

Martina Navratilova

„Sportul este religia fizicului.”

Ovidiu Kerekes

„Impulsionează-te mereu și mereu! Nu ceda niciun pas până când nu auzi fluierul final!”

Larry Bird

„Fiecare campion a fost la un moment dat un concurent ce a refuzat să se dea bătut.”

Sylvester Stallone

„Sportul te învață să ai caracter, te învață să joci după reguli, te învață să știi ce înseamnă să câștigi și să pierzi - te învață ce este viața.”

Billie Jean King

„Sportul nu construiește caracterul, ci îl dezvăluie.”

Heywood Hale Broun

„Ziua în care vei fi responsabil și nu vei găsi scuze, acea zi este ziua startului care te va purta către succes.”

O.J. Simpson

„Mișcarea ajută creierul să se elibereze de stres.”

Marina Minea

„Ceea ce este cultura pentru umanitate este olimpismul pentru sport.”

Pierre de Coubertin

„Mai bine să fiu un eșec la ceea ce îmi place, decât să fiu un succes la ceea ce detest.”

Georges Burns

„Limpește-ți mintea de sintagma „nu pot!”

Samuel Johnson

„Timpul este o invenție a mișcării. Cine nu se mișcă nu vede cum trece timpul.”

Amelie Nothomb

„Forța nu provine din capacitatea fizică. Ea vine dintr-o voință lăuntrică.”

Mahatma Gandhi

„Energia și persistența cuceresc toate lucrurile.”

Benjamin Franklin

„Sportul este un izvor de sănătate și proștețime, un factor de longevitate.”

Ana Aslan

Vine iarna și desigur în luna decembrie, Paul Surugiu Fuego pleacă la colindat prin țară, cu celebrele sale colinde. Astfel, va ajunge și în Bârlad, pe 28 decembrie, de la ora 18.00, alături de band-ul său, cu surprize, noutăți, cu emoții, veselie și bună dispoziție și cu cele mai apreciate cântece care l-au făcut celebru în perioada sărbătorilor.

În stilul său caracteristic, Paul Surugiu propune publicului o serie întregă de trăiri, surprize, momente pline de umor, dar și de amintire. Două ore de concert live, cu premiere, dar și cu melodii cunoscute de public, toate în atmosfera sărbătorilor de iarnă, prevestind venirea Crăciunului. Publicul se va emoționa la teme despre părinți, despre reîntoarcerea acasă, dar și la colinde tradiționale, la sonorități aparte și orchestrații pe măsură. Spectacolul are în prim plan bucuria care ne cuprinde pe toți atunci când se apropie Crăciunul, fiind conștienți că ar fi o mare veselie în lume dacă ar fi Crăciun în fiecare zi!

Melodii precum „Vals de Crăciun”, „Colindă pentru părinți”, „Atâta-i colinda”, „La mulți ani, e noaptea de Crăciun”, „E vremea colindelor” sau celebra „Împodobește, mamă, bradul” vor răsuna pe scena din orașul tău, într-un concert bazat pe interpretare, pe suflet, pe recitări și versuri înalte și o întregă stare de bine. Nu ratați așadar, evenimentul iernii, alături de Paul Surugiu-Fuego și band-ul său!

Viața noastră

**ASOCIAȚIA CASA DE AJUTOR RECIPROC
A PENSIONARILOR "ELENA CUZA" BÂRLAD**

Împreună suntem mai puternici!

invită membrii săi la

Spectacolul unui bun creștin și bun român, *Am suflet de Crăciun!*

**CONCERT EXTRAORDINAR
DE COLINDE ȘI CÂNTECE DE CRĂCIUN
ALĂTURI DE **FUEGO BAND****

**Rezervări:
doamna Comănescu Claudia
0742357690**

SALA	TEATRUL "VICTOR ION POPA" BÂRLAD	DATA	28 decembrie	CIRĂ	18.00
-------------	---	-------------	---------------------	-------------	--------------

„Vă aștept să ne bucurăm împreună de magia sărbătorii, de numeroasele emoții pe care le trăim! Vreau să uitați și voi și noi, pentru două ore, de toate problemele lumii actuale și să intrăm în atmosfera magică a Crăciunului! Vă aștept cu tot sufletul alături de noi, într-un Crăciun colindat, de Rai luminat! Am suflet de Crăciun și vă iubesc!”

Paul Surugiu-Fuego

*Sfintele Sărbători de Iarnă
să vă aducă liniște,
căldură și armonie în suflet!
Un An Nou Binecuvântat !*

